سنن أبي داود

SUNEN EBU DAVUDA

Ebu Davudova
zbirka hadisa sa komentarom

4

بسم الله الرحمن الرحيم

Ebu Davud Sulejman ibn Eš'as es-Sidžistani

prijevod i komentar: Mahmut Karalić

Knjiga 4

Novi Pazar, 2012.

iouknikvnB oBioz,jB

الصَّائِمِ يَحْتَلِمُ

rerŒ postaču koji tokom posta u ramazanu u snu ejakulira

2376. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Zejda b. Eslema, on od nekog druga, a on od nekog ashaba, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Post neće pokvariti onaj koji povrati, niti onaj koji polucira u snu, niti onaj koji pusti krv.”**[1]

٢٣٧٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ … أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ … عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى … قَالَ … صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يُفْطِرُ مَنْ قَاءَ وَلَا مَنِ احْتَلَمَ وَلَا مَنِ احْتَجَمَ.

Ko✪ postačevom korišćenju surme pred spavanje

2377. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Ali b. Sabit, prenijevši od Abdurrahmana b. en-Nu’mana b. Ma’beda b. Hevzea, on od svoga oca, a on od njegovog djeda: **“Vjerovjesnik, s.a.v.s., je naredio korišćenje namirisanog ismida[2] pred spavanje, rekavši: ‘Neka ga postač ne koristi.’VKaj**

٢٣٧٧. … النُّفَيْلِيُّ … عَلِيُّ بْنُ ثَابِتٍ … عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ النُّعْمَانِ … مَعْبَدِ بْنِ هَوْذَةَ … النَّبِيِّ صَلَّى … عَلَيْهِ … بِالْإِثْمِدِ … عِنْدَ النَّوْمِ … قَالَ لِيَتَّقِهِ الصَّائِمُ.

---

[1] U senedu ovoga hadisa, osim ashaba, postoji još jedan nepoznat prenosilac. Ovaj hadis je prenio i Abdurrahman b. Zejd b. Eslem od svoga oca Zejda b. Eslema, on od Ataa b. Jesara, a on od Ebu Seida el-Hudrija, a on od Vjerovjesnika. Međutim, hadiski učenjaci su i Abdurrahmana b. Zejda b. Eslema smatrali slabim prenosiocem. Neki su ovaj hadis od Zejda b. Eslema prenijeli kao mursel-hadis.

[2] Kamen koji se koristi za surmu.

[3] Na temelju ovoga hadisa, Ibn Šubrume i Ibn Ebu Lejla smatraju da korišćenje surme kvari post. Većina učenjaka, pak, smatra da korišćenje surme ne kvari post, ali je njeno

Ebu Davud kaže: "Jahja b. Mein mi je kazao: 'Ovaj hadis, tj. hadis o surmi, je munker.'"

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ لِي يَحْيَى بْنُ مَعِين هُوَ حَدِيثٌ مُنْكَرٌ يَعْنِي لحدِيثَ الْكُحْلِ.

2378. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, kog je obavijestio Ebu Muavija, prenijevši od Utbea Ebu Muaza, on od Ubejdullaha b. Ebu Bekra b. Enesa b. Malika, **da je Enes b. Malik koristio surmu kada je postio.**

٢٣٧٨. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ [illegible] مُعَاوِيَةَ عَنْ عُتْبَةَ أَبِي مُعَاذٍ عَنْ عُبَيْدِ [illegible] بَكْرِ بْنِ [illegible] عَنْ أَنَسِ بْنِ [illegible] أَنَّهُ [illegible] صَائِمٌ.

2379. ISPRIČALI SU NAM Muhammed b. Abdullah el-Mahremi i Jahja b. Musa el-Belhi, njih je obavijestio Jahja b. Isa, da je El-A'meš kazao: **"Nije mi poznato da je iko od naših drugova smatrao da je postaču mekruh korištenje surme. Ibrahim je to smatrao dopuštenim."**

٢٣٧٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ [illegible] وَيَحْيَى بْنُ مُوسَى [illegible] قَالَا حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ عِيسَى عَنِ [illegible] قَالَ: مَا [illegible] أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِنَا يَكْرَهُ [illegible]

K'oO postačevom namjernom povraćanju

[illegible] هُرَيْرَةَ [illegible] يَسْتَقِيءُ عَامِدًا

2380. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Isa b. Junus, prenijevši od Hišama b. Hassana, on od Muhammeda b. Sirina, a on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Ko nenamjerno povrati, (taj dan) nije obavezan napostiti, a onaj koji to namjerno izazove, neka naposti."**[4]

٢٣٨٠. حدثنا مُسَدَّدٌ [illegible] نا عِيسَى بْنُ [illegible] نا هِشَامُ بْنُ حَسَّانَ عن مُحَمَّدِ بْنِ سِيرِينَ عن [illegible] قال قال رَسُولُ الله [illegible] الله عليه وسلم: «مَنْ ذَرَعَهُ [illegible] وَهُوَ صَائِمٌ فَلَيْسَ عَلَيْهِ قَضَاءٌ، وَإِنِ اسْتَقَاءَ فَلْيَقْضِ».

---

korišćenje mekruh. Ovakvo mišljenje zastupaju Sufjan, Ibnul-Mubarek, Ahmed b. Hanbel i Ishak. Oni smatraju da je ovaj hadis slab. Neki učenjaci, poput Eš-Šafija i Ebu Hanife, smatraju da je korišćenje surme postaču dopušteno i da ne smeta postu.

[4] Iz spomenutog hadisa zaključujemo da onome ko nenamjerno povrati post nije pokvaren. Ukoliko se to nekome desi, treba nastaviti post. Međutim, post je pokvaren onome ko namjerno izaziva povraćanje. U tom slučaju dužan je taj dan napostiti. Ovo je stav većine islamskih učenjaka. Ovaj hadis su zabilježili Et-Tirmizi u t. nlpelO En-Nesai i Ibn Madže u dlkokplnEO

Ebu Davud kaže: "Također ga je prenio i Hafs b. Gijas od Hišama u sličnom značenju."

2381. ISPRIČAO NAM JE Ebu Ma'mer Abdullah b. Amr, kog je obavijestio Abdulvaris, prenijevši od El-Husejna, on od Jahjaa, ovaj od Abdurrahmana b. Amra el-Evzaije, ovaj od Jeiša b. el-Velida b. Hišama, on od svog oca, ovaj od Ma'dana b. Talhe, a on od Ebud-Derdaa: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je povratio i prekinuo post.**[5] **Sreo sam Sevbana, štićenika Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u džamiji u Damasku i rekao mu: 'Ispričao mi je Ebud-Derda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., povratio i prekinuo post.' On reče: 'Istinu je kazao. Ja sam mu tada posipao vodu za abdest.'"**[6]

قال أبو داود: رواه أيضاً حفص بن غياث عن هشام مثله.

٢٣٨١. حدثنا أبو معمر ... بن عمرو أخبرنا عبد الوارث ... نا الحسين عن يحيى ... بن ... الأوزاعي عن يعيش بن الوليد بن هشام أن أباه حدثه حدثني معدان بن طلحة أن أبا الدرداء ... الله صلى الله عليه وسلم قاء فأفطر (وأفطر) فلقيت ثوبان مولى رسول الله صلى الله عليه وسلم في مسجد دمشق فقلت ... أبا الدرداء ... الله صلى الله عليه وسلم قاء فأفطر. قال: صدق، وأنا صببت له وضوءه».

KK@ postačevom poljupcu

علبه القبلة للصائم

2382. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Muavija, prenijevši od El-A'meša, on od Ibrahima, ovaj od El-Esveda i Alkamea, da je Aiša kazala: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je (imao običaj) i poljubiti i pomilovati (ženu) dok bi postio, ali je on bolje od vas mogao sputati svoju strast."**[7]

٢٣٨٢. حدثنا ... : أخبرنا أبو معاوية عن الأعمش عن إبراهيم عن الأسود وعلقمة عن ... قالت: «كان ... لله صلى الله عليه وسلم يقبل وهو صائم ويباشر وهو صائم، لكنه كان أملك لإربه».

---

[5] Abadi smatra da ovo znači da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., namjerno izazvao povraćanje te je zbog toga prekinuo post. Et-Tirmizi, pak, smatra da Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije namjerno izazvao povraćanje, nego je povratio spontano. A pošto je povraćajući oslabio, prekinuo je post.

[6] Ovaj su hadis zabilježili i Et-Tirmizi u tž nlp keŒIbn Madže u lejojeJ.

[7] En-Nevevi smatra da ove Aišine riječi treba shvatiti u smislu upozorenja. Izbjegavajte poljupce i milovanje dok postite, jer imajte u vidu da vi niste kao

2383. ISPRIČAO NAM JE Ebut-Tevbe er-Rebia b. Nafi, kog je obavijestio Ebul-Ahves, prenijevši od Zijada b. Ilakaa, on od Amra b. Mejmuna, da je Aiša kazala: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je u mjesecu posta imao običaj poljubiti (svoju ženu)."**

تَوْبَةَ الرَّبِيعُ بنُ نَافِعٍ
خُوَصِ عن بنِ علاَقَةَ
بنِ عَائِشَةَ رضي
عَنها قَالَتْ: كَانَ صلى
عليه وسلم يُقَبِّلُ في شَهْرِ الصَّوْمِ».

2384. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Sa'da b. Ibrahima, on od Talhe b. Abdullaha b. Osmana el-Kurešija, a on od Aiše: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je imao običaj poljubiti me dok bi postio, a i ja bih tada postila."**[8]

سُفْيَانُ طَلْحَةَ
بنِ عَبْدِالله بنِ عُثْمَانَ القُرَشِيِّ
عن عَائِشَةَ قَالَتْ: صلى
عليه وسلم يُقَبِّلُنِي وَهُوَ صَائِمٌ وَأَنَا

2385. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus el-Lejs. A ispričao nam je i Isa b. Hammad, kog je obavijestio El-Lejs b. Sa'd, prenijevši od Bekira b. Abdullaha b. Seida, on od Džabira b. Abdullaha, da je Omer b. el-Hattab rekao: **"Jednom prilikom, dok sam postio, bijah raspoložen i poljubih (svoju ženu). 'Allahov Poslaniče, danas sam uradio krupnu stvar – poljubio sam (svoju ženu) dok sam postio.' – rekoh, on kaza: 'Šta misliš, da ispereš usta dok postiš (da li bi to smetalo postu)?'"** Isa b. Hammad je prenio: **"Ne bi mu smetalo." – odgovorio sam mu.** Onda su se složili da je rekao: **"Onda šuti!"**[9]

اللَّيْثُ حدثنا عِيسَى بنُ حَمَّادٍ
أنبأنَا اللَّيْثُ بنُ سَعْدٍ عن بُكَيْرِ بنِ
عبد الملك بنِ سَعِيدٍ عن
جَابِرِ بنِ قَالَ قَالَ عُمَرُ بنُ
الخَطَّابِ: «هَشِشْتُ فَقَبَّلْتُ وَأَنَا صَائِمٌ،
فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ الله صَنَعْتُ اليَوْمَ أَمْراً
عَظِيماً، قَبَّلْتُ وَأَنَا صَائِمٌ. قال: أَرَأَيْتَ
لَوْ مَضْمَضْتَ مِنَ المَاءِ وَأَنْتَ صَائِمٌ. قال
عِيسَى بنُ حَمَّادٍ في حَدِيثِهِ قُلْتُ: لا بَأْسَ
بِهِ، ثُمَّ اتَّفَقَا، قال: فَمَهْ».

Allahov Poslanik, s.a.v.s., i da nećete uvijek moći odoljeti iskušenju. Ovaj hadis su zabilježili u ak,i lslglv,vpssolOsvi, osim Ibn Madžea.

8 Bilježi ga En-Nesai u dlkokluO

UTo znači da, kako god postaču ispiranje usta ne kvari post ukoliko vodi računa da mu kap vode ne ode niz grlo, isto tako poljubac neće pokvariti post ukoliko je osoba u stanju sputati svoje strasti da ne dođe do spolnog odnosa.

rl-OO postačevom gutanju pljuvačke

2386. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Isa, kog je obavijestio Muhammed b. Dinar, prenijevši od Sa'da b. Evsa el-Abdija, on od Misdea Ebu Jahjaa, a on od Aiše, **da ju je Vjerovjesnik, s.a.v.s., imao običaj ljubiti i sisati joj jezik i dok bi postio.**[10]

Ibnul-A'rabi kaže: "Do mene je doprlo da je Ebu Davud rekao: 'Sened ovoga hadisa nije pouzdan.'"

„H. O zabrani milovanja supruge mladom čovjeku koji posti

2387. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. Ali, kog je obavijestio Ebu Ahmed ez-Zubejri, prenijevši od Israila, on od Ebul-Anbesea, on od El-Egarra, a on od Ebu Hurejrea: **"Neki čovjek upita Vjerovjesnika, s.a.v.s., u vezi postačevog milovanja žene, pa mu je dozvolio, a dođe mu drugi čovjek i upita ga o tome, a on mu zabrani. Onaj kome je to dozvolio bio je starac, dok je onaj kome je to zabranio bio mlad čovjek."**

...bav... eac

٢٣٨٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ !! حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ ... سَعْدُ : J .
العَبْدِيُّ عَنْ مِصْدَعٍ أَبِي يَحْيَى عَنْ ...
... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
... يُقَبِّلُهَا وَهُوَ صَائِمٌ وَيَمُصُّ لِسَانَهَا
بَلَغَنِي عَنْ أَبِي دَاوُدَ أَنَّهُ ... هَذَا ... بِصَحِيحٍ

... كَرَاهِيَتِهِ لِلشَّابِّ

٢٣٨٧. ... نَصْرُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ يَعْنِي الزُّبَيْرِيَّ ... أَخْبَرَنَا إِسْرَائِيلُ عَنْ ...
رَجُلًا ... النَّبِيَّ ...
... فَرَخَّصَ لَهُ وَأَتَاهُ
آخَرُ فَسَأَلَهُ فَنَهَاهُ ... رَخَّصَ لَهُ
... نَهَاهُ شَابٌّ.

---

[10] Nema sumnje da gutanje pljuvačke, posebno tuđe, kvari post. Međutim, pretpostavlja se, smatra Abadi, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., izbacivao pljuvačku kada bi se nagomilala u njegovim ustima dok bi ljubio Aišu. Osim toga, ovaj hadis je slab, jer je u njegovom senedu Muhammed b. Dinar et-Tahi el-Basri, koji je, prema mišljenju Jahjaa b. Meina, slab prenosilac. Abadi smatra da je riječi: rO vrvarm,QOOriOMuhammed b. Dinar sam dodao i da to Aiša nije kazala.

ru-ŒKo tokom ramazana osvane džunub

2388. ISPRIČAO NAM JE El-Ka'nebi, prenijevši od Malika. A obavijestio nas je Abdullah b. Muhammed b. Ishak el-Ezremi, prenijevši od Abdurrahmana b. Mehdija, on od Malika, on od Abdurabihi b. Seida, on od Ebu Bekra b. Abdurrahmana b. el-Harisa b. Hišama, da su Aiša i Ummu Selema, Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge, kazale: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi (ponekad) osvanuo džunub."** Abdullah el-Ezremi kaže: **"...u ramazanu, zbog spolnog odnosa sa nekom od supruga, a ne zbog ejakulacije u snu; potom bi postio."**

Ebu Davud kaže: "Malo je onih koji su ovako rekli: **'Ko osvane džunub u ramazanu.'** Ovaj hadis (kod većine) glasi: **'Vjerovjesnik, s.a.v.s., bi osvanuo džunub i postio bi taj dan.'**"[11]

2389. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme el-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Abdullaha b. Abdurrahmana b. Ma'mera el-Ensarija, on od Ebu Junusa, Aišinog štićenika, a on od Aiše: **"Neki čovjek, dok je stajao na vratima, reče Allahovom Poslaniku, s.a.v.s: 'Allahov Poslaniče, ja (ponekad) osvanem džunub, a želim taj dan postiti.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'I ja (ponekad) osvanem džunub, a želim postiti. Onda se okupam i postim (taj dan).' Čuvši to, dotični čovjek reče:**

[11] Tj. bez spominjanja ramazana.

٣٦. بَابُ مَنْ أَصْبَحَ جُنُباً فِي شَهْرِ رَمَضَانَ

٢٣٨٨. حدثنا الْقَعْنَبِيّ عَنْ مَالِكٍ ح. وحدثنا عَبْدُالله بنُ مُحَمَّدِ بنِ إِسْحَاقَ الأَذْرَمِيُّ ثنا عبدُالرَّحْمٰنِ بنُ مَهْدِيّ عن مَالِكٍ عن عَبْدِ رَبِّهِ بنِ سَعِيدٍ عنْ أَبِي بَكْرِ بنِ عبدِالرَّحْمٰنِ بنِ الْحَارِثِ بنِ هِشَامٍ عنْ عَائِشَةَ وَأُمِّ سَلَمَةَ زَوْجَي النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم أَنَّهُمَا قَالَتَا: «كَانَ رَسُولُ الله صلى الله عليه وسلم يُصْبِحُ جُنُباً» قال عَبْدُالله الأَذْرَمِيّ في حَدِيثِهِ: «في رَمَضَانَ مِنْ جِمَاعٍ غَيْرِ احْتِلَامٍ ثُمَّ يَصُومُ».

قال أبو دَاوُدَ: مَا أَقَلَّ مَنْ يَقُولُ هٰذِهِ الْكَلِمَةَ - يَعْنِي يُصْبِحُ جُنُباً في رَمَضَانَ - وَإِنَّمَا الْحَدِيثُ أَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم كَانَ يُصْبِحُ جُنُباً وَهُوَ صَائِمٌ.

٢٣٨٩. حدثنا عَبْدُالله بنُ مَسْلَمَةَ - يَعْنِي الْقَعْنَبِيّ - عن مَالِكٍ عن عَبْدِالله بنِ عَبْدِالرَّحْمٰنِ بنِ مَعْمَرٍ الأَنْصَارِيّ عن أَبِي يُونُسَ مَوْلَى عَائِشَةَ رَضِيَ الله عنها عنْ عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم: «أَنَّ رَجُلاً قَالَ لِرَسُولِ الله صلى الله عليه وسلم وَهُوَ وَاقِفٌ عَلَى الْبَابِ: يَا رَسُولَ الله إِنِّي أُصْبِحُ جُنُباً وَأَنَا أُرِيدُ الصِّيَامَ، فقال رَسُولُ الله صلى الله عليه وسلم: وَأَنَا أُصْبِحُ جُنُباً

'Allahov Poslaniče, ti nisi kao mi. Tebi je Allah oprostio i ono što si uradio od grijeha i ono što ćeš uraditi.' To Allahovog Poslanika, s.a.v.s., rasrdi, pa reče: 'Tako mi Allaha, od svih vas ja se najviše bojim Allaha i najbolje poznajem Njegove propise.'"[12]

Kć:ćO kefaretu (otkupu) za čovjeka koji uz ramazan stupi u spolni odnos sa ženom

2390. ISPRIČALI SU NAM Musedded i Muhammed b. Isa, isti smisao, prenijevši od Sufjana. Musedded je rekao: Ez-Zuhrija, ovaj od Humejda b. Abdurrahmana, da je Ebu Hurejre kazao: **"Došao je neki čovjek**[13] **(Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.) i rekao: 'Allahov Vjerovjesniče, upropašćen sam.' 'A šta te je upropastilo?' – upitao ga je (Vjerovjesnik, s.a.v.s.). 'Imao sam sa suprugom spolni odnos za vrijeme ramazana.'**[14] **– reče on. (Vjerovjesnik, s.a.v.s.) ga upita: 'Jesi li u stanju osloboditi roba?' 'Nisam.' – reče on. 'A možeš li uzastopno postiti dva mjeseca?' – upita (Poslanik, s.a.v.s.). 'Ne mogu.' – odgovori on. 'A jesi li u mogućnosti nahraniti šezdeset**

وَأَنَا أُرِيدُ الصِّيَامَ فَأَغْتَسِلُ وَأَصُومُ، فقال
j يَا رَسُولَ اللهِ، إِنَّكَ لَسْتَ مِثْلَنَا، قَدْ |
غَفَرَ : lj a i p مَا
فَغَضِبَ رَسُولُ ... صلى ... وسلم
أَخْشَاكُمْ ... J|! !!! ! ! !!
! • !! !!
! !"! " &! ""!"&

أَهْلَهُ فِي رَمَضَانَ

٢٣٩٠. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ وَمُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى
الْمَعْنَى قَالَا jg ijMpeuo ,
حَدَّثَنَا الزُّهْرِيُّ عَنْ حُمَيْدِ بْنِ عَبْدِ
الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: أَتَى رَجُلٌ
النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ:
هَلَكْتُ فَقَالَ: مَا شَأْنُكَ قَالَ وَقَعْتُ
عَلَى امْرَأَتِي فِي رَمَضَانَ قَالَ فَهَلْ تَجِدُ مَا
تُعْتِقُ رَقَبَةً قَالَ لَا قَالَ فَهَلْ تَسْتَطِيعُ أَنْ
تَصُومَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ قَالَ لَا قَالَ فَهَلْ
تَسْتَطِيعُ أَنْ تُطْعِمَ سِتِّينَ مِسْكِينًا قَالَ
لَا قَالَ اجْلِسْ فَأُتِيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ بِعَرَقٍ فِيهِ تَمْرٌ فَقَالَ: تَصَدَّقْ بِهِ
فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ مَا بَيْنَ لَابَتَيْهَا أَهْلُ
بَيْتٍ أَفْقَرُ مِنَّا فَضَحِكَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى

---

[12] Učenjaci su jednoglasni u mišljenju, tvrdi Abadi, da osoba koja uz ramazan ili izvan njega osvane džunub, svejedno da li je postala džunub zbog spolnog odnosa ili zbog ejakulacije u snu, treba se okupati i postiti taj dan.

[13] U Buharijevom predanju stoji: **"Dok smo jednom prilikom sjedili kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., dođe mu neki čovjek..."** Abdulganij, u djelu .lgi olnejQvrdi da je to bio Seleme b. Sahr el-Bejadi.

ıMΘve riječi ukazuju na to da je on ovo učinio svjesno, i time pokvario post.

siromaha?' – ponovo ga upita (Poslanik, s.a.v.s.). 'Nisam.' – odgovori čovjek. (Allahov Poslanik, s.a.v.s.) tada reče: 'Sjedi!' I on je sjeo. Potom je Vjerovjesniku, s.a.v.s., donesena velika korpa sa hurmama, pa je rekao: 'Podijeli ovo (siromasima) na ime milostinje.' Čovjek reče: 'U cijeloj Medini nema niko siromašniji od nas.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., se tada nasmijao da su mu se sjekutići ukazali, a onda je rekao: 'Uzmi je i nahrani svoju porodicu.'"[15] Musedded je na drugom mjestu kazao da su mu se očnjaci ukazali.

اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى بَدَتْ ثَنَايَاهُ قَالَ
فَأَطْعِمْهُ ابَّا ... قَا ... هم فِي مَوْضِعٍ
آخَرَ أَنْيَابُهُ.

2391. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija – sa istim značenjem. Ez-Zuhri je dodao: **"Ova olakšica je važila isključivo za njega. Kada bi to neko danas učinio, morao bi izvršiti kefaret."**[16]

Ebu Davud kaže: "Prenijeli su ga i El-Lejs b. Sa'd, El-Evzai, Mensur b. el-Mutemir i Irak b. Malik, sa značenjem Ibn Ujejneovog hadisa. El-Evzai je u njemu dodao: **'...i zatraži oprost od Allaha.'"**

٢٣٩١. W حَدَّثَنَا عَبْدُ ... بْنُ عَلِيٍّ
مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ
الْحَدِيثِ بِمَعْنَاهُ زَادَ الزُّهْرِيُّ وَإِنَّمَا كَانَ
هَذَا رُخْصَةً لَهُ خَاصَّةً ... أَ0 .
ei. ... ž.šAs" مِنَ التَّكْفِيرِ
قَالَ ... اللَّيْثُ بْنُ سَعْدٍ
وَالْأَوْزَاعِيُّ وَمَنْصُورُ بْنُ الْمُعْتَمِرِ وَعِرَاكُ
بْنُ مَالِكٍ عَلَى مَعْنَى ابْنِ عُيَيْنَةَ زَادَ فِيهِ
الْأَوْزَاعِيُّ وَاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ.

2392. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Ibn

٢٣٩٢. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللّٰهِ بْنُ مَسْلَمَةَ عَنْ
مَالِكٍ ... ابْنِ شِهَابٍ عَنْ ...

---

[15] Ovaj hadis upućuje na to da se iskup (kefaret) za onoga ko bez opravdanog razloga namjerno prekine ramazanski post sastoji u tome: 1) da, ukoliko je u mogućnosti, oslobodi roba ili robinju; enbako to nije u mogućnosti, da posti uzastopno šezdeset dana; inba ako ni to nije u mogućnosti, neka nahrani šezdeset siromaha. Neki smatraju da je obavezan držati se ovog redoslijeda, dok neki misle da od ovo troje može odabrati ono što mu je najlakše.

[16] El-Hattabi smatra da su ovo Ez-Zuhrijeve riječi i da one nemaju valjanog utemeljenja.

Šihaba, on od Humejda b. Abdurrahmana, a on od Ebu Hurejrea: "Neki čovjek je (namjerno) prekinuo post u ramazanu, pa mu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredio da oslobodi roba ili da posti uzastopno šezdeset dana, ili da nahrani šezdeset siromaha. On je rekao: 'Ja to ne mogu.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu je rekao: 'Sjedi!' Tada neko Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., donese veliku korpu hurmi. On reče: 'Uzmi ovo i podijeli kao sadaku.' Čovjek reče: 'Allahov Poslaniče, od mene nema niko siromašniji.' Čuvši to, Allahov Poslanik, s.a.v.s., se nasmija da su mu se očnjaci ugledali, pa mu reče: 'Onda to ti jedi.'"

Ebu Davud kaže: "Prenio je i Ibn Džurejdž od Ez-Zuhrija – slično Malikovom tekstu – da se neki čovjek omrsio uz ramazan. On (Vjerovjesnik, s.a.v.s.) je kazao: 'Oslobodi roba, ili posti uzastopno dva mjeseca, ili nahrani šezdeset nevoljnika.'"

2393 . ISPRIČAO NAM JE Džafer b. Musafir, kog je obavijestio Ibn Ebu Fudejk, prenijevši od Hišama b. Sa'da, on od Ibn Šihaba, on od Ebu Selemea b. Abdurrahmana, a on od Ebu Hurejrea, koji je kazao: "Neki čovjek je došao Vjerovjesniku, koji je prekinuo post u ramazanu.r.", a onda je spomenuo ovaj hadis, kazavši: "(Vjerovjesniku, s.a.v.s.) je donesena velika korpa sa hurmama koja je sadržavala oko petnaest saova. (Vjerovjesnik, s.a.v.s.) je na kraju rekao: 'Jedi ti i tvoja porodica, naposti dan i zatraži oprost od Allaha.'"[17]

,ci,ui:KO i H"J

رَمَضَانَ ... اللَّهُ عَلَيْهِ

أَنْ يُعْتِقَ رَقَبَةً ... شَهْرَيْنِ

... سِتِّينَ مِسْكِينًا قَالَ

لَا أَجِدُ فَقَالَ ...

... أَبِي رَسُولُ ...

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... فِيهِ تَمْرٌ فَقَالَ: خُذْ

... تَصَدَّقْ بِهِ فَقَالَ: يَا رَسُولَ ... مَا

أَحَدٌ ...

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى بَدَتْ أَنْيَابُهُ وَقَالَ

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: رَوَاهُ ابْنُ جُرَيْجٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَلَى لَفْظِ مَالِكٍ أَنَّ رَجُلًا أَفْطَرَ فَقَالَ فِيهِ أَوْ تُعْتِقَ رَقَبَةً أَوْ تَصُومَ شَهْرَيْنِ أَوْ تُطْعِمَ سِتِّينَ مِسْكِينًا.

٢٣٩٣. حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ مُسَافِرٍ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي فُدَيْكٍ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ سَعْدٍ عَنِ ابْنِ ... أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَفْطَرَ فِي رَمَضَانَ بِهَذَا ... فَأُتِيَ بِعَرَقٍ ... خَمْسَةَ عَشَرَ صَاعًا ... فِيهِ كُلْهُ أَنْتَ وَأَهْلُ بَيْتِكَ ... وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ.

[17] U ranijim hadisima je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredio čovjeku koji se namjerno omrsio uz ramazan da mora izvršiti kefaret. U ovom hadisu mu to ne naređuje,

2394. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Mehri, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Amra b. el-Harisa, on od Abdurrahmana b. el-Kasima, ovaj od Muhammeda b. Džafera b. ez-Zubejra, on od Abada b. Abdullaha b. ez-Zubejra, da je Aiša kazala: **"U ramazanu neki čovjek u džamiji priđe Vjerovjesniku i reče: 'Propao sam, Allahov Poslaniče!' 'Zbog čega?' – upita ga Vjerovjesnik, s.a.v.s. On reče: 'Imao sam spolni odnos sa suprugom.' 'Podijeli (propisanu) milostinju.'[18] Čovjek reče: 'Siromah sam i nisam to u mogućnosti učiniti.' 'Sjedi.' – reče Vjerovjesnik, s.a.v.s., i on sjede. I dok je tako sjedio, pomoli se neki čovjek koji je za sobom vodio magarca natovarenog hranom. Allahov Poslanik, s.a.v.s., upita: 'Gdje je onaj što kaže da je propao?' Čovjek ustade, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Uzmi ovo i podijeli na ime milostinje.' 'Da ovo podijelim nekome drugom, Allahov Poslaniče? Tako mi Allaha, mi smo gladni, nemamo nigdje ništa.' 'Onda to vi jedite.' – reče Allahov Poslanik, s.a.v.s."**[19]

2395. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Avf, kog je obavijestio Seid b. Ebu Merjem,

٢٣٩٤. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ ... بْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي عَمْرُو بْنُ ... حَدَّثَهُ ... مُحَمَّدَ بْنَ جَعْفَرِ بْنِ ... حَدَّثَهُ ... عَبَّادَ ... عَبْدِ ... زَادَ: أَنَّهُ سَمِعَ عَائِشَةَ زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَقُولُ أَتَى رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْمَسْجِدِ فِي رَمَضَانَ ... احْتَرَقْتُ فَسَأَلَهُ ... مَا شَأْنُهُ ... عَلَيْهِ ... أَصَبْتُ ... تَصَدَّقْ ... مَا لِي ... شَاكِرًا ... فَبَيْنَمَا هُوَ ... يَسُوقُ حِمَارًا ... طَعَامٌ ... صَلَّى ... أَيْنَ الْمُحْتَرِقُ آنِفًا فَقَامَ ... تَصَدَّقْ بِهَذَا ... فَأَعَلَى غَيْرِنَا فَوَاللَّهِ إِنَّا لَجِيَاعٌ مَا لَنَا شَيْءٌ ...

٢٣٩٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَوْفٍ ... حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي مَرْيَمَ ...

nego mu kaže da naposti taj dan i od Allaha zatraži oprost. Ibnul-Kajjim smatra da je naredba u ovom hadisu da naposti taj dan veoma diskutabilna i sporna među učenjacima i šerijatskim pravnicima. Najvjerovatnije se u ovome hadisu radi o nenamjernom i opravdanom prekidu posta u ramazanu. Za opravdano prekinut post slijeduje napošćavanje toga dana, a ne kefaret. Kefaret slijedi samo za neopravdano prekinuti post ramazana.

[18] Tj. nahrani šezdeset nevoljnika, siromaha.

[19] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u daititnaO i En-Nesai u deuoueaO

prenijevši od Ibn Ebuz-Zinada, on od Abdurrahmana b. el-Harisa, on od Muhammeda b. Džafera b. ez-Zubejra, on od Abbada b. Abdullaha, a on od Aiše – prethodni hadis, rekavši: “(Vjerovjesniku, s.a.v.s.) **je donesena velika korpa (hurmi) koja je sadržavala dvadeset saova.”**

عَنْ ... مُحَمَّدِ
... الزُّ... عَبَّا...
عَنْ عَائِشَةَ ... قَالَ فَأُتِيَ
بِعَرَقٍ فِيهِ عِشْرُونَ صَاعًا.

č.B‘AOštro upozorenje onima koji (ramazanom) namjerno prekidaju post

٣٨. بَابُ التَّغْلِيظِ فِي مَنْ ...

2396. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Harb, kog je obavijestio Šu’be. A ispričao nam je i Muhammed b. Kesir, prenijevši od Šu’bea, on od Habiba b. Ebu Sabita, on od Umarea b. Umejra, on od Ibn Mutavvesa, on od svoga oca. Ibn Kesir je prenio i od Ebu Mutavvesa, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ko bez opravdanog razloga, a ne onda kada mu Allah dozvoljava da mrsi,[20] bude prekinuo post jednog dana ramazana, ne može ga nadomjestiti ni kada bi doživotno postio.”[21]**

٢٣٩٦. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ قَالَ
حَدَّثَنَا شُعْبَةُ. وَحَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ
كَثِيرٍ قَالَ ... شُعْبَةُ عن حَبِيبِ بْنِ
...
مُطَوِّسِ ... قَالَ ابْنُ كَثِيرٍ ... أَبِي
... أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ:
قَالَ رَسُولُ ... مَنْ
... يَوْمًا ... رَمَضَانَ فِي غَيْرِ رُخْصَةٍ
رَخَّصَهَا اللَّهُ لَهُ لَمْ يَقْضِ عَنْهُ صِيَامُ
...

2397. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Jahja b. Seid, prenijevši od Sufjana, on od Habiba, ovaj od Umarea, a on od Ibn el-Mutavvesa, ovaj

٢٣٩٧. حَدَّثَنَا ...
يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ سُفْيَانَ حَدَّثَنِي
حَبِيبٌ ... ابْنِ الْمُطَوِّسِ

Kao što su bolest, putovanje, žena u mjesečnom i postporođajnom ciklusu, starost i sl.

I-Et-Tibbi veli da se vrijednost jednog dana ramazanskog posta ne može nadomjestiti, pa makar, nakon toga, doživotno postio nafilu. Islamski učenjaci su se složili da osoba treba taj dan napostiti. Ovaj hadis su zabilježili Et-Tirmizi u MganpkeAEn-Nesai i Ibn Madže u deuoupaO El-Buhari u daipieAKao muallek-hadis.

od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao – hadis sličan Ibn Kesirovom i Sulejmanovom hadisu.

Ebu Davud kaže: "Sufjan i Šu'be su se razišli u tome je li Ibnul-Mutavves ili je Ebul-Mutavves."

قَالَ فَلَقِيتُ ابْنَ الْمُطَوِّسِ ... يُحَ ... هُرَيْـرَةَ قَالَ قَالَ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مِثْلَ حَدِيثِ ... كَثِيرٍ وَسُلَيْمَانَ.

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: وَاخْتُلِفَ عَلَى سُفْيَانَ وَشُعْبَةَ عَنْهُمَا ابْنُ الْمُطَوِّسِ وَأَبُو الْمُطَوِّسِ

,DHO onome koji jede zaboravivši da posti

٣٩. بَاب مَنْ أَكَلَ نَاسِيًا

2398. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Ejuba, Habiba i Hišama, oni od Muhammeda b. Sirina, da je Ebu Hurejre kazao: **"Neki čovjek je došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao: 'Allahov Poslaniče, zaboravivši da postim, jeo sam i pio.' Poslanik mu reče: 'Allah te je nahranio i napojio.'"**[22]

٢٣٩٨. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ ... أَيُّوبَ وَحَبِيبٍ وَهِشَامٍ ... مُحَمَّدِ بْنِ سِيرِينَ عَنْ ... هُرَيْرَةَ قَالَ: جَاءَ ... لَهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ ... نْتُ نَاسِيًا وَأَنَا صَائِمٌ ... أَطْعَمَكَ ...

---

[22] Ahmed b. Hanbel bilježi u Pe vuoieAod Ummu Ishak, **da se jednom našla kod Vjerovjesnika, s.a.v.s. Donesen je čanak popare i ona je s njim jela. Nakon jela, sjetila se da posti. Zul-Jedejn joj reče: "Zar sad kada si se najela!?", a Vjerovjesnik, s.a.v.s., kaza: "Nastavi svoj post, to ti je samo opskrba koju ti je Allah dao."**

Abdurrezzak je prenio od Ibn Džurejdža, a on od Amra b. Dinara, da je neki čovjek došao Ebu Hurejreu i rekao: "Jutros sam zapostio, pa sam, zaboravivši, jeo." "Ne smeta." – reče Ebu Hurejre. "Nakon toga sam otišao kod jednog čovjeka i, zaboravivši da postim, i kod njega jeo i pio." "Ne smeta," – reče Ebu Hurejre – "Allah te je nahranio i napojio." "Nakon toga sam" – veli on – "otišao kod još jednog čovjeka, pa sam, zaboraviši, i kod njega jeo." – a Ebu Hurejre na to kaza: "Ti si osoba koja nije navikla da posti."

Na temelju ovoga hadisa, Sufjan es-Sevri, Ebu Hanife, Ahmed b. Hanbel i Eš-Šafi smatraju da osobi koja, zaboravivši da posti, nešto pojede ili popije, post nije pokvaren. Ona, nakon jela i pića, treba samo da nastavi postiti.

Malik je shvatio da se ovaj Ebu Hurejreov hadis odnosi isključivo na dobrovoljni, a ne na ramazanski post. Prema njegovom mišljenju, ukoliko bi neko postio dobrovoljni post pa, zaboravivši, nešto pojeo ili popio, post mu nije pokvaren. Međutim, ukoliko bi postio ramazanski post, on bi mu bio pokvaren i dužan bi

40. O odgađanju napošćivanja ramazana

٤٠. بَاب تَأْخِيرِ قَضَاءِ رَمَضَانَ

2399. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme el-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Jahjaa b. Seida, on od Ebu Selema b. Abdurrahmana, da je Aiša kazala: **"Imala bih propuštenih dana posta mjeseca ramazana i ne bih ih uspjela napostiti do šabana."**[23]

٢٣٩٩. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَنَّهُ سَمِعَ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا تَقُولُ إِنْ كَانَ لَيَكُونُ عَلَيَّ الصَّوْمُ مِنْ رَمَضَانَ فَمَا أَسْتَطِيعُ أَنْ أَقْضِيَهُ حَتَّى يَأْتِيَ شَعْبَانُ.

41. O onome koji umre, a ostane dužan posta

2400. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Amra b. el-Harisa, on od Ubejdullaha b. Ebu Džafera, ovaj od Muhammeda b. Džafera b. ez-Zubejra, on od Urvea, a on od Aiše, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ko umre i ostane dužan postiti, neka to za njega nadoknadi njegov skrbnik."**

Ebu Davud kaže: "Ovo se, prema Ahmed b. Hanbelovom mišljenju, odnosi na zavjetni post."

٢٤٠٠. حدثنا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ أخبرنا ابن
أخبرني عَمْرُو بنُ عن
عُبَيْدِ الله بنِ أبي جَعْفَرٍ عن بنِ
عن عُرْوَةَ عن عَائِشَةَ
أنَّ عليه وسلم قال: «مَنْ
مَاتَ وَعَلَيْهِ صِيَامٌ صَامَ عَنْهُ وَلِيُّهُ».
قال أبو هَذَا في النَّذْرِ وَهُوَ قَوْلُ أَحْمَدَ

---

bio napostiti taj dan. Ovakav Malikov stav se kosi sa hadisom koji bilježe Ibn Huzejme, Ibn Hiban, Hakim i Ed-Darekutni od Ebu Hurejrea, u kome stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko se nehotice, iz zaborava, omrsi, a posti ramazanski post, taj dan nije dužan napostiti, niti ga za to sljeduje iskup (kefaret)."** Ibn Hadžer veli da je ovaj hadis, u najmanju ruku, hasen.

23. Osoba koja opravdano mrsi u danima ramazana, prema mišljenju Ebu Hanife, Malika, Ahmeda b. Hanbela, Eš-Šafija i drugih učenjaka selefa, ne mora žuriti sa napošćivanjem propuštenih dana. Prema njihovom mišljenju, ona ga može odgoditi najdalje do mjeseca šabana.

2401. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ebu Husajna, on od Seida b. Džubejra, da je Ibn Abbas kazao: **“Ukoliko se osoba razboli u ramazanu i ne bude mogla postiti, a ne ozdravi, nego umre, za nju će se nahraniti (siromah) kako ne bi ostala dužna posta. Ako, pak, ostane dužna postiti zavjetni post, za nju će ga nadoknaditi njen skrbnik.”**[24]

A-ŒApostu tokom putovanja

2402. ISPRIČALI SU NAM Sulejman b. Harb i Musedded, njih je obavijestio Hammad, prenijevši od Hišama b. Urvea, on od svoga oca, a on od Aiše, **da je Hamza el-Eslemi, koji je puno postio, upitao Vjerovjesnika s.a.v.s: “Allahov Poslaniče, ja puno postim, pa mogu li postiti i prilikom putovanja?” Allahov Poslanik reče: “Ako želiš – posti, a ako ne želiš – mrsi.”**[25]

2403. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed en-Nufejli, kog je obavijestio

حدثنا ... بن كثير أخبرنا
سُفْيَانُ عن أبي حَصِينٍ عن سَعِيدِ بنِ
جُبَيْرٍ عن ... عَبَّاسٍ ... مَرِضَ
...
أُطْعِمَ عَنْهُ ... يَكُنْ عَلَيْهِ قَضَاءٌ ...
نَذْرٌ قَضَى عَنْهُ وَلِيُّهُ.

٤٢. بَابُ الصَّوْمِ فِي السَّفَرِ

٢٤٠٢. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ وَمُسَدَّدٌ
... حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ
... عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ حَمْزَةَ الْأَسْلَمِيَّ
... عَلَيْهِ ...
يَا رَسُولَ ... إِنِّي رَجُلٌ أَسْرُدُ الصَّوْمَ
... شِئْتَ ...
وَأَفْطِرْ إِنْ شِئْتَ.

٢٤٠٣. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ
حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الْمَجِيدِ الْمَدَنِيُّ

---

[24] Ovdje se pod naknadom posta za umrlu osobu misli na to da se za svaki dan njenog propušćenog posta nahrani po jedan siromah. Iako je ovdje rečeno: **“neka za nju naposti”**, to se odnosi na hranjenje siromaha. Da se time misli na post, Allahov Poslanik, s.a.v.s., ne bi rekao: **“...neka to za nju nadoknadi njen skrbnik.”**, imajući u vidu da za nju može svako postiti i ne bi bilo potrebe naglašavati da to za nju učini njen skrbnik.

Il‘ħ“ Muslimovom predanju stoji da je Hamza b. Amr el-Eslemi rekao: “Allahov Poslaniče, ja mnogo postim, pa hoću li postiti prilikom putovanja?”

Ibn Hadžer veli da se iz ovog hadisa, koji je pouzdan, zaključuje da ga je on pitao o ramazanskom postu tokom putovanja.

Nevevi smatra da se iz navedenog hadisa zaključuje da je tokom putovanja dozvoljeno i postiti i mrsiti.

Muhammed b. Abdulmedžid el-Medeni, prenijevši od Hamze b. Muhammeda b. Hamze el-Eslemija, on od svog oca, da je njegov djed kazao: **"Allahov Poslaniče, ja posjedujem tovarnu životinju sa kojom radim pod kiriju, te zbog toga često putujem. Ponekad na putu budem u ramazanu, a mlad sam i snažan, pa bi mi više odgovaralo da postim tokom putovanja nego da kasnije napošćivam – pa da li je veća nagrada da tokom putovanja postim ili da mrsim?' On reče: 'Hamza, čini šta želiš.'"**

سَمِعْتُ حَمْزَةَ بْنَ مُحَمَّدِ بْنِ حَمْزَةَ
كُرُ أَنَّ أَبَاهُ أَخْبَرَهُ عَنْ جَدِّهِ
قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ
رُبَّمَا
إِهَذَا الشَّهْرُ يَعْنِي رَمَضَانَ
وَأَنَا شَابٌّ
أَصُومَ
أُؤَخِّرَهُ
أَصُومُ يَا أَعْظَمُ لِأَجْرِي
ذَلِكَ شِئْتَ يَا حَمْزَةُ.

2404\. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Mensura, on od Mudžahida, on od Tavusa, da je Ibn Abbas kazao: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je krenuo iz Medine prema Mekki. Kada je stigao u Usfan, zatražio je posudu s vodom i napio se, podigavši posudu do usta kako bi ga ljudi mogli vidjeti. To se zbilo u mjesecu ramazanu."**

Ibn Abbas je govorio: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., je (na putovanjima tokom ramazana) i postio i mrsio. Zato, ko hoće, neka (na putovanjima) posti, a ko hoće, neka mrsi."[26]

حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ
عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ مُجَاهِدٍ طَاوُسٍ
عَبَّاسٍ
وَسَلَّمَ مِنَ الْمَدِينَةِ
حَتَّى بِإِنَاءٍ فَرَفَعَهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَفْطَرَ فَمَنْ شَاءَ
وَمَنْ شَاءَ

1405\. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Junus, kog je obavijestio Zaide, prenijevši od Humejda et-Tavila, da je Enes rekao: **"U ramazanu bismo putovali sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s. Neki od nas su postili, a neki mrsili. Pa niti je onaj koji je postio korio onoga koji nije, niti je onaj koji nije postio korio onoga koji je postio."**[27]

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا
حُمَيْدٍ الطَّوِيلِ
سَافَرْنَا
وَسَلَّمَ بَعْضُنَا وَأَفْطَرَ
بَعْضُنَا
وَلَا الْمُفْطِرُ عَلَى الصَّائِمِ.

---

[26] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u daititnaO i En-Nesai u deuoue.O

[27] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u daititnaaO

1406. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Salih i Vehb b. Bejan, isti smisao, prenijevši od Ibn Vehba, on od Muavije, ovaj od Rebija b. Jezida, da je Kazae rekao: **"Došao sam Ebu Seidu el-Hudriju, koji je ljudima okupljenim oko njega objašnjavao nešto. Sačekao sam da bude slobodan, pa ga upitah o postu na putovanju u toku ramazana. On reče: 'Izišli smo u godini u kojoj je oslobođena Mekka, tokom ramazana. Tokom putovanja je Allahov Poslanik, s.a.v.s., postio te smo i mi postili. Pošto stigosmo do mjesta gdje smo odsjeli, on reče: 'Približili ste se vašem neprijatelju, pa je za vas bolje da ne postite.' Sutradan su neki od nas postili, a neki nisu. Putovali smo dalje i pošto odsjedosmo u jednom mjestu, on reče: 'Stižete (sutra ujutru) vašem neprijatelju, pa je za vas bolje da ne postite, zato se omrsite!' To je bila čvrsta odluka Allahovog Poslanika, s.a.v.s.'"**[28]

Ebu Seid kaže: "I prije i poslije toga sam postio sa Vjerovjesnikom, s.a.v.s."

d,4. O onome koji odabere da ne posti (tokom putovanja)

2407. ISPRIČAO NAM JE Ebul-Velid et-Tajalisi, kog je obavijestio Šu'be, prenijevši od Muhammeda b. Abdurrahmana b. Sa'da b. Zurarea, on od Muhammeda b. Amra b. Hasana, a on od Džabira b. Abdullaha: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je vidio čovjeka oko koga bijaše gužva – ljudi su mu pravili**

٢٤٠٦. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ وَوَهْبُ بْنُ الْمَعْنَى قَالَا ... يَزِيدَ أَنَّهُ ... عَنْ قَزَعَةَ ... أَتَيْتُ أَبَا سَعِيدٍ ... وَهُوَ يُفْتِي النَّاسَ وَهُمْ مُكِبُّونَ عَلَيْهِ فَانْتَظَرْتُ خَلْوَتَهُ فَلَمَّا خَلَا سَأَلْتُهُ ... صِيَامِ ... رَمَضَانَ ... لَقِيَ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي رَمَضَانَ عَامَ الْفَتْحِ فَكَانَ رَسُولُ ... مَنْزِلًا مِنَ ... مِنْ عَدُوِّكُمْ وَالْفِطْرُ أَقْوَى ... تُصَبِّحُونَ عَدُوَّكُمْ وَالْفِطْرُ أَقْوَى ... عَلَيْهِ ... سَعِيدٍ ثُمَّ لَقَدْ رَأَيْتُنِي أَصُومُ مَعَ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ ذَلِكَ وَبَعْدَ ذَلِكَ.

٢٤٠٧. حَدَّثَنَا أَبُو ... شُعْبَةُ عَنْ مُحَمَّدِ ... سَعْدِ بْنِ زُرَارَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرِو بْنِ حَسَنٍ ... جَابِرِ بْنِ عَبْدِ ...

o-'Bilježi kolMuslim u *Sahihu*.

hlad, pa je rekao: 'Post na putovanju ne spada u dobročinstvo.'"

2408. ISPRIČAO NAM JE Šejban b. Ferruh, kog je obavijestio Ebu Hilal er-Rasibi, prenijevši od Ibn Sevadea el-Kušejrija, a on od Enesa b. Malika – jednog od potomaka Abdullaha b. Ka'ba, brata Kušejrovih potomaka: "Konjanici Allahovog Poslanika, s.a.v.s., su nas napali te sam otišao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i zatekao ga kako jede. Ugledavši me, reče: 'Sjedi i uzmi nešto od hrane.' 'Ja postim.' – odgovorih, a on kaza: 'Sjedi da ti kažem nešto o namazu i postu: Uzvišeni Allah je putnika (musafira) oslobodio dio, odnosno pola namaza, i posta,[29] a dojilju ili trudnicu samo posta.' Tako mi Allaha, Vjerovjesnik, s.a.v.s., ih je spomenuo obje (ili je kazao: jednu od njih dvije).[30] On kaže: 'O kako mi je (i danas) u duši teško što (tada) ne jedoh Vjerovjesnikovu, s.a.v.s., hranu.'"[31]

رَجُلًا يُظَلَّلُ عَلَيْهِ ... لَيْسَ مِن ...

٢٤٠٨. حَدَّثَنَا شَيْبَانُ بْنُ فَرُّوخَ حَدَّثَنَا أَبُو ... حَدَّثَنَا ابْنُ سَوَادَةَ الْقُشَيْرِيِّ ... مِنْ بَنِي ... بْنِ كَعْبٍ إِخْوَةِ بَنِي قُشَيْرٍ أَغَارَتْ عَلَيْنَا ... اللَّهِ صَلَّى ... وَسَلَّمَ ... قَالَ فَانْطَلَقْتُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ ... وَسَلَّمَ ... فَأَصِبْ مِنْ ... فَقُلْتُ إِنِّي صَائِمٌ ... إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَضَعَ شَطْرَ الصَّلَاةِ ... وَاللَّهِ لَقَدْ قَالَهُمَا ... قَالَ فَتَلَهَّفَتْ نَفْسِي ... أَلَّا أَكُونَ أَكَلْتُ مِنْ ...

ae(Ko izabere da posti (tokom putovanja)

... لَهُ ...

2409. ISPRIČAO NAM JE Muemmel b. el-Fadl, kog je obavijestio El-Velid, prenijevši od Seida b. Abdulaziza, on od Ismaila b.

٢٤٠٩. حدثنا ... أخبرنا الْوَلِيدُ أخبرنا سَعِيدُ ... عَبْدِ الْعَزِيزِ

---

[29] Putnik je oslobođen pola namaza, tako što četverorekatne farzove klanja samo po dva rekata, i posta – jer tokom putovanja nije obavezan postiti, ali će te dane napostiti.

[30] Ovdje se radi o nedoumici nekog ravije da li je Malik b. Enes spomenuo i trudnicu i dojilju ili je spomenuo samo jednu od njih.

[31] Bilježe ga Et-Tirmizi u M.anr ee En-Nesai i Ibn Madže u deuourna.

Ubejdullaha, ovaj od Ummud-Derdae,[32] da je Ebud-Derda kazao: **“Izišli smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., u jednu od bitki koje je vodio, u tako vrućem danu, da su neki od nas stavljali ruku (ili je kazao: šaku) na glavu zbog silne vrućine. Među nama nije niko postio, osim Allahov Poslanik, s.a.v.s., i Abdullah b. Revaha.”**[33]

حدثني إسماعيل بن عبيدالله حدثتني أم الدرداء عن أبي الدرداء قال: «خرجنا مع رسول الله صلى الله عليه وسلم في بعض غزواته في حر شديد حتى إن أحدنا ليضع يده على رأسه أو كفه على رأسه من شدة الحر ما فينا صائم إلا رسول الله صلى الله عليه وسلم وعبدالله بن رواحة».

2410. ISPRIČAO NAM JE Hamid b. Jahja, kog je obavijestio Hašim b. el-Kasim. A obavijestio nas je i Ukbe b. Mukrem, prenijevši od Ebu Kutejbea, isti smisao, on od Abdussameda b. Habiba b. Abdullaha el-Ezdija, ovaj od Habiba b. Abdullaha, on od Sinana b. Selemea b. el-Muhabbeka el-Huzelija, ovaj od svoga oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ko bude (na kraćem) putovanju, a posjeduje jahalicu koja će ga dovesti do kuće, neka posti ramazan tamo gdje ga zatekne.”**[34]

٢٤١٠. حدثنا حامد بن يحيى أخبرنا هاشم بن القاسم ح. وأخبرنا عقبة بن مكرم أخبرنا أبو قتيبة المعنى قالا أخبرنا [illegible] قال حدثني حبيب بن عبدالله قال سمعت سنان بن سلمة بن المحبق الهذلي يحدث عن أبيه [illegible] رسول [illegible] صلى [illegible] عليه وسلم: «كانت له حمولة تأوي إلى شبع فليصم رمضان حيث [illegible]».

---

[32] Ovo je Ummud-Derda mlađa, koja se zvala Hudžejma. Bila je tabiin, dok se Ummud-Derda starija zvala Hajrija i bila je sahabijka.

[33] U Muslimovom predanju stoji dodatak: **“Ovo putovanje je bilo u ramazanu.”** Abadi kaže: “Očito je u ovom hadisu riječ o nekom drugom putovanju, a ne o putovanju radi Oslobođenja Mekke, imajući u vidu da je naglašeno da je uz Allahovog Poslanika, s.a.v.s., na tom putovanju postio još jedino Abdullah b. Revaha, a on je pao kao šehid u Bici na Muti u džumadel-ulau 8. godine po Hidžri, dok se Oslobođenje Mekke desilo u ramazanu 8. godine po Hidžri. Ovaj hadis su zabilježili El-Buhari i Muslim u dairirnaO i Ibn Madže u deuouevO

.ljTz ranije spomenutih hadisa imali smo priliku vidjeti da putnik tokom ramazana, ako želi, može postiti, a ako želi, može mrsiti. Tokom teških putovanja, a posebno tokom vojnih pohoda, efdalnije je mrsiti nego postiti. Iz ovog hadisa vidimo da je putniku sa prijevoznim sredstvima, ukoliko se radi o kraćem putovanju, efdalnije postiti nego mrsiti.

2411. ISPRIČAO NAM JE Nasr b. el-Muhadžir, kog je obavijestio Abdussamed b. Abdulvaris, prenijevši od Abdussameda b. Habiba, on od svog oca, ovaj od Sinana b. Selemea, a on od Selemea b. el-Muhabbeka, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Koga ramazan zatekne na putovanju..."**, a onda je spomenuo hadis, po značenju, sličan prethodnom hadisu.

حدثنا نَصْرُ بنُ المُهَاجِرِ أخبرنا عَبْدُالصَّمَدِ - يَعْنِي بنَ عَبْدِالوَارِثِ - أخبرنا عَبْدُالصَّمَدِ بنُ حَبِيبٍ حدّثني أبي عن سِنَانِ بنِ سَلَمَةَ عن سَلَمَةَ بنِ ... رَسُولُ ... رَمَضَانُ ... فَكُلُوا ... فَذَكَرَ مَعْنَاهُ.

Kada musafir može prekinuti post

2412. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Omer, kog je obavijestio Abdullah b. Jezid. A obavijestio nas je i Džafer b. Musafir, prenijevši od Abdullaha b. Jahjaa, isti smisao, njemu su ispričali Seid b. Ebu Ejub, Džafer i El-Lejs, oni od Jezida b. Ebu Habiba, a on od Kulejba b. Zuhla el-Hadremija, prenijevši od Ubejda, da je Džafer b. Džebr rekao: **"U ramazanu sam putovao sa ashabom Ebu Basreom el-Gifarijem lađom, iz El-Fustata.**[35] **Čim smo se ukrcali u lađu, a bijaše vrijeme ručka** (Džafer prenosi: **nismo se odmakli ni od kuća a)** **on zatraži sofru. Pošto postaviše sofru, on reče: 'Primakni se!' Rekoh: 'Zar ne vidiš da ni od kuća još nismo odmakli?' A Ebu Basre reče: 'Zar ćeš protivrječiti sunnetu Allahovog Poslanika, s.a.v.s?' 'Pa je'** – veli Džafer – **'Ebu Basre jeo.'"**[36]

حدثنا عُبَيْدُاللهِ ... حدّثني عَبْدُالله بنُ يَزِيدَ ح. وأخبرنا جَعْفَرُ بنُ مُسَافِرٍ ... حدّثني سَعِيدٌ - يعني ابنَ أبي أيّوبَ - زَادَ جَعْفَرٌ ... حدّثني يَزِيدُ بنُ أبي حَبِيبٍ أنّ كُلَيْبَ بنَ ... كُنْتُ مَعَ أبي بَصْرَةَ الغِفَارِيّ صَاحِبِ ... سَفِينَةٍ مِنَ ... في رَمَضَانَ فَرُفِعَ ثُمّ قُرِّبَ غَدَاؤُهُ قال جَعْفَرٌ في حَدِيثِهِ ... حَتّى دَعَا بالسُّفْرَةِ قال: ... قال أبُو بَصْرَةَ: أتَرْغَبُ عن سُنّةِ رَسُولِ ... قال جَعْفَرٌ في حَدِيثِهِ: فأكَلَ.

[35] Grad u Egiptu. Izgrađen je u mjestu u kome je Amr b. el-As postavio svoje šatore dok je osvajao Egipat.

[36] Zabilježio je Et-Tirmizi u Mbanpee Senedom od Muhammeda b. Ka'ba, koji je kazao: "Došao sam Enesu b. Maliku za vrijeme ramazana u momentu dok

oarŒDužina i putovanje na kome se ne mora postiti

٤٦. باب قدر مسيرة ما يفطر فيه

2413. ISPRIČAO NAM JE Isa b. Hammad, kog je obavijestio El-Lejs b. Sa'd, prenijevši od Jezida b. Ebu Habiba, on od Ebul-Hajra, a on od Mesura el-Kelbija, **da je Dihje b. Halife[37] u ramazanu otišao iz sela (Mize), u okolini Damaska, do sela Akabe, u okolini El-Fustata, a to je razdaljina od tri milje, i omrsio se. Sa njim su se omrsili i neki ljudi, dok neki to nisu odobravali. Pošto se vratio u svoje selo, reče: "Tako mi Allaha, danas sam doživio stvar za koju sam mislio da je neću doživjeti: doživio sam da neki ljudi postupe suprotno uputi Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i uputi njegovih ashaba.", aludirajući time na one koji su postili. Potom je rekao: "Allahu, uzmi me k Sebi!"**[38]

٢٤١٣. حدثنا عِيسَى بنُ حَمَّادٍ أنبأنَا اللَّيْثُ ـ يَعْنِي ابنَ سَعْدٍ ـ عن يَزِيدَ بنِ أبي حَبِيبٍ عن أبي الخَيْرِ عن مَنْصُورٍ الكَلْبِيِّ أنَّ دِحْيَةَ بنَ خَلِيفَةَ خَرَجَ مِنْ قَرْيَةٍ مِنْ دِمَشْقَ مَرَّةً إلى قَدْرِ قَرْيَةِ عَقَبَةَ مِنَ الفُسْطَاطِ وذلك ثَلاَثَةُ أَمْيَالٍ في رَمَضَانَ، ثُمَّ إنَّه أَفْطَرَ وَأَفْطَرَ مَعَهُ ll ;, وَكَرِهَ آخَرُونَ أنْ يُفْطِرُوا، فَلَمَّا رجعَ إلى قَرْيَتِهِ قال: وَاللهِ لَقَدْ رَأَيْتُ الْيَوْمَ أَمْراً ما كُنْتُ أَظُنَّ أَنِّي أَرَاهُ أَنَّ قَوْماً رَغِبُوا عن Y ـ الله صلى الله أ وَأَصْحَابِهِ يَقُولُ: ذَلِكَ لِلَّذِينَ صَامُوا، ثُمَّ قَالَ عِنْدَ ذَلِكَ: اللَّهُمَّ اقْبِضْنِي إلَيكَ».

---

se spremao na put. Jahalica mu je bila spremna, a on bijaše obukao odjeću za putovanje. Zatraži jelo i jede. Ja mu rekoh: 'Je li to sunnet?' 'Da,' – reče on – 'ovo je sunnet.', a potom uzjaha jahalicu."

Ovi hadisi su dokaz da je osobi koja za vrijeme ramazana namjerava krenuti na put dozvoljeno jesti čim krene na put ili, pak, prije nego krene. I ne samo da joj je dozvoljeno nego joj je sunnet tako postupiti, kako to ističe ashab Enes b. Malik.

[37] Dihje b. Halife el-Kelbi je ashab. Vele da se Džibril Muhammedu, s.a.v.s., najčešće javljao u njegovom liku.

[38] Iz ovoga hadisa vidimo da je ashab Dihje b. Halife el-Kelbi uz ramazan mrsio na putovanju koje je iznosilo oko tri milje. Ibn Abbas i Ibn Omer smatraju da se, u ramazanu, ne može mrsti niti se mogu skraćivati namazi na putovanju koje je kraće od r.bmilja. El-Hattabi smatra da ovaj hadis nije jak jer je u njegovom senedu prenosilac Mensur el-Kelbi, koji nije bio poznat.

2414. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio El-Mu'temir, prenijevši od Ubejdullaha, a on od Nafi'a: "Ibn Omer bi (u ramazanu) izlazio do mjesta El-Gabe,[39] a ne bi prekidao post niti bi skraćivao namaz."

٢٤١٤. حدثنا مُسَدَّدٌ حدثنا المُعْتَمِرُ عن عُبَيْـدِالله عن نافِعٍ: «أَنَّ ابـنَ عُمَرَ كَانَ يَخْرُجُ إِلَى الْغَابَةِ فَلاَ يُفْطِرُ وَلاَ يَقْصُرُ».

diH. O tome da neko kaže: "Postio sam cijeli ramazan."

صُمْتُ رَمَضَانَ كُلَّهُ

2415. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od El-Muhelleba b. Ebu Habibea, on od El-Hasana, on od Ebu Bekra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Neka niko ne govori: 'Postio sam cijeli ramazan.' Ili: 'Proveo sam cijeli ramazan u ibadetu.'"**

"Ne znam" – veli Hasan – "je li (ovo kazao zbog toga) što je prezirao hvalisanje ili zbog toga što mora biti i spavanja i ležanja."[40]

٢٤١٥. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عن الْمُهَلَّبِ بْنِ أَبِي حَبِيبَةَ حَدَّثَنَا الْحَسَنُ عَنْ أَبِي بَكْرَةَ قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لاَ يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ إِنِّي صُمْتُ رَمَضَانَ كُلَّهُ وَقُمْتُهُ كُلَّهُ فَلَا أَدْرِي أَكَرِهَ التَّزْكِيَةَ أَوْ قَالَ لاَ بُدَّ مِنْ نَوْمَةٍ أَوْ رَقْدَةٍ.

dNH O postu u danima dvaju bajrama

بَاب فِي صَوْمِ الْعِيدَيْنِ

2416. ISPRIČALI SU NAM Kutejbe b. Seid i Zuhejr b. Harb, njih je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ez-Zuhrija, da je Ubejd kazao: **"Prisustvovao sam bajramu sa Omerom,**

٢٤١٦. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ وَزُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ وَهَذَا حَدِيثُهُ قَالاَ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ الزُّهْرِيِّ عَنْ أَبِي عُبَيْدٍ قال:

---

[39] El-Gabe je bilo mjesto obraslo drvećem na putu od Medine prema Šamu. Vele da bi se Abbas b. Abdulmuttalib popeo na brdo Sel pored Medine i dozivao djecu koja bi bila u mjestu El-Gabe, i oni bi ga čuli. A udaljenost između brda Sel i El-Gabe bila je oko osam milja.

[40] Dakle, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio ljudima da govore da su postili cijeli ramazan ili da su cijeli ramazan proveli u ibadetu, jer ako to kažu, onda to podrazumijeva da su cijele dane i noći proveli u postu ili u ibadetu, a to nije moguće imajući u vidu da ljudi moraju odmarati i spavati. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u deuoue.O

pa je počeo sa namazom prije hutbe. Zatim je kazao: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio da se poste ova dva dana: prvi dan Kurban-bajrama – da biste jeli meso kurbana, i prvi dan Ramazanskog bajrama – jer se tada završava post.'"[41]

شَـهِدْتُ الْعِيدَ مَعَ عُمَـرَ فَبَدَأَ بِالصَّلَاةِ قَبْلَ الْخُطْبَةِ ثُمَّ قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ صِيَامِ هَذَيْنِ الْيَوْمَيْنِ أَمَّا يَـوْمُ الْأَضْحَى فَتَأْكُلُونَ مِنْ لَحْمِ نُسُكِكُمْ وَأَمَّا يَوْمُ الْفِطْرِ فَفِطْرُكُمْ مِنْ صِيَامِكُمْ.

2417. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Vuhejb, prenijevši od Amra b. Jahjaa, on od svoga oca, a on od Ebu Seida el-Hudrija: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio post dva dana: post prvog dana Ramazanskog bajrama i post prvog dana Kurban-bajrama. I zabranio je dva načina oblačenja: prebacivanje kraja ogrtača zdesna preko lijevog ramena unazad, pa otpozadi preko desnog ramena naprijed, i da se osoba umota u tkaninu tako da joj na stidnom mjestu ne bude ništa.[42] I zabranio je klanjanje namaza u dva vremena: poslije sabahskog i poslije ikindijskog farza."[43]

٢٤١٧. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا ... حَدَّثَنَا ... يَحْيَى ... عَنْ أَبِي سَـعِيدٍ الْخُدْرِيِّ ... رَسُولُ ... وَسَـلَّمَ عَنْ صِيَامِ يَوْمَـيْنِ يَوْمِ الْفِطْرِ وَيَـوْمِ ... لِبْسَـتَيْنِ الصَّمَّاءِ ... يَحْتَـبِيَ الرَّجُلُ فِي ... سَـاعَتَيْنِ بَعْدَ الصُّبْحِ وَبَعْدَ الْعَصْرِ.

[41] Nevevi, u komentaru Muslimovog daitia dOeli: "Učenjaci su jednoglasni u mišljenju da je haram postiti ova dva dana, svejedno da li se radilo o dobrovoljnom, zavjetnom ili postu radi iskupa (kefareta). Ukoliko bi se neko svjesno zavjetovao da će postiti baš ova dva dana, prema mišljenju Eš-Šafija i većine učenjaka, ne bi bio obavezan ispuniti takav zavjet, niti bi ih naknadno morao napošćivati. Ebu Hanife smatra da je takav obavezan ispuniti zavjet, tako što će napostiti ta dva dana. A ukoliko bi ih i postio, to bi mu, smatra on, vrijedilo.

[42] Takav način odijevanja je bio prisutan kod predislamskih Arapa. Ovim hadisom takav način, gdje može doći do otkrivanja stidnog dijela tijela, Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranjuje.

[43] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dairirnaO i Et-Tirmizi u MbanreeuO

o.lOO postu u ostalim danima Kurban-bajrama

2418. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme el-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Jezida b. el-Hada, a on od Ebu Murrea, Umihaninog štićenika, **da je jednom prilikom sa Abdullahom b. Amrom ušao kod njegovog oca Amra b. el-Asa. On im je iznio jelo i kazao: "Jedi!" "Ja postim." – odgovorio je Murre, a Amr mu reče: "Jedi! Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je zabranio da u ovim danima postimo."** Malik kaže: "To su dani Kurban-bajrama."

2419. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Vehb, prenijevši od Musaa b. Alija. A obavijestio nas je i Osman b. Ebu Šejbe, prenijevši od Vekia, on od Musaa b. Alija, ovaj od Vehba, on od svog oca, a on od Ukbea b. Amira, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Dan Arefata**[44] **i dani Kurban-bajrama su za nas, sljedbenike islama, mubarek dani. To su dani jela i pića."**[45]

٤٩. وَا هُرَيْرَةَ حَدَّ

وَا

. حَدَّ . عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ يَزِيدَ بْنِ الْهَادِ

أَبِي مُرَّةَ مَوْلَى أُمِّ هَانِئٍ

لَّهِ بْنِ ... عَلَى أَ...

الْعَاصِ فَقَرَّبَ إِلَيْهِمَا طَعَامًا فَقَالَ: كُلْ

فَقَالَ: إِنِّي صَائِمٌ فَقَالَ: ... كُلْ فَهَذِهِ

... رَسُولُ ... عَلَيْهِ

وَسَلَّمَ يَأْمُرُنَا ... رِهَا وَيَنْهَانَا عَنْ

صِيَامِهَا قَالَ ... بِيّ

٢٤١٩. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا وَهْبٌ

حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ عَلِيٍّ ح. وحَدَّثَنَا عُثْمَانُ

بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا وَ... عَنْ مُوسَى بْنِ

عَلِيٍّ ... رِفِي حَدِيثِ وَهْبٍ قَالَ سَمِعْتُ

أَبِي أَنَّهُ سَمِعَ عُقْبَةَ بْنَ عَامِرٍ قَالَ: ر

... عَلَيْهِ وَ ... يَوْمُ ... يَوْمُ

...

... وَشُرْبٍ.

---

[44] Eš-Ševkani veli: "Hadis koji u Pkdi esege.u.t ssoeOd Ebu Katadea svi bilježe, osim El-Buharija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **'Post na Dan Arefata je iskup za (male) grijehe (počinjene) u dvije godine: u godini koja je prošla i u onoj koja slijedi.'** – dokaz je da je lijepo postiti na Dan Arefata. Hadis Ukbea b. Amira, spomenut u ovom poglavlju, ukazuje na to da je mekruh postiti na Dan Arefata. Učenjaci su ova dva hadisa, na prvi pogled protivrječna, pomirili tako što su kazali da je na Dan Arefata lijepo postiti onima koji su kod svojih kuća, a mekruh onima koji su na hadžu."

[45] Ovaj hadis je zabilježio i Et-Tirmizi u z.an teto za njega kazao da je hasenun-sahih.

-e-OO zabrani da se posti samo petkom

2420. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Muavija, prenijevši od El-A'meša, on od Ebu Saliha, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Neka niko ne posti petkom, osim da posti i dan prije ili dan poslije njega."**[46]

51. O zabrani da se posti samo subotom

2421. ISPRIČAO NAM JE Humejd b. Mes'ade, kog je obavijestio Sufjan b. Habib, a ispričao nam je Jezid b. Kubejs, stanovnik Džebelea, kog je obavijestio El-Velid – svi su prenijeli od Sevra b. Jezida, on od Halida b. Ma'dana, on od Abdullaha b. Busra es-Sulemijja, a on od svoje sestre.[47] Jezid

٥٠. بَاب النَّهْيِ أن يُخَصّ يَوْمُ الْجُمُعَةِ بِصَوْم

٢٤٢٠. حدثنا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ عن الأعمش عن أبي صالح عن أبي هُرَيْرَةَ قال قال رَسُولُ الله صلى الله عليه وسلم: «لاَ يَصُمْ أَحَدُكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ إِلاَّ أَنْ يَصُومَ قَبْلَهُ بِيَوْمٍ أَوْ بَعْدَهُ».

... يوم السبت بصوم

٢٤٢١. حدثنا حُمَيْدُ بنُ مَسْعَدَةَ أخبرنا سُفْيَانُ بنُ حَبِيبٍ ح. وحدثنا يَزِيدُ بنُ قُبَيْسٍ مِنْ أَهْلِ جَبَلَةَ أخبرنا الْوَلِيدُ جَمِيعاً عن ثَوْرِ بن يَزِيدَ عن خَالِدِ بنِ

---

[46] El-Buhari bilježi u daitieA@a senedom od Džuvejrije b. el-Haris, Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge, **da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jednog petka ušao kod nje, a ona je taj dan postila. On je upita: "Jesi li juče postila?" "Nisam." – odgovorila je. "A namjeravaš li sutra postiti?" "Ne." – odgovori ona, a on joj reče: "Onda se omrsi."**

Muslim bilježi u daitie.O od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Nemojte provoditi u ibadetu samo petak navečer, i nemojte postiti samo petak."**

Na temelju spomenutih hadisa većina učenjaka smatra da je postiti samo petak, bez dana prije ili dana poslije, mekruh. Ebu Hanife i Malik, pak, smatraju da nije mekruh postiti samo petkom. Ovakav stav temelje na hadisu koji je zabilježio Et-Tirmizi u zžantejO od Abdullaha b. Mes'uda: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je s početka svakog mjeseca postio po tri dana, i rijetko kad petkom ne bi postio."**

Ovaj hadis u PkNiesegevuvssoeBilježe svi autori.

[47] Sestra Abdullaha b. Busraa se zvala Behija. Međutim, više je poznata kao Es-Samma.

es-Samma je kazao da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **“Nemojte postiti subotom, osim ono što vam je propisano.[48] Ukoliko neko ne bi (od hrane) našao ništa drugo osim grozdovu ljusku ili grančicu drveta, neka ih žvaće.”[49]**

Ebu Davud kaže: “Ovaj hadis je derogiran.”

52. O dopuštenju u tome

2422. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Hemmam, prenijevši od Katadea. A ispričao nam je i Hafs b. Omer, prenijevši od Hemmama, on od Katadea, ovaj od Ebu Ejuba, on od Hafsa el-Atekija, on od Džuvejrije b. el-Haris: **“Jednog petka je kod nje ušao Vjerovjesnik, s.a.v.s., a ona postaše. ‘Jesi li postila juče?’ – upita on. ‘Nisam.’ – odgovorila je ona. ‘A namjeravaš li postiti sutra?’ – ponovo će on. ‘Ne.’ – odgovori ona, a on joj reče: ‘Onda se omrsi.’”[50]**

مَعْدَانَ عَنْ عَبْدِالله بن بُسْرٍ السَّلَمِيِّ
عَنْ أُخْتِهِ، وَقال يَزِيدُ الصَّمَّاءُ أنّ النّبيّ
صلى الله عليه وسلم قال: «لاَ تَصُومُوا
يَوْمَ السَّبْتِ إلاّ فِيمَا افْتُرِضَ عَلَيْكُم
وَإنْ لَمْ يَجِدْ أحَدُكُمْ إلاّ لِحَاءَ عِنَبٍ أوْ
عُودَ شَجَرَةٍ فَلْيَمْضَغْهُ».

قال أبُو دَاوُدَ: هذا الحَدِيثُ مَنْسُوخٌ.

٥٢. باب الرخصة في ذلك

٢٤٢٢. حدثنا مُحَمَّدُ بنُ كَثِيرٍ أنْبَأنَا هَمَّامٌ
عَنْ قَتَادَةَ ح. وحدثنا
أخبرنا هَمَّامٌ حدثنا قَتَادَةُ عنْ أبي أيّوبَ
[illegible]
الحَارِثِ: «أنّ النّبيّ صلى الله [illegible]
دَخَلَ عَلَيْهَا يَوْمَ الجُمُعَةِ وَهِيَ صَائِمَةٌ قال
أصُمْتِ أمْسِ؟ [illegible] لاَ، [illegible]
تَصُومِي غَداً [illegible] لاَ [illegible] فَأفْطِرِي».

Osim ukoliko se sa subotom ne podudari Dan Arefata, Dan ašure ili neki drugi dan u kome je lijepo postiti.

[49] Kada bi se desilo da neko subotom nema nikakve hrane, neka taj dan mrsi pa makar žvakao grozdovu ljusku, grančicu drveta ili nešto slično tome.

Iz ovoga hadisa većina učenjaka zaključuje da je mekruh postiti samo subotom, osim ako se posti dan prije ili dan poslije, jer Jevreji svetkuju taj dan, pa da ne bi izgledalo da mu i muslimani zato pridaju poseban značaj. Neće smetati ako se uz subotu posti dan prije ili dan poslije. En-Nesai, El-Bejheki i Ibn Hibban bilježe od Kurejba: **“Ljudi su me poslali Ummu Selemi da je upitam za dane koje je Allahov Poslanik, s.a.v.s., najčešće postio, pa je kazala da je on najčešće postio subotu i nedjelju. Kada sam se vratio i saopćio im šta je kazala, svi su otišli kod nje i isto je upitali. Ona je rekla: ‘Istinu vam je kazao. Postio je najčešće subotu i nedjelju i govorio bi: ‘Ova dva dana su praznici idolopoklonika, pa se želim (time) razlikovati od njih.’”**

[50] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dairirnaO -Ðn-Nesai u deuÖue.O

2423. ISPRIČAO NAM JE Abdulmelik b. Šuajb, prenijevši od Ibn Vehba, on od El-Lejsa, on od Ibn Šihaba. Kada bi mu neko spomenuo da je zabranjeno postiti isključivo subotom, Ibn Šihab bi rekao: "To je Himsijski hadis."[51]

2424. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. es-Sabbah b. Sufjan, kog je obavijestio El-Velid, da je El-Evzai kazao: "Ja sam ga skrivao dok nisam primijetio da je raširen Busrov hadis o postu isključivo subotom."

Ebu Davud kaže da je Malik rekao: "Ovo je laž."

53. O dobrovoljnom postu cijelog života

2425. ISPRIČALI SU NAM Sulejman b. Harb i Musedded, koje je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Gajlana b. Džerira, on od Abdullaha b. Ma'beda ez-Zimanija, a on od Ebu Katadea: **"Neki čovjek je došao Vjerovjesniku, s.a.v.s., i rekao: 'Allahov Poslaniče, kako ti postiš?' Te njegove riječi jako rasrdiše Allahovog Poslanika, s.a.v.s.**[52]

٢٤٢٣. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ شُعَيْبٍ
حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ قَالَ سَمِعْتُ اللَّيْثَ
... شِهَابٍ أَنَّهُ كَانَ إِذَا ذُكِرَ
لَهُ أَنَّهُ نَهَى عَنْ صِيَامِ يَوْمِ السَّبْتِ يَقُولُ
ابْنُ شِهَابٍ هَذَا حَدِيثٌ حِمْصِيٌّ.

٢٤٢٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الصَّبَّاحِ بْنِ
سُفْيَانَ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ عَنِ الْأَوْزَاعِيِّ قَالَ
مَا زِلْتُ لَهُ كَاتِمًا حَتَّى رَأَيْتُهُ انْتَشَرَ يَعْنِي
... بُسْرٍ هَذَا فِي صَوْمِ
يَوْمِ ...
... هَذَا كَذِبٌ.

٥٣. بَاب فِي صَوْمِ الدَّهْرِ تَطَوُّعًا

٢٤٢٥. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ ... حَرْبٍ وَمُسَدَّدٌ
قَالَا حَدَّثَنَا حَمَّادُ ... زَيْدٍ ... غَيْلَانَ بْنِ
جَرِيرٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ ... مَعْبَدٍ الزِّمَّانِيِّ
... قَتَادَةَ ...
... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ...

---

[51] Što je hadis Abdullaha b. Busra es-Sulemija u čijem su senedu dvojica ravija iz Himsa: Sevr b. Jezid i Halid b. Ma'dan, koje su neki kritizirali, a neki smatrali pouzdanim. Es-Sindi smatra da je on time htio kazati da je to slab hadis. Neki za ovaj hadis kažu da je derogiran, a neki da je slab. Et-Tirmizi ga ocjenjuje hasenom.

[52] Te riječi su, prema mišljenju učenjaka, rasrdile Allahovog Poslanika, s.a.v.s., zbog svoje neumjesnosti. One su zahtijevale iskren odgovor. Mnogi ne bi mogli postiti kao što je postio Allahov Poslanik, s.a.v.s., a smatrali bi se obaveznim da ga slijede. Dotična osoba je trebala pitanje formulirati ovako: "Koliko ću dana postiti?" ili: "Kako mi preporučuješ da postim?", a ne: "Kao što ti postiš?"

Pošto to primijeti, Omer reče: 'Zadovoljni smo da nam je Allah Gospodar, da nam je islam vjera i da nam je Muhammed vjerovjesnik. Utječemo se Allahu od Njegove srdžbe i srdžbe Njegovog Poslanika.' Te riječi je Omer ponavljao sve dok srdžba ne popusti Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a onda reče: 'Allahov Poslaniče, šta veliš za onoga koji posti cijelu godinu?' On reče: 'On nije ni postio ni mrsio.'[53] Musedded kaže: 'Niti je postio niti je mrsio (ili je kazao: nije ni postio ni mrsio) – ovo je Gajlanijeva dilema. 'Allahov Poslaniče, šta veliš za onoga koji dva dana posti, a jedan dan mrsi?' Poslanik odgovori: 'A zar neko može tako?' 'Allahov Poslaniče, šta kažeš za onoga koji dan posti, a dan mrsi?' – upita on, a Poslanik reče: 'To je Davudov, a.s., post.' 'Allahov Poslaniče, šta kažeš za onoga koji dan posti, a dva dana mrsi?' – ponovo upita on. Poslanik reče: 'Volio bih kada bih ja mogao tako.' Potom Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaza: 'Ko bude postio tri dana od svakog mjeseca i ramazan – kao da je postio cijelu godinu. Nadam se da post na Dan Arefata Allah briše grijehe[54] za godinu koja je prošla i za godinu koja dolazi, a da za post Dana Ašure (Allah, dž.š.) oprašta grijehe za godinu koja je prošla.'"

فَغَضِبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ قَوْلِهِ فَلَمَّا رَأَى ذَلِكَ
عُمَرُ قَالَ رَضِينَا بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا
وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا نَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ غَضَبِ اللَّهِ
وَغَضَبِ رَسُولِهِ فَلَمْ يَزَلْ عُمَرُ يُرَدِّدُهَا
حَتَّى سَكَنَ غَضَبُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ
بِمَنْ يَصُومُ الدَّهْرَ كُلَّهُ قَالَ لَا صَامَ وَلَا
أَفْطَرَ قَالَ مُسَدَّدٌ لَمْ يَصُمْ وَلَمْ يُفْطِرْ أَوْ مَا
صَامَ وَمَا أَفْطَرَ شَكَّ غَيْلَانُ قَالَ يَا رَسُولَ
اللَّهِ كَيْفَ بِمَنْ يَصُومُ يَوْمَيْنِ وَيُفْطِرُ يَوْمًا
قَالَ أَوَ يُطِيقُ ذَلِكَ أَحَدٌ قَالَ يَا رَسُولَ
اللَّهِ فَكَيْفَ بِمَنْ يَصُومُ يَوْمًا وَيُفْطِرُ يَوْمًا قَالَ
ذَلِكَ صَوْمُ دَاوُدَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَكَيْفَ
بِمَنْ يَصُومُ يَوْمًا وَيُفْطِرُ يَوْمَيْنِ قَالَ وَدِدْتُ
أَنِّي طُوِّقْتُ ذَلِكَ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ثَلَاثٌ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ
وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ فَهَذَا صِيَامُ الدَّهْرِ
كُلِّهِ وَصِيَامُ عَرَفَةَ إِنِّي أَحْتَسِبُ عَلَى اللَّهِ
أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ وَالسَّنَةَ الَّتِي بَعْدَهُ
وَصَوْمُ يَوْمِ عَاشُورَاءَ إِنِّي أَحْتَسِبُ عَلَى
اللَّهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ

---

[53] Dakle, u skladu sa sunnetom Allahovog Poslanika, s.a.v.s., on nije ni postio ni mrsio.

[54] En-Nevevi, Imamul-Haremejn i većina učenjaka Ehlus-sunneta vel-džemata smatraju da se ovo odnosi na male grijehe. Za velike je, prema njihovom mišljenju, potrebno pokajanje.

2426. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Mehdi, prenijevši od Gajlana, on od Abdullaha b. Ma'beda ez-Zimanija, a on od Ebu Katadea, ovaj hadis, dodavši: **"Allahov Poslaniče, a šta misliš o postu ponedjeljkom i četvrtkom?" – upitao je, a Poslanik reče: "U tom danu (u ponedeljak) sam rođen i u tom danu mi je počela objava Kur'ana."**

2427. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Ibnul-Musejjeba i Ebu Selemea, da je Abdullah b. Amr b. el-As kazao: **"Jednom prilikom me je sreo Allahov Poslanik, s.a.v.s., i rekao: 'Pričali su mi da si rekao: 'Ja sve dane postim i u ibadetu provodim sve noći.' 'Da, Allahov Poslaniče, rekao sam to.' Poslanik mi reče: 'Ibadeti i spavaj; posti i mrsi. Posti od svakog mjeseca po tri dana. To ti je kao da si postio cijelu godinu.' 'Allahov Poslaniče, mogu i više.' – kazao sam. On reče: 'Onda posti dan, a mrsi dva dana.' Rekoh: 'Mogu i više.' 'Onda posti dan, a mrsi dan. To ti je najbolji post – to je Davudov, a.s., post.' – kaza mi Poslanik. Rekoh: 'Mogu i bolje od toga.', a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Nema boljeg od toga.'"'**[55]

٢٤٢٦. حَدَّثَنَا مُوسَى بْن ... حَدَّثَنَا
... حَدَّثَنَا غَيْلَانُ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ
مَعْبَدٍ الزِّمَّانِيِّ عَنْ أَبِي قَتَادَةَ بِهَذَا الْحَدِيثِ
... رَسُولَ ... أَرَأَيْتَ صَوْمَ يَوْمِ
... قَالَ فِيهِ ...
وَفِيهِ أُنْزِلَ الْقُرْآنُ.

... حَدَّثَنَا ... عَلِيٍّ حَدَّثَنَا
عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ
... الْمُسَيَّبِ وَأَبِي سَلَمَةَ ... عَبْدِ
...
...
لَأَقُومَنَّ ...
...
يَا ... قَدْ قُلْتُ ... وَنَمْ
وَصُمْ وَأَفْطِرْ وَصُمْ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ ثَلَاثَةَ
أَيَّامٍ ... صِيَامِ الدَّهْرِ قُلْتُ
...
فَصُمْ يَوْمًا وَأَفْطِرْ يَوْمَيْنِ فَقُلْتُ
... فَصُمْ يَوْ...
... الصِّيَامِ وَهُوَ
صِيَامُ ... إِنِّي ...
... عَلَيْهِ
... صُمْ مِنْ ...

[55] Sa stanovišta islama, zabranjeno je postiti sve dane u godini, čak i onim osobama koje bi fizički to i mogle podnijeti, i to iz nekoliko razloga: 1) Svako, pored obaveza prema Allahu, ima i obaveze prema drugima koje ne bi mogao ispuniti ukoliko bi stalno postio. Naprimjer: obaveze prema bračnom drugu, obaveze odazivanja na sohbete i sl. 2) Postoje dani u godini u kojima je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio da se u njima posti, kao što su: Ramazanski i Kurban-bajram.

54. O postu u mjesecima Ešhurul-hurum

في صَوْمِ

حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ ... حَدَّثَنَا
عَنْ مُجِيبَةَ الْبَاهِلِيَّةِ عَنْ ... أَوْ عَمِّهَا
... صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فَأَتَاهُ بَعْدَ سَنَةٍ وَقَدْ تَغَيَّرَتْ
حَالُهُ وَهَيْئَتُهُ ... أَمَا
... فَمَا غَيَّرَكَ ... جِئْتُكَ
كُنْتَ حَسَنَ الْهَيْئَةِ قَالَ مَا أَكَلْتُ
طَعَامًا إِلَّا بِلَيْلٍ مُنْذُ فَارَقْتُكَ
عَذَّبْتَ نَفْسَكَ ثُمَّ ... صُمْ
... زِدْنِي ... بِي قُوَّةً
... صُمْ يَوْمَيْنِ
أَيَّامٍ ... زِدْنِي ... صُمْ مِنَ ... وَاتْرُكْ
صُمْ مِنَ ... وَاتْرُكْ صُمْ مِنَ ...

2428. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Seida el-Džurejrija, on od Ebus-Selila, on od Mudžibe el-Bahilijje, da je njen otac, ili amidža, došao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., zatim otišao i ponovo mu se vratio nakon godinu dana, a izgled i stanje su mu se bili izmijenili. Kada je došao, upita: "Poznaješ li me, Allahov Poslaniče?" "Ko si ti?" – upita on. "Ja sam El-Bahili. Dolazio sam ti prije godinu dana." "Zbog čega si se promijenio, a tada si lijepo izgledao?" On reče: "Otkako sam se od tebe rastao, jeo sam samo noću." Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: "Zašto mučiš sebe?"[56] i dodade: "Posti ramazan i po jedan dan od svakog mjeseca." "Povećaj mi" – reče on – "jer imam snage." "Posti po dva dana (od svakog mjeseca)." "Povećaj mi" – reče on – "jer imam snage." Poslanik reče: "Posti po tri dana (od svakog mjeseca)." "Povećaj mi" – reče on – "jer imam snage." Poslanik

---

3) Neprekidnim postom osoba bi ugrozila vlastito zdravlje, itd. Umjesto toga, onome ko želi što više postiti najbolje je da posti Davudov post, a to znači da jedan dan posti a drugi da mrsi. Boljeg posta od toga nema, kako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naglasio u ovome hadisu. Ovaj hadis su zabilježili i El-Buhari i Muslim u daititnaO i En-Nesai u deuoueogO

[56] Ovaj čovjek je cijelu godinu postio svaki dan te je zbog toga oslabio i promijenio se do te mjere da ga Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije mogao prepoznati. Zato mu je naredio da ne muči sebe svakodnevnim postom, nego da, ako već hoće dobrovoljno postiti, da to čini onako kako mu je objasnio u ovom hadisu.

kaza: **“Od mjeseci Ešhurul-hurum[57] posti i mrsi, zatim od mjeseci Ešhurul-hurum posti i mrsi, zatim od mjeseci Ešhurul-hurum posti i mrsi – pokazujući tri prsta, savijajući ih, a potom ih ispružajući.”[58]**

وَاتْرُكْ وَقَالَ بِأَصَابِعِهِ الثَّلَاثَةِ فَضَمَّهَا ثُمَّ أَرْسَلَهَا.

“9ć O postu u mjesecu muharremu

٥٥. بَاب فِي صَوْمِ الْمُحَرَّمِ

2429. ISPRIČALI SU NAM Musedded i Kutejbe b. Seid, njih je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od Ebu Bišra, on od Humejda b. Abdurrahmana, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Najvredniji je post poslije mjeseca ramazana – post u Allahovom mjesecu muharremu,[59] a najvredniji namaz poslije propisanog je noćni namaz.”[60]**

Kutejbe nije rekao: **“poslije mjeseca ramazana”**, nego je samo rekao: **“poslije ramazana.”**

٢٤٢٩. هم هم وَقُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ
حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ أَ بِشْرٍ عَنْ
حُمَيْدِ ; f I J
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
وَسَلَّمَ: أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ شَهْرِ رَمَضَانَ
فِي فِي
بَعْدَ الْمَفْرُوضَةِ صَلَاةٌ مِنَ اللَّيْلِ لَمْ
يَقُلْ قُتَيْبَةُ شَهْرٌ قَالَ رَمَضَانَ.

---

[57] To su četiri sveta mjeseca u kojima je zabranjeno ratovanje i prolijevanje krvi: redžeb, zul-ka'de, zul-hidždže i muharrem.

[58] Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu je pokazao prstima da ni u jednom mjesecu ne posti uzastopno više od tri dana, nego da nakon svaka tri dana napravi dan ili dva pauzu, a da onda može opet nastaviti s postom. A može i da znači, smatra Abadi, da tri dana posti a tri pauzira, i sve tako. Ovaj hadis su zabilježili i En-Nesai i Ibn Madže u deuournačO

[59] I u Muslimovom predanju stoji dodatak: **“...a najvredniji je, poslije obaveznog namaza, noćni namaz.”**

[60] Iako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., u ovom hadisu naglasio da je poslije ramazanskog najvredniji post u muharemu, on je ipak najviše dana postio u šabanu. Učinjaci smatraju da je to činio iz nekoliko razloga: 1) možda mu je kasnije saopćeno koliko je post vrijedan u šabanu; 2) možda je zbog čestih putovanja i poslova bio spriječen da puno posti u muharremu; 3) tako se pripremao za ramazan.

Bilježe ga i Muslim u dair ieAⴲt-Tirmizi u Mbanr eeⓄEn-Nesai i Ibn Madže u deuouma ıO

2430. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa, kog je obavijestio Isa, da je Osman b. Hakim kazao: "Upitao sam Seida b. Džubejra o postu u mjesecu redždebu, pa je kazao: 'Ibn Abbas me je obavijestio sljedeće: **'Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi (u svakom mjesecu) toliko postio da smo govorili: 'Cijelog će ga ispostiti.' A onda bi toliko mrsio da smo govorili: 'Neće više (u njemu ni) postiti.'"**

٢٤٣٠. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ [illegible] مُوسَى حَدَّثَنَا عِيسَى حَدَّثَنَا عُثْمَانُ يَعْنِي ابْنَ حَكِيمٍ سَأَلْتُ سَعِيدَ [illegible] أَخْبَرَنِي ابْنُ عَبَّاسٍ أَنَّ [illegible] صلى [illegible] عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ [illegible]

56. O postu u mjesecu šabanu

2431. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Hanbel, kog je obavijestio Abdurrahman b. Mehdi, prenijevši od Muavije b. Saliha, on od Abdullaha b. Ebu Kajsa, da je Aiša kazala: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je najviše volio postiti (nafilu) u šabanu. Potom bi ga sastavio sa ramazanom."**[61]

٥٦. [illegible] شعبان

[illegible] حدثنا [illegible] حَنْبَلٍ أخبرنا عَبْدُالرَّحْمَنِ بنُ مَهْدِيٍّ عن [illegible] صَالِحٍ عَنْ عبدالله [illegible] أَبِي قَيْسٍ أَنَّهُ سَمِعَ [illegible] تَقُولُ: كَانَ [illegible] إِلَى رَسُولِ [illegible] صلى [illegible] عليه وسلم [illegible] يَصُومَهُ شَعْبَانُ ثُمَّ يَصِلُهُ بِرَمَضَانَ.

57. O postu u mjesecu ševalu

2432. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Osman el-Idžli, kog je obavijestio Ubejdullah b. Musa, prenijevši od Haruna b. Selmana, on od Ubejdullaha b. Muslima el-Kurešija, da je njegov otac kazao: **"Upitao sam (ili je kazano: upitan je Vjerovjesnik, s.a.v.s.) o doživotnom postu, pa je rekao: 'Ti imaš obavezu prema svojoj ženi, zato posti mjesec ramazan i mjesec koji dolazi poslije njega,**[62]

حدثنا مُحَمَّدُ [illegible] عُثْمَانَ العِجْلِيّ أخبرنا عُبَيْدُالله يعني ابنَ مُوسَى عن هَارُونَ بنِ سَلْمَانَ عن عُبَيْدِالله بن [illegible] القُرَشِيِّ [illegible] قال: سَأَلْتُ [illegible] صلى [illegible] عليه وسلم عن صِيَامِ [illegible] فقال: إنّ لأَهْلِكَ عَلَيْكَ حَقًّا [illegible] رَمَضَانَ [illegible]

[61] Bilježi ga En-Nesai u dedodegO

[62] Neki su protumačili da se ovdje misli na šest dana mjeseca ševala, a neki da se ove riječi odnose na mjesec šaban. Bilježe Muslim u dairieO i Et-Tirmizi u lj. anr eedOd Ebu Ejjuba, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko bude postio**

te posti svaku srijedu i četvrtak. Ukoliko budeš radio ovako (imat ćeš nagradu) kao da si (cijeli život) svakog dana postio."'

Ebu Davud kaže: "Muslim b. Ubejdullah je rekao: 'Sa njim se složio Zejd el-Ukeli, a razišao Ebu Nuajm.'"

,N,. O postu šest dana od mjeseca ševala

2433. ISPRIČAO NAM JE En-Nufejli, kog je obavijestio Abdulaziz b. Muhammed, prenijevši od Safvana b. Sulejma i Sa'da b. Seida, njih dvojica od Omera b. Sabita el-Ensarija, on od ashaba Ebu Ejjuba, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ko isposti ramazan i poslije njega šest dana ševala, kao da je postio cijelu godinu."**[63]

'ć:ć Kako je postio Vjerovjesnik, s.a.v.s.

2434. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, a on od Ebu Nadra, štićenika Omera b. Ubejdullaha, a on od Ebu Selemea b. Abdurrahmana, da je Aiša kazala: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi toliko postio da smo govorili: 'Neće više mrsiti.' A onda bi toliko mrsio da smo govorili: 'Neće više postiti.' Nisam vidjela da je Allahov Poslanik postio ijedan drugi mjesec u cjelosti**

وَخَالَفَهُ أَبُو t وَافَقَهُ زَيْدٌ إِ أَبُو Ju
نَعِيمٍ Ju بن عُبَيْدِالله.

[redacted]

٢٤٣٣. حدثنا النّفيلي
بنِ مُحَمَّدٍ عنْ صَفْوَانَ بنِ
بن سَعِيدٍ عن عُمَرَ بنِ ثَابِتٍ الأَنْصَارِيِّ
عـن الله
عن الله
وَأَتْبَعَهُ رَمَضَانَ r أَتْبَعَهُ Ju
بِسِتٍّ مِنْ

٢٤٣٤. مَسْلَمَةَ
مَالِكٍ عنْ أَبِي عُبَيْدِ
عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ
عَائِشَةَ زَوْجِ [redacted]
أَنَّهَا
حَتَّى نَقُولَ لَا يُفْطِرُ وَيُفْطِرُ
حَتَّى نَقُولَ لَا لِ اللهِ
وَسَلَّمَ [redacted]

ramazan, i poslije njega šest dana ševala, to mu je kao da je cijeli život postio (svaki dan)."

[63] Imajući u vidu da Uzvišeni Allah za svako dobro djelo daje deseterostruku nagradu, nagrada za ramazan iznosi kao za deset mjeseci i nagrada za šest dana kao za dva mjeseca, što je ravno godini. Ako osoba na taj način posti čitavog života, imat će nagradu kao da je postila cijeli život sve dane. Ovaj hadis su zabilježili Et-Tirmizi u Mbant ee En-Nesai u deuoue.

جر جر

osim ramazana, niti sam vidjela da je i u jednom drugom mjesecu (osim ramazanu) više postio nego u šabanu."

شَهْرٍ قَطُّ إِلَّا رَمَضَانَ وَمَا فِي شَهْرٍ أَكْثَرَ صِيَامًا مِنْهُ فِي شَعْبَانَ.

2435. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Muhammeda b. Amra, on od Ebu Selemea, on od Ebu Hurejrea, u istom značenju, dodavši: **"Postio ga je gotovo cijelog, (a nekad) i cijelog."**

٢٤٣٥. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِ ... عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ ... عَنْ أَبِي سَلَمَةَ ... هُرَيْرَةَ عَنْ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَعْنَاهُ زَادَ كَا ... مُهُ إِلَّا قَلِيلًا بَلْ كَا ... كُلَّهُ.

60. O postu ponedjeljkom i četvrtkom

٦٠. بَابٌ فِي صَوْمِ الِاثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ

2436. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Eban, prenijevši od Jahjaa, on od Omera b. Ebul-Hakema b. Sevbana, ovaj od štićenika Kudamea b. Mez'una, **da je Usame b. Zejdov štićenik pošao sa Usameom u dolinu Vadil-Kura da traži njegove deve, a postio je ponedjeljak i četvrtak. Njegov gospodar mu reče: "Zašto postiš ponedjeljak i četvrtak kada si star čovjek?" "Zato" – odgovori on – "što je i Vjerovjesnik, s.a.v.s., postio ponedjeljak i četvrtak. Kada su ga upitali o tome, kazao je: 'Djela robova se predstavljaju ponedjeljkom i četvrtkom.'"**[64]

Ebu Davud kaže: "Ovako je kazao Hišam ed-Destivai, prenijevši od Jahjaa, a on od Omera b. Ebul-Hakema."

٢٤٣٦. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا أَبَانُ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ عُمَرَ بْنِ ... مَعَ ... الْقُرَى فِي طَلَبِ ... فَكَانَ ... شَيْخٌ كَبِيرٌ ... عَلَيْهِ ... يَسْئَلُ ... ذَلِكَ ... تُعْرَضُ ... كَذَا ... عَنْ يَحْيَى عَنْ عُمَرَ ...

---

[64] Sva ljudska djela se dva puta sedmično iznose pred Uzvišenog Allaha: ponedjeljkom i četvrtkom. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u dedoueEO

61. O postu deset dana[65]

٦١. بَاب فِي صَوْمِ الْعَشْرِ

2437. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Avane, prenijevši od El-Hurra b. es-Sabbaha, on od Hunejdea b. Halida, on od svoje supruge, a ona od neke Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi postio prvih devet dana mjeseca zul-hidžeta, Dan ašure, po tri dana od svakog mjeseca i prvi ponedjeljak i četvrtak u mjesecu."**[66]

٢٤٣٧. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنِ الْحُرِّ بْنِ الصَّبَّاحِ عَنْ هُنَيْدَةَ بْنِ خَالِدٍ عَنِ امْرَأَتِهِ عَنْ بَعْضِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ تِسْعَ ذِي الْحِجَّةِ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ أَوَّلَ اثْنَيْنِ مِنَ الشَّهْرِ وَالْخَمِيسَ.

2438. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Veki, prenijevši od El-A'meša, on od Ebu Saliha, Mudžahida i Muslima el-Betina, oni od Seida b. Džubejra, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Nema dana u kojima je dobro djelo Allahu draže, nego što je u ovih deset dana."[67] "Allahov Poslaniče, zar ni borba na Allahovom putu?" – upitaše, a on kaza: "Ni borba na Allahovom putu, osim, (djelo) osobe koja je (u borbu) ušla zalažući svoj imetak i svoj život, pa se ni sa čim od toga ne vrati."**

٢٤٣٨. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ عَنْ أَبِي صَالِحٍ وَمُجَاهِدٍ وَمُسْلِمٍ الْبَطِينِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا مِنْ أَيَّامٍ الْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهَا أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ هَذِهِ الْأَيَّامِ يَعْنِي أَيَّامَ الْعَشْرِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ وَلَا الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلَّا رَجُلٌ خَرَجَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَلَمْ يَرْجِعْ مِنْ ذَلِكَ بِشَيْءٍ.

---

[65] O postu prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta.

[66] Bilježe ga En-Nesai u deuoue⒪Ahmed b. Hanbel u PevuoieaO

[67] Da li su vredniji posljednjih deset dana ramazana ili prvih deset dana zul-hidždžeta, sporno je među islamskim učenjacima. Neki kažu da su vredniji prvi, a neki, opet, da su vredniji drugi. Odabrano je mišljenje ono koje zastupa većina učenjaka: da su, što se tiče dana, vredniji prvih deset dana zul-hidždžeta, zbog Arefata, a što se tiče noći, vrednije su deset posljednjih noći ramazana, zbog Lejletul-kadra. Zato su u ovom hadisu spomenuti dani, a ne noći.

62. O mršenju (nepošćivanju) ovih deset dana

٦٢. بَاب فِي فِطْرِ الْعَشْرِ

2439. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Ebu Avane, on je prenio od El-A'meša, on od Ibrahima, on od Esveda, da je Aiša kazala: **"Nisam vidjela da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., ikada postio (prvih) deset dana (zul-hidždžeta)."**[68]

٢٤٣٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةَ عَنْ الْأَعْمَشِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ الْأَسْوَدِ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ مَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَائِمًا الْعَشْرَ قَطُّ.

63. O postu na Dan Arefata na Arefatu

٦٣. بَاب فِي صَوْمِ يَوْمِ عَرَفَةَ بِعَرَفَةَ

2440. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Harb, kog je obavijestio Havšeb b. Akil, prenijevši od Mehdija el-Hedžerija, da je Ikrime kazao: **"Jednom prilikom bijasmo kod Ebu Hurejrea u njegovoj kući, pa nam je ispričao da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio da se na Arefatu posti Dan Arefata."**[69]

٢٤٤٠. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا حَوْشَبُ بْنُ عُقَيْلٍ عَنْ مَهْدِيٍّ الْهَجَرِيِّ حَدَّثَنَا عِكْرِمَةُ قَال: كُنَّا عِنْدَ أَبِي هُرَيْرَةَ فِي بَيْتِهِ فَحَدَّثَنَا أَنَّ رَسُولَ ﷺ صَلَّى اللَّهُ ; J يَوْمِ عَرَفَةَ بِعَرَفَةَ.

[68] Nevevi kaže: "Učenjaci smatraju da u ovom hadisu postoji naznaka koja upućuje na to da bi post u prvih devet dana zul-hidždžeta mogao biti pokuđen. Oni tvrde da u njemu postoje takve naznake, ali da, ipak, post prvih devet dana ovoga mjeseca ne samo da nije pokuđen nego je mustehab. Buhari bilježi u dairieOda je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Nema dana u kojima su dobra djela vrijedna kao što su u ovima."**, tj. u prvih deset dana mjeseca zul-hidždžeta.

Na isti zaključak upućuje i hadis koji je spomenut u prethodnom poglavlju Hunejdea b. Halida, on od svoje supruge, a ona od neke od Vjerovjesnikovih, s.a.v.s., supruga, koja je kazala: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi postio prvih devet dana zul-hidždžeta, Dan ašure, po tri dana od svakog mjeseca i prvi ponedjeljak i četvrtak u mjesecu."**

Aišin hadis o kom je riječ u ovom poglavlju oni objašnjavaju tako što smatraju da se on odnosi na stanje tokom putovanja ili bolesti. Dakle, ona Vjerovjesnika, s.a.v.s., nije nikada vidjela da je postio prvih devet dana mjeseca zul-hidždžeta, na putovanju ili kada bi bio bolestan.

[69] El-Mubarekfuri kao ispravno izdvaja mišljenje većine, koji kažu da je mustehab onima koji su na Arefatu da taj dan ne poste, pozivajući se na ovaj hadis. Ovaj

2441. ISPRIČAO NAM JE El-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Ebun-Nadra, on od Umejra, štićenika Abdullaha b. Abbasa, a on od Ummul-Fadl bint el-Haris:[70] **"Pred njom su ljudi polemisali o tome da li Allahov Poslanik, s.a.v.s., posti Dan Arefata. Neki su rekli da posti, a drugi da ne posti. Ona mu je tada, dok je na devi boravio na Arefatu, poslala u posudi mlijeka i on se napio."**[71]

حدثنـا الْقَعْنَبِيّ عَـن مَالِكٍ عن
أبي [illegible]ضرِ [illegible]ميرِ مَـوْلَى عَبْدِالله بنِ
عَبّاسٍ عن أُمِّ الْفَضْلِ بِنْتِ لرايَةِ إوإ
J U rY \ !!!!!!!
صلى وا: وسلم فَقال
بَعْضُهُـمْ هُوَ صَائِمٌ، وَقالَ بَعْضُهُمْ لَيْسَ
بِصَائِمٍ، فَأَرْسَـلَتْ إِلَيْهِ بِقَـدَحِ لَبَنٍ، وَهُوَ
وَاقِفٌ عَلَى بَعِيرِهِ بِعَرَفَةَ فَشَرِبَ».

64. O postu na Dan Ašure[72]

٦٤. باب في صوم يوم عاشوراء

2442. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Hišama b. Urvea, on od svoga oca, da je Aiša kazala: **"Ašura bijaše dan koji su Kurejšije postili u vrijeme džahilijjeta, a postio ga je i Allahov Poslanik, s.a.v.s., u vrijeme džahilijjeta. Pošto se preselio u Medinu, Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga je i dalje postio i naredio je ljudima da ga poste. A kada**

٢٤٤٢. حدثنـا عَبْدُالله بنُ مَسْـلَمَةَ عن
مَالِكٍ عن هِشَـامِ بن عُـرْوَةَ عَـنْ أَبيهِ
عَنْ عَائِشَـةَ قالَـتْ: «كَانَ يَوْمُ عَاشُـورَاءَ
يَوْماً تَصُومُهُ قُرَيْـشٌ فِي الْجَاهِلِيَّةِ، وَكَانَ
رَسُولُ الله صلى الله عليه وسلم يَصُومُهُ
في الْجَاهِلِيَّةِ، فَلَمَّا قَدِمَ رَسُـولُ الله صلى
الله عليه وسـلم الْمَدِينَـةَ صَامَهُ وَأَمَرَ

su hadis zabilježili En-Nesai i Ibn Madže u deuourna uO

ž9Ummul-Fadl je Harisova kćerka, a supruga Abbasa b. Abdulmutalliba.

žbEt-Taberi smatra da Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije postio na Arefatu kako bi time pokazao da onaj koji se nalazi na Arefatu ima pravo odabrati hoće li postiti ili ne.

Prema mišljenju većine učenjaka, Dan Arefata je mustehab postiti onima koji se nalaze kod kuće, a mekruh onima koji su toga dana na Arefatu, da bi, kako tvrdi većina, bili fizički spremniji za dovu i ibadet toga dana, ili zato što je taj dan, kao što tvrde neki, mubarek dan onima koji se nalaze na Arefatu.

Ata veli: "Onaj koji ne bude postio na Arefatu zato da bi fizički bio spremniji za ibadet i dovu toga dana, ima za to nagradu kao da je i postio. Ovaj hadis su zabilježili El-Buhari i Muslim u dait itnačO

maDan ašure je, prema mišljenju većine učenjaka, deseti dan mjeseca muharrema.

je propisan ramazan, ramazanski post je postao obavezan, a post na Dan Ašure je ostavljen na volju ljudima: ko je htio, postio ga je, a ko je htio, napustio ga je."[73]

2443. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Ubejdullaha, on od Nafia, da je Ibn Omer kazao: "Ašura je dan koji smo postili u predislamsko doba. Kada je propisan ramazan, Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Ovo je jedan od Allahovih dana, pa ko hoće, neka ga (i dalje) posti, a ko hoće, neka ga ne posti.'"[74]

2444. ISPRIČAO NAM JE Zijad b. Ejub, kog je obavijestio Hušejm, prenijevši od Ebu Bišra, on od Seida b. Džubejra, a on od Ibn Abbasa, koji je kazao: "Pošto je Vjerovjesnik, s.a.v.s., stigao u Medinu, zatekao je Jevreje kako poste Ašuru. Upitani zbog čega to čine, rekoše: 'Ovo je dan u kome je Allah pomogao Musaa protiv faraona i mi ga postimo iz počasti prema njemu.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Mi imamo veće pravo na Musaa nego vi.' i naredi da se taj dan posti."[75]

بِصِيَامِهِ، فَلَمَّا p,ypiA lyŭH
الْفَرِيضَةُ 1 _ !,, فَمَنْ شَاءَ
صَامَهُ وَمَنْ شَاءَ تَرَكَهُ».

٢٤٤٣. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ
عُبَيْدِ!! | Ju أَخْبَرَنِي Ču عَنْ
عُمَرَ قَالَ: !!!! . _ G; يَوْمًا
| . .... فَلَمَّا نَزَلَ رَمَضَانُ قَالَ رَسُولُ
اللَّهِ ... وَسَلَّمَ: هَذَا يَوْمٌ
مِنْ " ! | شَاءَ صَامَهُ وَمَنْ شَاءَ
تَرَكَهُ».

٢٤٤٤. حَدَّثَنَا زِيَادُ بْنُ أَيُّوبَ حَدَّثَنَا
هُشَيْمٌ حَدَّثَنَا أَبُو بِشْرٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ
جُبَيْرٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: لَمَّا قَدِمَ
النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ
وَجَدَ الْيَهُودَ يَصُومُونَ عَاشُورَاءَ فَسُئِلُوا
عَنْ ذَلِكَ فَقَالُوا: هَذَا 1 ' r
: - ; ; ! !
تَعْظِيمًا لَهُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: نَحْنُ أَوْلَى بِمُوسَى مِنْكُمْ
وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ.

[73] Iz ovoga se hadisa vidi da je post na Dan Ašure u početku bio obavezan. Propisivanjem ramazanskog posta ta obaveza je prestala, a post na Dan Ašure je ostao kao nafila koju je lijepo postiti.

[74] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u daipip naaO

[75] Ovaj hadis su u PkNesegevdvpsoeOz abilježili svi autori, osim Et-Tirmizija.

65. Predanja u kojima stoji da je Ašura devetog dana muharrema

ve رُوِيَ ! ".٦٥
b f|-

2445. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Mehri, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Jahjaa b. Ejuba, on od Ismaila b. Umejjea el-Kurešija, ovaj od Ebu Gatafana, da je Abdullah b. Abbas rekao: **"Pošto je Vjerovjesnik, s.a.v.s., postio deseti dan muharrema i nama naredio da ga postimo, ljudi rekoše: 'Allahov Poslaniče, taj dan veličaju i jevreji i hrišćani.', a Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaza: 'Sljedeće godine mi ćemo postiti i deveti dan muharrema.'[76] Allahov Poslanik, s.a.v.s., je preselio na Ahiret i nije dočekao Ašuru sljedeće godine."**[77]

٢٤٤٥. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ
حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ
أَنَّ إِسْمَعِيلَ بْنَ أُمَيَّةَ الْقُرَشِيَّ حَدَّثَهُ أَنَّهُ
سَمِعَ أَبَا غَطَفَانَ يَقُولُ سَمِعْتُ عَبْدَ
اللَّهِ بْنَ عَبَّاسٍ يَقُولُ حِينَ صَامَ النَّبِيُّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ
وَأَمَرَنَا بِصِيَامِهِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُ
يَوْمٌ تُعَظِّمُهُ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى فَقَالَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَإِذَا
كَانَ الْعَامُ الْمُقْبِلُ صُمْنَا يَوْمَ التَّاسِعِ فَلَمْ
يَأْتِ الْعَامُ الْمُقْبِلُ حَتَّى تُوُفِّيَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

2446. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja b. Seid, prenijevši od Muavije b. Gallaba. A obavijestio nas je Musedded, prenijevši od Ismaila, on od Hadžiba b. Omera – svi su prenijeli sličan

٢٤٤٦. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى يَعْنِي
ابْنَ سَعِيدٍ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ غَلَّابٍ ح
وحَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ أَخْبَرَنِي
حَاجِبُ بْنُ عُمَرَ جَمِيعًا الْمَعْنَى عَنْ

---

[76] Prema En-Nevevijevom mišljenju, Allahov Poslanik, s.a.v.s., ovim riječima želi kazati da će muslimani od naredne godine uz deseti postiti i deveti dan muharrema kako bi se razlikovali od jevreja i hrišćana. Nije namjeravao da Ašuru, koja pada desetog dana, premjesti na deveti. To jasno potvrđuje hadis koji je zabilježio El-Bejheki u deuouet@a senedom od Ibn Abbasa, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Postite deveti i deseti dan muharrema."** kao i hadis koji je zabilježio Ahmed b. Hanbel u PevuoiejOod Ibn Abbasa, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., rekao: **"Razlikujte se od jevreja: uz deseti dan muharrema postite i dan prije ili dan poslije njega."**

[77] Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije dočekao deseti muharrem iduće godine. On je, kako ističe Et-Tibbi, preselio na Ahiret 12. rebiul-evvela. Ovaj hadis bilježi i Muslim u dait ieuO

smisao – da je El-Hakem b. el-A'redž kazao: **"Došao sam Ibn Abbasu, a on u Časnom Hramu stavio ogrtač pod glavu i (leži). Upitao sam ga o postu na Dan Ašure, pa mi reče: 'Kada ugledaš mlađak muharrema, broji (dane), pa kada osvaneš devetog dana, ti zaposti.' Rekao sam: 'Je li ga tako postio Muhammed, s.a.v.s?' On reče: 'Tako ga je postio Muhammed, s.a.v.s.'"**[78]

الْحَكَمِ بْنِ الْأَعْرَجِ قَالَ: أَتَيْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ وَهُوَ مُتَوَسِّدٌ رِدَاءَهُ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَسَأَلْتُهُ عَنْ صَوْمِ يَوْمِ عَاشُورَاءَ فَقَالَ: إِذَا رَأَيْتَ هِلَالَ الْمُحَرَّمِ فَاعْدُدْ فَإِذَا كَانَ يَوْمُ التَّاسِعِ فَأَصْبِحْ صَائِمًا فَقُلْتُ كَذَا كَانَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ فَقَالَ: كَذَلِكَ كَانَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ.

66. O vrijednosti njegovog pošćenja

٦٦. بَاب فِي فَضْلِ صَوْمِهِ

2447. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Minhal, kog je obavijestio Jezid b. Zurej, prenijevši od Seida, on od Katadea, on od Abdurrahmana b. Meslemea, a on od svoga amidže: **"Neki ljudi iz plemena Eslem su došli Vjerovjesniku, s.a.v.s., a Vjerovjesnik, s.a.v.s., ih upita: 'Postite li danas?'**[79] **'Ne postimo.' – odgovoriše, a on reče: 'Postite preostali dio ovoga dana i napostite ga.'"**[80]

٢٤٤٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمِنْهَالِ حَدَّثَنَا ... حَدَّثَنَا سَعِيدٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ ... مَسْلَمَةَ عَنْ عَمِّهِ أَنَّ أَسْلَمَ أَتَتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... صُمْتُمْ يَوْمَكُمْ هَذَا قَالُوا لَا n,S ... لِيَنغوا ne يَوْمِكُمْ meqn

---

[78] Većina islamskih učenjaka smatra da je Ašura desetog dana muharrema. Ibn Abbas smatra da je ona devetog dana muharrema. Ovaj Ibn Abbasov stav Nevevi je pokušao pomiriti sa vjerodostojnim hadisima tako što je utvrdio da je kod Arapa bio adet da su peti dan, u kom su pojili deve, nazivali četvrtim. Isto su nazivali i ostale dane. Tako je, u skladu sa tim adetom, deveti, ustvari, deseti dan.

Ovaj hadis su zabilježili Muslim u daitiežŒEt-Tirmizi u Mban peO En-Nesai u *Sunenu*.

[79] To je bio Dan Ašure, deseti muharrem.

[80] El-Hattabi smatra da je ova Vjerovjesnikova, s.a.v.s., naredba bila u smislu mustehaba, a ne vadžiba. Učenjaci su se razišli u pogledu posta na Dan Ašure: da li se on smatra obaveznim ili dobrovoljnim. Ebu Hanife smatra da je post na Dan Ašure obavezan, dok Ahmed b. Hanbel i Eš-Šafi smatraju da je dobrovoljan. Pomirenje ovakvih različitih stavova pruža nam sljedeći hadis: **"Ašura bijaše**

Ebu Davud kaže: "Ovaj dan, tj. Ašuru (deseti dan muharrema)."

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: يَعْنِي يَوْمَ عَاشُورَاءَ.

67. O tome da se dan posti, a dan mrsi

٦٧. بَابٌ فِي صَوْمِ يَوْمٍ وَفِطْرِ يَوْمٍ

2448. ISPRIČALI SU NAM Ahmed b. Hanbel, Muhammed b. Isa i Musedded – ovo je Ahmedov hadis – njih je obavijestio Sufjan, koji je čuo od Amra, a on od Amra b. Evsa, ovaj od Abdullaha b. Amra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Od (svih vidova dobrovoljnog) posta Allahu je najdraži Davudov post, i od (svih vidova dobrovoljnog) namaza Allahu je najdraži Davudov namaz. On je (s početka) pola noći spavao, potom je ustajao i jednu trećinu provodio u namazu, pa je onda spavao još jednu šestinu. Postio je tako što bi dan postio, a dan mrsio."[81]

٢٤٤٨. لَقِ F بْنُ وَمُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى وَمُسَدَّدٌ وَالْإِخْبَارُ فِي حَدِيثِ أَحْمَدَ حَدَّثَنَا [illegible] قَالَ لِي رَسُولُ [illegible] عَلَيْهِ وَسَلَّمَ [illegible] تَعَالَى صِيَامُ [illegible] يَنَامُ نِصْفَهُ وَيَقُومُ ثُلُثَهُ وَيَنَامُ سُدُسَهُ وَكَانَ يُفْطِرُ يَوْمًا وَيَصُومُ يَوْمًا.

68. O postu po tri dana od svakog mjeseca

٦٨. بَابٌ فِي صَوْمِ الثَّلَاثِ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ

2449. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Hemmam, prenijevši od Enesa, Muhammedovog brata, on od Ibn Melhana el-Kajsija, da je njegov otac kazao: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je naredio da

٢٤٤٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ حَدَّثَنَا هَمَّامٌ عَنْ أَنَسٍ أَخِي مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ مِلْحَانَ الْقَيْسِيِّ عَنْ أَبِيهِ [illegible] رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى [illegible] عَلَيْهِ وَسَلَّمَ [illegible]

dan koji su Kurejšije postili u vrijeme džahilijjeta, a postio ga je i Allahov Poslanik, s.a.v.s., u vrijeme džahilijjeta. Pošto se Allahov Poslanik, s.a.v.s., preselio u Medinu, on ga je i dalje postio i naredio je svijetu da ga posti. A kada je propisan ramazan, ramazanski post je postao obavezan, a post na Dan Ašure je ostavljen na volju ljudima: ko je htio, (i dalje) ga je postio, a ko je htio, napustio ga je."

[81] Bilježe ga Muslim u daitieO i En-Nesai i Ibn Madže u dedodtna.O

postimo bijele dane (u mjesecu): trinaesti, četrnaesti i petnaesti, rekavši da je post u njima ravan postu cijele godine."[82]

2450. ISPRIČAO NAM JE Ebu Kamil, kog je obavijestio Ebu Davud, a njega Šejban, prenijevši od Asima, a ovaj od Zirra, a on od Abdullaha:[83] "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je postio (bijele dane) svakog mjeseca po tri dana."[84]

وَرَوَاهُ ... هُنَّ كَهَيْئَةِ

٢٤٥٠. حَدَّثَنَا ... حَدَّثَنَا أَبُو دَاوُدَ حَدَّثَنَا ... عَنْ عَاصِمٍ عَنْ زِرٍّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ ... رَسُولُ اللَّهِ ... يَصُومُ يَعْنِي مِنْ غُرَّةِ كُلِّ شَهْرٍ ثَلَاثَةَ

69. O onome koji kaže da je postio ponedjeljak i četvrtak

بَابُ مَنْ قَالَ الِاثْنَيْنِ وَ...

2451. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Asima b. Behdelea, on od Sevaa el-Huzaija, a on od Hafse: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je postio po tri dana od (svakog) mjeseca: ponedjeljak i četvrtak, i ponedjeljak od druge sedmice."[85]

حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا ... عَنْ عَاصِمِ بْنِ بَهْدَلَةَ عَنْ سَوَاءٍ الْخُزَاعِيِّ عَنْ حَفْصَةَ ... رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى ... وَسَلَّمَ يَصُومُ ... مِنَ ... أُخْرَى.

2452. ISPRIČAO NAM JE Zuhejr b. Harb, kog je obavijestio Muhammed b. Fudajl, prenijevši od El-Hasana b. Ubejdullaha, ovaj od Hunejdea el-Huzaija, da je njegova majka kazala: "Ušla sam kod Ummu Seleme i pitala je o postu, pa je rekla: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je naredio da od svakog

حَدَّثَنَا زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا ... عُبَيْدِ اللَّهِ ... أُمِّهِ ... دَخَلْتُ عَلَى أُمِّ سَلَمَةَ فَسَأَلْتُهَا عَنْ

---

82 Bilježe ga En-Nesai i Ibn Madže u deuoutnaaO

83 Abdullah b. Mes'ud.

84 Es-Sujuti smatra da je postio bijele dane: trinaesti, četrnaesti i petnaesti od svakog mjeseca, dok Ali el-Kari smatra da je u svakom mjesecu s početka postio po tri dana. Ovaj hadis su zabilježili Et-Tirmizi u M.ant eeO En-Nesai u deuoueaO

85 Bilježi ga En-Nesai u deuoueuO

mjeseca postim po tri dana, da prvi od njih bude ponedjeljak i četvrtak."'[86]

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُنِي أَنْ أَصُومَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ
مِنْ كُلِّ شَهْرٍ أَوَّلُهَا الِاثْنَيْنِ وَالْخَمِيسُ

70. O onome koji kaže da nije obraćao pažnju koje će dane postiti

مَنْ قَالَ لَا يُبَالِي مِنْ أَيِّ الشَّهْرِ

2453. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Abdulvaris, prenijevši od Jezida er-Riška, da je Muaza kazala: **"Pitala sam Aišu: 'Je li Allahov Poslanik, s.a.v.s., postio tri dana od svakog mjeseca?' 'Jeste.' – reče ona. 'A koje je dane postio?' – upitah. 'Nije vodio računa koje će dane postiti.'"[87]**

حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ عَنْ يَزِيدَ الرِّشْكِ عَنْ مُعَاذَةَ قَالَتْ قُلْتُ لِعَائِشَةَ أَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصُومُ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ قَالَتْ نَعَمْ قُلْتُ مِنْ أَيِّ شَهْرٍ كَانَ يَصُومُ قَالَتْ مَا كَانَ يُبَالِي مِنْ أَيِّ أَيَّامِ الشَّهْرِ كَانَ يَصُومُ

71. O nijetu za post

بَابُ النِّيَّةِ فِي الصِّيَامِ

2454. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Abdullah b. Vehb, prenijevši od Ibn Lehia i Jahjaa b. Ejuba, oni od Abdullaha b. Ebu Bekra b. Hazma, on od Ibn Šihaba, on od Salima b. Abdullaha, on od svoga oca, a on od Hafse, Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge, da je Allahov Poslanik,

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ حَدَّثَنِي ابْنُ لَهِيعَةَ وَيَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي بَكْرِ بْنِ حَزْمٍ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ حَفْصَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ رَسُولَ

---

cU2Bilježi ga En-Nesai u deuoue,O

Abadi smatra da nema prutivrječnosti između ovoga i hadisa koji su ranije spomenuti. Svako od ashaba je ispričao ono što je vidio od Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Aiša je vidjela da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., nekada postio tri dana na početku, nekada u sredini, a nekada na kraju mjeseca. Mesud je, npr., vidio da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., tri dana postio na početku mjeseca.

Ovaj hadis su zabilježili i Muslim u dairieAŒt-Tirmizi u MbanreeOIbn Madže u deuouevO

s.a.v.s., kazao: **“Ko ne zanijeti post prije zore, on nema posta.”**[88]

Ebu Davud kaže: “Također su ga prenijeli i El-Lejs i Ishak b. Hazim, svi od Abdullaha b. Ebu Bekra – u istom značenju. Njegov sened su zaustavili na Hafsi Ma’mer, Ez-Zubejdij-ju, Ibn Ujejneu i Junusu el-Ejliju, a svi su ga prenijeli od Ez-Zuhrija.”

n“ . a ez“ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ; l J
الصِّيَامَ قَبْلَ الْفَجْرِ فَلَا صِيَامَ لَهُ
أَبُو ... إِلَّا اللَّيْثُ وَإِسْحَقُ بْنُ حَازِمٍ
أَيْضًا جَمِيعًا عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ
مِثْلَهُ وَوَقَفَهُ عَلَى حَفْصَةَ مَعْمَرٌ وَالزُّبَيْدِيُّ
وَابْنُ عُيَيْنَةَ وَيونُسُ الْأَيْلِيُّ كُلُّهُمْ عَنِ
الزُّهْرِيِّ.

i54. O olakšici u tome

٧٢. بَاب فِي الرُّخْصَةِ فِيهِ

2455. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan. A obavijestio nas je i Osman b. Ebu Šejbe, prenijevši od Vekia – svi su prenijeli od Talhe b. Jahjaa – on od Aiše bint Talhe, da je Aiša kazala: **“Kada bi ušao kod mene, Vjerovjesnik, s.a.v.s., bi me ponekad upitao: ‘Imaš li šta za ručak?’ Kada bih rekla da nemam, on bi kazao: ‘Onda ću danas postiti.’”** Veki je dodao: **“Ušao je kod nas drugog dana, a mi rekosmo: ‘Allahov Poslaniče, poklonjeno nam je jelo, pa smo ga ostavili tebi.’ On reče: ‘Donesi ga.’, pa se omrsio iako je tog jutra bio zapostio.’”**

٢٤٥٥. حدثنا مُحَمَّدُ بنُ كَثِيرٍ أنبأنا
سُفْيَانُ ح. وأخبرنا عُثْمَانُ بنُ أَبِي شَيْبَةَ
أخبرنا وَكِيعٌ جَمِيعاً عن طَلْحَةَ بنِ يَحْيَى
عن عَائِشَةَ بِنْتِ طَلْحَةَ عن عَائِشَةَ
رضي ... كَانَ النَّبِيّ صلى
J !!!! (j lll ! ! ! ! Jl
Jl!!!! قُلْنَا لَا !!!! ll} 'r r -4
\ . : : j عَلَيْنَا يَوْماً آخَرَ
فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ ... أُهْدِيَ لَنَا حَيْسٌ
فَحَبَسْنَاهُ لَكَ، فقال: أَدْنِيهِ. فَأَصْبَحَ
\ h ·

2456. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Džerir b. Abdulhamid, prenijevši od Jezida b. Ebu

!!!!! ! عُثْمَانُ بنُ أَبِي شَيْبَةَ أخبرنا
جَرِيرُ بنُ عَبْدِالْحَمِيدِ عن يَزِيدَ بنِ أَبِي

[88] Na temelju ovoga hadisa, Ibn Omer, Džabir b. Zejd, Malik, El-Mazini i Davud smatraju da nijedna vrsta posta, svejedno da li se radilo o obaveznom ili nafili, nije ispravna ukoliko se nijet ne donese prije zore.

Ostali učenjaci smatraju da se nijet za dobrovoljni post može donijeti i tokom dana. Ovakav stav temelje na Aišinom hadisu koji slijedi.

Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u z.anp eeⓘEn-Nesai i Ibn Madže u deuournačO

Zijada, on od Abdullaha b. el-Harisa, da je Umihana kazala: **"Kada je bilo Oslobođenje Mekke, došla je Fatima i sjela s lijeve strane Allahovog Poslanika, s.a.v.s., a Umihana s njegove desne strane. Potom je došla El-Velida i donijela posudu napitka. Dade je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i on se napi. Potom je dade Umihani i ona se napi. Pošto se napi, reče: 'Allahov Poslaniče, omrsih se, a postila sam.' On je upita: 'Jesi li to nešto nadoknađivala?' 'Ne.' – reče ona, a Poslanik reče: 'Ne smeta ako se radi o dobrovoljnom postu.'"**[89]

زِيَادٍ عن عَبْدِ الله بنِ الحَارِثِ عن rt
J\ قَالَتْ: «لَمَّا كَانَ يَوْمُ
مَكَّةَ - جَاءَتْ فَاطِمَةُ فَجَلَسَتْ عن يَسَارِ
r ! ! ! ! صلى الله
عن يَمِينِهِ، قَالَتْ: فَجَاءَتِ di
بِإِنَاءٍ فِيهِ شَرَابٌ، فَنَاوَلَتْهُ فَشَرِبَ مِنْهُ، ثُمَّ
نَاوَلَهُ j r فَشَرِبَتْ مِنْهُ فَقَالَتْ:
رَسُولَ الله لَقَدْ أَفْطَرْتُ وَكُنْتُ صَائِمَةً،
كُنْتِ تَقْضِينَ شَيْئًا؟ قَالَتْ:
لَا، قَالَ: تَطَوُّعًا».

ćK:ďMišljenje onih koji smatraju da je obavezno napošćivanje nafile

2457. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Abdullah b. Vehb, prenijevši od Hajvea b. Šurejha, on od Ibnul-Hada, ovaj od Zumejla, Urveovog štićenika, on od Urvea b. ez-Zubejra, da je Aiša kazala: **"Meni i Hafsi je poklonjeno jelo, a mi smo toga dana postile, pa smo se omrsile. U tom trenutku uđe Allahov Poslanik, s.a.v.s., a mi rekosmo: 'Allahov Poslaniče, poklonjeno nam je jelo koga smo se poželjele, pa smo se omrsile.' Allahov**

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا
عَبْدُ اللهِ بْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي حَيْوَةُ بْنُ
شُرَيْحٍ عَنِ 41 J عَنْ زُمَيْلٍ مَوْلَى
عُرْوَةَ عَنْ عُرْوَةَ
قَالَتْ أُهْدِيَ لِي
صَائِمَتَيْنِ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْنَا e
أُهْدِيَتْ لَنَا هَدِيَّةٌ فَاشْتَهَيْنَاهَا
فَقَالَ W

!! !Iz spomenutih hadisa, veli El-Hitabi, mogu se zaključiti dvije stvari: da se kod dobrovoljnog posta nijet može učiniti i poslije, ne mora se učiniti do zore, i da se dobrovoljni post može prekinuti i bez opravdanog razloga te da ga nije obavezno napošćivati. Isto misle i Ibn Abbas i Ahmed b. Hanbel i Eš-Šafi. Ebu Hanife smatra da je dužan taj dan napostiti, dok Malik smatra da je dužan napostiti samo ukoliko se omrsio bez opravdanog razloga.

Poslanik, s.a.v.s., reče: **'Nemate grijeha, umjesto toga postite drugi dan.'"**[90]

Ebu Seid b. el-A'rabi kaže: "Ovaj hadis nije pouzdan."[91]

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا عَلَيْكُمَا صُومَا مَكَانَهُ يَوْمًا آخَرَ.

74. O postu bez muževljeve dozvole

٧٤. بَاب الْمَرْأَةِ تَصُومُ بِغَيْرِ إِذْنِ زَوْجِهَا

2458. ISPRIČAO NAM JE El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Hemmama b. Munebbeha, a ovaj od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Neka žena ne posti, izvan ramazana, kada joj je muž kod kuće, osim sa njegovim dopuštenjem.**[92] **I neka ne dopušta nikome da ulazi u kuću njenog muža – a on je tu prisutan – osim sa njegovim dopuštenjem."**[93]

٢٤٥٨. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ حَدَّثَنَا مَعْمَرٌ عَنْ هَمَّامِ بْنِ مُنَبِّهٍ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا هُرَيْرَةَ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَصُومُ الْمَرْأَةُ وَبَعْلُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ غَيْرَ رَمَضَانَ وَلَا تَأْذَنُ فِي بَيْتِهِ وَهُوَ شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ.

2459. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od El-A'meša, on od Ebu Saliha, da je Ebu Seid kazao: **"Jedna žena dođe Vjerovjesniku, s.a.v.s., dok smo bili kod njega i reče: 'Allahov Poslaniče, moj muž Safvan b.**

!' !!! !! !! !!لى بـن أَبِي شَـيْبَةَ
JMgRt vgb vjPحَدَّثَنَـا
صَالِـحٍ عَـنْقاسَمِعْتُ قَـال: 4 ;
امْـرَأَةٌ إِلَى النَّـبِيِّ صَـلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَـلَّمَ

••Malik b. Enes i Ebu Hanife ovaj hadis uzimaju za dokaz kada tvrde da je osoba koja se, posteći nafilu, omrsi dužna te dane napostiti.

UEl-Hattabi smatra da mu je sened slab, jer je u njemu Zumejl, koji je nedovoljno poznat prenosilac.

UOvaj hadis je dokaz da ženi nije dozvoljeno postiti nikakvu nafilu kada joj je muž kod kuće, osim sa njegovim dopuštenjem. Sve vidove obaveznog posta dužna je postiti, i za to joj nije potrebna njegova saglasnost.

Taberani bilježi u Pe eiOonekeiogrhetOd Ibn Abbasa, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Od obaveza koje žena ima prema mužu jeste i ta da ne posti nikakvu nafilu, osim s njegovim dopuštenjem. Ukoliko to bude činila, bespotrebno je bila gladna i žedna – ona joj neće biti primljena."**

-Bilježi ga i Muslim u dair ie.O

el-Muattil me tuče kada klanjam i tjera me da se omrsim kad postim,[94] a sabah-namaz ne klanja dok sunce ne iziđe.' Pošto je Safvan u tom momentu bio kod njega, Poslanik ga upita o onome što je rekla žena, pa on reče: 'Allahov Poslaniče, što se tiče njenih riječi da je tučem kada klanja, to je zbog toga što uči po dvije sure,[95] iako sam joj to zabranjivao.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Učenje samo jedne sure je dovoljno.' 'Što se tiče njenih riječi da je tjeram da se omrsi kada posti, ja sam mlad čovjek i ne mogu da izdržim (bez žene).' Allahov Poslanik, s.a.v.s., tada reče: 'Nije dozvoljeno ženi da posti (nafilu), osim sa muževljevim dopuštenjem.' 'Što se tiče njenih riječi da ne klanjam sabah dok sunce ne iziđe, mi smo porodica koja je poznata po tome da noću mnogo radi i da se ne može probuditi dok sunce ne iziđe.' On reče: 'Kada se probudiš, klanjaj.'"

Ebu Davud kaže: "Prenio ga je Hammad b. Seleme od Humejda ili od Sabita, a on od Ebu el-Mutevekkila."

وَنَحْنُ عِنْدَهُ ... يَا رَسُولَ ...
زَوْجِي ...
صَلَّيْتُ وَيُفَطِّرُنِي إِذَا صُمْتُ وَلَا يُصَلِّي
... الشَّمْسُ
... عِنْدَهُ
... يَا رَسُولَ ... أَمَّا قَوْلُهَا يَضْرِبُنِي ...
صَلَّيْتُ فَإِنَّهَا تَقْرَأُ بِسُورَتَيْنِ وَقَدْ نَهَيْتُهَا
... لَوْ كَانَتْ سُورَةً وَاحِدَةً لَكَفَتْ
النَّاسَ وَأَمَّا قَوْلُهَا يُفَطِّرُنِي فَإِنَّهَا تَنْطَلِقُ
فَتَصُومُ وَأَنَا رَجُلٌ شَابٌّ فَلَا أَصْبِرُ ...
رَسُولُ ...
... تَصُومُ ... وَأَمَّا قَوْلُهَا
إِنِّي ... أُصَلِّي حَتَّى ... الشَّمْسُ فَإِنَّا
أَهْلُ بَيْتٍ ... عُرِفَ لَنَا ... نَكَادُ
نَسْتَيْقِظُ حَتَّى ...
اسْتَيْقَظْتَ فَصَلِّ
... حَمَّادٌ ... سَلَمَةَ
عَنْ حُمَيْدٍ أَوْ ثَابِتٍ عَنْ أَبِي الْمُتَوَكِّلِ.

i,k. O postaču koji bude pozvan na gozbu

بَاب فِي ... وَلِيمَةٍ

2460. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Seid, kog je obavijestio Ebu Halid, prenijevši od Hišama, on od Ibn Sirina, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ukoliko neko bude pozvan

... حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا
... عَنْ هِشَامٍ عَنْ ابْنِ سِيرِينَ عَنْ
أَبِي هُرَيْرَةَ ... رَسُولُ اللَّهِ ... اللَّهُ
عَلَيْهِ وَ ... دُعِيَ أَحَدُكُمْ فَلْيُجِبْ

---

[94] Dobrovoljni post – nafilu.

[95] Uči po dvije dugačke sure na jednom rekatu.

(na jelo), neka se odazove. Ako ne bude postio, neka jede, a ako bude postio, neka prouči dovu."[96]

Hišam kaže: "Ovdje je riječ *namaz* upotrijebljena u smislu dove."

Ebu Davud kaže: "Prenosi ga Hafs b. Gijas također od Hišama."

فَإِنْ كَانَ مُفْطِرًا فَلْيَطْعَمْ وَإِنْ كَانَ صَائِمًا فَلْيُصَلِّ قَالَ هِشَامٌ وَالصَّلَاةُ الدُّعَاءُ

قَالَ أَبُو دَاوُد: رَوَاهُ حَفْصُ بْنُ غِيَاثٍ أَيْضًا عَنْ هِشَامٍ.

76. Šta će reći postač kada bude pozvan na objed

s'HIU đEn1kvujo

إِذَا دُعِيَ إِلَى ـ '

2461. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ebuz-Zinada, on od El-A'redža, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ukoliko neko od vas, dok posti, bude pozvan na objed, neka kaže: 'Postim.'"**[97]

٢٤٦١. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ الْأَعْرَجِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى طَعَامٍ وَهُوَ صَائِمٌ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ.

---

[96] Ebu Davud i Et-Tirmizi su riječi fo kN,va⁶ktO azumjeli u smislu dove. Dakle, iako pozvani, zbog posta, ne može pristupiti jelu, neka se, ipak, odazove pozivu kako bi se, sa ostalima, dovom obratio Uzvišenom Allahu, dž.š., da domaćinu podari bereket. Ovakav smisao riječi doaOvoOnmkptKOvrđuje i hadis koji bilježi Et-Taberani od Ibn Mes'uda u kome stoji: **"Pa ukoliko bude postio, neka uči dovu za bereket."**

Neki su, pak, riječi fo kuevakktOazumjeli u smislu namaza. Dakle, neka se odazove i u njegovoj kući klanja. Potvrdu za ovakav smisao nalaze u hadisu koji bilježi El-Buhari od Enesa: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je (jednom prilikom) ušao kod Ummu Sulejm. Iznijela mu je hurmi i masla, a on reče: 'Vratite maslo u mješinu, a hurme u zdjelu, jer postim.' Potom je ustao i u kutku sobe klanjao dva rekata dobrovoljnog namaza, a potom uputio dovu u kojoj se molio za Ummu Sulejm i njenu porodicu."**

Ovaj hadis su zabilježili i Muslim u dait ietŒt-Tirmizi u M.anteeOEn-Nesai u ded odečO

[97] Ukoliko se neko zbog posta ne može odazvati pozivu na objed, neka se dotičnom izvini i objasni da ne može doći, jer posti. Pa ukoliko mu, veli En-Nevevi, on primi izvinjenje i uvaži njegovo obrazloženje, onda ne mora prisustvovati. Međutim,

77. Deitikafu

2462. ISPRIČAO NAM JE Kutejbe b. Seid, kog je obavijestio El-Lejs, prenijevši od Ukajla, on od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je sve do smrti posljednjih deset dana ramazana provodio u itikafu. Poslije njegove smrti to su činile njegove supruge."**[98]

2463. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Sabita, on od Ebu Rafia, a on od Ubeja b. Ka'ba: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je redovno prakticirao da posljednjih deset dana ramazana provodi u itikafu. Jedne godine nije bio u itikafu (jer je bio na putu), pa je sljedeće godine u itikafu proveo dvadeset noći."**

2464. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog su obavijestili Ebu Muavija i Ja'la b. Ubejd, prenijevši od Jahjaa b. Seida, on od Amre, da je Aiša kazala: **"Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., htio u itikaf, klanjao bi sabah, a potom bi ušao u**

٧٧. بَاب الِاعْتِكَافِ

٢٤٦٢. حدثنـا قُتَيْبَـةُ بنُ سَعِيدٍ أ... نا
... عُـرْوَةَ ... النَّبِيِّ صلى
عليـه وسـلم كَانَ يَعْتَكِـفُ العَـشْرَ
الأَوَاخِرَ مِنْ ... حتَّى قَبَضَهُ الله، ثُمَّ
وا... أَزْوَاجُهُ مِنْ بَعْدِهِ».

٢٤٦٣. حدثنا مُوسَى بنُ إِسْمَاعِيلَ أخبرنا
حَمَّادٌ أَنْبَأَنَا ثَابِتٌ عَـنْ أَبِي رَافِعٍ عن أُبَيِّ
بـنِ كَعْـبٍ: «أَنَّ النَّبِيَّ صـلى الله عليه
وسـلم كَانَ يَعْتَكِفُ الْعَشْرَ الأَوَاخِرَ مِنْ
رَمَضَانَ، فَلَمْ يَعْتَكِفْ عَاماً، فَلَمَّا كَانَ فِي
الْعَامِ الْمُقْبِلِ اعْتَكَفَ عِشْرِينَ لَيْلَةً».

... عُثْمَانُ بنُ أَبِي ...
... بو مُعَاوِيَةَ وَيَعْلَى بنُ عُبَيْدٍ عن يَحْيَى
بنِ ... قالَتْ:
... صلى ... عليه وسـلم
... لوا أَنْ يَعْتَكِفَ صَلَّى

ako domaćin i nakon toga bude insistirao na njegovom prisustvu, onda je dužan prisustvovati, makar i ne jeo.

Ovaj hadis su zabilježili i Muslim u daitieAŒt-Tirmizi u Mban teOEn-Nesai i Ibn Madže u deuoutnaEO

[98] Iz ovog hadisa zaključujemo da je povlačenje u džamiju posljednjih deset dana ramazana radi itikafa pritvrđeni sunnet. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je ovo redovito prakticirao, a poslije njegove smrti to su činile njegove supruge. Ukoliko bi Vjerovjesnik, s.a.v.s., u toku ramazana bio na putu, sljedećeg ramazana bi to nadoknadio, pa bi umjesto deset, u itikafu boravio dvadeset dana, kako vidimo iz hadisa koji slijedi.

prostoriju rezerviranu za itikaf.[99] Jednog ramazana je posljednjih deset dana htio provesti u itikafu, pa je naredio te mu je (u kutu džamije) postavljen šator. Pošto to vidjeh i ja naredih te i meni postaviše šator. Nakon toga i ostale Vjerovjesnikove, s.a.v.s., supruge narediše te im postaviše šatore. Pošto Vjerovjesnik, s.a.v.s., klanjavši sabah, ugleda šatore, reče: 'Kakvi su ovo šatori? Zar u njima vi vidite neko dobročinstvo?' Tada naredi da se skloni njegov šator, pa su njegove supruge naredile da se sklone i njihovi šatori, a potom odgodi boravak u itikafu sve do prvih deset dana ševvala."[100]

Ebu Davud kaže: "Slično su ga prenijeli i Ibn Ishak i El-Evzai od Jahjaa b. Seida. A prenio ga je i Malik od Jahjjaa b. Seida, rekavši: 'U itikafu je bio dvadeset dana ševvala.'"

دَخَلَ مُعْتَكَفَهُ، قَالَتْ: وَإِنَّهُ أَرَادَ مَرَّةً أَنْ
يَعْتَكِفَ فِي الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ،
قَالَتْ: فَأَمَرَ بِبِنَائِهِ فَضُرِبَ، فَلَمَّا رَأَيْتُ
ذَلِكَ أَمَرْتُ بِبِنَائِي فَضُرِبَ، قَالَتْ:
مِنْ ... وَاقَفَ ...
وسلم بِبِنَائِهِ فَضُرِبَ ... الْفَجْرَ
نَظَرَ إِلَى الأَبْنِيَةِ فَقَالَ مَا هَذِهِ آلْبِرَّ تُرِدْنَ؟
قَالَتْ: فَأَمَرَ بِبِنَائِهِ فَقُوِّضَ وَأَمَرَ أَزْوَاجُهُ
... فَقُوِّضَتْ ثُمَّ أَخَّرَ الاعْتِكَافَ
الْعَشْرِ ... مِنْ شَوَّالٍ.
قَالَ أَبُو دَاوُدَ ... إِسْحَاقَ ...
عن يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ نَحْوَهُ، وَرَوَاهُ مَالِكٌ عَنْ
يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ قَالَ: "اعْتَكَفَ عِشْرِينَ
مِنْ شَوَّالٍ".

ćvićGdje se boravi u itikafu

٧٨. بَابُ أَيْنَ يَكُونُ الاعْتِكَافُ

2465. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Mehri, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Junusa, on od Nafia, a on od Ibn Omera: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., bi

- حَدَّثَنَا ...
أَخْبَرَنَا ... عَنْ يُونُسَ أَنَّ نَافِعًا
... عُمَرَ أَنَّ ...
... وَسَلَّمَ كَانَ يَعْتَكِفُ الْعَشْرَ

[99] Ahmed b. Hanbel i Ishak b. Ibrahim, na temelju ovoga hadisa, smatraju da s itikafom treba početi od sabaha dvadeset i prvog dana ramazana. Većina učenjaka smatra da s itikafom treba početi pred akšam dvadeset prve noći ramazana. Prema njihovom mišljenju, ako bi se počelo sa sabahom dvadeset i prve noći ramazana, ne bi se u itikafu boravilo punih deset dana.

[100] Dakle, Allahov Poslanik, s.a.v.s., te godine nije boravio u itikafu posljednjih deset dana ramazana, nego prvih deset dana mjeseca ševvala. Ovaj hadis su zabilježili i El-Buhari i Muslim u daititnaO i En-Nesai i Ibn Madže u leioiunah.

provodio posljednjih deset dana ramazana u itikafu."

Nafi kaže: "Abdullah mi je pokazao mjesto u džamiji na kome je Allahov Poslanik, s.a.v.s., boravio u itikafu."[101]

الْأَوَاخِرَ مِنْ رَمَضَانَ قَالَ نَافِعٌ وَقَدْ أَرَانِي عَبْدُ اللَّهِ الْمَكَانَ الَّذِي كَانَ يَعْتَكِفُ فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْمَسْجِدِ.

2466. ISPRIČAO NAM JE Hennad, prenijevši od Ebu Bekra, on od Ebu Hasina, on od Ebu Saliha, a on od Ebu Hurejrea: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., bi svakog ramazana u itikafu proveo deset dana. U godini u kojoj je preselio na Ahiret, u itikafu je proveo dvadeset dana."**[102]

حَدَّثَنَا [illegible] عَنْ أَبِي بَكْرٍ عَنْ أَبِي حُصَيْنٍ عَنْ [illegible] صَالِحٍ عَنْ أَبِي [illegible] كَانَ النَّبِيُّ [illegible] عَلَيْهِ كُلَّ رَمَضَانَ عَشْرَةَ أَيَّامٍ فَلَمَّا كَانَ الْعَامُ الَّذِي قُبِضَ فِيهِ اعْتَكَفَ عِشْرِينَ يَوْمًا.

ćć:ć Osoba koja je u itikafu može ući u kuću radi fiziološke potrebe

٧٩. بَاب الْمُعْتَكِفِ يَدْخُلُ الْبَيْتَ لِحَاجَتِهِ

2467. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Mesleme, prenijevši od Malika, on od Ibn Šihaba, on od Urvea b. ez-Zubejra, on od Amre bint Abdurrahman, a ona od Aiše: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., bi mi, dok je u itikafu, primakao glavu i ja bih ga češljala. U kuću ne bi ulazio, osim zbog potrebe."**[103]

٢٤٦٧. حَدَّثَنَا [illegible] عَنْ [illegible] كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اعْتَكَفَ يُدْنِي إِلَيَّ رَأْسَهُ فَأُرَجِّلُهُ وَكَانَ لَا يَدْخُلُ الْبَيْتَ إِلَّا لِحَاجَةِ الْإِنْسَانِ.

1,1' Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dair irnavO

•••Abadi smatra da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., predosjetio da mu se približila smrt, pa je želio te godine pojačati ibadet i time skrenuti pažnju svojim sljedbenicima da to isto čine kada osjete da im se približila smrt.

Ovaj hadis su zabilježili El-Buhari u dairieO i En-Nesai i Ibn Madže u dedӨdrna vO

a Pzš Iz ovog hadisa zaključujemo da je osobi, dok je u itikafu, analogno češljanju, dozvoljeno okupati se, očistiti, nagizdati, namirisati, ošišati se itd. Većina učenjaka smatra da joj je u itikafu dopušteno sve ono što joj nije mekruh činiti u džamiji. Dozvoljeno joj je, također, iz itikafa promoliti i određene dijelove tijela, kao što joj je dozvoljeno napusti itikaf da bi obavila neku od fizioloških potreba. Alija b. Ebu Talib, Sejid b. Džubejr, Hasan el-Basri i En-Nehat su mišljenja da onaj ko

2468. ISPRIČALI SU NAM Kutejbe b. Seid i Abdullah b. Mesleme, prenijevši od El-Lejsa, on od Ibn Šihaba, on od Urvea i Amre, njih dvoje od Aiše, a ona od Vjerovjesnika, s.a.v.s. – slično prethodnom hadisu.

Ebu Davud kaže: "Također ga je prenio Junus od Ez-Zuhrija, a niko nije podržao Malika, koji ga je prenio od Urvea, on od Amre. A prenijeli su ga i Ma'mer, Zijad b. Seid i drugi od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše."

2469. ISPRIČALI SU NAM Sulejman b. Harb i Musedded, njih je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Hišama b. Urvea, on od svoga oca, a on od Aiše: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi u džamiji boravio u itikafu. Proturio bi glavu kroz otvor u sobi i ja bih mu oprala glavu."** Musedded kaže: **"I češljala bih ga, a imala bih mjesečnicu."**

2470. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed b. Šebbube el-Mervezi, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma'mera, on od Ez-Zuhrija, on od Alija b. Husejna, a on od Safije: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., bijaše u itikafu i ja sam došla uveče da ga posjetim. Sa njim sam razgovarala,**

حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ وَعَبْدُ اللَّهِ
بْنُ مَسْلَمَةَ قَالَا حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنِ ابْنِ
شِهَابٍ عَنْ عُرْوَةَ وَعَمْرَةَ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوَهُ.
قَالَ وَكَذَلِكَ رَوَاهُ يُونُسُ عَنِ
الزُّهْرِيِّ وَلَمْ يُتَابِعْ أَحَدٌ مَالِكًا عَلَى عُرْوَةَ عَنْ
عَمْرَةَ وَرَوَاهُ مَعْمَرٌ وَزِيَادُ بْنُ سَعْدٍ وَغَيْرُهُمَا
عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ.

٢٤٦٩. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ وَمُسَدَّدٌ
حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ زَيْدٍ عَنْ هِشَامِ بْنِ
عُرْوَةَ عَنْ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَكُونُ
مُعْتَكِفًا فِي الْمَسْجِدِ فَيُنَاوِلُنِي رَأْسَهُ مِنْ
خَلَلِ الْحُجْرَةِ فَأَغْسِلُ
فَأُرَجِّلُهُ وَأَنَا حَائِضٌ

حَدَّثَنَا شَبُّويَهِ الْمَرْوَزِيُّ
مَعْمَرٌ
عَنْ عَلِيِّ بْنِ حُسَيْنٍ عَنْ
صَفِيَّةَ رَسُولُ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُعْتَكِفًا فَأَتَيْتُهُ أَزُورُهُ
فَحَدَّثْتُهُ ثُمَّ قُمْتُ فَانْقَلَبْتُ فَقَامَ مَعِي

---

je u itikafu može izići zbog džume, obilaska bolesnika i pratnje dženaze. Ebu Hanife i njegovi učenici kažu: "Nije dozvoljeno osobi u itikafu da izlazi, osim radi džume ili fizioloških potreba. A zbog posjete bolesniku ili zbog dženaze neće napuštati itikaf – tog mišljenja je Malik, Eš-Šafija i Mudžahid. Ishak b. Rehevejh pravi razliku između obaveznog i dobrovoljnog itikafa, kod obaveznog neće izlaziti zbog obilaska bolesnika i pratnje dženaze, a kod dobrovoljnog će na početku donijeti nijjet.

Ovaj hadis su u Pkuiesegev,vpssoe@zabilježili svi autori.

a onda sam ustala da idem kući. I Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ustao sa mnom da me isprati. Njen stan bijaše u kući Usame b. Zejda. Tada naiđoše dvojica ensarija. Pošto ugledaše Vjerovjesnika, s.a.v.s., požuriše. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Polahko vas dvojica. Ovo je Safija bint Hujejj.' 'Subhanallah, Allahov Poslaniče!' – uzviknuše oni, a on reče: 'Šejtan kola čovječijim tijelom kao što kola krv, pa se bojim da vam šta ne ubaci u srca (ili je kazao: da u vaša srca ne ubaci šta loše)."[104]

مَسْكَنُهَا فِي دَارِ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ فَمَرَّ رَجُلَانِ مِنَ الْأَنْصَارِ فَلَمَّا رَأَيَا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى رِسْلِكُمَا إِنَّهَا صَفِيَّةُ بِنْتُ حُيَيٍّ ... إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنَ الْإِنْسَانِ مَجْرَى الدَّمِ فَخَشِيتُ أَنْ يَقْذِفَ فِي قُلُوبِكُمَا شَيْئًا أَوْ قَالَ شَرًّا.

2471. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Ebul-Jeman, prenijevši od Šuajba, sa ovim senedom, da je Ez-Zuhri rekao: "**Kada je bio na džamijskim vratima koja su pored vrata Ummu Selemine odaje, pored njih su prošla dva čovjeka.**", a onda je naveo slično predanje.

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ ... حَتَّى إِذَا كَانَ عِنْدَ بَابِ الْمَسْجِدِ الَّذِي عِنْدَ بَابِ أُمِّ سَلَمَةَ مَرَّ بِهِمَا رَجُلَانِ وَسَاقَ مَعْنَاهُ.

80. O mu'tekifovom obilasku bolesnika

بَابُ الْمُعْتَكِفِ يَعُودُ الْمَرِيضَ

2472. ISPRIČALI SU NAM Abdullah b. Muhammed en-Nufejli i Muhammed b. Isa, njih je obavijestio Abdusselam b. Harb, prenijevši od El-Lejsa b. Ebu Sulejma, on od Abdurrahmana b. el-Kasima, on od svoga oca, a on od Aiše – a ovo prenosi En-Nufejlijj: "**Vjerovjesnik, s.a.v.s., je, dok je bio u itikafu, samo prošao pored bolesnika**

٢٤٧٢. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ ... وَمُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى ... حَدَّثَنَا عَبْدُ ... بْنُ حَرْبٍ أَخْبَرَنَا اللَّيْثُ بْنُ أَبِي ... عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ ... عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَائِشَةَ قَالَ النُّفَيْلِيُّ قَالَتْ ... صَلَّى ... وَسَلَّمَ يَمُرُّ بِالْمَرِيضِ وَهُوَ مُعْتَكِفٌ فَيَمُرُّ كَمَا هُوَ وَلَا يُعَرِّجُ يَسْأَلُ عَنْهُ وَقَالَ ابْنُ عِيسَى

[104] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u daititnaO i En-Nesai i Ibn Madže zeb deuoutnauO

(koji bijaše izvan džamije), a nije se kod njega zadržavao niti ga je šta pitao."

Ebu Isa kaže da je Aiša rekla: "Vjerovjesnik, s.a.v.s., bi, za vrijeme boravka u itikafu, obilazio bolesnika."[105]

2473. ISPRIČAO NAM JE Vehb b. Bekijje, kog je obavijestio Halid, prenijevši od Abdurrahmana b. Ishaka, on od Ez-Zuhrija, on od Urvea, a on od Aiše: **"Onome ko je u itikafu sunnet je da ne obilazi bolesnika, da ne prisustvuje dženazi, da ne dotiče ženu, da sa njom nema spolni odnos i da iz itikafa ne izlazi, osim kada je to neophodno. Itikafa nema bez posta, niti se itikaf može obaviti na drugom mjestu osim u džamiji."**

Ebu Davud kaže: "Niko, osim Abdurrahmana, nije kazao da je rekla: **'sunnet je'**" Ebu Davud smatra da su to Aišine riječi.

2474. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Ibrahim, kog je obavijestio Ebu Davud, prenijevši od Abdullaha b. Budejla, on od Amra b. Dinara, a on od Ibn Omera: **"Omer se još u predislamsko doba zavjetovao da će noć ili dan proboraviti pored Kabe. O tome upita Vjerovjesnika, s.a.v.s., koji mu reče: 'Proboravi i posti.'"**[106]

2475. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Omer b. Muhammed b. Eban, prenijevši od Ebana b. Saliha el-Kurešija, ovaj od Amra b. Muhammeda el-Ankarija, a on

قَالَتْ إِنْ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعُودُ الْمَرِيضَ وَهُوَ مُعْتَكِفٌ.

حَدَّثَنَا [illegible] بْنُ بَقِيَّةَ [illegible]
عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ يَعْنِي ابْنَ إِسْحَقَ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ أَنَّهَا قَالَتْ السُّنَّةُ عَلَى الْمُعْتَكِفِ أَنْ لَا يَعُودَ مَرِيضًا وَلَا يَشْهَدَ جَنَازَةً وَلَا [illegible] وَلَا [illegible] وَلَا يَخْرُجَ لِحَاجَةٍ إِلَّا لِمَا لَا بُدَّ مِنْهُ وَلَا اعْتِكَافَ إِلَّا [illegible] وَلَا اعْتِكَافَ إِلَّا [illegible]

[illegible] دَاوُد: [illegible] عَبْدِ الرَّحْمَنِ لَا يَقُولُ فِيهِ [illegible]

د: أَبُو دَاوُد: جَعَلَهُ قَوْلَ عَائِشَةَ.

[illegible] أَحْمَدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ [illegible] أَبُو دَاوُدَ حدثنا عَبْدُالله بن [illegible] عن [illegible] بن دِينَارٍ عن ابنِ عُمَرَ: «أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ الله عنه جَعَلَ عَلَيْهِ [illegible] يَعْتَكِفَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ لَيْلَةً أَوْ يَوْماً عِنْدَ الْكَعْبَةِ، فَسَأَلَ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم فَقَالَ [illegible]

[illegible] حدثنا عَبْدُالله بنُ عُمَرَ بنِ مُحَمَّدِ بنِ أَبَانَ بنِ صَالِحٍ الْقُرَشِيِّ [illegible] بنُ مُحَمَّدٍ يَعْنِي الْعَنْقَرِيَّ عن عَبْدِالله

[105] El-Munziri kaže da je u senedu ovoga hadisa Lejs b. Ebu Sulejm, kog su učenjaci kritizirali.

[106] Bilježi ga En-Nesai u deuoueaO

بن بُدَيْلٍ بِإِسْنَادِهِ نَحْوَهُ قَالَ: «فَبَيْنَمَا هُوَ مُعْتَكِفٌ إِذْ كَبَّرَ النَّاسُ فَقَالَ مَا هَذَا يَا عَبْدَاللهِ؟ قَالَ سَبْيُ هَوَازِنَ أَعْتَقَهُمْ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ: وَتِلْكَ الْجَارِيَةُ فَأَرْسَلَهَا مَعَهُمْ».

od Abdullaha b. Budejla, sa istim senedom, slično prethodnom hadisu, rekavši: **“Dok je Omer boravio pored Kabe, ljudi su (glasno) izgovorili tekbir. ‘Šta je ono, Abdullahu?’ – upitao je. ‘To je Allahov Poslanik, s.a.v.s., oslobodio zarobljenike plemena Hevazin.’ – reče Abdullah, a on kaza: ‘I ova djevojka je od njih?’, i posla je sa njima.”**[107]

٨١. بَابٌ فِي الْمُسْتَحَاضَةِ تَعْتَكِفُ

81. O itikafu žene koja ima istihazu

٢٤٧٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ ... عِيسَى ... قُتَيْبَةُ
بن ... حَدَّثَنَا يَزِيدُ عَنْ خَالِدٍ
: ... : ... و عَنْهَا
... اعْتَكَفَتْ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امْرَأَةٌ ... أَزْوَاجِهِ فَكَانَتْ تَرَى الصُّفْرَةَ وَالْحُمْرَةَ فَرُبَّمَا وَضَعْنَا الطَّسْتَ تَحْتَهَا وَهِيَ تُصَلِّي.

2476. ISPRIČALI SU NAM Muhammed b. Isa i Kutejbe b. Seid, njih je obavijestio Jezid, prenijevši od Halida, on od Ikrimea, a on od Aiše: **“Jedna od Vjerovjesnikovih, s.a.v.s., supruga je sa njim boravila u itikafu, a vidjela je i žutu tečnost i krv (imala je istihazu). Ponekad smo stavljali posudu ispod nje dok bi klanjala.”**[108]

---

[107] Bilježi ga En-Nesai u deuoueogO

[108] Bilježi ga El-Buhari u daitieOi En-Nesai i Ibn Madže u deuoutnauO

mahàrb dsvpv ibahgku uhEkBb tvahgkužk iob

ihuknikvnB hBlMm tnlu oeiB

1. O hidžri i življenju u pustinji

2477. ISPRIČAO NAM JE Muemmel b. el-Fadl, kog je obavijestio El-Velid b. Muslim, prenijevši od El-Evzaija, on od Ez-Zuhrija, on od Ataa b. Jezida, a on od Ebu Seida el-Hudrija: "Neki beduin je pitao Vjerovjesnika, s.a.v.s., o preseljenju (u Medinu), pa mu je Poslanik rekao: 'Teško tebi! Preseljenje u Medinu je teško. Imaš li deve?' 'Da.' – odgovorio je on. 'A daješ li na njih zekat?' 'Da.' – odgovorio je. On reče: 'I dalje radi to što si radio (ne preseljavaj se). Allah neće ništa umanjiti od tvoga rada.'"[110]

2478. ISPRIČALI SU NAM Osman i Ebu Bekr, Ebu Šejbeovi sinovi, koje je obavijestio Šerik, prenijevši od El-Mikdama b. Šurejha, da je njegov otac kazao: "Pitao sam Aišu, r.a., o življenju u pustinji, pa je kazala: 'Jednom je Allahov Poslanik, s.a.v.s., otišao do ovih uzvišenja želeći da proboravi u pustinji, pa je po mene poslao devu iz zekata koja nije prije jahana, i rekao: 'Aiša, budi nježna (prema njoj), jer nikada ni u čemu nije bila nježnost, a da ga nije ukrasila, niti je ikada išta bilo lišeno nježnosti, a da mu to nije bilo nedostatak.'"[111]

[illegible] حمنِ الرَّحِيمِ

[illegible]

وَسُكْنَى الْبَدْوِ

حَدَّثَنَا [illegible] مُؤَمَّلُ [illegible] يَعْنِي ابْنَ مُسْلِمٍ [illegible]

[illegible]

سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ [illegible] سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ [illegible]

[illegible] الْهِجْرَةِ شَدِيدٌ فَهَلْ لَكَ مِنْ إِبِلٍ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَهَلْ [illegible] قَالَ فَاعْمَلْ مِنْ وَرَاءِ الْبِحَارِ [illegible] مِنْ عَمَلِكَ شَيْئًا.

٢٤٧٨. حَدَّثَنَا [illegible] ابْنَا أَبِي شَيْبَةَ [illegible] حَدَّثَنَا شَرِيكٌ عَنِ الْمِقْدَامِ [illegible] شُرَيْحٍ [illegible] سَأَلْتُ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنِ الْبَدَاوَةِ كَانَ [illegible] رَسُولُ [illegible] وَإِنَّهُ [illegible] الْبَدَاوَةَ مَرَّةً فَأَرْسَلَ [illegible] نَاقَةً مُحَرَّمَةً مِنْ إِبِلِ الصَّدَقَةِ فَقَالَ [illegible] يَا عَائِشَةُ ارْفُقِي فَإِنَّ الرِّفْقَ لَمْ [illegible] زَانَهُ وَلَا [illegible] مِنْ [illegible] قَطُّ [illegible] شَانَهُ.

---

[109] Džihad podrazumijeva borbu na Allahovom, dž.š., putu.

[110] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dairirnaO i En-Nesai u deuoue.O

[111] Bilježi ga i Muslim u dair ieaO

2. Poglavlje o hidžri

2479. ISPRIČAO NAM JE Ibrahim b. Musa er-Razi, kog je obavijestio Isa, prenijevši od Hariza b. Osmana, on od Abdurrahmana b. Ebu Avfa, on od Ebu Hinda, on od Muavije da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: **“Neće prestati (potreba za) hidžrom sve dok ne prestane (potreba za) pokajanjem, a neće prestati (potreba za) pokajanjem sve dok se sunce ne rodi sa zapada.”**[112]

2480. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Džerir, prenijevši od Mensura, on od Mudžahida, on od Tavusa, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., na Dan oslobođenja Mekke rekao: **“Nema više seljenja (iz Mekke), već (slijedi) odlučna borba i iskrena namjera. Kada god budete pozvani u borbu, odazovite se!”**[113]

2481. ISPRIČAO NAM JE Musedded, kog je obavijestio Jahja, prenijevši od Ismaila b. Ebu Halida, da je Amir kazao: “Došao je neki čovjek kod Abdullaha b. Amra, kod koga su bili neki ljudi, sjeo kod njega, a onda rekao: ‘Obavijesti me o nečemu što si čuo

انْقَطَعَتْ

٢٤٧٩. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ ... الرَّازِيُّ ... بْنِ عُثْمَانَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَوْفٍ عَنْ أَبِي هِنْدٍ عَنْ مُعَاوِيَةَ ... سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: لَا تَنْقَطِعُ الْهِجْرَةُ حَتَّى تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ وَلَا تَنْقَطِعُ التَّوْبَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا.

٢٤٨٠. ... أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا جَرِيرٌ عَنْ مَنْصُورٍ عَنْ مُجَاهِدٍ ... عَبَّاسٍ قَالَ ... صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَوْمَ الْفَتْحِ فَتْحِ ... هِجْرَةَ ... اسْتُنْفِرْتُمْ فَانْفِرُوا.

... حدثنا مُسَدَّدٌ أخبرنا يَحْيَى عن ... بْنُ ... أَبِي ... بْنَ ... حَتَّى جَلَسَ عِنْدَهُ ... أَخْبِرْنِي بِشَيْءٍ سَمِعْتَهُ مِنْ رَسُولِ ... صلى ...

---

[112] Iz ovoga hadisa vidimo da neće prestati potreba za hidžrom (seobom) do Sudnjega dana. Na samom početku, pošto se Muhammed, s.a.v.s., preselio iz Mekke u Medinu, muslimanima je hidžra postala obavezna. Poslije Oslobođenja Mekke hidžra više nije bila obaveza, nego mendub. Ovaj hadis je zabilježio i En-Nesai u deuoue.O

[113] Nakon Oslobođenja Mekke hidžra iz Mekke prestaje biti obavezna jer su je muslimani osvojili. Ovaj hadis su zabilježili u Pkui esegevNtssoeOvi autori, osim Ibn Madžea.

od Allahovog Poslanika, s.a.v.s.' Abdulah reče: 'Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada kaže: **'Istinski musliman je onaj od čijeg su jezika i ruku pošteđeni muslimani, a istinski muhadžir je onaj koji odbaci ono što mu je Allah zabranio.'"**[114]

عليه وسلم يقول: «المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ المُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالمُهَاجِرُ

3. O seljenju u Šam

٣. باب في سكنى الشام

2482. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Omer, kog je obavijestio Muaz b. Hišam, prenijevši od svog oca, on od Katadea, on od Šehra b. Havšeba, a on od Abdullaha b. Amra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Poslije Hidžre bit će još jedna hidžra.[115] Najbolji stanovnici Zemlje preselit će u mjesto u koje se preselio Ibrahim, a zli žitelji će ostati u svojim mjestima. Allahu neće biti po volji da i oni idu, pa će ih zadržati; njih će vatra skupiti na jedno mjesto sa majmunima i svinjama."**[116]

٢٤٨٢. حدثنا عُبَيْدُالله بنُ عُمَرَ أخبرنا مُعَاذُ بنُ هِشَامٍ حدّثني أبي عن قَتَادَةَ عن شَهْرِ بنِ حَوْشَبٍ عن عَبْدِالله بنِ عَمْرٍو قال سَمِعْتُ رَسُولَ الله صلى الله عليه وسلم يَقُولُ: «سَتَكُونُ هِجْرَةٌ بَعْدَ هِجْرَةٍ فَخِيَارُ أَهْلِ الأَرْضِ أَلْزَمُهُمْ مُهَاجَرَ إِبْرَاهِيمَ، وَيَبْقَى فِي الأَرْضِ شِرَارُ أَهْلِهَا تَلْفِظُهُمْ أَرَضُوهُمْ تَقْذَرُهُمْ نَفْسُ الله

---

[114] El-Alkame smatra da postoje dva oblika hidžre: javna i tajna. Javna je kada čovjek, da bi sačuvao svoju vjeru, bježi od nereda i iskušenja, a tajna kada čovjek bježi od grijeha i poroka na koje ga podstiču njegova pohlepa, strast i šejtan. Ovaj hadis su zabilježili El-Buhari u daiti eΘEn-Nesai u deuouevO

[115] Nakon hidžre iz Mekke u Medinu, dogodit će se još jedna hidžra – u Šam (područje Sirije i oko nje).

[116] Poslije hidžre iz Mekke u Medinu, dogodit će se još jedna hidžra – u Šam. Abadi smatra da će se ona desiti onda kada se vatra pojavi od Hadramevta. Jedino sigurno mjesto, sigurno od vatre, bit će Šam. Svi dobri robovi će se preseliti u Šam, a lošima će Allah omrznuti to mjesto, pa će oni skupa sa životinjama, majmunima i svinjama bježati ispred vatre. Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: **"Prije Sudnjeg dana pojavit će se vatra od strane Hadramevta (ili: od mora Hadramevta) koja će pred sobom tjerati narod." "Šta nam u tom slučaju preporučuješ da činimo, Allahov Poslaniče?" – upitaše prisutni. On reče: "Preporučujem vam da idete u Šam."**

2483. ISPRIČAO NAM JE Hajve b. Šurejh el-Hadremi, kog je obavijestio Bekijje, prenijevši od Behira, on od Halida b. Ma'dana, on od Ibn Ebu Kutejlea, a on od Ibn Havalea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Vi ćete se razjediniti do te mjere da ćete se podijeliti u tri vojske: jedna će biti u Šamu, druga u Jemenu, a treća u Iraku." Ibn Havale reče: "Šta mi preporučuješ, Allahov Poslaniče, da činim ako dočekam to vrijeme?" On reče: "Drži se Šama. On je mjesto koje je Allah odabrao na Zemlji. Njemu trebaju težiti najbolji Allahovi robovi. Budete li spriječeni da odete tamo, onda se držite Jemena. Pijte vodu sa vašeg vrela. Allah mi je obećao da će zaštititi Šam i njegove stanovnike."**

٢٤٨٣. حَدَّثَنَا حَيْوَةُ بْنُ شُرَيْحٍ الْحَضْرَمِيُّ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ حَدَّثَنِي بَحِيرٌ عَنْ خَالِدٍ يَعْنِي ابْنَ مَعْدَانَ عَنِ ابْنِ أَبِي قُتَيْلَةَ عَنِ ابْنِ حَوَالَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: سَيَصِيرُ الْأَمْرُ إِلَى أَنْ تَكُونُوا جُنُودًا مُجَنَّدَةً جُنْدٌ بِالشَّامِ وَجُنْدٌ بِالْيَمَنِ وَجُنْدٌ بِالْعِرَاقِ قَالَ ابْنُ حَوَالَةَ خِرْ لِي يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ أَدْرَكْتُ ذَلِكَ فَقَالَ: عَلَيْكَ بِالشَّامِ فَإِنَّهَا خِيرَةُ اللَّهِ مِنْ أَرْضِهِ يَجْتَبِي إِلَيْهَا خِيرَتَهُ مِنْ عِبَادِهِ فَأَمَّا إِنْ أَبَيْتُمْ فَعَلَيْكُمْ بِيَمَنِكُمْ وَاسْقُوا مِنْ غُدُرِكُمْ فَإِنَّ اللَّهَ تَوَكَّلَ لِي بِالشَّامِ وَأَهْلِهِ.

4. Ustrajnost u džihadu

٤. بَاب فِي دَوَامِ الْجِهَادِ

2484. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Katadea, on od Mutarrifa, a on od Imrana b. Husajna, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Neki moji sljedbenici će se boriti za Istinu i pobjeđivati svoje neprijatelje sve dok se posljednji od njih ne budu borili protiv El-Mesiha Dedžala."**

٢٤٨٤. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ مُطَرِّفٍ عَنْ عِمْرَانَ [illegible] حُصَيْنٍ [illegible] قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ [illegible] لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ عَلَى الْحَقِّ ظَاهِرِينَ عَلَى [illegible] الدَّجَّالَ.

5. O sevapima za džihad

[illegible]

2485. ISPRIČAO NAM JE Ebul-Velid et-Tajalisi, kog je obavijestio Sulejman b. Kesir, prenijevši od Ez-Zuhrija, on od Ataa b. Jezida, ovaj od Ebu Seida, da je

٢٤٨٥. حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ الطَّيَالِسِيُّ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ كَثِيرٍ حَدَّثَنَا الزُّهْرِيُّ عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَزِيدَ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنْ [illegible] عَلَيْهِ [illegible] الرَّحْمَنِ.

Vjerovjesnik, s.a.v.s., upitan: **"Koji vjernik je najpotpunijeg imana?" On reče: "Čovjek koji se lično i svojim imetkom bori na Allahovom putu i čovjek koji se osami u kakav klanac da bi robovao Allahu i da bi ljude poštedio vlastitog zla."**[117]

الْمُؤْمِنِينَ أَكْمَلُ إِيمَانًا قَالَ رَجُلٌ يُجَاهِدُ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ وَرَجُلٌ يَعْبُدُ
اللَّهَ فِي شِعْبٍ مِنَ الشِّعَابِ قَدْ كُفِيَ
النَّاسُ شَرَّهُ.

6. O zabrani putovanja (radi izolacije od ljudi)

٦. بَاب فِي النَّهْيِ عَنِ السِّيَاحَةِ

2486. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Osman et-Tenuhi Ebul-Džemahir, kog je obavijestio El-Hejsem b. Humejd, prenijevši od El-Alaa b. el-Harisa, on od El-Kasima Ebu Abdurrahmana, a on od Ebu Umamea, **da je neki čovjek rekao: "Allahov Poslaniče, dozvoli mi da odem i izoliram se od ljudi." Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: "Izolacija od svijeta za moje sljedbenike je borba na putu Uzvišenog Allaha."**[118]

٢٤٨٦. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُثْمَانَ التَّنُوخِيُّ
أَبُو الْجَمَاهِرِ حَدَّثَنَا الْهَيْثَمُ بْنُ حُمَيْدٍ
أَخْبَرَنِي الْعَلَاءُ بْنُ الْحَارِثِ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ
عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ أَنَّ رَجُلًا قَالَ
يَا رَسُولَ اللَّهِ ائْذَنْ لِي فِي السِّيَاحَةِ قَالَ
النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ سِيَاحَةَ
أُمَّتِي الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى.

7. O vrijednosti povratka iz borbe

٧. بَاب فِي فَضْلِ الْقَفْلِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى

2487. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musaffa, kog je obavijestio Ali b. Ajjaš, prenijevši od El-Lejsa b. Sa'da, on od Hajvea, ovaj od Ibn Šufejja, on od Šufejja b. Mania, on od Abdullaha b. Amra, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Povratak iz borbe vrijedi kao i sama borba."**[119]

٢٤٨٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُصَفَّى حَدَّثَنَا
عَلِيُّ بْنُ عَيَّاشٍ z. ... ثَنِي z.
حَيْوَةُ عَنْ! !| O عَنْ (بْنِ مَانِعٍ عَنْ
...
عَلَيْهِ ... قَفْلَةٌ كَغَزْوَةٍ.

[117] Bilježe ga u Pkui esegevNrssoeOi autori.

[118] Ovaj čovjek je od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., tražio dozvolu da putuje kako, izolacijom, ne bi griješio prema njima ogovarajući ih, prenoseći tuđe riječi, te kako im ne bi zavidio ili ih vrijeđao.

[119] Ovo znači, smatra Abadi, da borac na Allahovom putu za povratak iz borbe ima istu nagradu kao i za odlazak u borbu, jer je povratak iz borbe potreban

8. O vrijednosti borbe protiv Bizantinaca u odnosu na borbu protiv ostalih naroda

2488. ISPRIČAO NAM JE Abdurrahman b. Sellam, kog je obavijestio Hadžadž b. Muhammed, prenijevši od Feredža b. Fedalea, on od Abdulhabira b. Sabita b. Kajsa b. Šimasa, on od svoga oca, a on od njegovog djeda: **"Neka žena, po imenu Ummu Hallad, koja je imala veo na licu, došla je Vjerovjesniku, s.a.v.s., da ga pita za svoga ubijenog sina. Neki Vjerovjesnikovi, s.a.v.s., ashabi joj rekoše: 'Sa velom na licu si došla pitati za sina?' Ona reče: 'Ako sam izgubila sina, nisam izgubila stid.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Tvoj sin ima nagradu kao dva šehida.' 'Zašto to, Allahov Poslaniče?' – upita ona, a on reče: 'Zato što ga je ubio sljedbenik Knjige.'"**

باب ... عَلَى غَيْرِهِمْ مِنَ الأُمَمِ

... حَجَّاجُ بنُ مُحَمَّدٍ عن فَرَجِ بنِ ... بنِ ثَابِتِ بنِ قَيْسِ بنِ شَمَّاسٍ ... عن جَدِّهِ ... جَاءَتِ ... لَهَا خَلَّادٍ وَهِيَ مُنْتَقِبَةٌ تَسْأَلُ عن ابْنِهَا وَهُوَ ... وسلم: جِئْتِ تَسْأَلِينَ عن ابْنِكِ وَأَنْتِ مُنْتَقِبَةٌ؟ ... حَيَائِي ... أَجْرُ شَهِيدَيْنِ، قَالَتْ: وَلِمَ ... لأَنَّهُ قَتَلَهُ ...

O putovanju u borbu morem

2489. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Mensur, kog je obavijestio Ismail b. Zekerijja, prenijevši od Mutarrifa, on od Bišra Ebu Abdullaha, on od Bešira b. Muslima, a on od Abdullaha b. Amra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Morem će putovati samo onaj koji želi obaviti hadž, onaj koji želi obaviti umru i borac na Allahovom**

٢٤٨٩. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بنُ زَكَرِيَّا عن مُطَرِّفٍ عن بِشْرٍ أَبِي عَبْدِ اللهِ عن بَشِيرِ بنِ ... عَنْ عَبْدِ اللهِ بنِ عَمْرٍو ... قَالَ ر... اللهِ ... وَسَلَّمَ: ...

---

radi odmora i radi pripreme za ponovnu borbu.

putu. Ispod mora je vatra, a ispod vatre more."[120]

10. O vrijednosti ratovanja na moru

2490. ISPRIČAO NAM JE Sulejman b. Davud el-Atiki, kog je obavijestio Hammad b. Zejd, prenijevši od Jahjaa b. Seida, on od Muhammeda b. Jahjaa b. Habbana, da je Enes b. Malik kazao: **"Ispričala mi je Ummu Haram b. Milhan, Ummu Sulejmina sestra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jednom prilikom kod njih malo zaspao. Nakon izvjesnog vremena se probudio smijući se. 'Šta te je nasmijalo, Allahov Poslaniče?' – upitala sam. 'Vidio sam (ratnike iz moga ummeta) koji su se borili na moru gdje kao vladari sjede na divanima.'[121] Rekla sam: 'Allahov Poslaniče, zamoli Allaha da me učini od njih.' On reče: 'Ti ćeš biti od njih.' Potom je ponovo zaspao, a nakon izvjesnog vremena se opet probudio smijući se. 'Šta te je sada nasmijalo, Allahov Poslaniče?' – upitala sam ga. Rekao je isto što i prvi put. 'Allahov Poslaniče, zamoli Allaha da me učini od njih.' On reče: 'Ti**

إِلَّا حَاجٌّ أَوْ مُعْتَمِرٌ أَوْ ... فِي سَبِيلِ
... نَارًا وَتَحْتَ النَّارِ بَحْرًا.

٢٤٩٠. حَدَّثَنَا سُ...
حَدَّثَنَا ...
... سَعِيدٍ عَنْ مُحَمَّدِ ... يَحْيَى ... حَبَّانَ
عَنْ ... بْنِ ... حَدَّثَتْنِي أُمُّ حَرَامٍ
بِنْتُ مِلْحَانَ أُخْتُ ... رَسُولَ
... وَسَلَّمَ قَالَ عِنْدَهُمْ
فَاسْتَيْقَظَ ... يَضْحَكُ قَالَتْ فَقُلْتُ يَا
... قَوْمًا
مِنْ ... كَالْمُلُوكِ
... قَالَتْ ... يَا رَسُولَ
اللهِ أَنْ يَجْعَلَنِي ... فَإِنَّكِ
... إِلَى ... مُسْتَيْقِظ وَهُوَ يَضْحَكُ
قَالَتْ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ مَا أَضْحَكَكَ
فَقَالَ: مِثْلَ مَقَالَتِهِ قَالَتْ قُلْتُ يَا ...
اللهِ ادْعُ اللهَ أَنْ يَجْعَلَنِي مِنْهُمْ قَالَ أَنْتِ
... الْأَوَّلِينَ ... فَتَزَوَّجَهَا عُبَادَةُ بْنُ
... فَحَمَلَهَا مَعَهُ

---

[120] Putovanje morem u to vrijeme je bilo veoma opasno imajući u vidu da su na moru česte oluje, i to da su lađe tada bile primitivne, a morem su krstarili gusari koji su vršili razbojništva. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je preporučio da se izbjegava putovanje morem. Jedino je trojici odobrio da putuju morem ukoliko nemaju drugog puta: onome koji želi obaviti petu islamsku dužnost – hadž, onome koji želi obaviti umru i ratniku na Allahovom putu.

[121] Ibn Abdulberr smatra da je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., u snu prikazana nagrada koja čeka njegove sljedbenike koji se u ime Allaha budu borili na moru. On ih je vidio kako poput vladara sjede na divanima u Džennetu.

ćeš biti među prvima.' Kasnije se Ubade b. Sabit, koji je učestvovao u prvoj pomorskoj bici, oženio njome. Poveo ju je sa sobom. Kada su se vraćali (iskrcavajući se sa lađe) iz te bitke, dovedena joj je mazga da je uzjaše. Ona je sa nje pala, slomila vrat i umrla."[122]

فَلَمَّا رَجَعَ قُرِّبَتْ لَهَا بَغْلَةٌ لِتَرْكَبَهَا فَصَرَعَتْهَا فَانْدَقَّتْ عُنُقُهَا فَمَاتَتْ.

2491. ISPRIČAO NAM JE El-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Ishaka b. Abdullaha b. Ebu Talhe, da je Enes b. Malik kazao: **"Kad god bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., išao u Kuba, svratio bi kod Ummu Haram b. Milhan, koja je bila udata za Ubadea b. Samita. Jednog dana, svrativši kod nje, ona ga počasti jelom, a onda sjede da mu bišće glavu.** Zatim je citirao prethodni hadis."

Ebu Davud kaže: "Ummu Milhan je umrla na Kipru.

٢٤٩١. حَدَّثَنَا الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ إِسْحَقَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي طَلْحَةَ عَنْ أَنَسِ مَالِكٍ أَنَّهُ سَمِعَهُ يَقُولُ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا ذَهَبَ إِلَى قُبَاءَ يَدْخُلُ عَلَى أُمِّ حَرَامٍ بِنْتِ مِلْحَانَ وَكَانَتْ تَحْتَ عُبَادَةَ فَدَخَلَ عَلَيْهَا يَوْمًا فَأَطْعَمَتْهُ وَجَلَسَتْ الْحَدِيثَ. j lj. t

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَمَاتَتْ بِنْتُ مِلْحَانَ بِقُبْرُصَ.

2492. ISPRIČAO NAM JE Jahja b. Mein, kog je obavijestio Hišam b. Jusuf, prenijevši od Ma'mera, on od Zejda b. Eslema, ovaj od Ataa b. Jesara, a on od Er-Rumejse,[123] Ummu Sulejmine sestre, koja je kazala: **"Jednom prilikom je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kod nje**

٢٤٩٢. حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ مَعِينٍ حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ يُوسُفَ عَنْ مَعْمَرٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ عَنْ عَطَاءِ بْنِ يَسَارٍ عَنْ أُخْتِ أُمِّ سُلَيْمٍ الرُّمَيْصَاءِ قَالَتْ نَامَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَيْقَظَ وَكَانَتْ تَغْسِلُ رَأْسَهَا فَاسْتَيْقَظَ وَهُوَ يَضْحَكُ فَقَالَتْ

---

[122] To je bila prva pomorska bitka koju su muslimani vodili za vrijeme Osman b. Affanovog hilafeta, a pod komandom Muavije b. Ebu Sufjana. U toj bici je učestvovala i Ummu Haram. Nakon njenog završetka, dok su se kopnom vraćali u Šam, Ummu Haram je pala s mazge i umrla. Ovaj hadis bilježe u pkuie segevš vrssoe©i autori.

[123] Er-Rumejsa je Ummu Haram b. Milhan. To je tetka Enesa b. Malika. Ibn Abdulberr smatra da je Ummu Haram bila Vjerovjesnikova, s.a.v.s., tetka po mlijeku. Neki tvrde da mu je ona bila tetka po ocu, pošto je Abdulmuttalibova majka bila iz plemena Benu Neddžar.

zaspao. Dok je prala svoju glavu, on se probudio smijući se. 'Allahov Poslaniče, je li se to smiješ što perem glavu?' – upita ga. 'Ne.' – odgovorio je on.", a onda je spomenuo ovaj haber dodajući i umanjujući.

Ebu Davud kaže: "Er-Rumejsa je Ummu Sulejmina sestra po mlijeku."

يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتَضْحَكُ مِنْ رَأْسِي e, T k وَسَاقَ f وَيَنْقُصُ.
ءُ ءَءُ ءُ الرُّمَيْصَاءُ أُخْتُ أُمِّ سُلَيْمٍ مِنَ الرَّضَاعَةِ.

2493. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Bekkar el-Ajši, kog je obavijestio Mervan. A obavijestio nas je i Abdulvehhab b. Abdurrahim el-Dževberi ed-Dimeški, prenijevši od Mervana, a on od Hilala b. Mejmuna er-Remlija, ovaj od Ja'laa b. Šeddada, on od Ummu Haram, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Moreplovac kojeg od nemirnog mora spopada povraćanje, imat će nagradu šehida, dok će utopljenik imati nagradu dva šehida."**

٢٤٩٣. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَكَّارٍ الْعَيْشِيُّ حَدَّثَنَا مَرْوَانُ ح. وحَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ عَبْدِ الرَّحِيمِ الْجَوْبَرِيُّ الدِّمَشْقِيُّ الْمَعْنَى قَالَ حَدَّثَنَا مَرْوَانُ أَخْبَرَنَا هِلَالُ بْنُ مَيْمُونٍ الرَّمْلِيُّ عَنْ يَعْلَى بْنِ شَدَّادٍ عَنْ أُمِّ حَرَامٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ الْمَائِدُ فِي الْبَحْرِ الَّذِي يُصِيبُهُ الْقَيْءُ لَهُ أَجْرُ شَهِيدٍ وَالْغَرِقُ لَهُ أَجْرُ شَهِيدَيْنِ.

2494. ISPRIČAO NAM JE Abdusselam b. Atik, kog je obavijestio Ebu Misher, prenijevši od Ismaila b. Abdullaha b. Semaa, on od El-Evzaije, ovaj od Sulejmana b. Habiba, a on od Ebu Umamea el-Bahilija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Trojici je Uzvišeni Allah jamac: čovjeku koji ode u borbu na Allahovom putu – Allah mu je jamac da će ga, ako ga usmrti, uvesti u Džennet, ili, ako ga vrati kući, da će ga vratiti sa nagradom i plijenom; čovjeku koji ode u džamiju On je jamac da će ga, ako ga usmrti, uvesti u Džennet ili, ako ga vrati kući, vratiti sa nagradom i plijenom; i čovjeku koji se povuče u kuću da bi se sačuvao nereda."**

٢٤٩٤. حَدَّثَنَا عَبْدُ السَّلَامِ بْنُ عَتِيقٍ حَدَّثَنَا أَبُو مُسْهِرٍ حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ سَمَاعَةَ حَدَّثَنَا الْأَوْزَاعِيُّ حَدَّثَنِي سُلَيْمَانُ بْنُ حَبِيبٍ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ الْبَاهِلِيِّ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ثَلَاثَةٌ كُلُّهُمْ ضَامِنٌ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ رَجُلٌ خَرَجَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ ضَامِنٌ عَلَى اللَّهِ حَتَّى يَتَوَفَّاهُ فَيُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ أَوْ يَرُدَّهُ بِمَا نَالَ مِنْ أَجْرٍ وَغَنِيمَةٍ وَرَجُلٌ رَاحَ إِلَى الْمَسْجِدِ فَهُوَ ضَامِنٌ عَلَى اللَّهِ حَتَّى يَتَوَفَّاهُ فَيُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ أَوْ يَرُدَّهُ بِمَا نَالَ مِنْ أَجْرٍ وَغَنِيمَةٍ وَرَجُلٌ دَخَلَ بَيْتَهُ بِسَلَامٍ فَهُوَ ضَامِنٌ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ.

11. O vrijednosti onoga koji (u borbi) ubije nevjernika

2495. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. es-Sabbah el-Bezaz, kog je obavijestio Ismail b. Džafer, prenijevši od El-Alaa, on od svoga oca, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **“Nikada se u Džehennemu neće naći skupa nevjernik i njegov ubica.”**[124]

٢٤٩٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الصَّبَّاحِ الْبَزَّازُ
حَدَّثَنَا إِسْمَعِيلُ ... عَنِ
... هُرَيْرَةَ ...
عَطَاءً ... يَكُونُ ...
... قَاتِلُهُ أَبَدًا.

12. O zabrani žena boraca na Allahovom putu onima koji ostaju kod kuće

2496. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Mensur, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Ka’neba, on od Alkamea b. Merseda, on od Ibn Burejdea, a on od svoga oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Žene boraca na Allahovom putu su zabranjene muškarcima koji su ostali kod kuće kao što su im zabranjene njihove majke. Neće ni jedan od onih koji su ostali kod kuće prevariti borca na Allahovom putu u pogledu njegove žene, a da na Sudnjem danu neće biti doveden pred njega, pa će mu biti rečeno: ‘Ovaj te je prevario u vezi tvoje žene, pa uzmi od njegovih dobrih djela koliko hoćeš.’ Potom se Allahov**

... الْقَاعِدِينَ

٢٤٩٦. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا
سُفْيَانُ عَنْ قَعْنَبٍ عَنْ عَلْقَمَةَ ...
... قَالَ ...
... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: حُرْمَةُ نِسَاءِ
... عَلَى الْقَاعِدِينَ كَحُرْمَةِ
... أُمَّهَاتِهِمْ ...
... أَهْلِهِ
إِلَّا ... يَوْمَ ... قَدْ
خَلَفَكَ ... فَخُذْ مِنْ حَسَنَاتِهِ مَا
شِئْتَ فَالْتَفَتَ إِلَيْنَا رَسُولُ ...
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: مَا ظَنُّكُمْ
... كَانَ قَعْنَبٌ رَجُلًا صَالِحًا ...
... قَعْنَبًا عَلَى ... فَأَبَى

---

[124] Uzvišeni Allah je obećao nevjernicima vječitu patnju u Džehennemu, a borcima na Allahovom putu oprost i Džennet. Iz tog razloga se nevjernik i onaj što ga je ubio u borbi na Allahovom putu nikada skupa ne mogu naći u Džehennemu.
Ovaj hadis su zabilježili Muslim u dairieOi Et-Tirmizi u MbanreegO

Poslanik, s.a.v.s., okrenuo prema nama i rekao: 'Šta mislite, koliko će mu dobrih djela tom prilikom uzeti?'"[125]

Ebu Seid veli da je Ebu Davud kazao: "Ka'neb je bio dobar čovjek. Ibn Ebu Lejla je želio da mu Ka'neb presudi u sporu, ali je on odbio, rekavši: 'Ja želim neku potrebu za dirhem i tražim od čovjeka da mi u tome pomogne. Ko to ne bi tražio pomoć u ostvarenju svoje potrebe? Izvedite me da vidim.' Izišao je i sklonio se." Sufjan kaže: "Dok se on sklanjao u kući, nešto mu je palo na glavu i on je umro."

لَيْهِ ... أَنَا أُ ... بِدِرْهَمٍ فَأَسْتَعِينُ
عَلَيْهَا بِرَجُلٍ قَالَ وَأَيُّنَا لَا يَسْتَعِينُ فِي
حَاجَتِهِ ... أَخْرِجُونِي حَتَّى أَنْظُرَ فَأُخْرِجَ
... سُفْيَانُ بَيْنَمَا هُوَ مُتَوَارٍ إِذْ وَقَعَ
عَلَيْهِ الْبَيْتُ فَمَاتَ.

13. O jedinici koja se bori, a ništa ne zaplijeni

2497. ISPRIČAO NAM JE Ubejdullah b. Omer b. Mejsere, kog je obavijestio Abdullah b. Jezid, prenijevši od Hajvea i Ibn Lehia, oni od Ebu Hanija el-Havlanija, on od Ebu Abdurrahmana el-Hubulija, on od Abdullaha b. Amra, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Nijedna skupina se neće boriti na Allahovom putu i steći plijen, a da joj (zbog toga) neće biti umanjena njihova ahiretska nagrada za dvije trećine. Oni će na Ahiretu dobiti samo jednu trećinu te nagrade. A ukoliko ne steknu plijen, imat će (na Ahiretu) cjelovitu nagradu."**[126]

٢٤٩٧ حدثنا عُبَيْدُالله بنُ عُمَرَ بنِ
... عَبْدُالله ... يَزِيدَ ...
حَيْوَةُ وَابنُ لَهِيعَةَ قالا ... هَانِئٍ
الْخَوْلَانِيِّ أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا عَبْدِالرَّحْمَنِ الْحُبُلِيَّ
... عَبْدَالله بنَ عَمْرٍو يَقُولُ:
... رَسُولُ ... صلى ... عليه وسلم: ...
... غَازِيَةٍ ... فِي سَبِيلِ الله فَيُصِيبُونَ
...
الآخِرَةِ، وَيَبْقَى لَهُمُ الثُّلُثُ، فَإِنْ لَمْ
يُصِيبُوا غَنِيمَةً تَمَّ لَهُمْ أَجْرُهُمْ».

---

[125] Bilježe ga i Muslim u dairieOi En-Nesai u deuoueuO

[126] Muslim u dairiečO

14. O mnogostruko većoj nagradi za zikr u odnosu na finansiranje borbe na Allahovom putu

2498. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Amr b. es-Serh, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Jahjaa b. Ejuba i Seida b. Ebu Ejuba, njih dvojica od Zebbana b. Faida, on od Sehla b. Muaza, ovaj od svoga oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Nagrada za namaz, post i zikr umnogostručuje se i do sedam stotina puta u odnosu na finansiranje borbe na Allahovom putu.”**[127]

15. O onome koji umre u borbi na Allahovom putu

2499. ISPRIČAO NAM JE Abdulvehhab b. Nedžde, kog je obavijestio Bekijje b. el-Velid, prenijevši od Ibn Sevbana, on od svoga oca, on od Mekhula, a on od Abdurrahmana b. Ganema el-Eš’arija, on od Ebu Malika el-Eš’arija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **“Ko ode u borbu na Allahovom putu, pa umre, ili bude ubijen, ili ga usmrti njegov konj ili kamila, ili umre od ujeda gmizavca, ili umre na svojoj postelji, ili na bilo koji drugi način – on je šehid i pripada mu Džennet.”**[128]

jI a1o5 a.kt'k

بِي وَا ءُ عز وجل

سرحِ حَدَّثَنَا f : بِي وَا : مُحَمَّوَا

حَدَّثَنا عَنْ يَحْيَى بْنِ أَيُّوبَ

وَسَعِيدِ 0 j y f

فَائِدٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ مُعَاذٍ عَنْ f إ

لَ رَسُولُ صَلَّى !! عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

تُضَاعَفُ

عَلَى النَّفَقَةِ فِي سَبِيلِ بِسَبْعِ مِائَةِ

ضِعْفٍ.

١٥. بَاب فِيمَنْ مَاتَ غَازِيًا

٢٤٩٩. حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَهَّابِ بْنُ نَجْدَةَ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ بْنُ الْوَلِيدِ عَنِ ابْنِ ثَوْبَانَ عَنْ أَبِيهِ يَرُدُّ إِلَى مَكْحُولٍ إِلَى عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ غُنْمٍ الْأَشْعَرِيِّ أَنَّ أَبَا مَالِكٍ الْأَشْعَرِيَّ قال: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَنْ فَصَلَ فِي سَبِيلِ اللهِ فَمَاتَ أَوْ قُتِلَ فَهُوَ شَهِيدٌ أَوْ وَقَصَهُ فَرَسُهُ أَوْ بَعِيرُهُ أَوْ لَدَغَتْهُ هَامَّةٌ أَوْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ أَوْ بِأَيِّ حَتْفٍ شَاءَ اللهُ فَإِنَّهُ شَهِيدٌ وَإِنَّ لَهُ الْجَنَّةَ.

---

[127] El-Munziri smatra da su dvojica prenosilaca koji su u senedu ovoga hadisa slabi: Zebban b. Faid i Sehl b. Muaz.

[128] El-Munziri smatra da su dvojica prenosilaca koji su u senedu ovoga hadisa slabi: Bekijje b. el-Velid i Abdurrahman b. Sabit b. Sevban.

16. O vrijednosti bdijenja na vojnom položaju

2500. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Mensur, kog je obavijestio Abdullah b. Vehb, prenijevši od Ebu Hanija, on od Amra b. Malika, a on od Fedalea b. Ubejdullaha, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Svakoj osobi se kada umre zapečate djela, osim onome koji bdije na vojnom položaju boreći se na Allahovom putu. Njegova (dobra) djela će se uvećavati sve do Sudnjeg dana, i ta osoba će biti pošteđena kaburskog iskušenja."**[129]

17. O vrijednosti stražarenja na Allahovom putu

2501. ISPRIČAO NAM JE Ebu Tevbe, kog je obavijestio Muavija b. Sellam, prenijevši od Zejda b. Sellama, on od Ebu Sellama, ovaj od Es-Selulija Ebu Kebšea, da je Sehl b. el-Hanzalijje ispričao: **"Putovali smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., na dan Bitke na Hunejnu. Usiljeno smo marširali sve do noći. Kada je nastupilo vrijeme namaza, Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., dođe neki konjanik i reče: 'Allahov Poslaniče,**

١٦. بَاب فِي فَضْلِ الرِّبَاطِ

٢٥٠٠. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا
عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ حَدَّثَنِي أَبُو هَانِئٍ عَنْ
عَمْرِو بْنِ مَالِكٍ عَنْ فَضَالَةَ بْنِ عُبَيْدٍ
أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
كُلُّ الْمَيِّتِ يُخْتَمُ عَلَى عَمَلِهِ إِلَّا الْمُرَابِطَ
فَإِنَّهُ يَنْمُو لَهُ عَمَلُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
وَيُؤَمَّنُ مِنْ فَتَّانِ الْقَبْرِ.

١٧. بَاب فِي فَضْلِ الْحَرْسِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى

٢٥٠١. حَدَّثَنَا أَبُو تَوْبَةَ حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ
يَعْنِي ابْنَ سَلَّامٍ عَنْ زَيْدٍ يَعْنِي ابْنَ سَلَّامٍ
أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا سَلَّامٍ قَالَ حَدَّثَنِي السَّلُولِيُّ
أَبُو كَبْشَةَ أَنَّهُ حَدَّثَهُ سَهْلُ ابْنُ الْحَنْظَلِيَّةِ
أَنَّهُمْ سَارُوا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ حُنَيْنٍ فَأَطْنَبُوا السَّيْرَ
حَتَّى كَانَتْ عَشِيَّةً فَحَضَرْتُ الصَّلَاةَ
عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فَجَاءَ رَجُلٌ فَارِسٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ
اللَّهِ إِنِّي انْطَلَقْتُ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ حَتَّى

[129] U ovom hadisu je spomenuta nova kategorija ljudi u odnosu na tri kategorije koje su spomenute u hadisu koji bilježi Muslim u daipie dOd Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Kada osoba umre, prestaju joj teći sevabi, osim u tri slučaja: ukoliko je za života uložila novac u kakav hajrat (trajnu sadaku), ako je iza sebe ostavila kakvo naučno djelo kojim se ljudi koriste i ako je iza sebe ostavila lijepo odgojeno dijete koje Allahu, dž.š., upućuje dove za nju."** Ovaj hadis je zabilježio i Et-Tirmizi u MbanreevO

ja sam išao ispred vas. Ispeo sam se na to i to brdo i vidio pleme Hevazin. Došli su sa ženama, devama i ovcama. Svi su se iskupili na Hunejnu.' Kada to ču, Allahov Poslanik, s.a.v.s., se nasmija i reče: 'To će, ako Allah da, sutra biti plijen muslimana.' – a zatim reče: 'Ko će nam noćas čuvati stražu?' Enes b. Ebu Mersed el-Ganevi reče: 'Ja ću, Allahov Poslaniče.' 'Uzjaši konja.' – kaza mu Poslanik. Pošto uzjaha, dođe Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., a on mu reče: 'Okreni se prema ovom klancu tako da budeš iznad njega, kako nas neprijatelj ne bi noćas iznenadio s tvoje strane.' Kada smo osvanuli, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je otišao na mjesto na kome je klanjao i klanjao dva rekata, a onda upitao: 'Jeste li vidjeli vašeg konjanika?' Rekoše: "Allahov Poslaniče, nismo ga vidjeli." Bi proučen ikamet i Allahov Poslanik, a.s., klanja, osvrćući se na klanac sve dok ne završi namaz. Zatim reče: 'Radujte se, stigao je vaš konjanik.' Kad on dođe, okrenusmo se prema drveću klanca. On stade ispred Allahovog Poslanika, s.a.v.s., nazva selam i reče: 'Ispeo sam se na najuzvišeniji dio ovog klanca, gdje mi je naredio Allahov Poslanik, s.a.v.s. Pošto je svanulo, posmatrao sam oba klanca i nisam nikoga vidio.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga upita: 'Jesi li ikako noćas silazio sa njega?' 'Nisam, osim radi klanjanja ili obavljanja nužde.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu reče: 'Ti si već zaslužio Džennet i neće ti smetati

طَلَعْتُ جَبَلَ كَذَا وَكَذَا فَإِذَا أَنَا بِهَوَازِنَ عَلَى بَكْرَةِ آبَائِهِمْ بِظُعُنِهِمْ وَنَعَمِهِمْ وَشَائِهِمْ اجْتَمَعُوا إِلَى حُنَيْنٍ فَتَبَسَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ تِلْكَ غَنِيمَةُ الْمُسْلِمِينَ غَدًا إِنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ قَالَ مَنْ يَحْرُسُنَا اللَّيْلَةَ قَالَ أَنَسُ بْنُ أَبِي مَرْثَدٍ الْغَنَوِيُّ أَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ فَارْكَبْ فَرَكِبَ فَرَسًا لَهُ فَجَاءَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَقْبِلْ هَذَا الشِّعْبَ حَتَّى تَكُونَ فِي أَعْلَاهُ وَلَا نُغَرَّنَّ مِنْ قِبَلِكَ اللَّيْلَةَ فَلَمَّا أَصْبَحْنَا خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى مُصَلَّاهُ فَرَكَعَ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ قَالَ هَلْ أَحْسَسْتُمْ فَارِسَكُمْ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا أَحْسَسْنَاهُ فَثُوِّبَ بِالصَّلَاةِ فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي وَهُوَ يَلْتَفِتُ إِلَى الشِّعْبِ حَتَّى إِذَا قَضَى صَلَاتَهُ وَسَلَّمَ قَالَ أَبْشِرُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ فَارِسُكُمْ فَجَعَلْنَا نَنْظُرُ إِلَى خِلَالِ الشَّجَرِ فِي الشِّعْبِ فَإِذَا هُوَ قَدْ جَاءَ حَتَّى وَقَفَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَلَّمَ فَقَالَ: إِنِّي انْطَلَقْتُ حَتَّى كُنْتُ فِي أَعْلَى هَذَا الشِّعْبِ حَيْثُ أَمَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا أَصْبَحْتُ اطَّلَعْتُ الشِّعْبَيْنِ كِلَيْهِمَا فَنَظَرْتُ فَلَمْ أَرَ أَحَدًا فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَلْ نَزَلْتَ اللَّيْلَةَ قَالَ لَا إِلَّا مُصَلِّيًا أَوْ قَاضِيًا حَاجَةً فَقَالَ

ukoliko (to) nakon ovoga više ne budeš radio."'[130]

لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ أَوْجَبْتَ فَلَا عَلَيْكَ أَنْ لَا تَعْمَلَ بَعْدَهَا.

18. O pokuđenosti izostavljanja iz borbe

١٨ بَاب كَرَاهِيَةِ تَرْكِ الْغَزْوِ

2502. ISPRIČAO NAM JE Abde b. Sulejman el-Mervezi, kog je obavijestio Ibnul-Mubarek, prenijevši od Vuhejba, on od Abdea b. el-Verda, on od Omera b. Muhammeda b. el-Munkedira, ovaj od Sumejja, on od Ebu Saliha, on od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ko umre, a nije učestvovao u borbi na Allahovom putu niti je o borbi razmišljao (podsticao sebe na to), umro je sa dijelom nifaka (licemjerstva)."**

٢٥٠٢. حَدَّثَنَا عَبْدَةُ بْنُ سُلَيْمَانَ ... ابْنُ الْمُبَارَكِ ... ابْنِ الْوَرْدِ ... عُمَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُنْكَدِرِ عَنْ سُمَيٍّ عَنْ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَغْزُ وَلَمْ يُحَدِّثْ نَفْسَهُ ... مَاتَ ... شُعْبَةٍ ... نِفَاقٍ.

2503. ISPRIČAO NAM JE Amr b. Osman, a čitao sam to Jezidu b. Abdurabbihi el-Džurdžusiju, njih dvojicu je obavijestio El-Velid b. Muslim, prenijevši od Jahjaa b. el-Harisa, on od El-Kasima Ebu Abdurrahmana, on od Ebu Umamea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **"Ko ne bude učestvovao u borbi (na Allahovom putu), i ne bude opremio borca (na Njegovom putu), i ne bude, kako dolikuje, brinuo o porodici borca (na Allahovom putu) – Allah će mu dati iznenadnu propast."** Jezid b. Abdurabbihi je rekao: "...**prije Sudnjeg dana.**"[131]

٢٥٠٣. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ ... عَلَى ... حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ الْحَارِثِ عَنِ الْقَاسِمِ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ لَمْ يَغْزُ أَوْ يُجَهِّزْ غَازِيًا أَوْ يَخْلُفْ غَازِيًا فِي أَهْلِهِ بِخَيْرٍ أَصَابَهُ اللَّهُ بِقَارِعَةٍ ... يَزِيدُ بْنُ عَبْدِ رَبِّهِ فِي حَدِيثِهِ قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

---

130 Bilježi ga En-Nesai u ...

131 Bilježi ga Ibn Madže u ...

2504. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Humejda, a on od Enesa, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao: **“Borite se protiv mušrika vašim imecima, životima i jezicima.”**[132]

٢٥٠٤ - حدثنا مُوسَى بنُ إِسْمَاعِيلَ حدثنا حَمَّادٌ عن حُمَيْدٍ عن أنس أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «جَاهِدُوا الْمُشْرِكِينَ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَأَلْسِنَتِكُمْ».

č”u derogaciji općenite naredbe o odlasku u boj posebnom naredbom

١٩. باب في نسخ نفير العامة بالخاصة

2505. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed el-Mervezi, kog je obavijestio Ali b. Husejn, prenijevši od svoga oca, on od Jezida en-Nahvija, on od Ikrimea, da je Ibn Abbas kazao: **“Riječi Uzvišenog:** ***Ako ne budete u boj išli, On će vas na nesnosne muke staviti.*** **(Et-Tevba, 3) i:** ***Nije trebalo da stanovnici Medine, ni beduini u njenoj blizini, iza Allahovog Poslanika izostanu i da svoj život njegovom životu pretpostave, jer njih neće zadesiti ni žeđ, ni umor, ni glad na Allahovom putu, niti će stupiti na neko mjesto koje će nevjernike naljutiti, niti će ikakvu nevolju od neprijatelja pretrpjeti, a da im to sve neće kao dobro djelo upisano biti – Allah zaista neće dopustiti da propadne nagrada onima koji čine dobro – i neće dati nikakav prilog, ni mali ni veliki, niti će ikakvu dolinu prevaliti, a da im to neće zapisano biti, da bi ih Allah nagradio za djela njihova nagradom ljepšom od one koju su zaslužili.*** **(Et-Tevba, 120-121) derogirane su ajetom:** ***Ne trebaju svi vjernici ići u boj.*** **(Et-Tevba, 122)”**

٢٥٠٥ - حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْمَرْوَزِيُّ حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ حُسَيْنٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ يَزِيدَ النَّحْوِيِّ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: ﴿إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾ وَ﴿مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ﴾ إِلَى قَوْلِهِ ﴿يَعْمَلُونَ﴾ ... تَلِيهَا ﴿وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا ...﴾.

[132] Bilježi ga En-Nesai ...

2506. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Zejd b. el-Hubab, prenijevši od Abdulmu'mina b. Halida el-Hanefija, da je Nedžd b. Nufej kazao: **"Upitao sam Ibn Abbasa o ovom ajetu:** ***Ako ne budete u boj išli, On će vas na nesnosne muke staviti.*** **(Et-Tevba, 3), pa je rekao: 'Bili su kažnjeni uskraćenjem kiše.'"**

٢٥٠٦. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا زَيْدُ بْنُ الْحُبَابِ عَنْ عَبْدِ الْمُؤْمِنِ بْنِ خَالِدٍ الْحَنَفِيِّ حَدَّثَنِي نَجْدَةُ بْنُ نُفَيْعٍ قَالَ سَأَلْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ عَنْ هَذِهِ الآيَةِ ﴿ إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴾ قَالَ فَأُمْسِكَ عَنْهُمُ الْمَطَرُ وَكَانَ عَذَابَهُمْ.

20. O dopuštenju nesposobnima da ne idu u borbu

٢٠. بَاب فِي الرُّخْصَةِ فِي الْقُعُودِ مِنَ الْعُذْرِ

2507. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Mensur, kog je obavijestio Abdurrahman b. Ebuz-Zinad, prenijevši od svoga oca, on od Haridžea b. Zejda, da je Zejd b. Sabit kazao: **"Jednom prilikom bijah pored Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa ga je prekrila smirenost (prilikom Objave), a njegovo stegno pade na moje stegno. Nisam nikada osjetio ništa teže od stegna Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Kada ga to prođe, reče: 'Piši!', i ja na dlan svoje ruke zapisah:** ***Vjernici koji se ne bore, osim onih koji su za borbu nesposobni, nisu jednaki onima koji se na Allahovom putu bore imecima svojim i životima svojim. One koji se budu borili ulažući imetke svoje i živote svoje, Allah će odlikovati čitavim stepenom nad onima koji se ne budu borili, i On svima obećava lijepu nagradu. Allah će borcima, a ne onima koji se ne bore, dati veliku nagradu.*** **(En-Nisa, 95) Kad je čuo o nagradama za borce, Ibn Ummu Maktum, koji bijaše slijep, ustade i reče: 'Allahov Poslaniče, a šta je sa vjernikom**

٢٥٠٧. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي الزِّنَادِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ خَارِجَةَ بْنِ زَيْدٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ قَالَ: كُنْتُ إِلَى جَنْبِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَغَشِيَتْهُ السَّكِينَةُ فَوَقَعَتْ فَخِذُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى فَخِذِي فَمَا وَجَدْتُ ثِقَلَ شَيْءٍ أَثْقَلَ مِنْ فَخِذِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ سُرِّيَ عَنْهُ فَقَالَ: اكْتُبْ فَكَتَبْتُ فِي كَتِفٍ ﴿ لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ ﴿ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ﴾ إِلَى آخِرِ الآيَةِ فَقَامَ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ وَكَانَ رَجُلًا أَعْمَى لَمَّا سَمِعَ فَضِيلَةَ الْمُجَاهِدِينَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ فَكَيْفَ بِمَنْ لَا يَسْتَطِيعُ الْجِهَادَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَلَمَّا قَضَى كَلَامَهُ غَشِيَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ السَّكِينَةُ فَوَقَعَتْ فَخِذُهُ عَلَى فَخِذِي وَوَجَدْتُ مِنْ ثِقَلِهَا فِي الْمَرَّةِ الثَّانِيَةِ كَمَا وَجَدْتُ فِي الْمَرَّةِ الأُولَى

koji nije u stanju boriti se na Allahovom putu?' Pošto završi pitanje, Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ponovo obuze smirenost i njegovo stegno pade na moje, pa sam i po drugi put osjetio njegovu težinu. Pošto to prođe Allahovog Poslanika, s.a.v.s., on reče: 'Uči Zejde!' Pa sam proučio: *Vjernici koji se ne bore* – a Allahov Poslanik, s.a.v.s., nastavi: *osim onih koji su za borbu nesposobni, nisu jednaki onima koji se na Allahovom putu bore imecima svojim i životima svojim. One koji se budu borili ulažući imetke svoje i živote svoje, Allah će odlikovati čitavim stepenom nad onima koji se ne budu borili, i On svima obećava lijepu nagradu. Allah će borcima, a ne onima koji se ne bore, dati veliku nagradu.* Allah ga je zasebno objavio, pa sam ga dodao. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kao da sada gledam mjesto gdje sam ga dodao pored linije na dlanu."

2508. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Humejda, on od Musaa b. Enesa b. Malika, a on od svoga oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Vi ste u Medini ostavili ljude; nećete preći (ni jednu) dionicu puta, niti nešto podijeliti, niti prevaliti (ijednu) dolinu, a da oni neće učestvovati sa vama (u nagradi)." "Kako će učestvovati u nagradi sa nama, Allahov Poslaniče, kada su u Medini?" – upitaše, a on reče: "Spriječio ih je opravdan razlog."

j i gi bhu.z ek,
وَسَلَّمَ فَقَالَ: اقْرَأْ يَا زَيْدُ فَقَرَأْتُ ﴿ لَا
... ونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ فَقَالَ
... صَلَّى ... وَسَلَّمَ: ﴿
... زَيْدٌ
اللَّهُ ... حْدَهَا فَأَلْحَقْتُهَا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ
... مُلْحَقِهَا عِنْدَ
كَتِفٍ.

حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا
حَمَّادٌ عَنْ حُمَيْدٍ عَنْ مُوسَى بْنِ ... بْنِ
مَالِكٍ ... رَسُولَ ... صَلَّى
... وَسَلَّمَ قَالَ لَقَدْ تَرَكْتُمْ بِالْمَدِينَةِ
أَقْوَامًا مَا سِرْتُمْ مَسِيرًا وَلَا أَنْفَقْتُمْ
مِنْ نَفَقَةٍ وَلَا قَطَعْتُمْ مِنْ وَادٍ إِلَّا وَهُمْ
مَعَكُمْ فِيهِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ
يَكُونُونَ مَعَنَا وَهُمْ بِالْمَدِينَةِ فَقَالَ:
حَبَسَهُمُ الْعُذْرُ.

21. Šta može nadomjestiti borbu

٢١. بَاب مَا يُجْزِئُ مِنَ الْغَزْوِ

2509. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Amr b. Ebul-Hadžadž Ebu Ma'mer, kog je obavijestio Abdulvaris, prenijevši od El-Husejna, on od Jahjaa Ebu Selemea, ovaj od Busra b. Seida, a on od Zejda b. Halida el-Džuhenija, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko opremi borca (gaziju) na Allahovom putu, ima nagradu kao da je i sam ratovao. Isto tako, ko bude lijepo brinuo o ratnikovoj porodici (dok je on u borbi), ima nagradu kao da je i sam ratovao."**[133]

٢٥٠٩. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ أَبِي الْحَجَّاجِ أَبُو مَعْمَرٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ حَدَّثَنِي يَحْيَى حَدَّثَنِي أَبُو سَلَمَةَ حَدَّثَنِي بُسْرُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنِي زَيْدُ بْنُ خَالِدٍ الْجُهَنِيُّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَدْ غَزَا وَمَنْ خَلَفَهُ فِي أَهْلِهِ بِخَيْرٍ فَقَدْ غَزَا.

2510. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Mensur, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Amra b. el-Harisa, on od Jezida b. Ebu Habiba, on od Jezida b. Ebu Seida, El-Mihrijevog štićenika, on od svoga oca, a on od Ebu Seida el-Hudrija: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je poslao (vojsku) na pleme Benu Lihjan rekavši: 'Neka svaki drugi od vas iziđe u borbu. Ko god je ostao kod kuće, ukoliko bude korektno brinuo o porodici ratnika, imat će polovinu njegove nagrade.'"**[134]

٢٥١٠. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي عَمْرُو بْنُ الْحَارِثِ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي حَبِيبٍ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي سَعِيدٍ مَوْلَى الْمَهْرِيِّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ إِلَى بَنِي لَحْيَانَ وَقَالَ لِيَخْرُجْ مِنْ كُلِّ رَجُلَيْنِ رَجُلٌ ثُمَّ قَالَ لِلْقَاعِدِ أَيُّكُمْ خَلَفَ الْخَارِجَ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ بِخَيْرٍ كَانَ لَهُ مِثْلُ نِصْفِ أَجْرِ الْخَارِجِ.

22. O hrabrosti i kukavičluku

٢٢. بَاب فِي الْجُرْأَةِ وَالْجُبْنِ

2511. ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. el-Džerrah, prenijevši od Abdullaha b. Jezida, on od Musaa b. Alija b. Rebaha, on od svoga oca, a on od Abdulaziza b. Mervana, ovaj od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik,

٢٥١١. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْجَرَّاحِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يَزِيدَ عَنْ مُوسَى بْنِ عَلِيِّ بْنِ رَبَاحٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ مَرْوَانَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ يَقُولُ

---

[133] Ovaj hadis su u PkNisesegevNvrssoza bilježili svi autori, osim Ibn Madžea.

[134] Bilježi ga Muslim u dairie,O

s.a.v.s., rekao: "Najgore što se može naći kod jednog čovjeka je: uznemirujuća pohlepa (škrtost) i pretjerani kukavičluk."

.a g O riječima Uzvišenog: Sami sebe u propast ne dovodite

2512. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Amr b. es-Serh, kog je obavijestio Ibn Vehb, prenijevši od Hajvea b. Šurejha i Ibn Lehie, njih dvojica od Jezida b. Ebu Habiba, da je Eslem Ebu Imran[135] kazao: "Krenuli smo iz Medine prema Konstantinopolju da ga osvojimo. Na čelu naše vojske bio je Abdurrahman, sin Halida b. Velida. Bizantijci su, leđima okrenuti zidinama grada, bili spremni za borbu. Jedan (muslimanski) borac navali na neprijatelja. Pošto uđe među njih, ljudi povikaše: 'Polahko, polahko! Samo je Allah Bog, ovaj se svojim rukama baca u propast!' Kada to ču, Ebu Ejub reče: 'Ovaj ajet je objavljen u vezi nas, ensarija! Kada je Allah pomogao Svoga Vjerovjesnika i pošto je islam ojačao, mi rekosmo: 'Posvetimo se našim imecima i nadoknadimo ono što je potrošeno. Tim povodom Uzvišeni Allah objavi: *I imetak na Allahovom putu žrtvujte, i sami sebe u propast ne dovodite.* (El-Bekare, 195) Dovođenje samih sebe u propast ogledalo se u tome što smo mislili da se posvetimo imovini, a da napustimo borbu, kako bismo nadoknadili ono što je potrošeno."

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: شَرُّ مَا فِي رَجُلٍ ... وَجُبْنٌ ...

... تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾

٢٥١٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَمْرِو بْنِ السَّرْحِ حَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ عَنْ ... لَهِيعَةَ عَنْ يَزِيدَ ... أَبِي حَبِيبٍ عَنْ أَسْلَمَ أَبِي عِمْرَانَ ... غَزَوْنَا مِنَ الْمَدِينَةِ نُرِيدُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةَ وَعَلَى الْجَمَاعَةِ عَبْدُ ... بْنُ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ ... مُلْصِقُو ظُهُورِهِمْ بِحَائِطِ الْمَدِينَةِ فَحَمَلَ ... عَلَى الْعَدُوِّ فَقَالَ النَّاسُ مَهْ مَهْ لَا ... اللَّهُ يُلْقِي بِيَدَيْهِ إِلَى التَّهْلُكَةِ فَقَالَ ... إِنَّمَا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ فِينَا مَعْشَرَ الْأَنْصَارِ لَمَّا ... نَبِيَّهُ وَأَظْهَرَ الْإِسْلَامَ قُلْنَا ... نُقِيمُ فِي أَمْوَالِنَا وَنُصْلِحُهَا فَأَنْزَلَ ... تَعَالَى ﴿وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ... بِالْأَيْدِي إِلَى التَّهْلُكَةِ ... نُقِيمُ فِي أَمْوَالِنَا وَنُصْلِحَهَا وَنَدَعَ الْجِهَادَ قَالَ أَبُو عِمْرَانَ ...

[135] Eslem b. Jezid Ebu Imran et-Tudžibi el-Masri je pouzdan prenosilac hadisa. Pripadao je drugoj generaciji.

Ebu Umran kaže: "Ebu Ejub se borio na Allahovom putu sve do smrti. Pokopan je u Konstantinopolju."[136]

فَلَمْ يَزَلْ أَبُو أَيُّوبَ يُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى دُفِنَ بِالْقُسْطَنْطِينِيَّةِ.

24. O gađanju

٢٤. بَابٌ فِي الرَّمْيِ

2513. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Mensur, kog je obavijestio Abdullah b. el-Mubarek, prenijevši od Abdurrahmana b. Jezida b. Džabira, on od Ebu Sellama, ovaj od Halida b. Zejda, a on od Ukbea b. Amira, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Uzvišeni Allah će, radi jedne strijele, trojicu uvesti u Džennet: onoga koji ju je napravio, ako ju je pravio radi nagrade i dobra, onoga koji njome gađa (neprijatelja) i onoga koji ga njome bude posluživao. Zato učite gađanje i jahanje, iako bih više volio da naučite gađanje nego jahanje. Sve drugo čime bi se musliman zabavljao, osim treniranjem konja, igrom sa svojom suprugom i gađanjem iz luka – beskorisno je. Ko napusti gađanje, ne žudeći za tim, nakon što ga je naučio, neka zna da je napustio veliku blagodat ili ju je zanijekao."**[137]

٢٥١٣. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْمُبَارَكِ حَدَّثَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ يَزِيدَ بْنِ جَابِرٍ حَدَّثَنِي أَبُو سَلَّامٍ عَنْ خَالِدِ بْنِ زَيْدٍ عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُدْخِلُ بِالسَّهْمِ الْوَاحِدِ ثَلَاثَةَ نَفَرٍ الْجَنَّةَ صَانِعَهُ يَحْتَسِبُ فِي صَنْعَتِهِ الْخَيْرَ وَالرَّامِيَ بِهِ وَمُنْبِلَهُ وَارْمُوا وَارْكَبُوا وَأَنْ تَرْمُوا أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ تَرْكَبُوا لَيْسَ مِنَ اللَّهْوِ إِلَّا ثَلَاثٌ تَأْدِيبُ الرَّجُلِ فَرَسَهُ وَمُلَاعَبَتُهُ أَهْلَهُ وَرَمْيُهُ بِقَوْسِهِ وَنَبْلِهِ وَمَنْ تَرَكَ الرَّمْيَ بَعْدَ مَا عَلِمَهُ رَغْبَةً عَنْهُ فَإِنَّهَا نِعْمَةٌ تَرَكَهَا أَوْ قَالَ كَفَرَهَا.

2514. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Mensur, kog je obavijestio Abdullah b. Vehb, prenijevši od Amra b. el-Harisa, ovaj od Ebu Alija

٢٥١٤. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي عَمْرُو بْنُ الْحَارِثِ عَنْ أَبِي عَلِيٍّ ثُمَامَةَ بْنِ شُفَيٍّ

I൏,Bilježe ga Et-Tirmizi u Mbanr keAŒn-Nesai u deuouetŒbu Jala el-Mevsil u Pe.uoietO Ibn Hibban u ladAde. i Hakim u Pe.soiho iezŒHakim veli da je vjerodostojan prema kriterijima Buharija i Muslima.

Hušejm b. Bešir b. Kasim.

uB.aMuslim je zabilježio u dair ieAΩa senedom od Ukbea b. Amira, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Ko nauči gađati, a potom napusti gađanje, ne pripada nama i pogriješio je."** Ovaj hadis je zabilježio En-Nesai u deuouevO

Sumamea b. Šufejja el-Hemedanija, on od Ukbea b. Amira el-Džuhenija, **da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., na minberu (tumačeći Allahove riječi):** ***I protiv njih pripremite koliko god možete snage i konja za boj.*** **(El-Enfal, 60), rekao: "Snaga je gađanje, snaga je strelivo, snaga je strelivo."**[138]

الْهَمْدَانِيِّ أَنَّهُ سَمِعَ عُقْبَةَ بْنَ عَامِرٍ الْجُهَنِيَّ يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ عَلَى الْمِنْبَرِ يَقُولُ ﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ ﴾ أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمْيُ أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمْيُ أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمْيُ.

25. Ko ide u boj radi ovosvjetske koristi

٢٥. بَاب فِي مَنْ يَغْزُو وَيَلْتَمِسُ الدُّنْيَا

2515. ISPRIČAO NAM JE Hajve b. Šurejh el-Hadremi, kog je obavijestio Bekijje, prenijevši od Behira, on od Halida b. Ma'dana, on od Ebu Bahrijjea, on od Muaza b. Džebela, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **"Postoje dvije vrste ratovanja: onaj koji bude ratovao radi Allahovog zadovoljstva, pokorava se zapovijedniku, žrtvuje ono što je najbolje, pomaže svome drugu i izbjegava nered. On će za sve vrijeme koje je proveo, i u spavanju i u budnom stanju, imati nagradu. Onaj, pak, koji bude ratovao radi ponosa, pretvaranja i slave, i bude nepokoran zapovjedniku i činio nered na Zemlji, vratit će se bez sevapa, samo sa grijehom."**[139]

. حَدَّثَنَا حَيْوَةُ بْنُ شُرَيْحٍ šoj
حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ حَدَّثَنِي بَحِيرٌ عَنْ خَالِدِ
مَعْدَانَ عَنْ أَبِي بَحْرِيَّةَ عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ
عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ j
قَالَ ' . فَأَمَّا مَنْ ابْتَغَى ٣
اللَّهِ وَأَطَاعَ الْكَرِيمَةَ وَيَاسَرَ
وَاجْتَنَبَ الْفَسَادَ 4
وَنُبْهَهُ كُلُّهُ وَأَمَّا مَنْ غَزَا فَخْرًا
وَسُمْعَةً !!! !! !!!! ! الْأَرْضِ
فَإِنَّهُ لَمْ يَرْجِعْ بِالْكَفَافِ.

2516. ISPRIČAO NAM JE Ebu Tevbe er-Rebi b. Nafi, prenijevši od Ibnul-Mubareka, on od Ibn Ebu Zi'ba, on od El-Kasima, on od Bukejra b. Abdullaha el-Ešedža, on od Ibn Mikreza – jednog od stanovnika Šama – a on od Ebu Hurejrea: **"Jednom prilikom neki čovjek reče: 'Allahov Poslaniče, neko krene**

٢٥١٦. حَدَّثَنَا أَبُو تَوْبَةَ الرَّبِيعُ بْنُ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ الْمُبَارَكِ عَنْ ابْنِ أَبِي ذِئْبٍ عَنْ الْقَاسِمِ عَنْ بُكَيْرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْأَشَجِّ عَنْ ابْنِ مِكْرَزٍ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الشَّامِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَجُلًا قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ رَجُلٌ يُرِيدُ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ

Bilježe ga Muslim u daitieO i Ibn Madže u deuoue.O

saeBilježi ga En-Nesai u deuoueuO

u borbu na Allahovom putu da bi ostvario kakvu ovosvjetsku korist.’ Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: ‘On neće imati nagrade.’ To se ljudima učini krupnim, pa rekoše čovjeku: ‘Vrati se Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Možda ga nisi dobro razumio.’ On se vrati i reče: ‘Allahov Poslaniče, neko krene u borbu na Allahovom putu da bi ostvario kakvu ovosvjetsku korist?’ On reče: ‘On neće imati nagrade.’ Kada su to čuli, ljudi mu rekoše: ‘Vrati se ponovo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Možda ga nisi razumio.’ On mu se i po treći put vrati rekavši isto, na što mu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., odgovorio: ‘On neće imati nagrade.’”

26. Ko se bude borio radi toga da Allahova riječ bude gornja

2517. ISPRIČAO NAM JE Hafs b. Omer, kog je obavijestio Šu’be, prenijevši od Amra b. Murrea, on od Ebu Vaila, a on od Ebu Musaa, da je neki beduin došao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: “Neko se bori radi spomena, neko da bi bio hvaljen, neko radi plijena, a neko da bi ga drugi vidjeli.” Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: “Ko se bude borio radi toga da Allahova riječ bude gornja, on se bori na Allahovom putu.”[140]

2518. ISPRIČAO NAM JE Ali b. Muslim, kog je obavijestio Ebu Davud, prenijevši od Šu’bea, a on od Amra, ovaj od Ebu

عَرَضًا مِنْ عَرَضِ
فَقَالَ رَسُولُ ... عَلَيْهِ
أَجْرَ
فَإِنَّهُ
وَسَلَّمَ فَلَعَلَّكَ لَمْ تُفَهِّمْهُ فَقَالَ: يَا رَسُولَ
يُرِيدُ الْجِهَادَ ... عَرَضًا مِنْ عَرَضِ ... فَقَالَ:
أَجْرَ
عَلَيْهِ ... فَقَالَ ... الثَّالِثَةَ
لَهُ لَا أَجْرَ لَهُ.

قَاتَلَ لِتَكُونَ
كَلِمَةُ ... هِيَ الْعُلْيَا

٢٥١٧. حَدَّثَنَا ... حَدَّثَنَا
شُعْبَةُ عَنْ عَمْرِو بْنِ مُرَّةَ عَنْ أَبِي
أَبِي مُوسَى ...
إِنَّ الرَّجُلَ يُقَاتِلُ لِلذِّكْرِ ...
وَيُقَاتِلُ لِيَغْنَمَ ...
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
قَاتَلَ حَتَّى تَكُونَ كَلِمَةُ ... هِيَ أَعْلَى
فَهُوَ فِي ... عَزَّ وَجَلَّ.

٢٥١٨. حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُسْلِمٍ حَدَّثَنَا أَبُو
عَنْ شُعْبَةَ عَنْ عَمْرٍو ...

---

[140] Bilješke kvb PkNiesegevuvssoe@vi autori.

Vaila – hadis koji me je zadivio. Potom je spomenuo smisao Poslanikovog hadisa.

مِنْ أَبِي وَائِلٍ حَدِيثًا أَعْجَبَنِي فَذَكَرَ مَعْنَاهُ.

2519. ISPRIČAO NAM JE Muslim b. Hatim el-Ensari, kog je obavijestio Abdurrahman b. Mehdi, prenijevši od Muhammeda b. Ebul-Veddaha, on od El-Allaa b. Abdullaha b. Rafia, on od Hanana b. Haridžea: **"Jednom prilikom Abdullah b. Amr reče: 'Allahov Poslaniče, obavijesti me o džihadu i borbi.' On reče: 'O Abdullahu b. Amre, ako se budeš borio strpljivo očekujući nagradu na Onom svijetu, Allah će te proživjeti strpljivog sa nagradom na Onom svijetu. A ako se budeš borio pretvarajući se i očekujući obilje na ovom svijetu, Allah će te proživjeti kako se pretvaraš i očekuješ obilje ovoga svijeta. O Abdullahu b. Amre, s kakvom god se namjerom budeš borio ili budeš ubijen, Allah će te proživjeti u takvom stanju.'"**

٢٥١٩. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ حَاتِمٍ الْأَنْصَارِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مَهْدِيٍّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي الْوَضَّاحِ عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ رَافِعٍ عَنْ حَنَانِ بْنِ خَارِجَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي عَنِ الْجِهَادِ وَالْغَزْوِ فَقَالَ يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرٍو إِنْ قَاتَلْتَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا بَعَثَكَ اللَّهُ صَابِرًا مُحْتَسِبًا وَإِنْ قَاتَلْتَ مُرَائِيًا مُكَاثِرًا بَعَثَكَ اللَّهُ مُرَائِيًا مُكَاثِرًا يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرٍو عَلَى أَيِّ حَالٍ قَاتَلْتَ أَوْ قُتِلْتَ بَعَثَكَ اللَّهُ عَلَى تِلْكَ الْحَالِ.

27. O vrijednosti pogibije na Allahovom putu

٢٧. بَاب فِي فَضْلِ الشَّهَادَةِ

2520. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Abdullah b. Idris, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Ismaila b. Umejjea, on od Ebuz-Zubejra, on od Seida b. Džubejra, a on od Ibn Abbasa, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Pošto vaša braća izginuše na Uhudu, Allah njihove duše smjesti u zelene ptice koje odlaze na džennetske rijeke i jedu njegove plodove, potom se vraćaju na kandila od zlata koja**

٢٥٢٠. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ إِدْرِيسَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنْ إِسْمَعِيلَ بْنِ أُمَيَّةَ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَمَّا أُصِيبَ إِخْوَانُكُمْ بِأُحُدٍ جَعَلَ اللَّهُ أَرْوَاحَهُمْ فِي جَوْفِ طَيْرٍ خُضْرٍ تَرِدُ أَنْهَارَ الْجَنَّةِ تَأْكُلُ مِنْ ثِمَارِهَا وَتَأْوِي إِلَى قَنَادِيلَ مِنْ ذَهَبٍ مُعَلَّقَةٍ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ

su okačena u hladu Arša. Kada su vidjeli ugodnost njihove ishrane, njihovog pića i boravka, rekli su: 'Ko će o nama obavijestiti našu braću, da smo živi i opskrbljeni u Džennetu kako ne bi izbjegavali džihad i odustajali od borbe?' Uzvišeni Allah reče: 'Ja ću ih obavijestiti o vama.', pa je Uzvišeni Allah objavio: *Nikako ne smatraj mrtvima one koji su na Allahovom putu izginuli! Ne, oni su živi i u obilju su kod Gospodara svoga.* (Ali Imran, 169)"[141]

وَجَدُوا طِيبَ مَأْكَلِهِمْ وَمَشْرَبِهِمْ وَمَقِيلِهِمْ [illegible] مَنْ يُبَلِّغُ إِخْوَانَنَا عَنَّا أَنَّا أَحْيَاءٌ فِي الْجَنَّةِ نُرْزَقُ لِئَلَّا [illegible] وَلَا يَنْكُلُوا عِنْدَ الْحَرْبِ [redacted] سُبْحَانَهُ أَنَا أُبَلِّغُهُمْ عَنْكُمْ [illegible] فَأَنْزَلَ [illegible] وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ [illegible] آخِرِ الْآيَةِ.

2521. [illegible] "Jednom prilikom upitah Vjerovjesnika, s.a.v.s: 'Ko će sve biti u Džennetu?' On reče: 'U Džennetu će biti vjerovjesnik, šehid, malo dijete i živo zakopano dijete.'"

٢٥٢١. حَدَّثَنَا [illegible] يَزِيدُ بْنُ زُرَيْعٍ حَدَّثَنَا عَوْفٌ حَدَّثَتْنَا حَسْنَاءُ بِنْتُ مُعَاوِيَةَ [illegible] قَالَتْ حَدَّثَنَا [illegible] لِلنَّبِيِّ [illegible] عَلَيْهِ [illegible] قَالَ [illegible] الْجَنَّةِ [illegible] الشَّهِيدُ [illegible] الْجَنَّةِ وَالْمَوْلُودُ [redacted]

28. Za koga će se šehid zauzimati

[illegible] الشَّهِيدِ يُشَفَّعُ

2522. [illegible] 'Šehid će se moći zauzeti za sedamdeset članova svoje porodice.'"

[illegible] حَدَّثَنَا [illegible] بْنُ حَسَّانَ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ رَبَاحٍ [illegible] عُقْبَةَ [illegible] وَنَحْنُ [illegible] عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يُشَفَّعُ [illegible] فِي سَبْعِينَ [illegible]

قَالَ أَبُو دَاوُد: صَوَابُهُ رَبَاحُ بْنُ الْوَلِيدِ.

vtlr cadlo si kabandaisa ooammasr rnrjeshemaajemiHroaroab-,igeoz.

[141] Ovaj hadis je zabilježio i Muslim u dair ie.O

O svjetlu koje se može vidjeti pored mezara (nekih) šehida

2523. i,nhiorP· vrt .e tupabboe· jš· rbm·omghaakriž· soijamnodinjogobojš· ogrsaegzmolnsoin.tupabboea· jšidpakaz il· ie .oaneajš·hubalazimasie· 'mmoaz·ea sorn.akaaaga'Kada je umro Negus, pričalo se među nama da se neprestano pored njegovog mezara viđalo svjetlo."[142]

vtlı·rieoratı·siıvikandumrveKeatrsiı jitioı· oqoolbo)iooalrvieesidtno,lelmaı· oatlkisvahnenoıoeı:maka mbtKndntı· iaoela.ı·

2524. i,nhiorP· vrt .e· tupabboe· j(· Eodzakič· sorjamnodinfu:jozumolnsoin.n rbmajš·tummoalz· ie· rbmajTtosbug lazil· ie· rjeuggapajš·hujossnoazil· ie· 'joseuggapajš·sagneaodm,ugobn'AllKhov Poslanik, s.a.v.s., je pobratimio dvojicu ljudi. Jedan od njih je ubijen, dok je drugi umro nakon sedmicu ili tako nešto. Pošto mu klanjasmo dženazu, Allahov Poslanik, s.a.v.s., upita: 'Šta ste molili?' Rekoše: 'Mi smo se za njega molili riječima: *Allahu, oprosti mu i sastavi ga sa njegovim pobratimom.*' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Gdje je njegov namaz naspram namaza onoga drugog!? Gdje je njegov post – .l⁵oiı·siı siıoelreionlte(elı·dibennmva naspram posta onoga drugoga!? I gdje su njegova

Z' ς)ŠVHV
عِنْدَ قَبْرِ الشَّهِيدِ

رَ۲۵۲۳. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ ... الرَّازِيُّ
حَدَّثَنَا سَلَمَةُ يَعْنِي ابْنَ ... P عَنْ
مُحَمَّدِ بْنِ ... لْحَسَنِ ... عَلِيٍّ ... أَنَّ ... ثَنَا
6\ !! !!!! ! عَائِشَةَ :
النَّجَاشِيُّ كُنَّا نَتَحَدَّثُ أَنَّهُ ...
) i

٢٥٢٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا
شُعْبَةُ عَنْ ...
بْنِ ... عَبْدِ ...
رَبِيعَةَ ... عُبَيْدِ ...
آخَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
بَيْنَ رَجُلَيْنِ فَقُتِلَ أَحَدُهُمَا و 6| حر
بَعْدَهُ بِجُمُعَةٍ ... وا لله فَصَلَّيْنَا عَلَيْهِ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
مَا قُلْتُمْ فَقُلْنَا دَعَوْنَا لَهُ وَقُلْنَا اللَّهُمَّ
اغْفِرْ لَهُ وَأَلْحِقْهُ بِصَاحِبِهِ ...
مَنْ ... صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ ? &t
... بَعْدَ صَوْمِهِ شَكَّ ; j

[142] Negus je abesinski car koji je primio islam i kome je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada je čuo da je umro, u odsutnosti klanjao dženazu. Abadi kaže: "Postoji mogućnost da je on bio jedna vrsta šehida."

djela naspram djela onoga drugog!? Između njih dvojice je razmak poput razmaka između nebesa i Zemlje.'"[143]

شُـعْبَةُ فِي صَوْمِهِ وَعَمَلُهُ بَعْدَ عَمَلِهِ إِنَّ بَيْنَهُمَا كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ.

30. O plaćanju (nadnica) u borbi

٣٠. بَابٌ فِي الْجَعَائِلِ فِي الْغَزْوِ

2525. b,ItbOke- zkv mr- bsEaAnjs.-vjia-eEuta-n.k-hsa,nbeionHai- bekjE- s'-eijalm-iEelnbe,šnhd-vjAaj jeda- s.- IaEsa- nion-ijniah OlbeM,- Aadniaj- labshpbeiajonh-Ool-be-iEelnh-hd-rRj- ,epejea- ,jpebjala-sž,jpebjam-hl- hdmaAbaa-NrasnEaobanbam-ol-hd-sEaon-a-rRjrbjsa- epurlia Enbaml-hd-rRj- rbjsamda-be-kppaAHhiČalnimi-a.- i.m-ia-ah,- "Vi ćete osvojiti razne pokrajine. Vojska će se skupljati tako što će pokrajine (plemena) upućivati u sastav vojske svoje jedinice. Neki ljudi će izbjegavati da ratuju (bez nadoknade) u svojim jedinicama, a nudit će se jedinicama drugih plemena, govoreći: 'Ko će me iznajmiti da mu opslužujem jedinicu? Ko će me iznajmiti da mu opslužujem jedinicu?' Taj će se tretirati najamnikom (a ne borcem na Allahovom putu) pa i ukoliko pogine."

٢٥٢٥. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ مُوسَى الرَّازِيُّ أَخْبَرَنَا ح. وحَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ حَرْبٍ الْمَعْنَى وَأَنَا لِحَدِيثِهِ أَتْقَنُ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ سُلَيْمَانَ بْنُ سُلَيْمٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ جَابِرٍ الطَّائِيِّ عَنْ ابْنِ أَخِي أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمُ الْأَمْصَارُ وَسَتَكُونُ جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ تُقْطَعُ عَلَيْكُمْ فِيهَا بُعُوثٌ فَيَكْرَهُ الرَّجُلُ مِنْكُمُ الْبَعْثَ فِيهَا فَيَتَخَلَّصُ مِنْ قَوْمِهِ ثُمَّ يَتَصَفَّحُ الْقَبَائِلَ يَعْرِضُ نَفْسَهُ عَلَيْهِمْ يَقُولُ مَنْ أَكْفِيهِ بَعْثَ كَذَا مَنْ أَكْفِيهِ بَعْثَ كَذَا أَلَا وَذَلِكَ الْأَجِيرُ إِلَى آخِرِ قَطْرَةٍ مِنْ دَمِهِ.

31. O olakšici u pogledu uzimanja naknade

٣١. بَابُ الرُّخْصَةِ فِي أَخْذِ الْجَعَائِلِ

2526. b,I:bOke- zkv- mr-bsEaAnjs.-epz-aiel- epčvniininMbehsa,nbeionh-adradr-s.-vjAajjed.- k-os a,nbeionHai-be-ksdju

٢٥٢٦. حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ الْحَسَنِ الْمِصِّيصِيُّ حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ يَعْنِي ابْنَ مُحَمَّدٍ ح. وحَدَّثَنَا عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ [redacted]ـيبٍ وَحَدَّثَنَا ابْنُ وَهْبٍ عَنِ اللَّيْثِ بْنِ ... عَنْ ... t ... شُفَيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو

[143] Bilježi ga En-Nesai u

Borac na Allahovom putu će imati nagradu, a onaj koji ga (u ime Allaha) opremi, imat će nagradu za to i nagradu poput nagrade boraca.”

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
قَالَ: لِلْغَازِي أَجْرُهُ وَلِلْجَاعِلِ أَجْرُهُ وَأَجْرُ
JWI

32. O čovjeku koji učestvuje u borbi tražeći naknadu za uslugu

٣٢. بَابٌ فِي الرَّجُلِ يَغْزُو بِأَجْرِ الْخِدْمَةِ

2527. i,nhi,rP· vrt.e· rpboej“ ,ajnpv kičso·ija mnsdinrjeujjap· jl· aopjvutoln” son.ne· rd3bajk·saknbavil· ie· ’apsaajl· ežu·rbt a·odm,jalnsavil· ie· rjeujjapa· j“·oeglosjobnsaca·so:ašjaj(· tul· ka‘aiv· “Allahov Poslanik, s.a.v.s., je obznanio vojni pohod. Bio sam star, a nemadoh sluge. Tražio sam nekoga ko će me opsluživati, a da mu dam dio plijena (kao što će ga imati svaki borac). Našao sam jednog čovjeka, koji mi pred polazak reče: ‘Ja ne znam koliki će biti ratni plijen i koliki će biti moj dio. Hoću da mi sad odrediš moj iznos, bilo mog udjela u ratnom plijenu ili ne bilo. Odredih da njegov iznos bude tri dinara. Kada je stigao ratni plijen, htjedoh da mu iz plijena dam njegov dio, a onda se sjetih dinara te otiđoh do Vjerovjesnika, s.a.v.s., i spomenuh mu to, a on reče: ‘On za svoje učešće u borbi neće imati ni na ovom ni na Budućem svijetu druge nagrade osim tih dinara koje si mu odredio.’”

٢٥٢٧. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا
عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي عَاصِمُ بْنُ
حَكِيمٍ عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي عَمْرٍو السَّيْبَانِيِّ
عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الدَّيْلَمِيِّ أَنَّ يَعْلَى ابْنَ
مُنْيَةَ قَالَ: آذَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ بِالْغَزْوِ وَأَنَا شَيْخٌ كَبِيرٌ لَيْسَ لِي
خَادِمٌ فَالْتَمَسْتُ أَجِيرًا يَكْفِينِي وَأُجْرِي
لَهُ سَهْمَهُ فَوَجَدْتُ رَجُلًا فَلَمَّا دَنَا الرَّحِيلُ
يَبْلُغُ سَهْمِي فَسَمِّ لِي شَيْئًا كَانَ السَّهْمُ
أَوْ لَمْ يَكُنْ فَسَمَّيْتُ لَهُ ثَلَاثَةَ دَنَانِيرَ
فَلَمَّا حَضَرَتْ غَنِيمَتُهُ أَرَدْتُ أَنْ أُجْرِيَ
لَهُ سَهْمَهُ فَذَكَرْتُ الدَّنَانِيرَ فَجِئْتُ النَّبِيَّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرْتُ
فَقَالَ: مَا أَجِدُ لَهُ فِي غَزْوَتِهِ هَذِهِ فِي الدُّنْيَا
دَنَانِيرَهُ الَّتِي سَمَّى.

33. O čovjeku koji se bori na Allahovom putu, a roditelji mu time nisu zadovoljni

2528. b,ItbOke- zkv Jr-vjAajjed- s.- eeinEnioMbeos aunbiono,jvba-miEe-nbeušn- od-koaa-sž-eiu,ansamouabod-iuoMaoramda- beksdjppaA-s.-kjE-iaSaoa- “Neki čovjek je došao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: ‘Došao sam da ti dam prisegu za hidžru (džihad), a ostavio sam roditelje uplakane.’ Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Vrati se i razveseli ih kao što si ih i rasplakao.’”[144]

2529. b,ItbOČe- zČv Jr-vjAajjed- s.- !!! ! !!, ! ! , !!!!!!!!!!!, !!, !! ,!!!! !!!!!!!, [redacted] Neki čovjek je upitao Vjerovjesnika, s.a.v.s: ‘Da li da idem u borbu na Allahovom putu?’ ‘Imaš li roditelje?’ – upita ga Poslanik. ‘Imam.’ – odgovori čovjek, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Ti se bori uz njih (služeći ih).’”[145]

٣٣. بَاب فِي الرَّجُلِ يَغْزُو وَأَبَوَاهُ كَارِهَانِ

٢٥٢٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ حَدَّثَنَا عَطَاءُ بْنُ السَّائِبِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: جِئْتُ أُبَايِعُكَ عَلَى الْهِجْرَةِ وَتَرَكْتُ أَبَوَيَّ يَبْكِيَانِ فَقَالَ ارْجِعْ عَلَيْهِمَا فَأَضْحِكْهُمَا كَمَا أَبْكَيْتَهُمَا.

٢٥٢٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ عَنْ حَبِيبِ بْنِ أَبِي ثَابِتٍ عَنْ أَبِي الْعَبَّاسِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أُجَاهِدُ قَالَ أَلَكَ أَبَوَانِ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَفِيهِمَا فَجَاهِدْ

قَالَ أَبُو دَاوُد: أَبُو الْعَبَّاسِ هَذَا الشَّاعِرُ اسْمُهُ السَّائِبُ بْنُ فَرُّوخَ.

El-Hattabi smatra da će sin tražiti dozvolu za učešće u borbi ili za hidžru ukoliko su oni dobrovoljni. Međutim, ukoliko su obavezni, neće tražiti dozvole. Ovo važi za djecu čiji su roditelji muslimani. Djeca čiji su roditelji nemuslimani nisu dužna tražiti od njih dozvolu ni onda kada žele dobrovoljno učestvovati u borbi.

Ovaj hadis su zabilježili En-Nesai i Ibn Madže u deuoumaaO

ouBBilježe ga u pkui esegevdvassoevOi autori, osim Ibn Madžea.

2530. i,nhiorP· vrt .e· ,onejš·told utz kič·soij amndinirjeujjap· j(· aopjzutolnš son.ie· rbta· jl·oj'sa tndaiz· ie· lottae.a· ejudm,obpazil· ie· ejujgsosdobazail· ie· ežu·,oneaojgsuetnsa"Neki čovjek iz Jemena je učinio hidžru Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. 'Imaš li ti ikoga u Jemenu?' – upita ga Allahov Poslanik, s.a.v.s. 'Imam roditelje.' – odgovori on. A jesu li ti dozvolili (da se preseliš kod mene)?' – upita ga on. 'Nisu.' – odgovori čovjek, a Vjerovjesnik reče: 'Vrati se i zatraži od njih dozvolu, pa ako ti dozvole, bori se. U protivnom, čini dobročinstvo njima dvoma.'"[146]

٢٥٣٠. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي عَمْرُو بْنُ الْحَارِثِ أَنَّ دَرَّاجًا أَبَا السَّمْحِ حَدَّثَهُ عَنْ أَبِي الْهَيْثَمِ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَجُلًا هَاجَرَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْيَمَنِ فَقَالَ: هَلْ لَكَ أَحَدٌ بِالْيَمَنِ قَالَ أَبَوَايَ قَالَ أَذِنَا لَكَ قَالَ لَا قَالَ ارْجِعْ إِلَيْهِمَا فَاسْتَأْذِنْهُمَا فَإِنْ أَذِنَا لَكَ فَجَاهِدْ وَإِلَّا فَبِرَّهُمَا.

34. O učešću žena u vojnim pohodima

٣٤. بَاب فِي النِّسَاءِ يَغْزُونَ

2531. i,nhiorP· vrt .e rjeuddojabj.· tuiappnzkič·so·ij amndinl:at otjš·,uš josbalzutolnsonien;ajniazail· ie· eloda?· "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je sa sobom u vojne pohode vodio i Ummu Sulejm i neke ensarijke da borce snabdijevaju vodom i da previjaju ranjenike."[147]

٢٥٣١. حَدَّثَنَا عَبْدُ السَّلَامِ بْنُ مُطَهَّرٍ حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ سُلَيْمَانَ عَنْ ثَابِتٍ عَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَغْزُو بِأُمِّ سُلَيْمٍ وَنِسْوَةٍ مِنَ الْأَنْصَارِ لِيَسْقِينَ الْمَاءَ وَيُدَاوِينَ الْجَرْحَى.

35. O učešću u vojnim pohodima sa lošim vođama

٣٥. بَاب فِي الْغَزْوِ مَعَ أَئِمَّةِ الْجَوْرِ

2532. i,nhiorP· vrt .e· ,onejštoldutz· kič·soij amndinrežu· tuamnsaztolnsom.n· ie· ".ae oiajš·'Atkalaz·il· ie· .·oaneajš· ežu·vu.joaz·a·il· ie· elodajl·tajnkazea·

٢٥٣٢. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ بُرْقَانَ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي نُشْبَةَ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

---

[146] El-Munziri kaže: "U senedu ovoga hadisa je Derradž Ebu Semh el-Misri. On je, po ocjeni hadiskih učenjaka, slab prenosilac.

[147] Bilježe ga Muslim u dair ieAOt-Tirmizi zeMžanr eeOEn-Nesai u deuouečO

je m..arot uouadcsvuæ,tću,besaor"Od temelja vjerovanja je troje: suzdržavanje od (borbe protiv) onoga koji kaže: *La ilahe illallah/Samo je Allah Bog*, i ne smatraj ga (ne smatrajmo ga) nevjernikom zbog grijeha, i ne izvodi ga (i ne izvodimo ga) iz islama zbog djela; borba na Allahovom putu koja važi od momenta kada me je Allah poslao kao vjerovjesnika, pa sve dok posljednji od mojih sljedbenika ne ubije Dedžala,[148] ne izostavlja se ni zbog nasilja tiranina, ni zbog pravednosti pravednog (vladara); i vjerovanje da sve što se događa biva Allahovim određenjem."

وَسَلَّمَ: ثَلَاثٌ مِنْ أَصْلِ الْإِيمَانِ الْكَفُّ عَمَّنْ كا إِ ... نُكَفِّرُهُ بِذَنْبٍ ... الْإِسْلَامِ بِعَمَلٍ ... مُنْذُ بَعَثَنِي ... إِلَى يُقَاتِلَ آخِرُ أُمَّتِي ... جور جَائِرٍ وَلَا ... بِالْأَقْدَارِ

2533. i,nhi,rP vrt .: rpboe jš ,ag)pv kič soija m)odi)iijl aopjvutol)somip tuamnsø",ag)pail ie :ggrgaajš og7sat)dav il ie tokpugawil ie:žu sutostoava 9orggapimi dgalnkdšiďstokaiO"Borba na Allahovom putu vam je dužnost sa svakim vladarem (muslimanom) – bio on dobar ili loš. Dužnost vam je klanjati namaz za svakim muslimanom – bio on dobar ili loš, makar činio velike grijehe. Dužnost vam je klanjati dženazu svakom muslimanu – dobrom ili lošem, pa makar činio i velike grijehe."[149]

٢٥٣٣. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ... وَهْبٍ ... عَنْ أَبِي ... مَعَ ... أَمِيرٍ بَرًّا ... وَالصَّلَاةُ وَاجِبَةٌ عَلَيْكُمْ خَلْفَ كُلِّ مُسْلِمٍ بَرًّا ... وَفَاجِرًا وَإِنْ عَمِلَ ...

---

[148] Misli se na Isaa, a.s., koji će ubiti Dedžala.

[149] El-Azizi kaže: "I džihad, i klanjanje u džematu, i klanjanje dženaze umrlom su muslimanima fardi-kifaje." Sa njim se u tome ne slaže Abadi. Mišljenje selefa je da klanjanje u džematu obligatna dužnost svakom muslimanu, dok borba na Allahovom putu zavisi od situacije. Nekada je ona muslimanima fardi-kifaje, a nekada fardi-ajn. El-Munziri za ovaj hadis veli da mu je sened prekinut, pošto Mekhul nije slušao hadise od Ebu Hurejrea.

36. O čovjeku koji ide u vojni pohod na tuđoj jahalici

٣٦. بَاب الرَّجُلِ يَتَحَمَّلُ بِمَالِ غَيْرِهِ يَغْزُو

2534. i,nhiorP· vrt· .e· tuša..oe· ’“·,uSos.al· oSVel’amkhč·sohjamnodinh· r’neo’“·su.osez· utolnsonheejgedmoea· ’DEasdazhl·hevu’osša·ojVrloa.szahl·he· l. aj.ta·j(· rjeujjašaK“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je htio u vojni pohod, pa je rekao: ‘O skupino muhadžira i ensarija, neki vaši drugovi ne posjeduju imovinu niti rodbinu. Zato neka svaki od vas uzme sebi dvojicu ili trojicu. Niko od nas ko posjeduje jahalicu nema veće pravo da je jaše od onoga koga je uzeo sebi.’ Džabir kaže: ‘Ja sam sebi uzeo dvojicu ili trojicu i nemam veće pravo da jašem svoju devu od onih koje sam uzeo sebi.’”

٢٥٣٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْأَنْبَارِيُّ حَدَّثَنَا عُبَيْدَةُ بْنُ حُمَيْدٍ عَنْ الْأَسْوَدِ بْنِ قَيْسٍ عَنْ نُبَيْحٍ الْعَنَزِيِّ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ أَرَادَ أَنْ يَغْزُوَ فَقَالَ: يَا مَعْشَرَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ إِنَّ مِنْ إِخْوَانِكُمْ قَوْمًا لَيْسَ لَهُمْ مَالٌ وَلَا عَشِيرَةٌ فَلْيَضُمَّ أَحَدُكُمْ إِلَيْهِ الرَّجُلَيْنِ أَوْ الثَّلَاثَةِ فَمَا لِأَحَدِنَا مِنْ ظَهْرٍ يَحْمِلُهُ إِلَّا عُقْبَةٌ كَعُقْبَةِ يَعْنِي أَحَدِهِمْ قَالَ فَضَمَمْتُ إِلَيَّ اثْنَيْنِ أَوْ ثَلَاثَةً قَالَ مَا لِي إِلَّا عُقْبَةٌ كَعُقْبَةِ أَحَدِهِمْ مِنْ جَمَلِي.

37. O čovjeku koji učestvuje u vojnom pohodu očekujući i nagradu i plijen

٣٧. بَاب فِي الرَّجُلِ يَغْزُو يَلْتَمِسُ الْأَجْرَ وَالْغَنِيمَةَ

2535. i,nhiorP· vrt .e· rp.oe· ’š·,ajnpv khč·soh’amnodi.hedoejš· tudazutol.som.n he·tua mnsjT;aj.pazhl· he·la.toaz· ea·so khezajliučja· ojVesaeheadsoh’eujjaš· jT samajoojgeaenkaaahKAllahov Poslanik, s.a.v.s., nas je poslao pješke da uzmemo plijen. Vratili smo se, a nismo dobili ništa od plijena. Pošto nam na licima vidje umor, ustade između nas i reče: ‘Allahu, ne prepuštaj ih meni, jer im ja malo mogu dati. Ne prepuštaj ih ni njima samima, jer nisu u stanju sami sebe izdržavati. Ne prepuštaj ih ni ljudima, jer će oni grabiti

٢٥٣٥. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا أَسَدُ بْنُ مُوسَى حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنِي ضَمْرَةُ أَنَّ ابْنَ زُغْبٍ الْإِيَادِيَّ حَدَّثَهُ قَالَ: نَزَلَ عَلَيَّ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ حَوَالَةَ الْأَزْدِيُّ فَقَالَ لِي بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِنَغْنَمَ عَلَى أَقْدَامِنَا فَرَجَعْنَا فَلَمْ نَغْنَمْ شَيْئًا وَعَرَفَ الْجَهْدَ فِي وُجُوهِنَا فَقَامَ فِينَا فَقَالَ: اللَّهُمَّ لَا تَكِلْهُمْ إِلَيَّ فَأَضْعُفَ عَنْهُمْ وَلَا تَكِلْهُمْ إِلَى أَنْفُسِهِمْ فَيَعْجِزُوا عَنْهَا وَلَا تَكِلْهُمْ إِلَى النَّاسِ فَيَسْتَأْثِرُوا

sebi, a o njima će slabo brinuti.' Potom stavi ruku na moju glavu (ili: na moje tjeme) pa reče: 'O Ibn Havale, kada vidiš da je hilafet (iz Medine) prenesen u Šam, znaj da su potresi, nemiri i krupne stvari sasvim blizu. Toga dana će Sudnji dan ljudima biti bliže nego što je ova moja ruka tvojoj glavi."

الْخِلَافَةَ قَدْ نَزَلَتْ أَرْضَ الْمُقَدَّسَةِ فَقَدْ دَنَتِ الزَّلَازِلُ وَالْبَلَابِلُ وَالْأُمُورُ

vtlıčadlo ka)i.ı;j oolbbaissa dabi raetmsea.

داوُد

.člo O čovjeku koji se žrtvuje[150]

نَفْسَهُ

2536. b,I:bHke- zkv Jr-vjia- s.-bijangv- ihMbehs aunbionhHajjadm- iEelnbeušnhd- OEas.-ei.,a nsavhl-hd vj jjea-eg.Iejdalnbav- a-hl-hd-ksdjggaAas.-vei hjdavda-bekggaAhu- lh igalnimi-a.u i.mEeiahN'Uzvišeni Allah se divi čovjeku koji se bori na Allahovom putu, pa njegovi drugovi pobjegnu, a on se, znajući šta ga čeka, vrati i bori dok ne pogine. Uzvišeni Allah kaže Njegovim melekima: 'Pogledajte Moga roba! Vratio se iz želje za onim što je kod Mene i čežnje za tim sve dok nije poginuo.'"

٢٥٣٦. حَدَّثَنَا ... إِسْمَاعِيلَ ...

الْهَمْدَانِيِّ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

عَجِبَ رَبُّنَا ... فِي سَبِيلِ ...

فَرَجَعَ حَتَّى أُهَرِيقَ ... عَبْدِي

رَجَعَ رَغْبَةً فِيمَا عِنْدِي وَشَفَقَةً مِمَّا

.'dO O onome koji primi islam a zatim odmah pogine boreći se u ime Uzvišenog Allaha

يُسْلِمُ وَيُقْتَلُ

2537. b,I:bHke- zkv- Jr-vjia- s.-bijangv- ihMbehs aunbionhHajj adviEelnbeušn-hd- vjAajjeda- s.-kjE avhl-hd-rRj-,egejeav- a-hl- hd-ERj-IjEebEeaN'Amr b. Akješ je

٢٥٣٧. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَاعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَمْرٍو عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ عَمْرَو بْنَ أُقَيْشٍ كَانَ لَهُ رِبًا فِي

---

150 ... (El-Bekare, 207)

يُسْلِمَ حَتَّى يَأْخُذَهُ فَجَاءَ يَوْمُ أُحُدٍ فَقَالَ: أَيْــنَ بَنُو عَمِّي قَالُوا بِأُحُدٍ قَالَ أَيْنَ فُلَانٌ قَالُـوا بِأُحُدٍ قَالَ فَأَيْنَ فُـلَانٌ قَالُوا بِأُحُدٍ فَلَبِـسَ لَأْمَتَهُ وَرَكِبَ فَرَسَــهُ ثُـمَّ تَوَجَّهَ قِبَلَهُمْ فَلَمَّا رَآهُ الْمُسْـلِمُونَ قَالُوا إِلَيْكَ عَنَّا يَا عَمْرُو قَـالَ إِنِّي قَدْ آمَنْتُ فَقَاتَلَ حَتَّى جُرِحَ فَحُمِلَ إِلَى أَهْلِهِ جَرِيحًا فَجَاءَهُ سَعْدُ بْنُ مُعَاذٍ فَقَالَ لِأُخْتِهِ سَلِيهِ حَمِيَّةً لِقَوْمِـكَ أَوْ غَضَبًــا لَهُـمْ أَمْ غَضَبًا لِلَّهِ فَقَـالَ: بَلْ غَضَبًــا لِلَّهِ وَلِرَسُــولِهِ فَمَاتَ فَدَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَا صَلَّى لِلَّهِ صَلَاةً.

u predislamsko doba imao kamatu kod nekih ljudi. Nije htio primiti islam dok je od njih ne uzme. Na Dan Uhuda upita: 'Gdje su moji amidžići?' 'Na Uhudu.' – rekoše mu ljudi. 'A gdje je taj i taj?' 'Na Uhudu.' – kazaše mu. 'A gdje je taj i taj?' 'I on je na Uhudu.' – odgovoriše mu. On tada obuče svoj pancir, uze uružje, uzjaha svoga konja i pođe prema muslimanima. Kada ga muslimani ugledaše, rekoše: 'Amre, ne približavaj nam se.' 'Ja sam primio islam.' – reče on i nastavi da se bori (na njihovoj strani). Pošto bi ranjen, uzeše ga i odnesoše njegovoj rodbini. Tada kod njega dođe Sa'd b. Muaz i reče njegovoj sestri: 'Pitaj ga je li se borio iz fanatizma prema svome narodu, ili iz bijesa prema njima, ili se borio radi Allaha i Njegovog Poslanika?' Rekao je: 'Borio sam se radi Allaha i Njegovog Poslanika.' Umro je i ušao u Džennet, a ni jedan namaz nije klanjao."

٤٠. بَاب فِي الرَّجُلِ يَمُوتُ بِسِلَاحِهِ

40. O čovjeku koji umre od vlastitog oružja

. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يُونُسُ عَنْ ابْنِ شِهَابٍ [illegible] أَخْبَرَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ [illegible] كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ [illegible] أَحْمَدُ [illegible] ابْنُ وَهْبٍ [illegible] بْنُ عَبْدِ [illegible] سَلَمَةَ بْنَ [illegible]

2538. [illegible] Moj brat se na Dan Hajbera žestoko borio. Od silne

كَانَ يَوْمُ خَيْبَرَ قَاتَلَ أَخِي قِتَالًا شَدِيدًا فَارْتَدَّ عَلَيْهِ سَيْفُهُ فَقَتَلَهُ فَقَالَ: أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي ذَلِكَ وَشَكُّوا فِيهِ رَجُلٌ مَاتَ بِسِلَاحِهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَاتَ جَاهِدًا مُجَاهِدًا قَالَ ابْنُ شِهَابٍ ثُمَّ سَأَلْتُ ابْنًا لِسَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ فَحَدَّثَنِي عَنْ أَبِيهِ بِمِثْلِ ذَلِكَ غَيْرَ أَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: كَذَبُوا مَاتَ جَاهِدًا مُجَاهِدًا فَلَهُ أَجْرُهُ مَرَّتَيْنِ.

borbe mu ispade mač, povrati mu se i ubi ga. Ashabi su se dvoumili u vezi slučaja čovjeka koji pogine od vlastitog oružja. Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'On je poginuo trudeći se i boreći se na Allahovom putu.' .oeı:eiaoıka)i.ıjunvnčnadrevanı meeaigičiaıosigvkOiarıvnčilrаčеısiı emrje'amDe'vnčilınonOnirpahmečı hvsikabanıоsjjgаnOrnmgaechsOnaı "ikan'Aleki govore neistinu. On je umro trudeći se i boreći se na Allahovom putu i imat će (za to) dvostruku nagradu.'"[151]

٢٥٣٩. حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ خَالِدٍ الدِّمَشْقِيُّ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ أَبِي سَلَّامٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَبِي سَلَّامٍ عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أَغَرْنَا عَلَى حَيٍّ مِنْ جُهَيْنَةَ فَطَلَبَ رَجُلٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ رَجُلًا مِنْهُمْ فَضَرَبَهُ فَأَخْطَأَهُ وَأَصَابَ نَفْسَهُ بِالسَّيْفِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَخُوكُمْ يَا مَعْشَرَ الْمُسْلِمِينَ فَابْتَدَرَهُ النَّاسُ فَوَجَدُوهُ قَدْ مَاتَ فَلَفَّهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِثِيَابِهِ وَدِمَائِهِ وَصَلَّى عَلَيْهِ وَدَفَنَهُ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَشَهِيدٌ هُوَ قَالَ نَعَمْ وَأَنَا لَهُ شَهِيدٌ.

2539. i,nhi,rP· vrt 'e· sn.a.· jš sajne· oegl n.o. kpzkiM·soija :nsodiinejgaoSnez· utolnso:.iie· tua:nsojl· ežu· ,ojja.az· il· ie· d:iMaiiaz·il· ie· lsoMiM· esoeaežu· ,ojja.az· ea·soloknadpajkaaai?"Napali smo jedno pleme iz Džuhejne. Jedan musliman je tražio nekog njihovog čovjeka. Zamahnuo je da ga udari, promašio ga i pogodio sebe. Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'O skupino muslimana, pogledajte šta bi s vašim bratom!' Oni pohitaše i nađoše ga mrtvog. Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga s krvlju umota u njegovu odjeću, klanja mu dženazu i pokopa. 'Je li on šehid, Allahov Poslaniče?' – upitaše prisutni. 'Jeste,' – odgovori on – 'ja ću mu to posvjedočiti.'"

٤١. بَابُ الدُّعَاءِ عِنْدَ اللِّقَاءِ

AA6Adovi pri susretu s neprijateljem

٢٥٤٠. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا ... مَرْيَمَ ... مُوسَى بْنُ يَعْقُوبَ ... حَازِمٍ ...

2540. i,nhiMrP· vrt· .e· ejmsadh jš· rjpzkiMsoij a:nsodiinijl· ežA tot so.z· u⁴olnso:.iie· tudaajš'akuja·oagio.šnssaz

[151] Bilježe ga Muslim u daitieOi En-Nesai u deuoue.O

[illegible] dvije dove neće biti odbijene (ili je kazao: rijetko će biti odbijene). Dova nakom ezana i dova prilikom borbe, kada se borci izmiješaju i počnu biti jedni druge.”

[illegible] kabaniči dok pada kiša.”

قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ثِنْتَانِ لَا تُرَدَّانِ أَوْ قَلَّمَا تُرَدَّانِ الدُّعَاءُ عِنْدَ النِّدَاءِ وَعِنْدَ الْبَأْسِ حِينَ يُلْحِمُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا.

قَالَ مُوسَى وَحَدَّثَنِي رِزْقُ بْنُ سَعِيدِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي حَازِمٍ عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ [illegible]

42. O onome koji bude molio Allaha da padne kao šehid

٤٢. بَاب فِيمَنْ سَأَلَ اللَّهَ تَعَالَى الشَّهَادَةَ

2541. [illegible] “Ko se bude borio na Allahovom putu koliko je vrijeme između dva muženja deve, njemu je Džennet osiguran. Ko iskreno bude molio Allaha da pogine (na Njegovom putu), zatim umre ili pogine, imat će nagradu šehida.” [illegible] Ko u borbi na Allahovom putu bude ranjen od neprijatelja ili se sam povrijedi, ta njegova ozljeda će na Sudnjem danu biti veća nego što je bila (na dunjaluku). Boja će joj biti poput boje šafrana, a mirisat će poput miska. [illegible] kome se, u borbi na Allahovom putu, po tijelu

٢٥٤١. حَدَّثَنَا هِشَامُ بْنُ خَالِدٍ أَبُو مَرْوَانَ وَابْنُ الْمُصَفَّى قَالَا حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ عَنِ [illegible] يَرُدُّ إِلَى مَكْحُولٍ [illegible] بْنِ يُخَامِرَ أَنَّ [illegible] بْنَ جَبَلٍ [illegible] يْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ [illegible] فَقَدْ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ [illegible] مِنْ نَفْسِهِ صَادِقًا [illegible] مَاتَ أَوْ قُتِلَ فَإِنَّ لَهُ أَجْرَ شَهِيدٍ زَادَ ابْنُ الْمُصَفَّى مِنْ هُنَا وَمَنْ جُرِحَ جُرْحًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ نُكِبَ نَكْبَةً فَإِنَّهَا تَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَأَغْزَرِ مَا كَانَتْ لَوْنُهَا لَوْنُ الزَّعْفَرَانِ وَرِيحُهَا رِيحُ الْمِسْكِ وَمَنْ

pojave čirevi i otekline, taj će na sebi imati znak šehida."[152]

خَرَجَ بِهِ خُرَّاجٌ طَابَعَ الشُّهَدَاءِ.

43. O pokuđenosti odsijecanja prednjeg čeonog uvojka i repa kod konja

جَزِّ نَوَاصِي

2542. i,noioHP· vHt· .e· ežu·5om'ov· utolnsomien·ejgsosdobaj"· subosea"·H· ndumnNbi· sosu.os.· j"· edtobvkič· so· ijamnsodi.i'u· Hd.bvdmduutolnsojn· ,ommj".oaneavil· ie· vadta·ojr"lalnsav· a·il· ie· lskič· Nimdka[5] ežu·5omjoka.o· [5] ie· ,omm'a".·o'3eavil· ie· lokič·.o·spa· naujobolaBolu·,ujosbv·il· ie· 'ijoa·j"· eje udlujob)sP imi·solsočimiokdi[5] ea· soejjapimnidjalnkd"a-.dkja'aii·'Ne odsijecajte konjima čeone uvojke, niti grive, niti repove: oni repovima tjeraju muhe, griva ih prekriva, a u čeonom uvojku se nalazi dobro.'"[153]

الْهَيْثَمِ بْنِ خُشَيْشِ بْنِ أَصْرَمَ

حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ جَمِيعًا عَنْ ثَوْرِ بْنِ

عَنْ عُتْبَةَ بْنِ عَبْدٍ

بِهَذَا اللَّفْظِ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ

وَسَلَّمَ

نَوَاصِي وَلَا مَعَا فَهَا وَلَا أَذْنَابَهَا

أَذْنَابَهَا مَعَارِفَهَا دِفَاؤُهَا

مَعْقُودٌ

44. Konje koje boje je mustehab držati

2543. i,noioeP· vet .e·satul· j"·ežr eujjapvkič· soi'a mnodinisn.ab·jJ· ,one· oi5ajnkalnutolnsomien·tupabboea· jj· rupae.ntaojrlldatnsdive· eknjaj[6] 'ojnjaz· imasie· eju· aopja· oj:l.u. obnsaadpajav· ea·soejjapimni djalnkda"jrd"twokaiKPreporučujem vam da držite crveno-smeđe konje sa bijelim biljezima na čelu i nogama, ili crvenkaste sa bijelim biljezima na

حَدَّثَنَا عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا

هِشَامُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ

بْنُ الْمُهَاجِرِ حَدَّثَنِي عَقِيلُ

أَبِي وَهْبٍ الْجُشَمِيِّ وَكَانَتْ

رَسُولُ اللَّهِ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عَلَيْكُمْ بِكُلِّ كُمَيْتٍ

---

[152] Bilježe ga Et-Tirmizi u z. anp eeŒEn-Nesai i Ibn Madže u deuoupna.O učbEl-Munziri kaže da se u senedu ovoga hadisa nalazi nepoznat ravija.

čelu i nogama ili, pak, vranca sa bijelim biljezima na čelu i nogama."[154]

أَغَرَّ مُحَجَّلٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَوْفٍ الطَّائِيُّ حَدَّثَنَا أَبُو الْمُغِيرَةِ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُهَاجِرٍ

2544. i,nhiorP· vrt .:· tupabboe· jš· rmeoiganklč· soija mnsdinijujrtučntoO· utolnsomica· tupabboea· jš· tupae.ntaO· il· ie· rknja·j.'ojnjaOmasie· :žu· aopjaO· ea·sorjjapimni djanko̧ašnd(tOkai?"Preporučujem vam da držite svakog crvenkastog konja koji ima bijele biljege na čelu i nogama, ili svakog konja crveno-smeđe boje koji ima biljeg na čelu." – mrntieldhe| mge'enjivinoentiraoemlBr pliattio| oPliao)ej|4a)i.|duevamrga

٢٥٤٤. حَدَّثَنَا عَقِيلُ بْنُ شَبِيبٍ عَنْ أَبِي وَهْبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عَلَيْكُمْ بِكُلِّ أَشْقَرَ أَغَرَّ مُحَجَّلٍ أَوْ كُمَيْتٍ أَغَرَّ فَذَكَرَ نَحْوَهُ قَالَ مُحَمَّدٌ يَعْنِي ابْنَ مُهَاجِرٍ وَسَأَلْتُهُ لِمَ فُضِّلَ الْأَشْقَرُ قَالَ لِأَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ سَرِيَّةً فَكَانَ أَوَّلَ مَنْ جَاءَ بِالْفَتْحِ صَاحِبُ أَشْقَرَ.

٢٥٤٥. حَدَّثَنَا ... بْنُ مَعِينٍ حَدَّثَنَا حُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ شَيْبَانَ عَنْ عِيسَى بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يُمْنُ الْخَيْلِ فِي شُقْرِهَا.

2545. i,nhiorP· vrt .:· .apsaj.· tonlO· ki č·soija mnsdiinsudosl·jš· tupabboeO· utolnsomien'osjalaOil· ie· idaaj(· rjnsaO· il· ie· dmičaičaOil· ie· lsočimič·esoeaO· il· ie· ijl· rjjadaOea·sorjjapimnidjalnkO· dă.. d"tOkaiK"Bereket je u crvenkastim konjima."[155]

45. Da li se kobila naziva konjem

٤٥. بَاب هَلْ تُسَمَّى الْأُنْثَى مِنَ الْخَيْلِ فَرَسًا

2546. i,nhiorP· vrt· .:· tuda·j.· to' al· otghokkhiO·soija mnsdintot malj(·tuš amaaOtolnsomien:žu· sassalaoi5osbnsaO· il· ie· :žu· iutčaO·il· ie· :žu· sutostoa? "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je nazivao i kobilu konjem."

٢٥٤٦. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ مَرْوَانَ الرَّقِّيُّ حَدَّثَنَا مَرْوَانُ بْنُ مُعَاوِيَةَ عَنْ أَبِي حَيَّانَ حَدَّثَنَا أَبُو زُرْعَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُسَمِّي الْأُنْثَى مِنَ الْخَيْلِ فَرَسًا.

---

gvıBilježi ga En-Nesai zebeuoue.O

155 Bilježi ga Et-Tirmizi u

46. Koje je konje pokuđeno držati

٤٦. بَاب مَا يُكْرَهُ مِنَ الْخَيْلِ

2547. i,nhirarP· vrt .e· tupabboe· jš· Eod3nkičsoij a:3sod7nu tsalzumlnso:.3· ie· ,og.a· jc·rj eummapbalidz·ie· ežu· iumtaaril· ie· ežu·sumosmo'Allkerovjesnik, s.a.v.s., je prezirao konje koji imaju bijele pjege u nakrst: na zadnjoj desnoj i prednjoj lijevoj nozi, ili na prednjoj desnoj i zadnjoj lijevoj nozi."[156]

vtlr·ćaOlokatiAkoji ima bijele pjege nasuprot".

٢٥٤٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ عَنْ سَلْمٍ هُوَ ابْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِي زُرْعَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَكْرَهُ الشِّكَالَ مِنَ الْخَيْلِ وَالشِّكَالُ يَكُونُ الْفَرَسُ فِي رِجْلِهِ الْيُمْنَى بَيَاضٌ وَفِي يَدِهِ الْيُسْرَى بَيَاضٌ أَوْ فِي يَدِهِ الْيُمْنَى وَفِي رِجْلِهِ الْيُسْرَى

قَالَ أَبُو دَاوُد: أَيْ مُخَالِفٌ.

47. O našim obavezama prema jahaćim i životinjama čije meso jedemo

٤٧. بَاب مَا يُؤْمَرُ بِهِ مِنَ الْقِيَامِ عَلَى الدَّوَابِّ وَالْبَهَائِمِ

2548. i,nhi,rP· vrt· 'e· rjeuggapjš· tupabboe· olgvutosgkizč· soija:3s odii3 t3dk3lje·Bukosumolnsoie3tupabboea· jš·tupaesnmaiv· ie· hojno·jš'oa3eazi:as· ie· ežu·Eoj.oaodgogug3said· ie· ,opgaj(· og'salaagsoa?Allahov Poslanik, s.a.v.s., je jednom prilikom prošao pored kamile kod koje su se (od mršavosti) leđa gotovo spojila s trbuhom, pa je kazao: 'Bojte se Allaha u pogledu ovih životinja, koje ne mogu govoriti. Kada ih jašete, neka su dobre (site), i kada ih jedete, neka su dobre (debele).'"

٢٥٤٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا مِسْكِينٌ يَعْنِي ابْنَ بُكَيْرٍ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُهَاجِرٍ عَنْ رَبِيعَةَ بْنِ يَزِيدَ عَنْ أَبِي كَبْشَةَ السَّلُولِيِّ عَنْ سَهْلِ ابْنِ الْحَنْظَلِيَّةِ قَالَ: مَرَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِبَعِيرٍ قَدْ لَحِقَ ظَهْرُهُ بِبَطْنِهِ فَقَالَ: اتَّقُوا اللَّهَ فِي هَذِهِ الْبَهَائِمِ الْمُعْجَمَةِ فَارْكَبُوهَا صَالِحَةً وَكُلُوهَا صَالِحَةً.

2549. i,nhirarP· vrt'e· tuda·jš·idbangz·
!!!, !! !!! !i !!! ! ! ,!!!, !i, !!!!i!!i, !!, '!!,

٢٥٤٩. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا مَهْدِيٌّ حَدَّثَنَا ! J J يَعْقُوبَ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ سَعْدٍ مَوْلَى j" بْنِ عَلِيٍّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ: أَرْدَفَنِي

[156] Bilježe ga u Pkui esegevuvpsoe©vi autori, osim El-Buharija.

aua,eb saiaaE“Jednog dana me je Allahov Poslanik, s.a.v.s., posadio iza sebe da jašem i potajno mi ispričao hadis – koji nikome neću ispričati. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je prilikom obavljanja fiziološke potrebe najviše volio da se zakloni iza kakve građevine ili gustih palmi. Jednom prilikom je ušao u vrt nekog ensarije i vidio devu. Pošto je ugledala Vjerovjesnika, s.a.v.s., deva je zacvililala i iz očiju su joj potekle suze. Vjerovjesnik, s.a.v.s., joj je prišao, pomilovao je po ušnoj kosti i ona je prestala plakati. Upitao je: ‘Ko je vlasnik ove deve? Čija je ovo deva?’ Dođe neki mladić, ensarija, i reče: ‘Moja, Allahov Poslaniče.’ On reče: ‘Zar se ne bojiš Allaha u vezi ove životinje, koju ti je Allah podario? Požalila mi se da je izgladnjuješ i da je pretovaraš.’”[157]

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَلْفَهُ ذَاتَ يَوْمٍ فَأَسَرَّ إِلَيَّ حَدِيثًا لَا أُحَدِّثُ بِهِ أَحَدًا مِنَ النَّاسِ وَكَانَ أَحَبُّ مَا اسْتَتَرَ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِحَاجَتِهِ هَدَفًا أَوْ حَائِشَ نَخْلٍ قَالَ فَدَخَلَ حَائِطًا لِرَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ فَإِذَا جَمَلٌ فَلَمَّا رَأَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَنَّ وَذَرَفَتْ عَيْنَاهُ فَأَتَاهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَمَسَحَ ذِفْرَاهُ فَسَكَتَ فَقَالَ: مَنْ رَبُّ هَذَا الْجَمَلِ لِمَنْ هَذَا الْجَمَلُ فَجَاءَ فَتًى مِنَ الْأَنْصَارِ فَقَالَ لِي يَا رَسُولَ اللَّهِ فَقَالَ: أَفَلَا تَتَّقِي اللَّهَ فِي هَذِهِ الْبَهِيمَةِ الَّتِي مَلَّكَكَ اللَّهُ إِيَّاهَا فَإِنَّهُ شَكَا إِلَيَّ أَنَّكَ تُجِيعُهُ وَتُدْئِبُهُ.

2550. i,noi,rP vrt .e r’eASjaš’k todjoboojgEtlo’nvutolnsomhntajnkav hl he,Abossaezžu Bokthmbiň[2]dnkazhl he ežA,aSnšaodg,o..alaz a hl he ežA sAtostoaza so rjSašhm nhdSaldkhkdkv kaaalK“Dok je neki čovjek išao putem, jako je ožednio. Pronašao je bunar, spustio se u njega i napio se. Zatim je izišao i zatekao psa kako dahće i od žeđi jede zemlju. Čovjek reče: ‘Ovaj pas je u stanju u kakvom sam ja bio.’, pa se opet spustio u bunar, napunio obuću vodom, uhvatio je ustima, popeo se i napojio psa, te ga je Allah pohvalio i oprostio mu.” “Allahov

٢٥٥٠. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ سُمَيٍّ مَوْلَى أَبِي بَكْرٍ عَنْ أَبِي صَالِحٍ السَّمَّانِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ فَوَجَدَ بِئْرًا فَنَزَلَ فِيهَا فَشَرِبَ ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا كَلْبٌ يَلْهَثُ يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ الْعَطَشِ فَقَالَ: الرَّجُلُ لَقَدْ بَلَغَ هَذَا الْكَلْبَ مِنَ الْعَطَشِ مِثْلُ الَّذِي كَانَ بَلَغَنِي فَنَزَلَ الْبِئْرَ فَمَلَأَ خُفَّهُ فَأَمْسَكَهُ بِفِيهِ حَتَّى رَقِيَ فَسَقَى الْكَلْبَ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ فَقَالُوا يَا رَسُولَ

[157] Bilježe ga Muslim u dairieO i Ibn Madže u deuoueaOMeđutim, u njihovom predanju nije spomenuta priča o devi.

Poslaniče, zar ćemo i za životinje imati nagradu?" – upitali su prisutni. "Za sve živo što ima jetru postoji i nagrada." – odgovorio je.[158]

Pčlo odsjedanju u odredištima

2551. i,nhiorP· vrt .e tupabboe· j(· ojgtudollazkič· soijamnodintupabboe· j(· l.atot zutolnsomien'u§joazl· ie· sabao· oeglajnssaza so·elod·jš·tajnktokaiO"Kada bismo (prilikom putovanja) odsjeli u nekom mjestu, ne bismo klanjali duha-namaz dok ne bismo raspremili deve."

. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ حَمْزَةَ الضَّبِّيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَنَسَ ... كُنَّا إِذَا نَزَلْنَا مَنْزِلًا لَا نُسَبِّحُ حَتَّى نُحَلَّ ...

P'jO vezivanju ogrlice od strune[159] konjima oko vrata

2552. i,nhiorP· vrt· .e· rjeujjap· jš· todjoboojgEačlojnuOlnsomin·tajnkaO ilhe· rjeujjapa·jš·ežu·Boktajš·tupabg boea·jš·rbta· j(· saabaOa·il· ie· rjjaea· j.· 5obnbaOkič·so·ija mnodii· ežu·Bo.nt ojmeldathaje sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., bio na jednom putovanju. Tada je Allahov Poslanik poslao izaslanika (Abdullah b. Ebu Bekr misli da je rekao: a svijet je bio u svojim konačištima), da se na vratu ni jedne deve ne ostavi ogrlica od strune, odnosno bilo kakva ogrlica (kao hamajlija protiv uroka i sl.), a da ne bude prekinuta.[160]

حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ الْقَعْنَبِيُّ ... بَكْرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ ... بْنِ حَزْمٍ عَنْ عَبَّادِ بْنِ تَمِيمٍ أَنَّ أَبَا بَشِيرٍ الْأَنْصَارِيَّ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ أَسْفَارِهِ فَأَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ ... رَسُولًا قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي بَكْرٍ حَسِبْتُ أَنَّهُ قَالَ وَالنَّاسُ فِي مَبِيتِهِمْ لَا يَبْقَيَنَّ فِي رَقَبَةِ بَعِيرٍ ... مِنْ وَتَرٍ أَوْ قِلَادَةٌ إِلَّا قُطِعَتْ ... الْعَيْنِ.

---

158 Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dait itna,O

159 Abadi tvrdi da se ovo poglavlje ne nalazi u nekim primjercima rukopisa Ebu Davudovog deuouarO

160 Bilježe ga El-Buhari i Muslim u daititnaO i En-Nesai u deuoue,O

la.ns jd bdsaorIlnu.ni ia jd goi-oj šbosać

50. O plemenitosti prema konjima, te lijepom odnosu prema njima i njihovom timarenju[161]

2553. „no,orP· vrU ’e· satul· ’“·ržg eASSašvič· o.i’a mno.dismi.ab· ’“·,.ne· .ig-aSnkalntv.lns.m.ie· UAšabboea’“· .S-UApae.ntalv· ie· rknSå“·‘.’n’av· imao· ie· adša’a·ežu· a. š’a· .Sgl.A..bnsaveea·s.· rSSašimni doalnkdva“dltvkaii· “Odnosite se lijepo prema konjima, milujte ih po glavi i po zadnjem dijelu (ili je kazao: po sapima). Možete im oko vrata vezati uže, ali im ne vežite ogrlice od strune (radi uroka).”[162]

51. O stavljanju zvona na konje

2554. „no,orP· vrU· ’e· tud.e e.ev·kič· o.i’amnsdinľašsavut.lns.m.ie· ”.seuSSag pavl· ie· vatnavl· ie· ,aSnbavl· ie· e’uSg l..t tašavb· bu·sa’n’nlič· .in².lnkavl· ie· ‘bbA· sa’n’ov·eas.·asotins.dnkvd“a“bd“v kaaaiK“Meleki se ne pridružuju skupini (ljudi) u kojoj se nalazi zvono.”[163]

2555. „no,orP· vrU· ’e·rpb.e’“· ’Ag ludvkič· s.·i’amns.diriAp.stvut.lns.m.ie·

٥٠. بَاب!! إم وَارْتِبَاطِهَا وَالْمَسْحِ عَلَى أَكْفَالِهَا

حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ
حَدَّثَنَا هِشَام
أ ر: مُحَمَّدُ بْنُ الْمُهَاجِرِ حَدَّثَنِي عُقَيْلُ
بْنُ شَبِيبٍ عَنْ أَبِي وَهْبٍ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ارْتَبِطُوا الْخَيْلَ وَامْسَحُوا
بِنَوَاصِيهَا وَأَعْجَازِهَا
الْأَوْتَارَ

هُرَيْرَةَ

حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ
عُبَيْدِ اللهِ عَنْ نَافِعٍ عَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِي
الْجَرَّاحِ مَوْلَى أُمِّ حَبِيبَةَ عَنْ أُمِّ حَبِيبَةَ
عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
رُفْقَةً فِيهَا جَرَسٌ.

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ يُونُسَ حَدَّثَنَا
حَدَّثَنَا سُهَيْلُ بْنُ أَبِي صَالِحٍ عَنْ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَصْحَبُ

---

[161] Abadi tvrdi da se ni ovo poglavlje ne nalazi u nekim primjercima rukopisa Ebu Davudovog deuouauO

[162] Bilježi ga En-Nesai u deuoueuO

[163] Bilježi ga En-Nesai u deuouevO

parejoаć sia pazcraodoi utoja odaиod oi siš Earejreavia je .zzarot uouoadnsv uáćťuсtvesaor "Meleki se ne pridružuju skupini (ljudi) u kojoj se nalaze pas ili zvono (zvono ili pas)."[164]

الْمَلَائِكَــةُ رِفْقَةً فِيهَا كَلْــبٌ أَوْ جَرَسٌ (جَرَسٌ أَوْ كَلْبٌ).

بنُ رَافِـعٍ أخبرنا أبُو بَكْـرِ بـنِ أبي أُوَيْـسٍ حدّثني سُـلَيْمَانُ بـنُ بِـلالٍ عن العَـلاءِ بـنِ عَبْدِالرَّحْمَنِ ... هُرَيْـرَةَ ...

2556. „no,oHP· vHU·.e· UAša..oe· j"·oaepkič· oсija mpodipiežuBokmj"·ežu· 2modumolpsoim.pAoos.alaj"·Bpjaoilv· ie· ejgđjaaj"·Hjeummap.alalv·ie· dmiča·j ičavail· ie· ežu·sumosmcavoaoomimoš dlpkd"ămd kaaaiOU zvonu je šejtanska muzika."[165]

4. !!! !! !! !! !!!!!

; # ! " } j فِي .٥٢

52. O jahanju životinje koja jede nečist

2557. „no,oHP· fHU·.e· UAdeeoev· kič· oсija mpoфi·Hjeuomamрполpoom.p· ie· esAjavil· ie· vaepavа·oo·,jl· P. om kaaaiOZabranjeno je jahanje životinje koja jede nečist."[166]

٢٥٥٧. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ عَنْ أَيُّـوبَ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: نُهِيَ عَنْ رُكُوبِ الْجَلَّالَةِ.

2558. „no„HP· vHU .e· rp.oe· j"·ežA· umpoomgoaapč·soija mpslinrjeuooap·

٢٥٥٨. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ أَبِي سُرَيْجٍ الرَّازِيُّ أَخْبَرَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْجَهْمِ حَدَّثَنَا عَمْرٌو يَعْنِي ابْنَ أَبِي قَيْسٍ عَنْ أَيُّوبَ السَّخْتِيَانِيِّ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: نَهَى رَسُولُ

[164] Poznato nam je da meleki milosti ne ulaze u kuće ili stanove u kojima se nalazi pas, slika ili zvono. Iz ovog hadisa saznajemo da se meleki milosti ne pridružuju ni skupinama putnika koji na svojim jahalicama imaju zvona ili koji sa sobom vode psa.

Ovaj hadis su zabilježili Muslim u daitieOi Et-Tirmizi a zb ant SčO

[165] Bilježe ga Muslim a daitieO i En-Nesai a deuouečO

[166] U ovom hadisu se zabranjuje jahanje životinje koja jede nečist. U hadisu koji bilježi Et-Tirmizi u zban tcAsa senedom od Ibn Omera, stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio jedenje mesa i pijenje mlijeka od životinje koja jede nečist. Razlog tome je što meso i mlijeko takve životinje zaudaraju kao što zaudara i znoj deve koja jede nečist.

ad ai Sa,lav aad ai h-dMiebaE“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio da se jaše deva koja jede nečist.”[167]

اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْجَلَّالَةِ فِي الْإِبِلِ أَنْ يُرْكَبَ عَلَيْهَا.

53. O čovjeku koji dā ime životinji

فِي الرَّجُلِ يُسَمِّي دَابَّتَهُ

2559. i,noi,rP· vrt ’e· sollae· ’bod” ,otnsswtolnsomhn·e’uSrvrpmodalvhe· ežu·idpakavhl· herbta· ’k·tosbulav·ea· sotuaa· kaaah?“Jahao sam iza Vjerovjesnikovih, s.a.v.s., leđa na magarcu koji se zvao Ufejr.”[168]

٢٥٥٩. حَدَّثَنَا ... عَنْ أَبِي ... الْأَحْوَصِ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ ... كُنْتُ ... رَسُولِ ... صَلَّى ... وَسَلَّمَ عَلَى حِمَارٍ ... لَهُ عُفَيْرٌ.

54. O pozivu prilikom borbe: Jašite, o Allahovi konjanici!

٥٤. بَاب فِي النِّدَاءِ عِنْدَ النَّفِيرِ يَا خَيْلَ اللّٰهِ ارْكَبِي

2560. i,noi,rP· vrt ’e· tupabboe· jl· ”amue’l· ,utsalvkhčsoh’amndin’hpsa’l· saddavutolnsomhn;,ujosbala’l· tudaa· ežu· ”a mueahl· he·”. atota’l· ,a:ea·’k· ,obutoajk”. uleu’avhmahe·sujosja· jl· ,ujosbalav[169] hl·he·dmhčača,ujosbala’k· ,obutoava·hl· he·,obutoajk·”.uleu’aK· “Nakon toga, Vjerovjesnik, s.a.v.s., bi, kada bismo osjetili strah, naše konje nazvao Allahovom konjicom i naredio bi nam, kada krećemo u borbu, da se grupišemo i idemo strpljivo i dostojanstveno.”[170]

٢٥٦٠. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ دَاوُدَ بْنِ سُفْيَانَ حَدَّثَنِي يَحْيَى بْنُ حَسَّانَ أ وَ ِنَا سُلَيْمَانُ بْنُ مُوسَى أَبُو ... حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ سَعْدِ بْنِ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ حَدَّثَنِي خُبَيْبُ بْنُ سُلَيْمَانَ عَنْ أَبِيهِ سُلَيْمَانَ بْنِ سَمُرَةَ عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَمَّى خَيْلَنَا خَيْلَ اللّٰهِ إِذَا فَزِعْنَا وَكَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُنَا إِذَا فَزِعْنَا بِالْجَمَاعَةِ وَالصَّبْرِ وَالسَّكِينَةِ وَإِذَا قَاتَلْنَا.

•••Ovdje je zabrana upotrijebljena u smislu mekruha, a ne u smislu harama.

vliš Bilježe ga u pkNsegevuvrssoeOvi autori, osim Ibn Madžea.

Alšš Hubejb b. Sulejman b. Semure b. Džundub Ebu Sulejman el-Kufi. On je bio nedovoljno poznat prenosilac. Pripadao je sedmoj generaciji prenosilaca.

lcPš El-Askeri je zabilježio u djelu pkNpnvaksaAOsenedom od Enesa b. Malika, da je Harise b. en-Nu’man rekao: “Allahov Poslaniče, zamoli Allaha da padnem kao šehid.” Jednog dana Allahov Poslanik, s.a.v.s., uzviknu: “Jašite, o Allahovi konjanici!” On je prvi uzjahao konja i prvi je pao kao šehid.

55. O zabrani proklinjanja životinje

2561. i,nhiorP· vrt· .e· ,ASos.al·jš· .atjz· kič· soij amnodinia..aez· utolnr som.ieesujaz· il· ie· ežu·Enjajoaid· ie· ej ujVtApojjojaizl· ie· ibt alaj9·.Adasla?· "Vjerovjesnik, s.a.v.s., je tokom jednog putovanja čuo kako neko proklinje. 'Kakvo je ono proklinjanje?' – upitao je. Rekli su: 'Ono ta i ta žena proklinje svoju devu.' Poslanik kaza: 'Skinite tovar (i sedlo) s nje, jer je ukleta.' Te su skinuli tovar s nje. Kao da sada gledam u nju: bila je to deva smeđe boje."[171]

٥٥- نَهْيُ النِّدَاءِ عِنْدَ يَا خَيْلَ اللهِ ار

٢٥٦١. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ حَدَّثَنَا ... عَنْ ... عَنْ أَبِي قِلَابَةَ عَنْ أَبِي الْمُهَلَّبِ عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ ... صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... النَّبِيُّ ... هَذِهِ فُلَانَةُ لَعَنَتْ ... ضَعُوا عَنْهَا ... فَإِنَّهَا مَلْعُونَةٌ فَوَضَعُوا عَنْهَا ... نَاقَةً وَرْقَاءَ.

56. O borbi životinja

2562. i,nh ior P· vrt· .e· tApa..oe· jš·ojVrjakič· soija mnodiniapsaj"·reobz· u5olnsoie.rEAižoajerjeAjaanaajš·,nsapaz· il· ie· A'ješav-ol-od-rRj-JaAbaepueaooaoav- ol- od-vOdiaAndava-ol- od-bsl- kssaia,- "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio borbe životinja."[172]

٥٦- ...

٢٥٦٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ ... يَحْيَى بْنُ آدَمَ عَنْ قُطْبَةَ بْنِ عَبْدِ ... بْنِ ... الْقَتَّاتِ ... عَنِ التَّحْرِيشِ بَيْنَ الْبَهَائِمِ.

57. O stavljanju obilježja životinjama

2563. i,nhiorP· vrt· .e· .at djkPbotz· kič· soijamnsodihi:jozutolnsoie· .n.aba· jeioseazea·soelod·kaaai?"Donio sam mog tek rođenog brata Vjerovjesniku, s.a.v.s., da

٥٧- نَهْيُ ... الدَّوَابِّ

٢٥٦٣. حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا ... مَالِكٍ ...

---

[171] Bilježe ga Muslim u dairieOi En-Nesai u deuoueaO

[172] Bilježi ga Et-Tirmizi u MbanreeaOMisli se na burbe pijetlova, bikova, ovnova i sl.

mu hurmom istrlja nepca.[173] Zatekli smo ga u toru kako stavlja obilježja bravima (mislim da je rekao: u uši).”[174]

včkc zabrani obilježavanja i udaranja po licu

2564. i,nhiorP· vrt .e· tupabboej“· Eodnkič· soij amndinjutsavutolnsom.n· ie· :juagoujostavil· ie· l.ajntaK“Neko je prošao pored Vjerovjesnika, s.a.v.s., na magarcu koji je bio obilježen po licu, pa je rekao: ‘Zar vam nije poznato da sam ja prokleo onoga koji obilježava životinje po licu i onoga ko ih udara po licu? To je zabranjeno.’”[175]

v‘lc pokuđenosti parenja magaraca s konjima

2565. i,nhiorP· vrt.e· Euiosjojc·,onev kič·soija mndin:jg-osdvtolnsonien:og aneajoežu·sajnjavil· ie· ejujgsastavil· ie· ijl·iutostav·a·il· ie· rjnsqjc·ežu·5ajnjaK “Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., je poklonjena mazga i on ju je uzjahao. Alija reče: ‘Kada bismo parili magarce i konje, dobili

وَسَلَّمَ بِأَخٍ لِي حِيْنَ وُ ... Pzt t
هُوَ فِي مِرْبَدٍ يَسِمُ غَنَمًا أَحْسَبُهُ قَالَ فِي
. lli

٥٨. بَاب J عَنِ الْوَسْمِ فِي
J وَالضَّرْبِ فِي
إِذَا بِنْ
سُفْيَانُ عن أبي الزبير عن جابر !!!
صلى الله عليه وسلم مُرَّ عَلَيْهِ بِحِمَارٍ
لَعَنْتُ مَنْ وَسَمَ الْبَهِيمَةَ فِي وَجْهِهَا أَوْ

في كراهية الحمر
تنزى على الخيل

حدثنا قُتَيْبَةُ بْنُ ...
اللَّيْثُ عَنْ يَزِيدَ بْنِ ... حَبِيبٍ عن أبي
الْخَيْرِ عَنْ ... عَنْ عَلِيٍّ ... طَالِبٍ
i8 41 أُهْدِيَتْ لِرَسُولِ اللهِ صلى oOč
بَغْلَةٌ فَرَكِبَهَا، !!! 4: لَوْ حَمَلْنَا
الْحَمِيرَ عَلَى Ii

---

[173] Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi stavio hurmu u svoja mubarek usta, a onda bi njome novorođenčetu istrljao nepca. Činio im je to radi bereketa.

[174] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dait itna.O

imBNa temelju ovog i drugih hadisa, En-Nevevi smatra da je udaranje po licu i insana i hajvana zabranjeno, kao što je, po njemu, zabranjen svaki vid obilježavanja i žigosanja po licu, i hajvana i insana. Hajvana je dozvoljeno obilježiti, ukoliko to zahtijeva potreba, po drugim dijelovima tijela, mimo lica. Ovaj hadis su zabilježili Muslim u dairieOi Et-Tirmizi eOMbanree 10

bismo slično ovome. Allahov Poslanik, a.s., reče: 'To rade oni koji ne znaju.'"[176]

60. O jahanju trojice na jednoj životinji

2566. i,nhi,rP· vrt .e· ežu·,ajnptam pjuj· jktudazkičso·ij amndinežu·idpak ojmsoaatuAlnsomienrdnbajk;ujosbalaA· il· ie· tumot2nkojg⁰e.jnsaa sorjeujjap jkl.atot· kaaaiv"Kada bi se Vjerovjesnik, s.a.v.s., vratio s putovanja, bio bi dočekan sa nama (od naših staratelja). Koga bi od nas prvoga sreo, stavio bi ga na jahalicu ispred sebe. Jednom prilikom je prvo sreo mene i stavio me ispred sebe. Potom je sreo Hasana ili Husejna, a njega je stavio iza sebe, i tako smo ušli u Medinu."[177]

61. O sjedenju na jahalici

2567. i,nhi,rP· vrt .e· rjeujmoppajj· voe.eoz·kič· soija mnsdinijl· rs sa.Ar2om lnsomien·.apsaaj(·ežu·rb2a· o.g'onjalnsaz· il· ie· ežu·to2sdbazil· ie· ežu·su2os2oaz easoasotimsodhkdAkakdkzaaiO"Nipošto ne držite govore sjedeći na leđima vaših životinja. Allah vam ih je potčinio da vas prenesu do odredišta do kojih biste, da nije njih, s velikim naporom stigli, a zemlju

رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: يَفْعَلُ ذَلِكَ الَّذِينَ لاَ يَعْلَمُونَ.

ثلاثة

أَبُو صَالِحٍ مَحْبُوبُ
مُوسَى أخبرنا أَبُو إِسْحَاقَ عن
عَاصِمِ بنِ سُلَيْمَانَ عن مُوَرِّقٍ - يَعْنِي
- حدثني عَبْدُاللهِ
صلى الله عليه وسلم
قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ اسْتُقْبِلَ بِنَا فَأَيُّنَا
اسْتُقْبِلَ أَوَّلاً جَعَلَهُ أَمَامَهُ فَاسْتُقْبِلَ بِي
فَحَمَلَنِي أَمَامَهُ، اسْتُقْبِلَ
حُسَيْنٍ فَجَعَلَهُ خَلْفَهُ

الوقوف على

عَبْدُ
حَدَّثَنَا ابْنُ عَيَّاشٍ
عَمْرٍو السَّيْبَانِيِّ عن ابْنِ
أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَ تَتَّخِذُوا ظُهُورَ
مَنَابِرَ فَإِنَّ اللهَ سَخَّرَهَا
لِتُبَلِّغَكُمْ بَلَدٍ

---

[176] Neki učenjaci, na temelju ovoga i drugih hadisa, smatraju da je mekruh ukrštanje magaraca i konja, dok neki smatraju da je to dozvoljeno. Ovi drugi svoje mišljenje temelje na činjenici da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., posjedovao mazgu koja je nastala ukrštanjem magarca i konja.

[177] Abadi smatra da se ovaj hadis može uzeti kao dokaz za dozvoljenost jahanja trojice na jednoj životinji. Ovaj hadis su zabilježili i Muslim u dairieOi En-Nesai i Ibn Madže u deuournačO

vam je odredio da na njoj obavljate svoje potrebe."[178]

بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ وَجَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فَعَلَيْهَا فَاقْضُوا حَاجَتَكُمْ.

62. O životinjama koje se vode pored[179]

٦٢. بَاب فِي الْجَنَائِبِ

2568. i,noioHP· vHt· .e· tAša..oe· j"·oat3kkhčso·hjamodinhjl· ežA·sAeoskv· utolnsomhn·Hjeuggašj"·ežA:ašsaavhl· he;,oneajl·ežA·snleava·hmahe·ežA·sA" tostoaev·soHggašhmdgalkd"a"dftokahK: "Postoje deve i prostorije koje su u službi šejtana. U službi šejtana su one deve koje neko ugoji i vodi pored sebe, a niti ih jaše niti tovari (služe za hvalisanje); provede ih pored svoga brata po vjeri umornog od putovanja, a ne ponudi ga da ih uzjaše. A nosiljke za žene na devama koje (su prazne) i koje su ljudi prekrili svilenim brokatom," k dibcreok "to su prostorije u službi šejtana."[180]

٢٥٦٨. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ رَافِعٍ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي فُدَيْكٍ حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي يَحْيَى عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي هِنْدٍ قَالَ قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: تَكُونُ إِبِلٌ لِلشَّيَاطِينِ وَبُيُوتٌ لِلشَّيَاطِينِ فَأَمَّا إِبِلُ الشَّيَاطِينِ فَقَدْ رَأَيْتُهَا يَخْرُجُ أَحَدُكُمْ بِجُنَيْبَاتٍ مَعَهُ قَدْ أَسْمَنَهَا فَلَا يَعْلُو بَعِيرًا مِنْهَا وَيَمُرُّ بِأَخِيهِ قَدْ انْقَطَعَ بِهِ فَلَا يَحْمِلُهُ وَأَمَّا بُيُوتُ الشَّيَاطِينِ فَلَمْ أَرَهَا كَانَ سَعِيدٌ يَقُولُ لَا أُرَاهَا إِلَّا هَذِهِ الْأَقْفَاصَ الَّتِي يَسْتُرُ النَّاسُ بِالدِّيبَاجِ.

ćZ' Ovim hadisom Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranjuje da, dok vodimo poslovne razgovore, sjedimo na jahalicama. One služe za jahanje, a kada obavljamo poslovne razgovore, treba sići sa jahalica i to na zemlji obaviti. Allahov Poslanik, a.s., ovo zabranjuje iz razloga da ne bismo bespotrebno opterećivali životinje. U senedu ovoga hadisa je Ismail b. Ajjaš, kog su hadiski učenjaci kritizirali.

rešš Ovim se misli na životinje koje vlasnik drži radi hvalisanja. To su obično reprezentativne, dobro ugojene životine koje ne služe za jahanje niti za tovarenje, nego samo za samoisticanje.

aiPš Ovim hadisom Allahov Poslanik, s.a.v.s., ukazuje da je sve ono što ljudi drže radi hvalisanja, a ne radi službe ljudima, u službi šejtana. Naveo je primjer da su dobro uhranjene deve koje ljudi na putovanja vode pored sebe, kako bi se time istjecali i hvalili, dok njegova braća i sestre po vjeri, koji nemaju jahalica, idu pješke, u službi šejtana.

٦٣. بَاب إِ سُرْعَةِ السَّيْرِ وَالنَّهْيِ

veaΩ žurbi prilikom putovanja i zabrani odmaranja na putu (pred kraj noći)

٢٥٦٩. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ سُهَيْلُ إِ أَبِي صَالِحٍ J ! ! !!
!!!!! !!!! !!! !!!!
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: سَافَرْتُمْ J
الْخِصْبِ فَأَعْطُوا الْإِبِلَ حَقَّهَا اذَا
سْرِعُوا السَّيْرَ فَإِذَا J l i;)

2569. i,nhiorP· vrt .e· tuda·j(idbanjz· khčsohjamodinhabba ezutolnsomhe· ,upojajš·ežu·,ajnpahl·hedmhčahčaAl· he·ežu·sutostoava·sorjjaphmnhdjalnkz· dåšådškaaahŒKada putujete plodnim predjelima, dajte devama njihovo pravo. A kada putujete neplodnim predjelima, požurite.[181] Kada hoćete da odmorite pred kraj noći, sklonite se s puta."[182]

٢٥٧٠. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا إِ هَارُونَ أَخْبَرَنَا
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوَ هَذَا jl بَعْدَ قَوْلِهِ حَقَّهَا وَلَا تَعْدُوا jJ d l.

2570. i,nhiorP· vrt .ePd bal· jšežu· 'osjoz·khč·sohjamodinkoanejš· sa tul· piAtoszutolnsomhe·sn.abaAhl· he·ejš sadalaz·hl·he·l.ajnta· jš·rjeu8japaAhl· he·nhdjalnkalz(šdP djnNlhtoiphelhb· paendudzinb·.ih·so·lakhl· tnsoNňKdajte devama njihovo pravo" kabazČI.:.i ne prolazite (bez odmora) mjesta predviđena za odmor."[183]

---

[181] oyom hadisu Allahov Poslanik, s.a.v.s., iznosi neka pravila prilikom putovanja. To su: ukoliko ljudi putuju na devama ili drugim životinjama kroz plodne predjele, ne trebaju žuriti. Trebaju odmarati deve, jer one tokom takvih putovanja imaju hrane. Međutim, ukoliko putuju neplodnim predjelima, trebaju žuriti, jer deve neće moći dugo izdržati bez hrane. Kada odmaraju, pred kraj noći, da ne odmaraju na putu, nego podalje od njega, jer putevima, obično, noću hodaju i zvijeri i gmizavci.

liaš Bilježe ga Muslim u dair ietŒt-Tirmizi u MbanreeOEn-Nesai u deuouečO

p3HšBilježi ga En-Nesai u deuoueaO

O putovanju noću

2571. .,nR.orP· vrt· ke·r. i·’“· rgnz· kič·soi’a mnsdinsagre’“·.oanezio”nsom.n· ie· ežAls atoiaoigRaszi”· ie· eigRojn:a· ’“· e”odazi”· ie· e”odaea·sorggašimnig dga”nkl“lkai“Putujte noću, jer je putovanje noću lakše.”[184]

بَاب فِي الدُّلْجَةِ

حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ يَزِيدَ حَدَّثَنَا أَبُو جَعْفَرٍ الرَّازِيُّ عَنِ الرَّبِيعِ بْنِ أَنَسٍ عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عَلَيْكُمْ بِالدُّلْجَةِ فَإِنَّ الْأَرْضَ تُطْوَى بِاللَّيْلِ

Vlasnik životinje ima najveće pravo da je jaše naprijed

2572. i,nRiorP· vrt .e·rš.oe· ’“·tAg ša..oe· j(·,a’ni·oggtoinoalkič·soi’amng sodinrgn“·sAdos”zio”nsonendmičaz· i”· ie· r’eAggaša“·BAioseoazi”· ie· ežA· BAioseokaeamog:“Dok je jednog dana Vjerovjesnik, s.a.v.s., išao pješke, naiđe neki čovjek sa magarcem. Reče: ‘Uzjaši, Allahov Poslaniče!’, a on ustuknu nazad. Allahov Poslanik mu kaza: ‘Ne, ti si preči da na svojoj životinji jašeš naprijed, osim ako to pravo ne ustupaš meni!’ ‘Ustupam ti ga.’ – reče, i Poslanik uzjaha.”[185]

بَاب رَبُّ الدَّابَّةِ أَحَقُّ بِصَدْرِهَا

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ ثَابِتٍ الْمَرْوَزِيُّ حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ حُسَيْنٍ حَدَّثَنِي أَبِي حَدَّثَنِي عَبْدُ اللَّهِ بْنُ بُرَيْدَةَ قَالَ سَمِعْتُ بُرَيْدَةَ يَقُولُ بَيْنَمَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَمْشِي جَاءَ رَجُلٌ وَمَعَهُ حِمَارٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ارْكَبْ وَتَأَخَّرَ الرَّجُلُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا أَنْتَ أَحَقُّ بِصَدْرِ دَابَّتِكَ مِنِّي إِلَّا أَنْ تَجْعَلَهُ لِي قَالَ فَإِنِّي قَدْ جَعَلْتُهُ لَكَ فَرَكِبَ

---

[184] Dakako, ovo se odnosilo na putovanja na devama i pješke u predjelima u kojima vladaju velike vrućine. Noću se lakše i brže putuje, tako da se putniku čini kao da se zemlja pred njim skuplja.

[185] Ovo je još jedan hadis iz koga se vidi skromnost i pravednost Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kome ne [1], smetalo da jaše iza običnog čovjeka čije je pravo da na svojoj životinji jaše naprijed. Tek kada mu je dotični čovjek ustupio svoje pravo, on je uzjahao, a taj čovjek je sjedio iza.

vvsO životinji kojoj u ratu bude presječena tetiva iznad pete

٦٦. بَاب فِي الدَّابَّةِ تُعَرْقَبُ فِي الْحَرْبِ

2573. i,nRiorP· vrt·.: rj⁶Aggapjš· tupabbo⁶· ollvutosgkvičso·ijam)sodin tupabbo⁶· j" ,ogoboAmolnsom.nAhn pabbo⁶a· jš· idpakaAmasi⁶· ijl· rjja⁶aA· a·il· h⁶·dmhča·iiarjja⁶a· jš· rj⁶Aggapa· jš· oamiAjosiđ·a·il· so.·apsajš· ržja⁶· P lsobu·sondumnNhimsoNnsisokukjni· la·⁶isolsuAiiiibak· tAmmojarmtaAkisn souNodhmaABnina· tAčRn"Tako mi Allaha, kao da sada gledam u Džefera kada se bacio sa svoga riđeg konja, kojeg je ubio[186], i nastavio se boriti sve dok nije poginuo."

(tdićara'ısikabazk : ڀِ يِّ بِّ يُّ ڀِ ڀِ : مِ ڀِيڀِ

٢٥٧٣. حدثنا عَبْدُالله بنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ أخبرنا مُحَمَّدُ بنُ سَلَمَةَ عن مُحَمَّدِ بنِ إِسْحَاق حدثني ابنُ عَبَّادٍ عن أبيهِ عَبَّادِ بنِ عَبْدِالله بنِ الزُّبَيْرِ قَالَ أَبُو دَاوُدَ هُوَ يَحْيَى بنُ عَبَّادٍ حدثني أَبِي الَّذِي أَرْضَعَنِي وَهُوَ أَحَدُ بَنِي مُرَّةَ بنِ عَوْفٍ، وَكَانَ فِي تِلْكَ الْغَزَاةِ غَزَاةِ مُؤْتَةَ قَالَ: «وَالله لَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى جَعْفَرٍ حِينَ اقْتَحَمَ عن فَرَسٍ لَهُ شَقْرَاءَ فَعَقَرَهَا، ثُمَّ قَاتَلَ الْقَوْمَ حَتَّى قُتِلَ».

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: هَذَا الْحَدِيثُ لَيْسَ بِالْقَوِيِّ.

!ٔ O natjecanju za nagradu

٦٧. باب في السبق

2574. i,nRiorP· vrt .: rpbo⁶· j9:uludA· kič·soijamnodinijl :žA·inšjAmolnsom.ni vatnajš·:žA·vatnaAili⁶· :žA·sumosmoaA da ! ڀِ ڀِ : ! ڀِ ڀِ ڀِ Može se natjecati za nagradu samo u trkanju deva i konja, i u gađanju strijelama."[187]

٢٥٧٤. حدثنا أَحْمَدُ بنُ يُونُسَ أخبرنا ابنُ أَبِي ذِئْبٍ عن نَافِعِ بنِ أَبِي نَافِعٍ عن أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ الله صلى الله عليه وسلم: «لاَ سَبْقَ إِلاَّ فِي خُفٍّ أَوْ حَافِرٍ أَوْ نَصْلٍ».

2575. i,nRiorP· vrt .: rj⁶Aggap·jš· todgoboglEašlojnAmolnsoin.nagnkaA il· h⁶·v·a-naAul·i⁶· rj⁶Aggapajš·PbomaK·

š. s žth حَدَّثَنَا عَبْـ ... عَنْ عَبْـ عَنْ لَقِيٍّ عَنْ يَـ عَـنْ P

[186] Tako bi postupili kada bi uvidjeli da će biti poraženi, kako se neprijatelj ne bi okoristio time u borbi protiv muslimana.

[187] Neki učenjaci ovome dodaju i pješačke trke i sva druga takmičenja kojima se jača borbena gotovost. Ovaj hadis su zabilježili Et-Tirmizi u M.anr ceŒn-Nesai u deuoueuEt-Tirmizi je kazao da je ovo hasen-hadis.

"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je odredio da se utrenirani konji utrkuju od Hafjaa do Senijjetul-Vedaa, a nepripremljeni od Senijjetul-Vedaa do džamije Benu Zurejk. Jedan od onih koji se utrkivao bio je Abdullah."[188]

اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَابَقَ بَيْنَ الْخَيْلِ الَّتِي قَدْ ضُمِّرَتْ مِنْ الْحَفْيَاءِ وَكَانَ أَمَدُهَا ثَنِيَّةَ الْوَدَاعِ وَسَابَقَ بَيْنَ الْخَيْلِ الَّتِي لَمْ تُضَمَّرْ مِنْ الثَّنِيَّةِ إِلَى مَسْجِدِ بَنِي زُرَيْقٍ وَإِنَّ عَبْدَ اللَّهِ كَانَ مِمَّنْ سَابَقَ بِهَا.

2576. „no,M8z· v8U· .e· Uudoeoev kič· soija modi.i·ejgUušiobtvutol.som.· ie"joseujjapav·il· ie· va-.ava·il· ie· ijl· zbotaK"Allahov Vjerovjesnik, s.a.v.s., je trenirao konje kojima se trkao."[189]

٢٥٧٦. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا مُعْتَمِرٌ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُضَمِّرُ الْخَيْلَ يُسَابِقُ بِهَا.

2577. „n o,o8z· v8U· .e· 8p.oe· j"· saljojv· kič· soij amodi.i'kjo· j(· saj.ev· utol.somie· 'joseujjapavil· ie· vat.ava· il·ie· !jl·zbo taK"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je trkao konje, a prednost za trku davao je konjima u petoj godini."

٢٥٧٧. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ حَدَّثَنَا عُقْبَةُ بْنُ خَالِدٍ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ نَافِعٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبَّقَ بَيْنَ الْخَيْلِ وَفَضَّلَ الْقُرَّحَ فِي الْغَايَةِ.

hčuc pješačkim trkama

٦٨. بَاب فِي السَّبَقِ عَلَى الرِّجْلِ

2578. i,no iM8z· v8t·.e·ežu· ,aj.p·ojš eliak.· Uapjuj· jš·Uudautol.somie· ežu· ,dpakaojgsoaat.sakv·ie· s..aba· jš·"7oav· il· ie· dmičaiča· .·ežu·,ojoboavda je Aiša sa Vjerovjesnikom, s.a.v.s., bila na jednom putovanju. Aiša kaže: "Tada sam se sa njim trkala i pobijedila ga. Kada sam se malo udebljala, ponovo smo se trkali, pa me je pobijedio. Kazao mi je: 'Ovo ti je za onu pobjedu.'"[190]

٢٥٧٨. حَدَّثَنَا أَبُو صَالِحٍ الْأَنْطَاكِيُّ مَحْبُوبُ بْنُ مُوسَى أَخْبَرَنَا أَبُو إِسْحَقَ يَعْنِي الْفَزَارِيَّ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ وَعَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّهَا كَانَتْ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ قَالَتْ فَسَابَقْتُهُ فَسَبَقْتُهُ عَلَى رِجْلَيَّ فَلَمَّا حَمَلْتُ اللَّحْمَ سَابَقْتُهُ فَسَبَقَنِي فَقَالَ هَذِهِ بِتِلْكَ السَّبْقَةِ.

ورعن Ovoj su hadis u Pkuie segevuvpssoeZabilježili svi autori, osim Ibn Madžea.

Ai,š Bilježi ga Ibn Madže u deuoueuO

o,Pš Bilježe ga En-Nesai i Ibn Madže u deuoutna aO

v.vi O trećem konju u utrci

2579. i,nhi,rP vrt .e tud oeeoevkič soijamnodinisudasl j" vubostvutolnsom.n ie ,utsala j" sudoslacr ijamnodinlad sonrgnj" tudgnbutolnsomian rźžaea j" ogırJabav il ie ,utsala j" sudoslavndin dbndaiil ie eaUiuptnsalv ie ,on6aj" ogUtudojsava il ie ežu su totoaAa so 6sotimsodlnkdšńd kaaiOKo bi u utrku, uz dva konja, uveo svog, a ne bi vjerovao da može pobijediti – on se ne smatra partnerom u utrci. Međutim, ukoliko bi vjerovao da bi mogao pobijediti, u tom slučaju bi se smatrao partnerom u utrci."[191]

2580. i,nhi,rP vrU .e tapbue jk sagnevkič soij amndinegLbognjs tuV dgnbutolnsomien;oneaj" Bo.ntava il ie eagiuptnsPdandinboloeib nalaNolsob ržja6imič pa6nda".

ežu laraue2.oKZr utolnsogučantatbot A 'uasj nrkngie eagiuptnsaavil ie loknp uNolrgsuenAri soutobala.ob bn.gsolsuv uiu'ealnsoTI

70. O povicima na konja prilikom utrka

2581. i,nhi,rP vrU .e .apsaj" sagotv kič soija msodinirj eugmoppj j" ržd eugboe.nerAtolnsonienrljodoašr ndutnNai lab so ntud oeeoevkič soija mnsodiBn.t j" ogVtutoeeagtAolnsomiensubos6a oig

[191] Bilježi ga Ibn Madže u ...

. j !!!!!

٢٥٧٩. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا حُصَيْنُ بْنُ نُمَيْرٍ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ بْنُ حُسَيْنٍ ح وحَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُسْلِمٍ حَدَّثَنَا عَبَّادُ بْنُ الْعَوَّامِ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ أَدْخَلَ فَرَسًا بَيْنَ فَرَسَيْنِ يَعْنِي وَهُوَ لَا يُؤْمَنُ أَنْ يَسْبِقَ فَلَيْسَ بِقِمَارٍ وَمَنْ أَدْخَلَ فَرَسًا بَيْنَ فَرَسَيْنِ وَقَدْ أَمِنَ أَنْ يَسْبِقَ فَهُوَ قِمَارٌ

٢٥٨٠. حَدَّثَنَا مَحْمُودُ بْنُ خَالِدٍ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ بَشِيرٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ بِإِسْنَادِ عَبَّادٍ وَمَعْنَاهُ.

قَالَ أَبُو دَاوُد رَوَاهُ مَعْمَرٌ وَشُعَيْبٌ ... وَهَذَا أَصَحُّ عِنْدَنَا.

!!! الْجَلَبِ عَلَى ... فِي ...

٢٥٨١. حدثنا يَحْيَى بنُ خَلَفٍ ثنا عَبْدُالْوَهَّابِ بنُ عَبْدِالمَجِيدِ ثنا عَنْبَسَةُ ح. وحدثنا مُسَدَّدٌ أخبرنا بِشْرُ بنُ ... عن حُمَيْدٍ الطَّوِيلِ جميعًا عن ... عن عِمْرَانَ بنِ حُصَيْنٍ

8a tnoaAtmai soOEauadaAdai hibadal3 EauajdaAiajezjebatjeudhsAcátuéAiaac "Nema *el-dželeba* niti *el-dženeba* u konjskim utrkama."[192]

عن النبيّ صلى الله عليه وسلم قال: «لاَ جَلَبَ وَلاَ جَنَبَ». زَادَ يَحْيَى فِي حَدِيثِهِ: فِي الرِّهَانِ».

2582. i,nhiorP· vrt 'e· ijlujgtudollaA· khčsohjamnsdilmrjeujgđjaA·utolnsomhen ,oneaA·ea·sEaiaeokaaahK *El-dželeb* i *el-dženeb* bivaju u (konjskim) utrkama."

٢٥٨٢. بن رلبي المُثَنَّى ... عَلِيّ عن سَعِيدٍ عن ... والجَنَبُ فِي الرِّهَانِ».

71. O ukrašavanju mača

2583. !,nhiorP· vrt 'e· tudjnbjJij2a" šn.Akhč·so·hjamsodinlhot ntj.· saa-.A· utolnsomhr·EaiaeoaAa·soelod·kaaalK· "Štitnik iznad držača mača Allahovog Poslanika, s.a.v.s., bio je srebren."[193]

٢٥٨٣. حدثنا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ أخبرنا جَرِيرُ بْنُ حَازِمٍ عن ... قَالَ: «كَانَتْ قَبِيعَةُ سَيْفِ رَسُولِ اللهِ ... وسلم فِضَّةً».

2584. i,nhiorP· vrt .e· tupabboe· jj· ojgtudollaea⁹otuaa·jš·sn.ab·utolnlhe· dmhčhčaAl·he·EaiaeoaAhl·he·,o⁵neajš· ežu·ojgsadha·ea·sokaaahCŠtitnik iznad držača mača Allahovog Poslanika, s.a.v.s., je bio srebren."

٢٥٨٤. ... بْنُ المُثَنَّى أخبرنا ... بْنُ ... عن قَتَادَةَ عن سَعِيدِ بنِ ... قال ... نَتْ قَبِيعَةُ سَيْفِ رَسُولِ ... صلى ... عليه ... فِضَّةً». قَالَ قَتَادَةُ: وَمَا عَلِمْتُ ... تَابَعَهُ عَلَى ...

iavaoil'sil'ka'azdesitel'rzbeavzarai sil'ekzlr'vztil'mgesioeza.l'

2585. i,nhiorP· vrt 'e· tupabboe· j.· Bo..atAkhčsohjamndin'hpsaj"·Eodtežu· baddh oggrljotnAtolnomhe·Pd. ala· jš·,ašeaAhl·he·elodajš·tajnkaKŠtitnik

٢٥٨٥. حدثنا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ حَدَّثَنِي يَحْيَى بْنُ كَثِيرٍ أَبُو غَسَّانَ الْعَنْبَرِيّ عن عُثْمَانَ بنِ سَعْدٍ عن أَنَسِ بنِ مَالِكٍ قَالَ: «كَانَ – فَذَكَرَ مِثْلَهُ».

[192] Prema mišljenju Ibn Esira, ibokogQe vika i halabuka, a ibouogOođenje još jednog konja uz onoga koji se takmiči. Dželeb, tj. halabuka za vrijeme konjskih utrka se odnosi na to da vlasnik koji ima konja u utrci trči za njim i na njega viče kako bi brže trčao. A dženeb se odnosi na to da neko uz konja koji se takmiči povede još jednog kako bi, kada se prvi umori, nastavio trku s drugim.

[193] Bilježi ga En-Nesai. On je za ovaj hadis rekao da je munker-hadis.

iznad držača... [redacted]

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: أَقْوَى هَذِهِ الأَحَادِيثِ حَدِيثُ سَعِيدِ بْنِ أَبِي الْحَسَنِ، وَالْبَاقِيَةُ ضِعَافٌ.

[redacted] O strijeli sa kojom se uđe u džamiju

٧٢. باب في النبل يدخل في المسجد

2586. .,do.oHP· fHt· ke·Euiosjo·jš· ,o.eCkič· soijam.sodi.iegi-osdUtol.som.. ie· ejuamiujostaiž”· ie· l.aj.taK·“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je naredio čovjeku koji je dijelio strijele u džamiji da ih drži za šiljke kada s njima prolazi (između ljudi).”[194]

٢٥٨٦. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ أَمَرَ رَجُلًا كَانَ يَتَصَدَّقُ بِالنَّبْلِ فِي الْمَسْجِدِ أَنْ لَا يَمُرَّ بِهَا إِلَّا وَهُوَ آخِذٌ بِنُصُولِهَا.

2587. i,noioH P· vrt· .e· tupab.oe· j.· ogirgakič· soija m.odi.iežu· ‘daboz· uto”.somie· Butoseaiž”· ieežu· Buteoaz il· ie· ežu·tudaazea·so·Hggapiridga”.kz dă.nd.Qaaai?“Kada neko od vas prolazi kroz naše džamije ili pijace, a sa sobom nosi strijele, naka ih drži za šiljke (ili je kazao: neka njihove šiljke obuhvati šakom) kako ne bi povrijedio nekog od muslimana.”[195]

٢٥٨٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ حَدَّثَنَا أَبُو أُسَامَةَ عَنْ بُرَيْدٍ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ عَنْ أَبِي مُوسَى عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا مَرَّ أَحَدُكُمْ فِي مَسْجِدِنَا أَوْ فِي سُوقِنَا وَمَعَهُ نَبْلٌ فَلْيُمْسِكْ عَلَى نِصَالِهَا أَوْ قَالَ فَلْيَقْبِضْ كَفَّهُ أَوْ قَالَ فَلْيَقْبِضْ بِكَفِّهِ أَنْ تُصِيبَ أَحَدًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ.

73. O zabrani dodavanja isukanog mača

ءِ إِ ـُ فِي ـُ أَنْ يَتَعَاطَى السَّيْفَ مَسْلُولا

2588. i,noiorP· vrt .e· tuda·jšidba.gO kič· soija m.odi.isabba ezuto”.somie·

٢٥٨٨. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا
!! J !lf| P عَنْ جَابِرٍ S|

!!!! Biljеži ga Muslim u dairieaO

iNdBilježe ga El-Buhari i Muslim u dairirnaO i Ibn Madže u deuBuegO

“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio dodavanje isukanog mača.”[196]

عن أن يتعاطى

oVWkY zabrani da se nešto siječe među prstima

يُنِ إصبعين

2589. „no„rP· frt .e· tApa...e· ”“. j.ppatvkič· s.· i’ amrndini·EAt.s.· ’“· el.d6· utlns.m.nie· e. šadail· ie· eS!sadala6a· il· ie· ,..At .a· ’“· ls AkeA’an“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio da se nešto reže među prstima.”[197]

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ حَدَّثَنَا قُرَيْشُ بْنُ أَنَسٍ حَدَّثَنَا أَشْعَثُ عَنِ الْحَسَنِ عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ وَسَلَّمَ نَهَى أَنْ يُقَدَّ السَّيْرُ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ.

omeVoblačenju pancira

jil

2590. „·no,·,rP· frt· .e· tAd.ee.e6· kič· s.· i’ amrndini·,Aesalv·ut.lns.mien·..anea· ’“· sAdae.a6kisndui.nls.· ie· edg,an’a“· .·.anea6a·il· ie· l.kič· Nims.kaNns.· n..· dui..lAin· “Allahov Poslanik, s.a.v.s., se na Uhudu pojavio sa dva pancira (ili je kazao: obukao dva pancira).”

حَدَّثَنَا حَدَّثَنَا سُفْيَانُ أَبِي سَمِعْتُ يَزِيدَ بْنَ خُصَيْفَةَ يَذْكُرُ عَنِ عَلَيْهِ دِرْعَيْنِ.

oruVzastavama i bajracima

في الرايات والألوية

2591. i,noi,rP· frt .e· ijtapnbj9tAda· .tgoaankič·s.· ij amrndiin ,’l· ežAiane.6· ut.lno.m.ie· ežA:akA’a·.dg,.kaensv·eas.· .AlAd“· ”.sev· .in².lnktApa...ea· ”“.

بن حدثنا أَنْبَأَنَا أَنْبَأَنَا أَبُو يَعْقُوبَ الثَّقَفِيُّ حدثني يُونُسُ بنُ عُبَيْدٍ مَوْلَى

[196] Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ovo zabranio iz opreza, da se neko prilikom dodavanja ne povrijedi. Zato, ukoliko neko nekome želi dodati mač, dodat će mu ga u koricama.

[197] Dakle, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio da neko kožu ili kakav drugi predmet uhvati među dva prsta i da to tako reže nožem ili nečim drugim, da se ne bi posjekao.

Dauniavaiaor "Poslao me je Muhammed b. Kasim Berau b. Azibu da ga upitam o zastavi Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa je kazao: 'Bila je crna, četvrtastog oblika, od vunenog štofa, sa crnim i bijelim prugama.'"[198]

2592. i,nhiorP· vrt .e· idpakj"ijtapnb· oSgtotmoanil· soijl· hapomps kič· so ijamnodiirk·apsajš· reobv·utolnsm.ne· 'otnkaidie· rbba ta·oeVluplnsaiz· ie· ežA·iujostaza·il· ie· l. ažnta·Allahov Poslanik, s.a.v.s., je (prilikom Oslobođenja Mekke) ušao u Mekku sa bijelim bajrakom."[199]

2593. i,nhiorP· vrt· .e· 'kjo· j(· tuV ktobzkič· soija mnodinjojb· jš· Eu7osjo o.g'ontnzolnsoniem'ušjoavil· ie· ,nbakav il· ie· scelič· Nimokanalsoamič· latieav· ea·solokrlsočim·daujobolnkaaaiKVidio sam žutu zastavu Allahovog Poslanika, s.a.v.s."[200]

مُحَمَّدِ بْنِ ! !! !! !!'' ! !! ءبَعَثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ إِلَى الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ يَسْأَلُهُ عَنْ

!. صلى ا. عليه وسلم

مَا كَانَتْ ... مِنْ

حدثنا إِسْحَاقُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ وَهُوَ بْنُ رَاهْوَيْهِ أخبرنا يَحْيَى

بن!! آدم أخبرنا شَرِيكٌ عن عَمَّارٍ

عن ... عن

صلى الله ... وسلم أَنَّهُ ﷺ لِوَاءُ يَوْمَ دَخَلَ مَكَّةَ أَبْيَضَ"

أخبرنا ... بْنُ ...

بْنُ قُتَيْبَةَ

عن سِمَاكٍ عن ... مِنْ قَوْمِهِ عن آخَرَ

رَايَةَ رَسُولِ ا. صلى

... O traženju pomoći na osnovu hrđavih konja i slabašnih muslimana[201]

... فِي الِانْتِصَارِ بِرُذُلِ الْخَيْلِ وَالضَّعَفَةِ

2594. i,nhiorP· vrt .e· tuobboj· jPojg saej·ojgsattalnKlč· soija mnodinejgaojnev·

حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ حَدَّثَنَا ابْنُ جَابِرٍ عَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْطَاةَ الْفَزَارِيِّ عَنْ جُبَيْرِ بْنِ

---

[198] Poput leopardove kože.

[199] Bilježe ga Et-Tirmizi u MžanrceAteEn-Nesai i Ibn Madže u deuournavO

[200] En-Nevevi smatra da su oni bajrakom nazivali malu, a zastavom veliku zastavu.

[201] Uzvišeni Allah ima poseban odnos prema slabašnim, kako ljudima tako i životinjama. Na osnovu lijepog postupanja prema njima, možete tražiti pomoć

zAedOjetžiOPld aljalObavod oi Vejia l, sAgageaoljogeAnjavod oi alj šlejAal, bšiejba eočEaibeinjaodoi slšičaeb iaav ia je mooaroouoadOsjzAu, besaočPot-pomozite me vašim lijepim postupkom prema siromasima, jer vas (Allah), radi vaših slabašnih, i opskrbljuje i pomaže."

ežAlaSe kasonoosejšeiiaio soti-ol) jiai re)ssajš etiaioašI

نُفَيْرٍ أَنَّهُ سَمِعَ ... سَمِعْتُ رَسُو ... ابْغُونِي ... فَإِنَّمَا تُرْزَقُونَ وَتُنْصَرُونَ بِضُعَفَائِكُمْ

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: زَيْدُ بْنُ أَرْطَاةَ ... عَدِيِّ بْنِ أَرْطَاةَ

o.kV čovjeku koji izgovori lozinku

فِي الرَّجُلِ يُنَادِي بِالشِّعَارِ

2595. „nh,orP vrt .e ,o)e jš told Atv kič so ij amodi)i oa)e jš saiAlAutol)som.) ie ejgs aesaesavil ie 'Aaiaeoail ie ejgsadalavail ie ,ob Aioajš ls AleAjan "Lozinka (znak raspoznavanja) kod muhadžira bila je riječ: *Abdullah*, a lozinka kod ensarija *Abdurrahman*."[202]

٢٥٩٥. حَدَّثَنَا ... بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ ... عَنْ قَتَادَةَ عَنِ ... عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ ... الْمُهَاجِرِينَ عَبْدُ ...

2596. „nh,orP vrt.e sollaev utog l)som.)e ,jlAjgtAjat okail ie !kt)boa jš rb batavil ie ,sadajš ,ojoboavea so lsočim ii ač kaaaiv "Bili smo u vojnom pohodu sa Ebu Bekrom, u vrijeme Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Lozinka nam je bila: *emit*, *emit/usmrti*, *usmrti*."[203]

٢٥٩٦. حَدَّثَنَا هَنَّادٌ عَنِ ابْنِ الْمُبَارَكِ عَنْ عِكْرِمَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ إِيَاسِ بْنِ سَلَمَةَ عَنْ أَبِيهِ ... أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ زَمَنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ ... أَمِتْ أَمِتْ

2597. „nh,orP vrt .e tApabboe jš 'Aodykič soijam)sodi)i ,Aesalvatol)som.) ie ežA;dpakail ie ej"tApojjojajš ejA ,Aeoavil ie lokičavea so ascimodlnkv

٢٥٩٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ عَنِ الْمُهَلَّبِ ... مَنْ سَمِعَ النَّبِيَّ ... تُقَاتِلُونَ

---

od Uzvišenoga Allaha.

[202] U senedu ovoga hadisa je Hadžadž b. Ertate, čiji se hadisi, prema El-Munzirijevom mišljenju, ne mogu uzimati kao valjani argumenti.

ljPHš Bilježi ga En-Nesai u deuoueuO

uvavtvresaa6 "Ako vas neprijatelj napadne noću, neka vam lozinka budu riječi: *Hamim, la junsarun/Tako mi Allaha, niko im u pomoć neće priteći."*[204]

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنْ بُيِّتُّمْ فَلْيَكُنْ شِعَارُكُمْ حم لَا يُنْصَرُونَ.

*llžh*Šta će reći onaj koji kreće na put

٧٩. بَاب مَا يَقُولُ الرَّجُلُ إِذَا سَافَرَ

2598. i,nhiorP· NAM Jr-vji eddedvihM-behsaunbionhJaAbam-ibelušnhd-vjAati jeda- s.-kdrgalav-hl-hd-enda-eg1vaisjbnbam-da-ber-Rj-I- jbe-lbe-iaSah--**"Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., kretao na put, rekao bi:** ***Allahumme ente sahibu fis-seferi vel-halifetu fil-ehli. Allahumme inni euzu bike min vu'asas-seferi ve keabetil-munkalibi ve suil-menzari fil-ehli vel-mali. Allahume-tvi lenal-erda ve hevvin alejnas-sefere/ Allahu, budi mi čuvar i pomagač na putovanju i zastupnik u porodici. Utječem Ti se od napornog puta i tužnog povratka, od smanjenja nakon povećanja[205] i od zla pogleda[206] u porodicu i imetak. Allahu, skupljaj pred nama Zemlju i učini nam putovanje ugodnim."***

٢٥٩٨. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَجْلَانَ حَدَّثَنِي سَعِيدٌ عَنْ !f هُرَيْرَةَ zab.hK رَسُولُ ا. صَلَّى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إ ا سَافَرَ قَالَ ا I !!وَ ! فِي ; فِي الْأَهْلِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ p Al وَعْثَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمُنْقَلَبِ وَسُوءِ الْمَنْظَرِ فِي ! !!J وَالْمَالِ ا r ا _ لَنَا Š ضَ وَهَوِّنْ عَلَيْنَا السَّفَرَ.

---

ru/.j Ovaj hadis je dokaz da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., u ratu određivao lozinku, kao znak raspoznavanja u slučaju da neprijatelj iznenadi i napadne noću. Ta lozinka nije uvijek bila ista. Ona se, iz bitke u bitku, mijenjala. Ovaj hadis su zabilježili i Et-Tirmizi u zb anr eeŒEn-Nesai u deuoueuO

ljP.š Ovo može imati više značenja: da se Allahov Poslanik, s.a.v.s., utjecao Allahu od smanjenja vjerovanja nakon što je bilo povećano, od smanjenja imetka nakon što je bio uvećan, od smanjenja činjenja dobrih djela nakon što ih je puno činio, i sl.

.Plš Allahov Poslanik, s.a.v.s., se puno utjecao Allahu od zla pogleda. To je pogled onih koji su puni mržnje i zavisti. Takav pogled može prouzrocirati bolest kod ljudi i propast njihove imovine.

2599. „nh.orP· vh.e· ejgsadal·j“·rjnv· kič· soijamnodinrjeumm oaaakvolnsoim.n· .jl· l. umose.anasie· ejuamiujosmidvie· rjnsaojgeaensaarča·so:jl· PbomuieuNniv· “Kada bi se Allahov Poslanik, s.a.v.s., uspravio na svojoj devi, s namjerom da krene na put, tri puta bi izgovorio tekbir (Allahu ekber), a onda rekao: *Subhanellezi sehhare lena haza ve ma kunna lehu mukrinin. Ve inna ila Rabbina lemunkalibun/Hvaljen neka je Onaj Koji je dao da nam one služe, mi to sami ne bismo mogli postići, i mi ćemo se, sigurno, Gospodaru svome vratiti!* Zatim bi kazao: *Allahumme inni es'eluke fi seferina haza el-birrevet-takva ve minel-ameli ma terda. Allahumme hevvin alejna seferena haza. Allahumme-tvi lene-lbu'd. Allahumme entes-sahibu fis-seferi vel-halifetu fil-ehli vel-mali/Allahu, od Tebe na ovom putovanju tražim dobročinstvo, bogobojaznost i od dobrih djela tražim toliko sa koliko ćeš Ti biti zadovoljan. Allahu, učini nam putovanje ugodnim i skrati nam razdaljinu/Allahu, budi mi čuvar i pomagač na putovanju i zastupnik u porodici i imovini.* Kada bi se vraćao svojoj porodici, izgovorio bi ove riječi, i dodao: *Aibune taibune abidune lirabbina hamidun/Mi se, ako Bog da, vraćamo, Tebi se kajemo, Tebi robujemo i našem se Gospodaru zahvaljujemo.* Vjerovjesnik, s.a.v.s., i njegova vojska bi, kada bi se popeli na kakvo uzvišenje, izgovorili tekbir, a kada bi se sa njega spuštali, izgovarali bi riječi slave (subhanallah). Tim riječima je protkan i namaz.[nN.š]

٢٥٩٩. حَدَّثَنَا عَلِيٌّ حَدَّثَنَا
عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَخْبَرَنَا ابْنُ جُرَيْجٍ أَخْبَرَنِي أَبُو
الزُّبَيْرِ أَنَّ
رَسُولُ ... اسْتَوَى عَلَى بَعِيرِهِ خَارِجًا إِلَى سَفَرٍ
كَبَّرَ ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ: ﴿ سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ
لَنَا هَذَا وَمَا ... رَبِّنَا
لَمُنْقَلِبُونَ﴾ ... إِنِّي ... فِي سَفَرِنَا
هَذَا ... مَا تَرْضَى
عَلَيْنَا
اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ
وَالْخَلِيفَةُ فِي ... وَالْمَالِ ... وَإِذَا
... فِيهِنَّ آيِبُونَ تَائِبُونَ عَابِدُونَ
... هَبَطُوا سَبَّحُوا فَوُضِعَتْ

!!! & Bilježe ga Et-Tirmizi u zbanr eeOEn-Nesai u deuouegO

80. O dovi prilikom opraštanja od nekoga

٨٠. باب في الدعاء عند الوداع

2600. i,nhiorP· vrt .e· tud oeeoevkič· soijamnodinrjeuggapjolamueutolnsom.n· ie· rjeuSaa3aajš· P.ot avil· ie·.d .a3Sa· jo·l.ot3t avea·soEaaotatokaiK“Jednom prilikom mi Ibn Omer reče: ‘Dođi da se s tobom oprostim onako kako bi se sa mnom oprostio Allahov Poslanik, s.a.v.s. Rekao bi: *Estevdiullahe dineke ve emaneteke ve havatime a'melike/Molim Allaha da ti sačuva vjerovanje i povjerenje i da ti podari lijep završetak djela.*”

أخبرنا عَبْدُالله عن عَبْدِالعَزِيزِ بنِ عُمَرَ عن إِسْمَاعِيلَ بنِ جَرِيرٍ عن قَزَعَةَ لَا عُمَرَ: «هَلُمَّ أُوَدِّعْكَ كَما أَسْتَوْدِعُ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ».

2601. i,nhiorP· vrt .e· eggsadaljš·rgnv· kičso·ijamnodinapsajš· idpalodm,osgopnbrv utolnsomiensabba ea·j ,ogoboail· ie· ežu·l.atota· oggsaibnsalvie· tupabboea· jš· Eajava·il·ie· rjeugSašaoSgaR.nsaK· “Kada bi se Vjerovjesnik, s.a.v.s., opraštao s vojskom, govorio bi: *Estevdiullahe dinekum ve emanetekum ve havatime ea'malikum/ Molim Allaha da vam sačuva vjerovanje, povjerenje i da vam podari lijep završetak djela.*”[208]

٢٦٠١. حدثنا الْحَسَنُ بنُ عَلِيّ أخبرنا يَحْيَى بنُ إِسْحَاقَ السَّيْلَحِينِيّ أخبرنا حَمَّادُ بنُ سَلَمَةَ عن أبي جَعْفَرٍ الْخَطْمِيّ عن مُحَمَّدِ بنِ كَعْبٍ عن عَبْدِالله الْخَطْمِيّ قال: «كَانَ النَّبِيّ صلى الله عليه وسلم إِذَا أَرَادَ أَنْ يَسْتَوْدِعَ الْجَيْشَ قال: أَسْتَوْدِعُ الله دِينَكُم وَأَمَانَتَكُم وَخَوَاتِيمَ

81. Šta izgovara osoba kada uzjaše

٨١. بَاب مَا يَقُولُ الرَّجُلُ إِذَا رَكِبَ

1602. i,nhiorP· vrt .e tud oeeoevkič· !! ,!!!! !! !!! ! ! ,!!!!!!! !!!!''' , !!!! ! !!!!! ! , !! ,

٢٦٠٢. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا أَبُو الأَحْوَصِ حَدَّثَنَا أَبُو إِسْحَقَ

Bilježi ga En-Nesai u dlkoklčO

rPšš Ebu Ahves Selam b. Selim el-Hanefi el-Kufi je pouzdan i precizan prenosilac, i vrstan poznavalac hadisa. Pripadao je sedmoj generaciji.

Ebu idpakaojgsobealnsavBea sorjnsaj(بِي جحنهِبْهِ "Bio sam prisutan kad je Aliji dovedena životinja da je uzjaše. Pošto stavi nogu u uzengiju, reče: *Bismillah/S Allahovim imenom*, a kada se uspravi na njenim leđima, reče: *El-Hamdulillahi/Hvala Allahu*, a potom prouči: *Subhanellezi sehhare lena haza ve ma kunna lehu mukrinin. Ve inna ila Rabbina lemunkalibun/Hvaljen neka je Onaj Koji je dao da nam one služe. Mi to sami ne bismo mogli postići, i mi ćemo se, sigurno, Gospodaru svome vratiti!* (Ez-Zuhruf, 13-14) Potom tri puta kaza: *El-Hamdulillahi/Hvala Allahu*, zatim tri puta: *Allahu ekber/Allah je najveći*, i (jedanput) *Subhaneke inni zalemtu nefsi fagfirli innehu la jagfiruz-zunube illa ente/Hvaljen neka si, ja sam sebi nasilje učinio, pa mi oprosti, jer samo Ti praštaš grijehe*, a onda se nasmijao. 'Zašto si se nasmijao, Vladaru pravovjernih?' – upitah, a on reče: 'Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je uradio ovo što sam ja uradio, a onda se nasmijao. Upitao sam ga: 'Zašto si se nasmijao, Allahov Poslaniče?', a on je odgovorio: 'Tvoj Gospodar se divi Svome robu koji kaže: 'Gospodaru, oprosti mi moje grijehe...', jer zna da niko drugi osim Mene grijehe ne može oprostiti (ova posljednja rečenica je hadis-kudsijj).'"[212]

رَبِيعَةَ قَالَ: شَهِدْتُ عَلِيًّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
وَأُتِيَ بِدَابَّةٍ لِيَرْكَبَهَا EO,)' \
الرِّكَابِ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ \ اسْتَوَى عَلَى
ظَهْرِهَا JU ! !! r 6'2
الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا S š 3 n4 ež
وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴾ ثُمَّ قَالَ الْحَمْدُ
لِلَّهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ akr, ثَلَاثَ
مَرَّاتٍ r قَالَ سُبْحَانَكَ J] ظَلَمْتُ
نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا
(K. j vž m v Ok
النَّبِيَّ !!! ضَحِكَ ! !!
فَعَلْتُ 1. عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَعَلَ Pv
ثُمَّ ضَحِكَ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيِّ Al sl
,.]!!! 4
Atž قَالَ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي يَعْلَمُ
يَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَيْرِي.

[el,'] Ebu Ishak es-Subej'i.

[ljAA] Ali b. Rebia el-Vali el-Esedi el-Kufi.

[ljalj] Bilježe kvEt-Tirmizi u Mbanr eeOEn-Nesai u deuoueuO

.Eašta izgovara osoba koja se useljava u stan (ili odsjeda u nekom prostoru)	**٨٢. بَاب مَا يَقُولُ الرَّجُلُ إِذَا نَزَلَ الْمَنْزِلَ**

2603. b,ItbHke- zkv Jr-kjE- s.-eij alv-ioM-beosa ubbiooIe inbbeiEelnbaušnod-,aAalav- ol- od-,jEebAas.-,seb davouabod-r-uAj sebEas.-egč egndavol-od-ksdjggaAa-s.-kjEa,- "Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., putovao, a nastupila bi noć, govorio bi: *Ja erdu Rabbi ve Rabbukkillahu. Euzu billahi min šerriki ve šerri ma fiki ve min šerri ma hulika fiki ve min šerri ma jedibbu alejki, ve euzu billahi (bike-bihi) min esedin ve esvedi, ve minel-hajjeti vel-akrebi ve min sakinil-beled ve min validin vema veled/ Zemljo, moj i tvoj Gospodar je Allah. Utječem se Allahu od tvoga zla, i zla koje kriješ u sebi i zla koje je stvoreno u tebi i zla onoga što hodi i gmiže po tebi. Utječem se Allahu od tebe i od zvijeri, velike crne zmije, i od (svake) zmije, škorpiona, od ljudi koji žive u naseljenim mjestima i od onoga koji je rodio i onoga što je rodio.*"[213]

حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ حَدَّثَنَا بَقِيَّةُ حَدَّثَنِي صَفْوَانُ ... عُبَيْدٍ عَنْ الزُّبَيْرِ بْنِ الْوَلِيدِ ... بْنِ عُمَرَ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَافَرَ فَأَقْبَلَ اللَّيْلُ قَالَ ... رَبِّي وَرَبُّكِ اللَّهُ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّكِ وَشَرِّ مَا فِيكِ وَشَرِّ مَا خُلِقَ فِيكِ وَمِنْ شَرِّ مَا يَدِبُّ عَلَيْكِ وَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ أَسَدٍ وَأَسْوَدَ وَمِنْ الْحَيَّةِ وَالْعَقْرَبِ وَمِنْ سَاكِنِ الْبَلَدِ وَمِنْ وَالِدٍ وَمَا وَلَدَ

,O O pokuđenosti putovanja početkom noći

... أَوَّلِ اللَّيْلِ

2604. b,Itbžke- zkv Jr-kAjed- s.-rRj- ...

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ ... شُعَيْبٍ الْحَرَّانِيُّ حَدَّثَنَا ... حَدَّثَنَا أَبُو الزُّبَيْرِ عَنْ جَابِرٍ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... حَتَّى تَذْهَبَ فَحْمَةُ الْعِشَاءِ

"Ne šaljite vaše životinje (na putovanje

[213] Bilježi ga En-Nesai u ... El-Hattabi kaže da se mu...O...mir...O...nosi na Iblisa, a hmioumO njegove potomke – šejtane.

ili ispašu) u periodu od zalaska sunca do potpunog smračenja, jer je šejtan tada bijesan."[214]

“,uXKojim danom je lijepo putovati

2605. i,nhiorP· vrt .e· ,onejštoldutz· kič·soij amndinrjeujjap·jl·ojgtujatokz· utolnsomien:.uludajl·kaneazl· ie· eaš iuptnsaizl· ie· rjeuttap.ala· jš·Eašja·jš· tajnkazail· ie· Eašjajš·tajnka v“Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rijetko kretao na put drugim danom osim četvrtkom.”[215]

“mpVanjenju prilikom putovanja

2606. i,nhiorP· vrt .e· ,onejš·toldutz· kič· soi'a mnsdiinsu.os.z· utolnsomien· .ašjajš·ri·aazil· ie· U.at·oaj(·saeneazimas ie· ,apta·ojiba. nensaza·soasotimodlnkz· dăšňdšzaaai v“Allahu, blagoslovi mojim sljedbenicima njihovo ranjenje.”[216]

تَعِيثُ إِذَا غَابَتْ ... حَتَّى تَذْهَبَ فَحْمَةُ الْعِشَاءِ

قَالَ أَبُو دَاوُدَ: الْفَوَاشِي مَا يَفْشُو مِنْ كُلِّ شَيْءٍ.

٨٤. بَابٌ فِي أَيِّ يَوْمٍ يُسْتَحَبُّ السَّفَرُ

٢٦٠٥. حَدَّثَنَا [redacted] صُورٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ الْمُبَارَكِ عَنْ يُونُسَ بْنِ يَزِيدَ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ عَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَلَّمَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْرُجُ فِي سَفَرٍ إِلَّا يَوْمَ الْخَمِيسِ.

٨٥. بَابٌ فِي الِابْتِكَارِ فِي السَّفَرِ

٢٦٠٦. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ حَدَّثَنَا يَعْلَى بْنُ عَطَاءٍ حَدَّثَنَا عُمَارَةُ بْنُ حَدِيدٍ عَنْ صَخْرٍ الْغَامِدِيِّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ

---

[214] Bilježi ga Muslim u dair ievO

[215] Bilježe ga El-Buhari u dairieOi En-Nesai u deuoueaO

[216] Bilježe El-Bezzar u Pe vuoieOi Taberani u Pee ibo neku7 ovrsehOd Aiše, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Ranite jutrom u traženju opskrbe, jer je u jutru bereket i uspjeh.”

Bilježe Ahmed b. Hanbel u Pevu oieOi El-Bejheki u deuoue”Od Osmana b. Affana, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Spavanje jutrom sputava nafaku.”

El-Bejheki bilježi, sa senedom, od Fatime, Vjerovjesnikove, s.a.v.s., kćerke, da je kazala: “Allahov Poslanik, s.a.v.s., je navratio kod mene ujutro, a ja sam spavala. Gurnuo me je nogom i rekao: ‘Ustani, kćeri moja. Prisustvuj podjeli opskrbe tvoga Gospodara i ne budi nemarna. Uzvišeni Allah dijeli ljudima opskrbu (svakog dana) između svitanja i izlaska sunca.’”

Kada ...

čovjeku koji putuje sam

2607. i,nhiorP· vrt· .e· rjeujgap·j(· todjobo·ojgEa:lojnzmolnsoiantajnkaz il· ie· rjeummapbaljš sambojoail ie· rbmajc·'uasjazil· ie· dmičiaz·a·il· ie· dmičasoeaza·sorjjapi: ni djalnkzdšš.d9z mokafU z jednog putnika je jedan šejtan, uz dvojicu su dva šejtana, a trojica su već skupina."[218]

Pasčč ljudima koji, kada putuju, izaberu vođu puta

2608. i,nhiorP· vrt.e· rjnjš Baprjc· Bommkissoija:ns odinsainb·jš Vblanjz umlsomnie· Uupabboea·j9·re.j alaz· il· ie· vaenazl· ie·ežu· ,ogoboaz·i:as· ie· Ažu;oneaoggsuemazea·sorggapim· nidgalnkdzššdckaaai Kada trojica (i više) krenu na put, neka jednog izaberu za vođu puta."

اللَّهُمَّ بَارِكْ لِأُمَّتِي فِي بُكُورِهَا
وَكَانَ صَخْرٌ رَجُلًا تَاجِرًا
مَالُهُ
أَبُو دَاوُدَ: وَهُوَ صَخْرُ بْنُ وَدَاعَةَ.

باب في الرجل يسافر وحده

عَبْدُاللهِ بْنُ مَسْلَمَةَ
الْقَعْنَبِيّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ بن
حَرْمَلَةَ عَنْ بن شُعَيْبٍ عَنْ
عن رَسُولُ صلى
الرَّاكِبُ شَيْطَانٌ
شَيْطَانَانِ رَكْبٌ

باب في يسافرون
يؤمرون أحدهم

حدثنا عَلِيُّ بْنُ بَحْرِبنِ بَرِّيّ أخبرنا
حَاتِمُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ نا مُحَمَّدُ بْنُ
عَجْلَانَ عن عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ
سَعِيدٍ رِيّ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صلى
خَرَجَ ثَلَاثَةٌ

---

[217] Bilježe ga Et-Tirmizi u Mžant ee En-Nesai u deuoueaO

[218] Šejtan je daleko aktivniji u nastojanju da zavede i na zlo nagovori osobe kada su same. Kada su u pitanju grupe, njegove su mogućnosti, u tom pogledu, daleko manje. El-Mubarekfuri veli da je Mazhar kazao: "To znači da je jednoj i dvjema osobama zabranjeno da same idu na put. Ko tako postupi, poslušao je šejtana, a ko ga posluša, kao da je on." U › ohievNdeuusto)i da šejtan oblijeće oko jednog i oko dvojice, a kada su trojica, oni su već skupina, a skupinu ne salijeće. Ovaj hadis je zabilježio En-Nesai u deuoueaO

2609. i,noiorP vrt ke rg. jl Bašiv kič soija m.odinirainb jl idbangwiolnš som..ie tAšab boea j(re.galav il ie vatnavl ie ežA;ogoboavimasie ežA sAiosioav eao rggašim nidgalnka('hdlv kaaaiv "Kada na putovanju budu trojica, neka jednog izaberu za vođu puta." vatn kaovZookgdbi ežA;ogobo AH5n qnin la.: mi-auAia(ž

٢٦٠٩. حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ بَحْرٍ حَدَّثَنَا حَاتِمُ بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَجْلَانَ عَنْ نَافِعٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِذَا كَانَ ثَلَاثَةٌ فِي سَفَرٍ فَلْيُؤَمِّرُوا أَحَدَهُمْ قَالَ نَافِعٌ فَقُلْنَا لِأَبِي سَلَمَةَ فَأَنْتَ أَمِيرُنَا.

..kV O putovanju s Mushafom u neprijateljsku zemlju

٨٨. بَاب فِي الْمُصْحَفِ يُسَافَرُ بِهِ إِلَى أَرْضِ الْعَدُوِّ

2610. i,noiorP vrt .e rjeAggašj" todgoboggEačlojntolnsomentagnkav a il ie vatnava sorjeAggaj(Pbot kam aain "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zabranio da se putuje s Kur'anom u neprijateljsku zemlju."
tagnkkaoCZtndgrehsoii to2đnajdsaaln ea ča loutnsaiogsjnidktlamilIzU:

٢٦١٠. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْلَمَةَ الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ نَافِعٍ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُسَافَرَ بِالْقُرْآنِ إِلَى أَرْضِ الْعَدُوِّ قَالَ مَالِكٌ أُرَاهُ مَخَافَةَ أَنْ يَنَالَهُ الْعَدُوُّ.

."kV Koliko je mustehab da borbena jedinica, družina na putovanju i izviđački odred sadrže ljudi

٨٩. بَاب فِيمَا يُسْتَحَبُّ مِنَ الْجُيُوشِ وَالرُّفَقَاءِ وَالسَّرَايَا

2611. i,noiorP vrt .e iApostjl satj ... Naj- bolje je da družina na putovanju sadrži četvericu, da izviđački odred sadrži četiri

٢٦١١. حَدَّثَنَا ... بْنُ حَرْبٍ أَبُو خَيْثَمَةَ حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ جَرِيرٍ حَدَّثَنَا أَبِي ... اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ خَيْرُ ... أَرْبَعَةٌ وَخَيْرُ ...

Bilježe ga u pkui esege.N.rssoe Svi autori, osim Et-Tirmizija.

stotine, a borbena jedinica četiri hiljade vojnika. Ukoliko jedinica bude imala dvanaest hiljada, neće biti poraženi zbog malobrojnosti."

ežu lamue kasoKZPmašaendobutdoSkI

وَخَيْرُ الْجُيُوشِ أَرْبَعَةُ آلَافٍ وَلَنْ يُغْلَبَ اثْنَا عَشَرَ أَلْفًا مِنْ قِلَّةٍ

قَالَ أَبُو دَاوُد: وَالصَّحِيحُ أَنَّهُ مُرْسَلٌ.

".uV pozivu mušrika

٩٠. بَاب فِي دُعَاءِ الْمُشْرِكِينَ

2612. i,nhiorP vrt .e tupabboe j(,ugosbaloggeljatrkiMsoijamnodinaoknz utoćpsomiep ,uesaćavić ie rSka.oa jk totdoeavil ie ,ugosbalaj. Butseoavasa ćsoMniiač kaaaiKKada bi Vjerovjesnik, s.a.v.s., imenovao zapovjednika odreda ili jedinice koju negdje šalje, preporučio bi mu bogobojaznost i lijep odnos prema sebi i ostalim muslimanima. Rekao bi mu: 'Kada se sretneš sa mušričkim neprijateljima, pozovi ih na jedno od troje, pa ukoliko prihvate, ne diraj ih. Pozovi ih u islam, pa ukoliko ga prihvate, okreni se od njih i ostavi ih na miru. Zatim ih pozovi da se iz svojih kuća presele tamo gdje su se preselili muhadžiri, upoznavši ih da im, ukoliko to prihvate, pripada sve ono od prava i dužnosti što pripada i ostalim muhadžirima. Ukoliko to odbiju i odluče ostati kod svojih kuća, upoznaj ih da će se na njih primjenjivati Allahov propis kao što se primjenjuje i na ostale vjernike, s tim što oni neće učestvovati u raspodjeli ratnog plijena, osim ako budu učestvovali u vojnim pohodima sa ostalim muslimanima. Ako i to odbiju, onda ih pozovi da daju glavarinu. Ako pristanu, okreni se od

٢٦١٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْأَنْبَارِيُّ حَدَّثَنَا وَكِيعٌ عَنْ سُفْيَانَ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ مَرْثَدٍ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا بَعَثَ أَمِيرًا عَلَى سَرِيَّةٍ أَوْ جَيْشٍ أَوْصَاهُ بِتَقْوَى اللَّهِ فِي خَاصَّةِ نَفْسِهِ وَبِمَنْ مَعَهُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ خَيْرًا وَقَالَ إِذَا لَقِيتَ عَدُوَّكَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَادْعُهُمْ إِلَى إِحْدَى ثَلَاثِ خِصَالٍ أَوْ خِلَالٍ فَأَيَّتُهَا أَجَابُوكَ إِلَيْهَا فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكُفَّ عَنْهُمْ ادْعُهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ فَإِنْ أَجَابُوكَ فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكُفَّ عَنْهُمْ ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى التَّحَوُّلِ مِنْ دَارِهِمْ إِلَى دَارِ الْمُهَاجِرِينَ وَأَعْلِمْهُمْ أَنَّهُمْ إِنْ فَعَلُوا ذَلِكَ أَنَّ لَهُمْ مَا لِلْمُهَاجِرِينَ وَأَنَّ عَلَيْهِمْ مَا عَلَى الْمُهَاجِرِينَ فَإِنْ أَبَوْا وَاخْتَارُوا دَارَهُمْ فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّهُمْ يَكُونُونَ كَأَعْرَابِ الْمُسْلِمِينَ يُجْرَى عَلَيْهِمْ حُكْمُ اللَّهِ الَّذِي يَجْرِي عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَكُونُ لَهُمْ فِي الْفَيْءِ وَالْغَنِيمَةِ نَصِيبٌ إِلَّا أَنْ يُجَاهِدُوا مَعَ الْمُسْلِمِينَ فَإِنْ هُمْ أَبَوْا فَادْعُهُمْ إِلَى إِعْطَاءِ الْجِزْيَةِ فَإِنْ أَجَابُوا فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكُفَّ عَنْهُمْ

njih i ostavi ih na miru. Međutim, ako i to odbiju, onda zatraži pomoć od Allaha i bori se protiv njih. Ako budeš opsjedao kakvu utvrdu, pa budu tražili od tebe da prema njima postupiš po Božijem propisu, vi im to nemojte udovoljiti, jer vi nećete znati kako bi im u takvim slučajevima Allah presudio, nego postupite, prema njima, po među vama trenutno važećim propisima i presudite im kako hoćete.'"

وَإِنْ [illegible] بِاللّٰهِ تَعَالَى [illegible]
حَاصَرْتَ [illegible]
عَلَى حُكْمِ اللّٰهِ تَعَالَى فَلَا
[illegible] فِيهِمْ وَلٰكِنْ
[illegible] عَلَى حُكْمِكُمْ ثُمَّ [illegible] فِيهِمْ
[illegible]
عَلْقَمَةُ فَذَكَرْتُ هٰذَا الْحَدِيثَ لِمُقَاتِلِ بْنِ
[illegible]

,utsal jš 's oslo ka.o ea sorgkabotog kaiKrP masdab pae)d duibolui tukai)gu jš sassaluvuasotokai?tidut)Nai) pča8 so tudg)bT

إِ[illegible] هُوَ ابْنُ هَيْصَمٍ عَنِ النُّعْمَانِ
بْنِ مُقَرِّنٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مِثْلَ حَدِيثِ سُلَيْمَانَ بْنِ بُرَيْدَةَ.

ežu lamueka.oKr utol)i časoijl sosg dabie elVvušbala jš tukatt)laz a il ie asotimsod)kaštdg)Npae)duugosbalajš ButoseoIš

2613. i,nhiorP vrt .e ežu ,ag)pogV rli ak)tapjuj jš tudavkič soija m)sdi)i ežu idpakoggsat)vtol)somi),u tsalav il ie rgkaboajTto tdbeazilie ,ugosbala jš Butoeozil ie dmičačazea soasotimso dl)kvdšamdkaaai?"Ratujte s Allahovim imenom i na Allahovom putu, i borite se protiv onih koji ne vjeruju u Allaha. Borite se, ne kršite ugovore, ne varajte u pogledu ratnog plijena, ne masakrirajte, i ne ubijajte djecu."

٢٦١٣. حَدَّثَنَا أَبُو صَالِحٍ [illegible]
بْنُ مُوسَى [illegible] أَبُو إِسْحَاقَ
سُفْيَانَ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ مَرْثَدٍ عَنْ
سُلَيْمَانَ بْنِ بُرَيْدَةَ [illegible]
[illegible] وَسَلَّمَ قَالَ [illegible]
اللّٰهِ وَفِي سَبِيلِ اللّٰهِ قَاتِلُوا مَنْ كَفَرَ
[illegible] تَغْلُوا [illegible]

2614. i,nhiorP vrt .ePd bal j(ežu 'osjovkič duijam)sodig) apsajš reob) 'joseuggapj(tu davtol)somi) sadala jš ,ag)pail ie sag)eajš og:s)taaimasie elodajš ta g)kava sorggaimnidgal)kv

٢٦١٤. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ [illegible] أَبِي شَيْبَةَ
حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ آدَمَ وَعُلَيْلُ [illegible]
مُوسَى عَنْ حَسَنِ بْنِ صَالِحٍ عَنْ [illegible]
بْنِ [illegible] بْنُ [illegible] أَنَّ

kk,' Bilježi ga Ibn Madže u [illegible]

u,al,u,vsaiaar "Pođite (u borbu) s Allahovim imenom i u ime Allaha, i u vjeri Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Ne ubijajte starce, djecu, maloljetne i žene. Ne varajte u pogledu ratnog plijena. Skupljajte plijen, međusobno lijepo postupajte i dobro činite. *Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine.*"

قَالَ ... اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... بِسْمِ ... وَبِاللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ ... وَلَا تَقْتُلُوا شَيْخًا فَانِيًا وَ ... وَلَا امْرَأَةً وَلَا تَغُلُّوا وَضُمُّوا غَنَائِمَكُمْ ... وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ.

fcll O paljenju u neprijateljskim zemljama

بَاب ...

2615. i,nhi,rP frt .e Euiosjojš,onev khčsohja:nsodinbgg-osdutolnsoherfam enavhlhe ijl PbotaOAllahov Poslanik, s.a.v.s., je naredio da se spale i posijeku neke palme plemena Benu Nedir u mjestu El-Buvejre.[221] Tim povodom Uzvišeni Allah je objavio: *To što ste neke palme posjekli ili ih da uspravno stoje ostavili – Allahovom voljom ste učinili, i zato da On nevjernike ponizi.* (El-Hašr, 5)"[222]

... بْنُ سَعِيدٍ أَخْبَرَنَا اللَّيْثُ ... وَاعُ ... رَسُولَ ... حَرَّقَ ... النَّضِيرِ وَقَطَعَ ... فَأَنْزَلَ ... ﴿مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لِينَةٍ﴾.

2616. i,nhi,rP frt .e sollae jš odK ,otnsutolnso:.heijlug"tujatokavhlhe ,agnpjš ejuggrpeatauhlheeagiuptnsav ahlhe"oav khčsohja:nsodinhdabada mu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredio,

٢٦١٦. حَدَّثَنَا ... عَنْ ... مُبَارَكٍ ... بْنِ أَبِي الْأَخْضَرِ ... رَسُولَ ... وَعَلَيْهِ ...

---

[221] Na osnovu ovoga hadisa, većina učenjaka smatra da je u ratu dozvoljeno uništiti imovinu neprijatelja, ukoliko se procijeni da će to biti od koristi u pogledu daljeg ratovanja. El-Evzai i Ebu Sevr to ne dopuštaju. Oni se pozivanju na Ebu Bekra, koji je to zabranjivao vojsci kada bi ih ispraćao u borbu. Sljedbenici prvog mišljenja odgovaraju da je Ebu Bekr procijenio da bi njihova imovina mogla postati plijen muslimana te im je zato zabranio.

[222] Ovaj hadis su u pkui esege.N.tssoeOabilježili svi autori.

rekavši: "Napadni ujutru mjesto Ubna[223] i spali ga."[224]

عَهِدَ إِلَيْهِ فقال: أَغِرْ عَلَى أُبْنَى صَبَاحاً وَحَرِّقْ».

2617. b,ItbHke- zkv- Jr- ksdj:par- sž-kjE- epuTaSjbH,Ijo-iaj-da-be- rRj- v-jiAeE-jijEal,-jTdbe-ie- lapaSj-jbeiEo-,sl aMlma-beEeiao,-gvj-labsopbeSlajo- da-beEoJ-jRla-j- Ia peiEjlj.FE-

٢٦١٧. حدثنا عَبْدُالله بنُ عَمْرٍو الْغَزِّيّ سَمِعْتُ أَبَا مُسْهِرٍ قِيلَ لَهُ أُبْنَى، قال: نَحْنُ أَعْلَمُ هِيَ يُبْنَا فِلَسْطِينَ.

PejDtr ubacivanju špijuna

٩٢. باب في بعث العيون

2618. b,ItbHke- zkv J.- -aKjl- s.-ksdj-ppaAoM-beos aujbeiEjo-Jašjj- sš-ep.eaijjm-iEeljbeušj-od-,jpebjala- s.-ep"vjMjEea-ol-od-,asjEam-ouabod-rleia,- **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je poslao Busejsea[225] kao špijuna da prati šta će uraditi Ebu Sufjanova karavana."[226]**

٢٦١٨. حدثنا هَارُونُ بنُ عَبْدِالله أخبرنا هَاشِمُ بنُ الْقَاسِمِ أخبرنا سُلَيْمَانُ - يَعني ابنَ الْمُغِيرَةِ - عن ثَابِتٍ عن أَنَسٍ قال: «بَعَثَ - يَعني النَّبِيّ صلى الله عليه وسلم - بُسَيْسَةَ عَيْناً يَنْظُرُ مَا صَنَعَتْ عِيرُ أَبِي سُفْيَانَ».

"vmPutnik može jesti plodove i piti mlijeko (stoke) na koje naiđe

٩٣. باب في ابن السبيل ... من ... مر به

2619. b,ItbHke- zkv Jr-kbbaš.-epč eČjd-eEuteiiajm-ioM-be-os aujbeiEjo-ksdjpeapam-iEeljbeušj-od-,ejd amol- od-eaEadeamol- od-rpuIaialam-a-ol- od-,ejjE ea-s.-Nijldjsam-da-bekppaAoubeEoubeiljim-i.ažži.maSao,- **"Kada neko prođe[227] pored (nečije) stoke, ukoliko je kod nje vlasnik, neka zatraži dozvolu (da pomuze). Pa ako mu dozvoli, neka pomuze i neka (to mlijeko) popije.**

... عَيَّاشُ بنُ الْوَلِيدِ الرَّقَّامُ ... عَبْدُالأَعْلَى أخبرنا سَعِيدٌ عن قَتَادَةَ عن الْحَسَنِ عن سَمُرَةَ بنِ جُنْدُبٍ أَنَّ نَبِيَّ الله صلى الله عليه وسلم قال: «إِذَا أَتَى أَحَدُكُم عَلَى مَاشِيَةٍ فَإِنْ كَانَ فِيهَا صَاحِبُهَا فَلْيَسْتَأْذِنْهُ فَإِنْ أَذِنَ لَهُ فَلْيَحْتَلِبْ وَلْيَشْرَبْ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهَا

Ubna je bilo mjesto u Palestini. Nalazila se između Askalana i Er-Remle.

rrdš Bilježi ga i Ibn Madže u deuoueaO

rrnš Busejse b. Amr, neki kažu Busejse b. Bešir.

rrlš Bilježi ga i Muslim u daitiečO

rTcš Tj. kada putnik koji je veoma gladan i u nuždi prođe pored nečije stoke.

Ukoliko, pak, kod nje ne bude nikoga, neka zovne tri puta, pa ako mu se neko odazove, neka od njega zatraži dozvolu. A ako mu se niko ne odazove, neka pomuze i neka popije mlijeko, ali neka (od toga ništa) ne nosi."[228]

فَلْيُصَوِّتْ ثَلَاثًا فَإِنْ أَجَابَهُ فَلْيَسْتَأْذِنْهُ وَإِلاَّ فَلْيَحْتَلِبْ وَلْيَشْرَبْ وَلَا يَحْمِلْ».

2620. za,nhiorP·vrt:e· 'joseujjap· jš· tuaa· ojgrljomnkvč· soija mnsdiinlsočim· iiačvumolnsoim.hu§joavlt ie· eju· Bn.mav· ea·so·ejjae· j"·'umapjnkjaaaiv"Zadesila me je oskudica, pa sam ušao u jedan od medinskih vrtova te sam krunio klasje, od njega jeo i nešto ponio u svojoj odjeći. Dođe vlasnik, istuče me i uze mi odjeću (sa pšenicom). Otišao sam Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i o tome ga obavijestio, a on vlasniku reče: 'Što ga ne podući ako ne zna, i nećeš da ga nahraniš kada je gladan (ili je kazao: izgladnio)?' Naredio mu je te mi je vratio odjeću i dao mi tovar ili pola tovara hrane."[229]

عُبَيْدُ اللهِ بن مُعَاذٍ الْعَنْبَرِيُّ أخبرنا أبي أخبرنا شُعْبَةُ عن أبي بِشْرٍ عن عَبَّادِ بـنِ شُرَحْبِيلَ !!!! Li سَـنَةٌ فَدَخَلْـتُ حَائِطاً مِنْ حِيطَـانِ فَفَرَكْـتُ سُـنْبُلاً فَأَكَلْـتُ وَحَمَلْـتُ فِي ثَوْبِي، فَجَاءَ صَاحِبُهُ فَضَرَبَنِي وَأَخَذَ ثَوْبِي، فَأَتَيْتُ رَسُولَ الله صلى الله عليه وسلم t ll! ! !!!! & أَطْعَمْـتَ!!!! ! ; jl قال سَـاغِباً، !! نِصْفَ وَسْقٍ مِنْ طَعَامٍ».

2621. i,nhiorP· vrt·.e· tup a..oe· jš·Bo..amkič· soijamnsdni·tup a..oe· j.· l.at omumolnsoim.hu§joavilie· eju· Bn.mimasie· lokič· la.oč·Ninokarjjag ea·jš·'umapjnjav·uiii.kabujomá· djnNli· umoipieli.· paendu".

حدثنا مُحَمَّدُ بن بَشَّارٍ أخبرنا مُحَمَّدُ بنُ جَعْفَرٍ عن شُـعْبَةَ عـن أبي بِشْرٍ قال: سَمِعْتُ عَبَّادَ بْنَ شُرَحْبِيلَ رَجُلاً مِنَّا مِنْ بَنِي غُبَرَ بِمَعْنَاهُ.

---

[228] Na temelju ovog hadisa, većina učenjaka smatra da je osobi koja je u nuždi dozvoljeno pomusti tuđu stoku i bez dozvole vlasnika ukoliko on nije tu. Ahmed b. Hanbel i Ishak smatraju da je dozvoljeno i osobama koje nisu u nuždi. Analogno tome, neki učenjaci smatraju da je putniku namjerniku dozvoljeno bez dozvole vlasnika, ako nije prisutan, uzeti i tuđeg voća i povrća.

[229] Bilježe ga En-Nesai i Ibn Madže u deuoutnaaO

O jedenju onoga što opadne s voćke

2622. i,nhior! i,‘ vrt Pdbal nžu Boktdnldmn:žusjoaštdmdsžu Bdktdm iokdi utolnsondtuš iobntj-,u8osbalav dl de ijl:žu sakoba ojVbntnsakd. sondutn²ajočdmdalaz ea sd soabne.a :žu hatnajl rbt ojgbntatkaaadKBijah dječak kada sam mlatio (kamenicama) hurme (nekih) ensarija. Oni (me uhvatiše i) odvedoše Vjerovjesniku, s.a.v.s. On reče: ‘Dječače, zašto si mlatio hurme?’ Rekoh: ‘Da bih ih jeo.’ On reče: ‘Nemoj ih više mlatiti, jedi ono što je otpalo sa njih.’ Potom me pomilova po glavi i reče: ‘Allahu, učini njegov stomak sitim.’”[230]

”gkMišljenje onih koji kažu da neće musti tuđu stoku (bez dozvole vlasnika)

2623. i,nhiorP vrt .e rjeujjaš j“. todjobovutolnsondtta8nkadl devatnav adl de ijl Pbot avea sorjjapdmddjaln³z da.nd.kaaadONeka niko ne muze (tuđu) stoku bez vlasnikove dozvole. Da li bi iko od vas volio da mu neko dođe u spremnicu, razbije ostavu i odnese hranu? Stoka u vimenima čuva hranu za svoje vlasnike, zato neka niko ne muze (tuđu) stoku bez vlasnikove dozvole.”[231]

باب في: إباحة الأكل مما سقط

حدثنا وَأَبُو بَكْرِ ابْنَا أَبِي شَيْبَةَ وَهَذَا لَفْظُ أَبِي بَكْرٍ عن مُعْتَمِرِ بنِ سُلَيْمَانَ: ابْنَ أَبِي حَكَمٍ الْغِفَارِيِّ حَدَّثَتْنِي جَدَّتِي عن عَمِّ أَبِي رَافِعِ بنِ عَمْرٍو الْغِفَارِيِّ: «كُنْتُ غُلَامًا أَرْمِي نَخْلَ الْأَنْصَارِ فَأُتِيَ بِي

تَرْمِي !!! . j i!!!!!" تَرْمِي

النَّخْلَ وَكُلْ مَا يَسْقُطُ iJ .

بَطْنَهُ». i ! !!!" : t

!! !! ! !! !!!

لَقِيَ وَتَيَسَّرًا بْنُ مَسْلَمَةَ

مَالِكٍ عَنْ نَافِعٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ

t ! !!

لَا يَحْلُبَنَّ أَحَدٌ مَاشِيَةَ أَحَدٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِ

. J t

خِزَانَتُهُ فَيُنْتَقَلَ !!!! !!

ضُرُوعُ مَوَاشِيهِمْ أَطْعِمَتَهُمْ فَلَا يَحْلُبَنَّ

أَحَدٌ W لَقِيَ بِإِذْنِهِ.

---

[230] Bilježi ga Et-Tirmizi u Mbanpee.O

[231] Bilježe ga El-Buhari i Muslim u daipipna.O

O pokornosti

2624. i,nhiorPvrt .e iupos2jlsa2jA kič soija :nsodinsae.ae.A ea so ijl l.uš tose.tokaiKRiječi: *O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim.* (En-Nisa, 59) objavljene su u vezi Abdullaha b. Kajsa b. Adijja, kog je Vjerovjesnik, s.a.v.s., poslao na čelu jednog izviđačkog odreda. O ovome me je obavijestio Ja'la, prenijevši od Seida b. Džubejra, a on od Ibn Abbasa."[232]

2625. i,nhiorP vrt .e rbt jk tot o aukAkič soija:nsodin'ušjoAu2olnso:.in iujoseaAil ie ,ašea jc 'jos eoaAl ie ežu rjeu2tapbala og,ujobnsaAas ie rjnsoAllahov Poslanik, s.a.v.s., je poslao vojsku i za zapovjednika imenovao jednog čovjeka. Naredio je da ga slušaju i da mu budu pokorni. Taj je naložio vatru i naredio da uđu u nju. Ljudi odbiše da u nju uđu, rekavši: 'Mi bježimo od vatre.' Neki u nju htjedoše ući. To je doprlo do Vjerovjesnika, s.a.v.s., pa je rekao: 'Da su u nju ušli, ostali bi u njoj (do Kijametskog dana). Nema pokornosti u grijehu prema Allahu, nego samo u dobru.'"[233]

2626. i,nhiorP vrt .e tud oeeoeAkič soija :nsodiniapsAu 2olnso:.ie 'joseuš jjapaA ie vatnaAas ie rjeujjapaAea so rjjapi: nidjalnkdeš,detokaiKPoslušnost

٩٦. بَاب فِي الطَّاعَةِ

حَدَّثَنَا ... حَدَّثَنَا
جُرَيْجٍ ...
وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
مِنْكُمْ فِي
قَيْسِ بْنِ عَدِيٍّ بَعَثَهُ النَّبِيُّ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَرِيَّةٍ أَخْبَرَنِيهِ يَعْلَى عَنْ
جُبَيْرٍ عَنْ

حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ مَرْزُوقٍ

عَنْ
رَضِيَ عَنْهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ جَيْشًا وَأَمَّرَ عَلَيْهِمْ
رَجُلًا أَنْ يَسْمَعُوا لَهُ وَيُطِيعُوا
وَأَمَرَهُمْ أَنْ يَقْتَحِمُوا فِيهَا
مِنَ النَّارِ
النَّبِيَّ عَلَيْهِ
لَوْ دَخَلُوهَا
وَقَالَ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ إِنَّمَا
الطَّاعَةُ

٢٦٢٦. حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا يَحْيَى عَنْ
عُبَيْدِ حَدَّثَنِي عَنْ

---

232 Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dairirna dEl-Tirmizi u zbanreeO En-Nesai 2 deuoueaO

233 Bilježe ga El-Muslim u dairirnaO i En-Nesai zedeuoue.O

قَالَ السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ عَلَى الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ فِيمَا أَحَبَّ وَكَرِهَ مَا لَمْ يُؤْمَرْ بِمَعْصِيَةٍ فَإِذَا أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ فَلَا سَمْعَ وَلَا طَاعَةَ.

i pokornost su obavezni muslimanu, kako u onome što mu je drago tako i u onome što mu nije drago, ako mu se ne naređuje grijeh. Ako mu se, pak, naredi nešto što je grijeh, nema ni poslušnosti ni pokornosti."[234]

٢٦٢٧. حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ مَعِينٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الصَّمَدِ بْنُ عَبْدِ الْوَارِثِ حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ الْمُغِيرَةِ حَدَّثَنَا حُمَيْدُ بْنُ هِلَالٍ عَنْ بِشْرِ بْنِ عَاصِمٍ عَنْ عُقْبَةَ بْنِ مَالِكٍ مِنْ رَهْطِهِ قَالَ: بَعَثَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَرِيَّةً فَسَلَّحْتُ رَجُلًا مِنْهُمْ سَيْفًا فَلَمَّا رَجَعَ قَالَ لَوْ رَأَيْتَ مَا لَامَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَعَجَزْتُمْ إِذْ بَعَثْتُ رَجُلًا مِنْكُمْ فَلَمْ يَمْضِ لِأَمْرِي أَنْ تَجْعَلُوا مَكَانَهُ مَنْ يَمْضِي لِأَمْرِي.

2627. i,noiorP· vrt .e· .apsa·jš·tonlv· kič· soijamnsdinirjeuddaboejj· rjeujma2ndv:. utolnsonien;ujosbala·jj· ojmtučn2oiazie· subose a·jj· snjaja·imasie· Bn.tajš·rdnbav· il· ie· 'kjoa· jj·tajnka·wil· ie· pdismp°duš latzvelnká'Vjerovjesnik, s.a.v.s., je poslao izviđačku jedinicu, pa sam nekom od njih dao svoj mač. Kada se vratio, rekao je: 'Da si vidio kako nas je ukorio Allahov Poslanik, s.a.v.s! Rekao je: 'Zar ste nemoćni da nekoga koga imenujem zapovijednikom pa ne izvrši moje naređenje smijenite i da umjesto njega postavite onoga ko će izvršiti moje naređenje!?'"

٩٧. بَاب مَا يُؤْمَرُ مِنْ انْضِمَامِ الْعَسْكَرِ وَسَعَتِهِ

"ouV naređenju u pogledu zbijanja i širenja vojnog boravišta

٢٦٢٨. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ الْحِمْصِيُّ وَيَزِيدُ بْنُ قُبَيْسٍ مِنْ أَهْلِ جَبَلَةَ سَاحِلِ حِمْصَ وَهَذَا لَفْظُ يَزِيدَ قَالَا حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْعَلَاءِ أَنَّهُ سَمِعَ مُسْلِمَ بْنَ مِشْكَمٍ أَبَا عُبَيْدِ اللَّهِ يَقُولُ حَدَّثَنَا أَبُو ثَعْلَبَةَ الْخُشَنِيُّ قَالَ: كَانَ النَّاسُ إِذَا نَزَلُوا مَنْزِلًا قَالَ عَمْرٌو كَانَ النَّاسُ إِذَا نَزَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْزِلًا تَفَرَّقُوا فِي الشِّعَابِ وَالْأَوْدِيَةِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

2628. i,nhior,i· ,'· vrt· rbt· jj· Pdbal· ojmsnbdmoanejš·Eujos·dzutnuaelnkjoboš la·l· .ojojona,apnjsnbda. imiso:·oanim· iokdi[5] lsnpsoijamnsdinejV°ojnejTtudjnbz u2olnsomien· rjeujjapa·tajpjmrjaaiv· ie· tudjnbajj· tn.koba·eju· rjeujjapavea·so· ežu·,a:jojo· ojmsu.olkaaaiO'Kada bi odsjedali u nekom mjestu, ljudi su prakticirali hPbot·sokaaaivKada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., odsjeo u nekom mjestu, ljudi su

---

[234] Bilježe ga Et-Tirmizi zeMžanrreOIbn Madže u

prakticirali) da se rasprše po klancima i dolinama, pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: 'Vaše raspršivanje po ovim klancima i dolinama je od šejtana.' Nakon toga, više nikada nisu odsjeli u nekom mjestu, a da se nisu zbili jedni uz druge do te mjere da su govorili da bi ih, kada bi se raširilo kakvo platno, sve prekrilo."[235]

إِنَّ تَفَرُّقَكُمْ فِي هَذِهِ [illegible] وَالْأَوْدِيَةِ
إِنَّمَا ذَلِكُمْ [illegible] الشَّيْطَانِ [illegible] يَنْزِلْ
بَعْدَ ذَلِكَ مَنْزِلًا إِلَّا انْضَمَّ بَعْضُهُمْ [illegible]
بَعْضٍ حَتَّى [illegible]

2629. i,nhioeP vet .e ,onejštoldu2z kič soijamnodinidban8š essa.zu2olnsom.n: ie ednea j(ejeu22apbala o8Vsadbnsazil ie so2moajštuesapnea o8g-apbnšaze ,op8aj(tuaaa j(elodao8glsupdnsaz'M 9olsočimriač kaaai?"Bio sam sa Allahovim Vjerovjesnikom, s.a.v.s., u tom i tom vojnom pohodu, pa su ljudi stijesnili prostor u mjestu u kome su odsjeli i presjekli put. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je poslao čovjeka da glasno viče među ljudima: 'Onaj ko je stijesnio prostor i presjekao put nema džihada!-š'M

٢٦٢٩. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا
إِسْمَعِيلُ بْنُ عَيَّاشٍ عَنْ أَسِيدِ بْنِ
عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْخَثْعَمِيِّ عَنْ فَرْوَةَ بْنِ مُجَاهِدٍ
[illegible]
الْجُهَنِيِّ [illegible] أَبِيهِ [illegible]
غَزْوَةَ كَذَا وَكَذَا [illegible]
فَضَيَّقَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ وَقَطَعُوا الطَّرِيقَ
فَبَعَثَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ [illegible]
مُنَادِيًا يُنَادِي فِي النَّاسِ مَنْ ضَيَّقَ
[illegible] أَوْ قَطَعَ طَرِيقًا فَلَا جِهَادَ لَهُ.

2630. i,nhioeP vet .e eb2jk Pdbalz kič soija mnodinBcknsozu2olnsom.ir e8gemaanilazie ednea j(ejeu22apbalaz

٢٦٣٠. حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ عُثْمَانَ حَدَّثَنَا
[illegible]

---

[235] Bilježi ga En-Nesai u deuoue-O

[236] Abadi kaže da se u senedu ovoga hadisa nalaze Sehl b. Muaz el-Džuheni, koji je, prema ocjeni hadiskih učenjaka, slab ravija, i Ismail b. Ajjaš koga su mnogi kritizirali.

[237] Dakle, neki ljudi su, postavivši šatore po putu u tom mjestu, zauzeli prostora više nego im je bilo potrebno i tako stijesnili ostale i presjekli put. Primjetivši to, Allahov Poslanik, a.s., je poslao čovjeka da objelodani ljudima da svako ko bude sebičan i vodio računa samo o sebi, ne bude brinuo o saborcima i bude zauzimao prostora više nego mu je potrebno, i bude presijecao put, izgubit će nagradu džihada.

odoi ogelea-pka iuarkiaeodoi peroa-p kaaiae ia je djejot ogadsaiaoc "Bio sam u pohodu sa Allahovim Vjerovjesnikom, s.a.v.s.", auiiib soduibolui db.daidj.Nal umoipielib pae.duo

Praz. r. ,rr : !! !!
هُ عَلَيْهِ بِمَعْنَاهُ.

,P jčO pokuđenosti priželjkivanja sukoba s neprijateljem

باب ... تَمَنِّي لِقَاءِ ...

2631. i,nhiorP vrt 'e ežu ,aj.p tag p'u' 'otudazkič soi'am.sodi.iežu idpak ojgsaaamuzmol.somie tudaa'š 'k'oaz il ie dmičupalmaaS.ba e'u lVvaemz .ip²ol.ka Pb omăš " oseujSpazisši'l taš bomaKAbdullah b. Ebu Evfa mu je pisao, kada je izišao u El-Haruriju, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., za vrijeme nekog od njegovih sukoba s neprijateljem, kazao: 'O ljudi, ne priželjkujte sukob sa neprijateljem, molite od Allaha zdravlje, a kada se sa njima susretnete, budite strpljivi i znajte da je Džennet pod sjenama mačeva.' Potom je rekao: 'Allahu, Koji si objavio Knjigu, Koji tjeraš oblake i poražavaš vojske, porazi ih i pomozi nam u borbi protiv njih!'"[238]

حدثنا ... صَالِح ... بنُ مُوسَى
أخبرنا أَبُو إِسْحَاقَ الفَزَارِيّ عن مُوسَى بنِ
عُقْبَةَ عن سَالِمٍ أَبِي النَّضْرِ مَوْلَى عُمَرَ بنِ
عُبَيْدِالله ... بنِ مَعْمَرٍ وكَانَ كَاتِباً لَهُ
... عَبْدُالله بنُ أَبِي أَوْفَى حِينَ
خَرَجَ ...
... العَافِيَةَ،
... هُمْ ... فَاصْبِرُوا وَاعْلَمُوا أَنَّ
... تَحْتَ ظِلَالِ السُّيُوفِ. ثُمَّ قَالَ ...
... السَّحَابِ ...
الأَحْزَابِ اهْزِمْهُمْ وَانْصُرْنَا عَلَيْهِمْ».

„lč Šta se uči prilikom susreta s neprijateljem

بَاب مَا يُدْعَى ...

2632. i,noiorP vrt 'e vadmio rj.z kič soi'a m.odi.i lsočim iiačzumolpsom ie eSgtudollaa'š ,o.eazil ie Eaiaeoara

٢٦٣٢. حَدَّثَنَا نَصر ... حَدَّثَنَا المُثَنَّى ...
... قَيْسِ بْنِ مَالِكٍ ...

---

eši' Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dait itnaaO

je T.eu l, kaoOsaiaoc "Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., kretao u vojni pohod, govorio bi: *Allahumme ente adudi ve nesiri bike ehulu ve bike esulu ve bike ukatilu/ Allahu, Ti si moj oslonac i pomagač, uz Tvoju pomoć izbjegavam njihove spletke, u ime Tvoje krećem u borbu, i u Tvoje ime se borim.*"[239]

100. O pozivu mušrika (u islam)

2633. i,nhiorP· nrt .:· ,o)e·jJ to"du2· kič· soija:)s odi)iidba)j· jš· ij2ap)bvea·so ij"· r:"· kaaaiv "Pisao sam Nafiu pitajući ga o pozivu mušrika (u islam) prilikom borbe, pa mi je odgovorio da se u početku islama dešavalo da je Allahov Vjerovjesnik, s.a.v.s., napao pleme Benu Mustalik kada se nisu nadali i kada im se stoka napajala na vodi. Ubijao je samo one koji su bili sposobni za borbu, a zarobio bi im žene i djecu. Tom prilikom je zarobljena i Džuvejrija bint el-Haris. To mi je ispričao Abdullah (b. Omer), koji je učestvovao u toj vojsci.[no'.']

:žu·la:ue· ka.oCŽP:as· pae)dsoeija2š· n2o")ičasozaj"r: "·ie· nat)ašVj"r:"· ča·so dabu2o")i)a·d:iso·čo"o2ačosJI·

2634. i,nhiorP· nrt· .:· tuda·j(idba)jv kič·so·ija:)s odii) sabba evu2o"1so:.)je· ,aj)iavi"· ie· :"odav "Vjerovjesnik, s.a.v.s., bi obično napadao oko sabahskog namaza.

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا غَزَا قَالَ اللَّهُمَّ أَنْتَ عَضُدِي وَنَصِيرِي بِكَ أَحُولُ وَبِكَ أَصُولُ وَبِكَ أُقَاتِلُ.

١٠٠. بَاب فِي دُعَاءِ الْمُشْرِكِينَ

٢٦٣٣. سَعِيدُ : . 6 pR
إِسْمَعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ أَخْبَرَنَا عَوْن
كَتَبْتُ إِلَى نَافِعٍ أَسْأَلُهُ عَنْ دُعَاءِ الْمُسْرِكِينَ
عِنْدَ الْقِتَالِ فَكَتَبَ أَنَّ ذَلِكَ كَانَ فِي
فِي وَقَدْ أَغَارَ نَبِيُّ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى بَنِي الْمُصْطَلِقِ وَهُمْ
غَارُّونَ \ تُسْقَى عَلَى فَقَتَلَ
مُقَاتِلَتَهُمْ وَسَبَى يَوْمَئِذٍ
جُوَيْرِيَةَ بِنْتَ الْحَارِثِ حَدَّثَنِي بِذَلِكَ عَبْدُ
اللَّهِ وَكَانَ فِي ذَلِكَ الْجَيْشِ

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا حَدِيثٌ نَبِيلٌ رَوَاهُ ابْنُ عَوْنٍ عَنْ نَافِعٍ وَلَمْ يُشْرِكْهُ فِيهِ أَحَدٌ.

٢٦٣٤. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا ثَابِتٌ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُغِيرُ عِنْدَ صَلَاةِ

Bilježe ga Et-Tirmizi u Mžan r eAK n-Nesai u deuoue Ibn Hiban a dairievO

.fPš Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dairirnaO i En-Nesai u deuoue čO

Ukoliko bi čuo ezan, sustegao bi se od napada; u protivnom bi napao."[241]

الصُّبْحِ وَكَانَ يَتَسَمَّعُ فَإِذَا سَمِعَ أَذَانًا أَمْسَكَ وَإِلَّا أَغَارَ.

2635. i,nhiorP· vrt·.e· ,onejl· tol" dAvikič·so·ijamnodini;A tsalvutolnsm.n ie· rje ASbojkajl· vomtojajl· tudapnkaz il·ie· ijl· rda.a·ojgUnolnsw ail· ie· dmičača?·"Allahov Poslanik, s.a.v.s., nas je poslao u jednu izvidnicu i rekao: 'Ako ugledate džamiju ili čujete ezan, ne ubijajte nikoga.'"[242]

٢٦٣٥. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَبْدِ الْمَلِكِ بْنِ نَوْفَلِ بْنِ مُسَاحِقٍ عَنِ ابْنِ عِصَامٍ الْمُزَنِيِّ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَرِيَّةٍ فَقَالَ: إِذَا رَأَيْتُمْ مَسْجِدًا أَوْ سَمِعْتُمْ مُؤَذِّنًا فَلَا تَقْتُلُوا أَحَدًا.

,t,lč .č varki u ratu

١٠١. بَاب الْمَكْرِ فِي الْحَرْبِ

2636. i,nhior P·vrt·.e· ,onejl· tol" dAvtkič· soijamnoihi;utsalvutolnsomien· rbtavil· ie· l.a jntavasorjjapimnidjalnkv· da"hd'kaaai?"Rat je varka."[243]

٢٦٣٦. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَمْرٍو أَنَّهُ سَمِعَ جَابِرًا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: الْحَرْبُ خُدْعَةٌ.

2637. i,nhiorP· vrt .e tupabboe· jT 'josev· kič· soijamnodni·ijl· ,omtutolnp som.ie· tašb otavil· ie· ea'iuptnsail· ie· rjeuttapbala· jl· Eašjajl·tajnkawil· ie· dmičača?·"Kada bi Vjerovjesnik, s.a.v.s., htio u vojni pohod, kazivao bi da hoće nešto drugo. Govorio je: 'Rat je varka.'"

ežAlamueka.o?·r,abi· sotašbot·utolni· lsodmotnsoNRat je varka.', daimnbdoloeibl· ilaNosoutolodolutoki·rb'a·j(· lnlata·ie· l.ajnt altašbot· so·utolni·ie·.obbaba· j(· tulojjnpav·a·il· ie·ežu· .Atostoalšš·

٢٦٣٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ حَدَّثَنَا ابْنُ ثَوْرٍ عَنْ مَعْمَرٍ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَرَادَ غَزْوَةً وَرَّى غَيْرَهَا وَكَانَ يَقُولُ: الْحَرْبُ خَدْعَةٌ.

قَالَ أَبُو دَاوُد: لَمْ يَجِئْ بِهِ إِلَّا مَعْمَرٌ يُرِيدُ قَوْلَهُ الْحَرْبُ خَدْعَةٌ بِهَذَا الْإِسْنَادِ إِنَّمَا يُرْوَى مِنْ حَدِيثِ عَمْرِو بْنِ دِينَارٍ عَنْ جَابِرٍ وَمِنْ حَدِيثِ مَعْمَرٍ عَنْ هَمَّامِ بْنِ مُنَبِّهٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.

---

[241] Bilježe ga Muslim u daipieOi Et-Tirmizi u zbanree.O

[242] Bilježe ga Et-Tirmizi u M.anp eeOEn-Nesai u deuoue.O

[243] Učenjaci su jednoglasni u mišljenju da je u ratu varka dozvoljena. Većina učenjaka smatra da je i laž u ratu, također, dozvoljena.

jžEsO napadima noću

č., .h7lnčtl9th lle Os sašOamiž tauvdiu mkii apuomaatiekmmaooe us2k lo ubzbo.uropsuie ldbuooaiž tooabav ij ie lnamiž noaoooavpan ie mpiuaidac lt aaajipčimaa.udmažpmjao nola lazi pnoejudauoo.ipai s2k oodbaž7bojkaumoi k pin.u zijie zbiaupoks budaza moi uj jazaaui·kž ilu.da .ao no iusmaavemiil· Uuibgnauibgnie tenebnuaia-noueiiebnda iažbnsa ni baionnngoboinda,r.:

9 !! !!! ! !!

... بـنُ عَلِيِّ أخبرنـا عَبْدُالصَّـمَدِ وأَبُو ... عِكْرِمَةَ ... إِيَاسُ بنُ سَلَمَةَ عن ... سُـولُ ... صلى ... وسلم عَلَيْنَا أبا بَكْرٍ ... نَاسـاً مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَبَيَّتْنَاهُمْ نَقْتُلُهُمْ ... تِلْكَ اللَّيْلَةَ أَمِتْ أَمِتْ. ... سَلَمَةُ فَقَتَلْتُ بِيَدِي تِلْكَ اللَّيْلَةَ سَبْعَةَ ... الْمُشْرِكِينَ.

jžeaO nužnosti pomaganja pozadine vojske

... السَّاقَة

2639. i,nhiorP· vrt· .e·ejrusadać ’l· ‘omkotkič soi’a mnodinidbanj’š ‘jo ssov utolnsomenejgsae’ae’a ’š·ežu·Pdbalav· ićie e’uagiu’os tava·imasie ls a’nta’š· r’eujjapa? “Allahov Poslanik, s.a.v.s., bi zaostajao tokom putovanja i pomagao slabašne, stavljajući ih iza sebe na jahalicu i upućujući za njih dovu.”

٢٦٣٩. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ شَوْكَرٍ حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْن ... حَدَّثَنَا ... عُثْمَانَ عَنْ أَبِي الزُّبَيْرِ أَنَّ جَا ... قَالَ: كَانَ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَخَلَّفُ فِي الْمَسِيرِ فَيُزْجِي الضَّعِيفَ وَيُرْدِفُ وَيَدْعُو لَهُمْ.

Radi čega se bori protiv mušrika

١٠٤. بَاب عَلَى مَا يُقَاتَلُ الْمُشْرِكُونَ

2640. „nh,oeP· vrt· .e· tudoeeoev· kič soi’amnodiinežu·tuamnsautolnsom.n ie· đbo.avil· ie·ežu·,ajnpava·il· ie·ežu· sutostoava·sorjSapimnidjalnkdšsždTv· tokaiK“Naređeno[245] mi je da se borim

حَدَّثَنَا مُسَدَّدٌ حَدَّثَنَا ... أَبِي ... هُرَيْرَةَ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ

---

smBilježe ga En-Nesai i Ibn Madže u deuournačO

EčaKada Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: a hoioumrOboonda to podrazumijeva da mu je naredio Allah, dž.š., a kada to kaže ashab, onda to podrazumijeva da

protiv ljudi sve dok ne izgovore *La ilahe illallah*. Kada to kažu, od mene su zaštitili svoje živote i imetke, osim kada je to propisima vjere opravdano,[246] a račun će pred Uzvišenim Allahom polagati."[247]

حَتَّى يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَإِذَا قَالُوهَا مَنَعُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّهَا وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى.

2641. b,ItbHke- zkv J.- ,end-sPJaijs-eEba peialnvioM-beosaunbiEn-ksdjppaA-sP-ep.vjsa beiv-ibelnbeušnod-Ijjebd ava-ol-od-.leiav- da-bekpparouloipalniv-iPaPPiEv- Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da je samo Allah Bog i da je Muhammed Njegov rob i poslanik, dok se ne okrenu prema našoj kibli,[248] dok ne budu jeli ono što mi zakoljemo (u kurban), i dok ne počnu obavljati naš namaz! Kada to počnu činiti, bit će nam zabranjeno prolijevanje njihove krvi i njihova imovina, osim u (šerijatu) opravdanim slučajevima. U tom slučaju će imati ista prava i obaveze kao i drugi muslimani."

٢٦٤١. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ يَعْقُوبَ الطَّالْقَانِيُّ حَدَّثَنَا عَبْدُ onr v, B hI4 at4 عَنْ أَنَسٍ et4O4a ,ph4 EMzo, - d أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا Ms ... تَسْتَقْبِلُوا قِبْلَتَنَا وَأَنْ يَأْكُلُوا ذَبِيحَتَنَا وَأَنْ يُصَلُّوا صَلَاتَنَا فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ حَرُمَتْ عَلَيْنَا دِمَاؤُهُمْ وَأَمْوَالُهُمْ إِلَّا بِحَقِّهَا لَهُمْ مَا لِلْمُسْلِمِينَ وَعَلَيْهِمْ مَا عَلَى الْمُسْلِمِينَ.

---

mu je naredio Allahov Poslanik, s.a.v.s.

[246] Po islamu, musliman se može osuditi na smrt samo u tri slučaja: kada bespravno ubije drugog, kada počini blud, ako je u braku, i kada se odmetne od vjere. Dok mu je, po islamu, dozvoljeno konfiskovati imovinu ukoliko ju je oteo; uzet će mu se od nje i dati drugom u slučaju odmazde (kisasa) ili kada uništi tuđu imovinu i sl.

[247] Dakle, onaj ko posvjedoči da je samo Allah Bog, postaje musliman i time stiče sva prava koja imaju i drugi muslimani, bez obzira šta u sebi skriva i kako se ponaša. Za ono što u sebi krije i za svoje ponašanje Allahu, dž.š., će polagati račun, kao i svi drugi.

[248] El-Mubarekfuri smatra da je u hadisu posebno naglašeno okretanje prema našoj kibli, i ako se to podrazumijeva i pri obavljanju našeg namaza, zato što svaki pripadnik jedne vjere zna svoju kiblu, a ne mora da zna svoju molitvu, i što sve molitve u osnovi imaju zajedničkih i sličnih radnji, a naša kibla je specifična samo za nas. Tako, kada vidimo nekoga da se u molitvi okrenuo prema našoj kibli, možemo za njega posvjedočiti da je musliman.

2642. i,nhiMrP· nrt· .e· ,ujosba”· jš· lamue·oggUošnkič· soija m.odi3iij”· aošjv·um”.som: ie· .ašsaa·jj· esujavi”· ie· subosea· oiYamgavi”· ie· e”odajš· taj3kavea·sorjjapimni dja”nkdšadkto” kaiK“Naređeno mi je da se borim protiv mušrika...” [illegible]

٢٦٤٢. حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ أَخْبَرَنِي يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ عَنْ حُمَيْدٍ الطَّوِيلِ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ الْمُشْرِكِينَ بِمَعْنَاهُ.

2643. i,nhiMr-V·,‘· nrt· ejgsada”·jj· rjnnPdba”·jježu· ‘osjovndidbndai’snp· soijamnodi.i:·a:jajš·‘josez· uto”nsom..ie ejVr’Jbo.ai”· ieežu· iajsa”avi”· ie· ‘darn boa·jš· ioseav“Allahov Poslanik, s.a.v.s., nas je poslao kao izvidnicu plemenima El-Hurekat. Pošto su bili obaviješteni o našem dolasku, pobjegli su. Zatekli smo samo jednog čovjeka. Kada ga ščepasmo, on izgovori: *La ilahe illallah*. Međutim, i pored toga, pogubismo ga. Spomenuh to Vjerovjesniku, s.a.v.s., a on reče: ‘Ko će ti pomoći kada (mu kao svjedok) to *La ilahe illallah* dođe na Sudnjem danu?’ Kazah: ‘Allahov Poslaniče, on ga je izgovorio samo iz straha pred oružjem.’ On reče: ‘Jesi li ti rasporio njegovo srce, pa znaš je li ga radi toga ili nečega drugog izgovorio? Ko će ti pomoći kada (mu) *La ilahe illallah* (kao svjedok) dođe na Sudnji dan?’ Toliko je puta to ponavljao da sam zaželio da sam tek toga dana primio islam.”[249]

٢٦٤٣. حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ وَعُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ الْمَعْنَى قَالَا حَدَّثَنَا يَعْلَى بْنُ عُبَيْدٍ عَنِ الْأَعْمَشِ عَنْ أَبِي ظَبْيَانَ حَدَّثَنَا أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ قَالَ: بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَرِيَّةً إِلَى الْحُرَقَاتِ فَنَذِرُوا بِنَا فَهَرَبُوا فَأَدْرَكْنَا رَجُلًا فَلَمَّا غَشِينَاهُ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَضَرَبْنَاهُ حَتَّى قَتَلْنَاهُ فَذَكَرْتُهُ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: مَنْ لَكَ بِلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا قَالَهَا مَخَافَةَ السِّلَاحِ قَالَ أَفَلَا شَقَقْتَ عَنْ قَلْبِهِ حَتَّى تَعْلَمَ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ قَالَهَا أَمْ لَا مَنْ لَكَ بِلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَا زَالَ يَقُولُهَا حَتَّى وَدِدْتُ أَنِّي لَمْ أُسْلِمْ إِلَّا يَوْمَئِذٍ.

2644. i,nhiMrP· nrt .e· ‘u iosjojj·,onev uto”nsomenejV!osdav”· ie· Vj”‘npajavi”·

٢٦٤٤. حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ عَنِ اللَّيْثِ عَنِ ابْنِ شِهَابٍ عَنْ عَطَاءِ بْنِ

[249] El-Munziri kaže da su ga zabilježili El-Buhari u dairieOi En-Nesai u deuOuečO

oi mgadćueinia eon.ejunjaov oi -lej,aze ooarkć minjjalć eo9Eaþavia je sonknsiai lć eonsuteibesaor "Allahov Poslaniče, šta veliš, ukoliko bih sreo nevjernika, pa bi se borio protiv mene i mačem mi odsjekao ruku, a onda se od mene sakrio iza drveta i rekao: 'Ja, u ime Allaha, prihvaćam islam.' Hoću li ga ubiti?" "Nećeš." – reče Allahov Poslanik, s.a.v.s. "Ali, Allahov Poslaniče, on mi je odsjekao ruku!" – kazah, a on ponovi: "Nećeš ga ubiti. Ukoliko bi ga ubio, on bi bio na tvom stepenu prije nego si ga ubio, a ti bi bio na njegovom stepenu prije nego je primio islam."[250]

يَزِيدَ اللَّيْثِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَدِيِّ بْنِ الْخِيَارِ عَنِ الْمِقْدَادِ بْنِ الْأَسْوَدِ أَنَّهُ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ لَقِيتُ رَجُلًا مِنَ الْكُفَّارِ فَقَاتَلَنِي فَضَرَبَ إِحْدَى يَدَيَّ بِالسَّيْفِ ثُمَّ لَاذَ مِنِّي بِشَجَرَةٍ فَقَالَ: أَسْلَمْتُ لِلَّهِ أَفَأَقْتُلُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ بَعْدَ أَنْ قَالَهَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَقْتُلْهُ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُ قَطَعَ يَدِي قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَقْتُلْهُ فَإِنْ قَتَلْتَهُ فَإِنَّهُ بِمَنْزِلَتِكَ قَبْلَ أَنْ تَقْتُلَهُ وَأَنْتَ بِمَنْزِلَتِهِ قَبْلَ أَنْ يَقُولَ كَلِمَتَهُ الَّتِي قَالَ.

č.mtOVzabrani ubistva onoga koji se sedždom pokuša zaštititi

١٠٥. بَابُ النَّهْيِ عَنْ قَتْلِ مَنْ اعْتَصَمَ بِالسُّجُودِ

2645. ln⁰2l.th lte Os Oođđa. r6 omdobundivđ noirapuromašisrk ekapunav zbođunopisu lmoauaavđ ie 7anmaavij ie VAobbarđ tr.kaaaja "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je poslao vojsku u Has'am. Neki ljudi su, da bi se sačuvali pogibije, počeli padati na sedždu.[251] Bitka je brzo završena i neki od njih su ubijeni (od strane muslimana). Čuvši za to, Vjerovjesnik, s.a.v.s., naredi da se za svakog ubijenog (muslimana) dā

٢٦٤٥. حَدَّثَنَا هَنَّادُ بْنُ السَّرِيِّ حَدَّثَنَا أَبُو مُعَاوِيَةَ عَنْ إِسْمَعِيلَ عَنْ قَيْسٍ عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَرِيَّةً إِلَى خَثْعَمٍ فَاعْتَصَمَ نَاسٌ مِنْهُمْ بِالسُّجُودِ فَأَسْرَعَ فِيهِمُ الْقَتْلَ قَالَ فَبَلَغَ ذَلِكَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَرَ لَهُمْ بِنِصْفِ الْعَقْلِ وَقَالَ أَنَا بَرِيءٌ مِنْ كُلِّ مُسْلِمٍ يُقِيمُ بَيْنَ

---

[250] El-Munziri kaže da su ga zabilježili El-Buhari i Muslim u dairirnaO i En-Nesai u deuoueuO

[251] To su bili muslimani koji su živjeli među idolopoklonicima. Padanjem na sedždu oni su muslimanskim borcima htjeli staviti do znanja da su i oni muslimani, kako ih ne bi ubili. Muslimanski borci su, pak, mislili da se idolopoklonici pretvaraju te su mnoge od njih pobili.

polovina krvarine[252] i reče: 'Ja se ograđujem (od pogibije) svakog muslimana koji boravi među idolopoklonicima.' 'Zašto, Allahov Poslaniče?' – upitaše prisutni, a on kaza: 'Neka svoje kuće grade dalje od njih.'"[253]

lžu lašeka.o5 Zn2olo8.u Ma:u.osbA tašbo2 6tu:i ob.28Aaj.e o8a..i...kuu.la 2a:nsaA1..u .uhboluj.1.o2.2aj4

أَظْهُرِ الْمُشْرِكِينَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ لِمَ قَالَ لَا تَرَاءَى نَارَاهُمَا

J\ إِ رَوَاهُ هُشَيْمٌ وَمَعْمَرٌ وَخَالِدٌ الْوَاسِطِيُّ وَجَمَاعَةٌ ; 1 !

١٠٦. بَاب فِي التَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ

,tnnč.č bježanju sa bojnog polja

٢٦٤٦. حَدَّثَنَا أَبُو تَوْبَةَ الرَّبِيعُ بْنُ نَافِعٍ حَدَّثَنَا ابْنُ الْمُبَارَكِ عَنْ جَرِيرِ بْنِ حَازِمٍ عَنِ الزُّبَيْرِ بْنِ خِرِّيتٍ عَنْ عِكْرِمَةَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ نَزَلَتْ ﴿ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ﴾ فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ حِينَ فَرَضَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَنْ لَا يَفِرَّ وَاحِدٌ مِنْ عَشَرَةٍ ثُمَّ إِنَّهُ جَاءَ تَخْفِيفٌ فَقَالَ ﴿ الْآنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ ﴾ قَرَأَ أَبُو تَوْبَةَ إِلَى قَوْلِهِ ﴿ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ﴾ قَالَ فَلَمَّا خَفَّفَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ مِنَ الْعِدَّةِ نَقَصَ مِنَ الصَّبْرِ بِقَدْرِ مَا خَفَّفَ عَنْهُمْ.

2646. i,no iMHPvHU .e ežu 5o:jo o27oojnaj(vatnekhMohja:nso.ih ijluj" tuja2okAu2ol0so:.he1.o2.2a jš saa.ba6 hl he1agiujos2ajšsn 22niiahAhe ik2.boaA ea so ijl Hjja. kaaah "Pošto je objavljeno: *Ako vas bude dvadesetak izdržljivih, pobijedit će dvije stotine.* (El-Enfal, 65), tj. da jedan ne bježi ispred deseterice, to predstavljaše opterećenje za muslimane, pa je došlo olakšanje: Uzvišeni Allah je rekao: *Sada vam Allah daje olakšicu* (Ebu Tevbe je proučio do riječi: *Ako vas bude stotina izdržljivih, pobijedit će dvije stotine*). (El-Enfal, 66)"

eja. ka.o5Znh.ihb soej8aph8ak.ahu uhMjoej2hsa6lou2.saiojsOubalsnhnb so .i2ujsolso2aabso2lh hlhbokh8.khb so hja3.ahš4

2647. i,noVoHP vet .e epboe jl . ur nus,

252 Allahov Poslanik, s.a.v.s., je odredio za njih po polovinu od iznosa krvarine, zato što su i oni, živeći među idolopoklonicima, na izvjestan način sami krivi za vlastito stradanje i pogibiju.

253 Bilježe ga Et-Tirmizi ze Mbanrre En-Nesai u deuoueEO

ueinia lvsia ,njaiavodoi mliabbariada lTsia lejoavia je mliaooarhld Miebvsojn lnjažea jeidoj nilnidndmooarolojuouoa dnsavu NN uNzrnna "Ljudi su (ugledavši neprijatelja) pobjegli. I ja sam bio među onima koji su pobjegli. Govorili smo: 'Šta da radimo nakon što smo pobjegli sa bojnog polja i izazvali na sebe (Allahovu) srdžbu? Ući ćemo u Medinu i u njoj se izvjesno vrijeme skrivati kako nas niko ne bi vidio.' Pošto uđosmo (u Medinu), rekosmo: 'Možda je bolje da se pojavimo pred Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa ako za nas bude bilo pokajanja, ostat ćemo u njoj, a ako ne bude, otići ćemo iz nje.' Otišli smo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pred sabah. Kada se pojavio, ustadosmo i rekosmo: 'Allahov Poslaniče, mi smo bjegunci.' On se okrenu prema nama i reče: 'Ne, vi niste bjegunci, vi ćete se vratiti u borbu.' Priđosmo mu i poljubismo ga u ruku, a on reče: 'I ja sam sa skupinom kojoj muslimani pribjegnu.'"[254]

2648. i,nhiorP vrt .e tupabboe jš sn.ab ojgndtnkič soija :nsodinBn.tj(ojgtu-oeeajvutolnso:.nie la:ueav il ie ežuvaetoavea soežu ,onekaaai "Ovo je objavljeno na Dan bitke na Bedru: *Onaj ko im tada leđa okrene...* (El-Enfal, 16)"

٢٦٤٧. حدثنا أَحْمَدُ بنُ يُونُسَ أخبرنا زُهَيْرٌ أخبرنا يَزِيدُ بنُ أَبِي زِيَادٍ أَنَّ عَبْدَالرَّحْمَنِ بنَ أَبِي لَيْلَى حَدَّثَهُ أَنَّ عَبْدَالله بنَ عُمَرَ حَدَّثَهُ: «أَنَّهُ كَانَ فِي سَرِيَّةٍ مِنْ سَرَايَا رَسُولِ الله صلى الله عليه وسلم. قال: فَحَاصَ النَّاسُ حَيْصَةً فَكُنْتُ فِيمَنْ حَاصَ، فَلَمَّا بَرَزْنَا قُلْنَا: كَيْفَ نَصْنَعُ وَقَدْ فَرَرْنَا مِنَ الزَّحْفِ وَبُؤْنَا بِالْغَضَبِ، فَقُلْنَا: نَدْخُلُ الْمَدِينَةَ فَنَتَثَبَّتُ فِيهَا لِنَذْهَبَ وَلاَ يَرَانَا [illegible] قال: فَدَخَلْنَا فَقُلْنَا لَوْ عَرَضْنَا أَنْفُسَنَا عَلَى رَسُولِ الله صلى الله عليه [illegible] كَانَتْ لَنَا [illegible] كَانَ [illegible] قال: فَجَلَسْنَا لِرَسُولِ [illegible] قُمْنَا إِلَيْهِ فَقُلْنَا [illegible] نَحْنُ الْفَرَّارُونَ فَأَقْبَلَ [illegible] فقال: لا بَلْ [illegible] قال: فَدَنَوْنَا فَقَبَّلْنَا يَدَهُ فقال: أَنَا فِئَةُ الْمُسْلِمِينَ».

[illegible] حدثنا مُحَمَّدُ بنُ هِشَامٍ [illegible] بنُ الْمُفَضَّلِ [illegible] دَاوُدُ عن أَبِي نَضْرَةَ عن أَبِي سَعِيدٍ قال: «نَزَلَتْ فِي يَوْمِ بَدْرٍ: ﴿وَمَنْ يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ﴾».

---

u,aš Ovakav gest izviđačkog odreda koji je, nakon što je ugledao neprijatelja, pobjegao, Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije okarekterizirao kao bježanje sa bojnog polja, već kao vraćanje vojnika svom zapovjedniku koji se nalazio u pozadini, da bi ga zaštitili. Bježanjem s boljnog polja smatra se kada pojedinac ili grupa napusti i bojno polje i zapovjednika s ciljem da sačuva vlastitu glavu.

obiudO zarobljeniku koji bude primoravan na nevjerstvo

2649. i,nhiorP· vrt· .e· rb2·jš· rmlz· kič;u· ijamnso.insjn.osb· nsajnezu2olnsom.n· ie· i. banjaiel· ie· Easa·jš·ežu· saanbazea· sosajjaj· ka'aiK"Došli smo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., dok je bio u hladovini Kabe. Držao je svoj ogrtač pod glavom umjesto jastuka. Požalili smo mu se, rekavši: 'Zar nećeš moliti Allaha da nam pomogne; zar nećeš za nas uputiti dovu?' On pocrvene u licu, sjede i reče: 'Doista je kod prijašnjih naroda bilo slučajeva da čovjeka stave u rupu, pilom mu prepolove glavu na dva dijela, ali ga time ne bi uspjeli odvratiti od njegove vjere; ili da ga češljaju željeznim češljem po golom tijelu, kostima i nervima, ali ga time nisu uspjeli odvratiti od njegove vjere. Tako mi Allaha, ova će se vjera raširiti do te mjere da će čovjek na svojoj jahalici jahati od San'e do Hadramevta, a neće se nikoga bojati, osim Allaha, i vuka za svoje stado. Ali vama se mnogo žuri.'"[255]

jtadčO suđenju špijunu ako je musliman

2650. i,nhiorP· vrt .e· tu. oeeoezkič· soijamnso.inu-salzz'u2olnsoniermrb2az· il· ie· sa.alajj·tupabboea· jj· r8nsazimas· ie· 'joseuj8apaj(· ežu· ha-naon.a2a8no·

فِي 5.8 سير يكره على الكفر

حَدَّثَنَا عَمْرُو عَوْنٍ

هُشَيْمٌ وَخَالِدٌ عَنْ إِسْمَعِيلَ عَنْ قَيْسِ

بْنِ ... خَبَّابٍ قَالَ: أَتَيْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ ... وَسَلَّمَ وَهُوَ مُتَوَسِّدٌ

... فِي ظِلِّ الْكَعْبَةِ فَشَكَوْنَا إِلَيْهِ فَقُلْنَا

أَلَا تَسْتَنْصِرُ لَنَا أَلَا تَدْعُو اللَّهَ لَنَا فَجَلَسَ

مُحْمَرًّا وَجْهُهُ فَقَالَ: قَدْ كَانَ مَنْ قَبْلَكُمْ

يُؤْخَذُ ... فَيُحْفَرُ لَهُ ...

ثُمَّ يُؤْتَى بِالْمِنْشَارِ فَيُجْعَلُ عَلَى رَأْسِهِ

... بِنِصْفَيْنِ ...

دِينِهِ وَيُمْشَطُ ...

عَظْمِهِ ... يَصْرِفُهُ ذَلِكَ

عَنْ دِينِهِ وَاللَّهِ لَيُتِمَّنَّ اللَّهُ هَذَا الْأَمْرَ حَتَّى

... بَيْنَ صَنْعَاءَ وَحَضْرَمَوْتَ ...

بَابٌ فِي حُكْمِ ... إِذَا كَانَ مُسْلِمًا

... حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنْ

عَمْرٍو ...

... بْنُ ... كَانَ كَاتِبًا ...

---

[255] Bilježi ga El-Buhari u dairieOi En-Nesai u deuoueaO

a.mš Sufjan b. Ujejne.

Ebu 5ajnjawil ie rjnsqjc Ebu 5ajnja? "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je poslao mene, Ez-Zubejra i Mikdada b. Esveda, rekavši: 'Idite do Vrta Hah.[257] U njemu živi žena kod koje je jedno pismo.[258] Uzmite ga od nje i donesite mi ga.' Krenuli smo tjerajući konje dok ne stigosmo do vrta.[259] Pronađosmo tu ženu i rekosmo: 'Vadi pismo!' 'Kod mene nema nikakvog pisma.', odgovori ona. Rekoh joj: 'Vadi pismo, nemoj da ti skidamo odjeću.' Tada ga izvuče iz svoje pletenice, i mi ga odnijesmo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. U njemu je Hatib b. Ebu Beltea[260] pisao mušricima u Mekki o nekim planovima Allahovog Poslanika, s.a.v.s.[261] 'Šta je ovo Hatibe?' – upita ga Allahov Poslanik, s.a.v.s., a on reče: 'Ne donosi nabrzinu sud o meni, Allahov Poslaniče. Ja sam saveznik Kurejševića, a nisam od njih. Oni što su učinili Hidžru sa tobom imaju u Mekki svoje bližnje koji se brinu o njihovim porodicama i imecima. Pošto tamo nemam roda, ja sam time želio da steknem njihovu naklonost kako bi mi

بَعَثَنِي رَسُو ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
أَنَا وَالزُّبَيْرُ وَالْمِقْدَادُ فَقَالَ: انْطَلِقُوا حَتَّى
تَأْ ... خٍ فَـإِنَّ ... ظَعِينَةً مَعَهَا
كِتَـابٌ فَخُذُوهُ مِنْهَـا فَانْطَلَقْنَا تَتَعَادَى
بِنَـا خَيْلُنَا حَتَّى أَتَيْنَـا الرَّوْضَةَ ... نَحْنُ
بِالظَّعِينَـةِ فَقُلْنَا هَلُـمِّي الْكِتَابَ قَالَتْ
عِنْدِي مِنْ كِتَـابٍ فَقُلْتُ لَتُخْرِجِنَّ
الْكِتَـابَ أَوْ لَتُلْقِـيَنَّ الثِّيَـابَ ... أَخْرَجَتْه
[redacted]
... وَسَـلَّمَ فَإِذَا هُوَ مِنْ حَاطِبِ بْنِ أَبِي
بَلْتَعَـةَ إِلَى نَاسٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ يُخْبِرُهُمْ
بِبَعْضِ أَمْرِ رَسُو ...
... وَسَلَّمَ فَقَالَ: مَا هَذَا يَا حَاطِبُ فَقَالَ: يَا
رَسُولَ اللَّهِ لَا تَعْجَلْ عَلَيَّ ... امْرَأً
مُلْصَقًا فِي ... وَلَمْ أَكُنْ مِنْ أَنْفُسِـهَا
... مَعَكَ ... لَهُمْ قَرَابَاتٌ يَحْمُونَ بِهَا
أَهْلِيهِمْ بِمَكَّةَ فَأَحْبَبْتُ إِذْ فَاتَنِي ... أَنْ
أَتَّخِذَ فِيهِمْ يَدًا يَحْمُونَ قَرَابَتِي بِهَا ...
يَـا رَسُـولَ ... مَا كَانَ بِي مِنْ كُفْرٍ وَلَا
ارْتِدَادٍ فَقَالَ رَسُو ...

---

[257] Vrt Hah se nalazio na trinaest milja od Medine.

[258] U El-Buharijevom predanju stoji: "U njemu ćete naći ženu kojoj je Hatib dao jedno pismo." To pismo je ona vjerovatno trebala proslijediti mušricima u Mekku. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je za njega saznao najvjerovatnije od Džibrila.

[259] Žurili su zato da pismo ne bi bilo proslijeđeno za Mekku.

[260] Hatib b. Ebu Beltea je umro 30. godine po Hidžri.

[261] U mursel-hadisu koji prenosi Urve stoji da je Hatib u tom pismu obavještavao mekkanske idolopoklonike o Vjerovjesnikovim, s.a.v.s., namjerama i planovima koji se odnose na njegove pokrete prema Mekki i napadima na njih.

štitili porodicu,[262] a nisam to, tako mi Allaha, Allahov Poslaniče, učinio zato što sam se odmetnuo od vjere ili što sam postao nevjernik.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Istinu vam je kazao.' Kada to ču, Omer reče: 'Dozvoli mi, Allahov Poslaniče, da odrubim glavu ovom licemjeru.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'On je učesnik Bitke na Bedru, a otkud ti znaš, možda je Allah pomilovao učesnike Bitke na Bedru (do te mjere da im je) rekao: 'Radite šta hoćete, Ja sam vam već oprostio.''''[263]

وَسَلَّمَ: صَدَقَكُمْ عُمَرُ دَعْنِي
عُنُقَ هَذَا d
وَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: قَدْ شَهِدَ بَدْرًا
! عَلَى بَدْرٍ
فَقَالَ: اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ فَقَدْ غَفَرْتُ

2651. b,ItbHČe- zČv Jr-e As-sPI-einbbev-ibelnbeušno-B-IapnBaVol-oB-Ijiablav-ol- oB-,aFBasr-,sebBeav-ol-oB-rRj-ČsBjEEaAja-la-eiu,jpejnbav-a-ol- oB-Čpnbf nioj-iEnvjN- "Hatib je pisao Mekkelijama: 'Muhammed vas namjerava napasti.' U njemu je stajalo da je žena rekla: 'Kod mene nema nikakvog pisma.' Mi smo je pregledali i nismo ga našli. Tada je Alija rekao: 'Tako mi Allaha, Koji mi je najveća zakletva, ili ćeš izvaditi pismo ili ću te pogubiti.'"
!!!!, !!,!!!!!, !!! !!!,

٢٦٥١. حَدَّثَنَا وَهْبُ بْنُ بَقِيَّةَ عَنْ خَالِدٍ عَنْ حُصَيْنٍ عَنْ سَعْدِ بْنِ عُبَيْدَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ السُّلَمِيِّ عَنْ عَلِيٍّ بِهَذِهِ الْقِصَّةِ قَالَ انْطَلَقَ حَاطِبٌ فَكَتَبَ إِلَى أَهْلِ مَكَّةَ أَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ سَارَ إِلَيْكُمْ وَقَالَ فِيهِ قَالَتْ مَا مَعِي كِتَابٌ فَانْتَحَيْنَاهَا فَمَا وَجَدْنَا مَعَهَا كِتَابًا فَقَالَ: عَلِيٌّ وَالَّذِي يُحْلَفُ بِهِ لَأَقْتُلَنَّكِ أَوْ لَتُخْرِجِنَّ الْكِتَابَ وَسَاقَ الْحَدِيثَ.

[262] U predanju koje bilježi Ibn Ishak stoji: "Među njima su mi ostali sin i žena."

[263] U hadisu koji bilježi Ahmed b. Hanbel u Pevuoie AaCkoji je vjerodostojan, prema kriterijima Muslima, od Džabira b. Abdullaha, stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: "U Vatru neće ući ni jedan od onih koji su učestvovali u Bici na Bedru."

obBjdO špijunaži nemuslimana koji je pod zaštitom islamske države

1652. IpuRIČj,l žjpl ,vlpd,aččiol oodidadahnusinoaltimntpd,aččiol oojR,ao oiolvtdl iččć ačlio.. iDDaDul rvietsiddaolrdcsaoaJritoaunenolvtdl .m,kaunenolaitmiaoqpdoaiitoaunel noldiaval odassaea[84] Allahov Poslanik s.a.v.s., je naredio da se pogubi jer je bio Ebu Sufjanov špijun. On je bio saveznik jednog ensarije. Jednog dana je naišao pored kružoka ensarija i rekao: 'Ja sam musliman.' Neki ensarija reče: 'Allahov Poslaniče, on kaže da je musliman.', a Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Među vama ima ljudi kojima ne možemo vjerovati. Jedan od njih je Furat b. Hajjan.'"[264]

l\1. !!!! !!!!!

٢٦٥٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ ... حَدَّثَنَا سُفْيَانُ ...

... فُرَاتِ ...

أَمَرَ بِقَتْلِهِ وَكَانَ عَيْنًا لِأَبِي سُفْيَانَ وَكَانَ حَلِيفًا لِرَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ فَمَرَّ بِحَلْقَةٍ ...

... وَسَلَّمَ: إِنَّ مِنْكُمْ رِجَالًا نَكِلُهُمْ إِلَى إِيمَانِهِمْ مِنْهُمْ فُرَاتُ ...

jj tnO neprijateljskom špijunu

عن ... الْمُسْتَأْمَنِ

2653. b,I:bHke- zkv Jr-rgA'Iaial- sš-kgjm- ioM-beosau jbeiojorROzOabtmineljbeušj- od-rRO,teb iamol- od-bsl- ,egetea- s.-egu riueama-ol- od-iuoMaora,-"Vjerovjesniku, s.a.v.s., je došao jedan mušrički špijun dok je bio na (vojnom) putovanju. Sjeo je sa ashabima, a potom otišao. Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Nađite ga i pogubite!' Seleme b. el-Ekve kaže: 'Ja sam ga prvi sustigao i pogubio, a njegovu opremu sam dobio kao ratni plijen.'"[265]

٢٦٥٣. حَدَّثَنَا ... بْنُ عَلِيٍّ حَدَّثَنَا ... قَالَ: ... حَدَّثَنَا أَبُو عُمَيْسٍ عَنْ ... عَطَاءٍ ... قَالَ: أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَيْنٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَهُوَ فِي سَفَرٍ فَجَلَسَ عِنْدَ أَصْحَابِهِ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ... فَسَبَقْتُهُمْ إِلَيْهِ فَقَتَلْتُهُ وَأَخَذْتُ سَلَبَهُ فَنَفَّلَنِي إِيَّاهُ.

---

[264] Iz ovoga se hadisa razumije, ističe Abadi, da je kazna za nemuslimana koji živi pod zaštitom islamske države, ukoliko bude špijunirao, pogubljenje.

[265] Bilježe ga El-Buhari u daipieOi En-Nesai u deuoueaO

2654. b,ItbHke- zkv-Jr- IaEj-- s.-ksu djppaAimj- ij- ziiEz'apzIašzj- s.-epueaizj- zIzšajm-iEe-zbeušzod-biEzjeavo--od-bbaia-ss-;epejeamda-be-beMouooa.'-- Eeiaoa"Učestvovao sam sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., u vojnom pohodu protiv Hevazina. Dok je nas nekolicina jednog dana sjela da ruča – sa nama bijahu i oni iznemogli – a većina je nastavila put pješke, dođe nam neki čovjek na crvenoj devi, siđe sa nje, izvadi iz torbe kožno uže, priveza devu i dođe da ruča sa ljudima. Pošto vidje njihovu slabost i manjkavost jahalica, ode do deve, naredi joj da klekne, uzjaha je i odjuri. Pratio ga je jedan iz plemena Eslem na sivoj devi koja bijaše najbolja od svih. Potrčao sam za njim i sustigao ga tako da je glava deve (čovjeka iz Eslema) doticala zadnji naslonjač sedla na njegovoj devi. Potom sam prošao ispred, uzeo za uzdu njegovu devu i naredio joj da klekne. Kada je savila prve noge, mačem mu odrubih glavu. Zatim sam sa se njegovom devom i svime što bijeđe na njoj vratio. Dok sam je vodio, susrete me Allahov Poslanik, s.a.v.s., sa svijetom i upita: 'Ko je ubio ovog čovjeka?' Rekoše: 'Seleme b. el-Ekve.', a on kaza: 'Njemu pripada sva njegova oprema.'"[267]

satu" ka.oKrPmiosa.0bi miokdiTI

حَدَّثَنَا هَارُونُ ... هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ وَهِشَامًا حَدَّثَنَا ... حَدَّثَنَا عِكْرِمَةُ قَالَ ... إِيَاسُ ... سَلَمَةَ قَالَ ... مَعَ ... هَوَازِنَ ... فَبَيْنَمَا نَحْنُ نَتَضَحَّى ... وَفِينَا ضَعْفَةٌ إِذْ جَاءَ رَجُلٌ عَلَى ... فَانْتَزَعَ طَلَقًا ... الْبَعِيرِ فَقَيَّدَ بِهِ جَمَلَهُ) جَاءَ يَتَغَدَّى مَعَ ... فَلَمَّا ... ضَعْفَتَهُمْ وَرِقَّةَ ظَهْرِهِمْ خَرَجَ يَعْدُو إِلَى جَمَلِهِ فَأَطْلَقَهُ ثُمَّ أَنَاخَهُ فَقَعَدَ عَلَيْهِ ثُمَّ خَرَجَ يَرْكُضُهُ وَاتَّبَعَهُ ... مِنْ ... عَلَى نَاقَةٍ وَرْقَاءَ هِيَ ... ظَهْرًا ... قَالَ فَخَرَجْتُ أَعْدُو فَأَدْرَكْتُهُ ... عِنْدَ وَرِكِ ... وَكُنْتُ عِنْدَ وَرِكِ النَّاقَةِ ثُمَّ تَقَدَّمْتُ حَتَّى كُنْتُ عِنْدَ ... تَقَدَّمْتُ حَتَّى أَخَذْتُ بِخِطَامِ الْجَمَلِ فَأَنَخْتُهُ فَلَمَّا وَضَعَ رُكْبَتَهُ ... اخْتَرَطْتُ سَيْفِي فَأَضْرِبُ ... فَنَدَرَ ثُمَّ جِئْتُ بِرَاحِلَتِهِ ... أَقُودُهَا فَاسْتَقْبَلَنِي ... اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... مُقْبِلًا فَقَالَ: مَنْ قَتَلَ ... فَقَالُوا سَلَمَةُ بْنُ الأَكْوَعِ فَقَالَ سَلَبُهُ أَجْمَعُ ... هَارُونَ هَذَا لَفْظُ هَاشِمٍ.

---

[266] Seleme b. Ekve je bio vrlo brz ashab; mogao je stići konja ili devu, kao što se vidi iz ovoga hadisa.

[267] Bilježi ga Muslim u dair ieaO

111. U kom vremenu je mustehab početi borbu

١١١. بَاب فِي أَيِّ وَقْتٍ يُسْتَحَبُّ اللِّقَاءُ

2655. i,nhiorP· vrt.e· tudajkidbanjv· kič·so·i'a mnodini'abba evuiolnsomin· ežu·ibiala· ojgl.omlnsalv·ie· rjkaboa·j"· rjeujSapaojgtuaoćnsavil· ie· taškn Sjk· .odaiava·sovušbać· 'k·tukaiiol· kaaai?· "Učestvovao sam s Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., (u mnogim bitkama). Ukoliko ne bi došlo do borbe na početku dana, sačekao bi (s početkom borbe) dok sunce ne maši zenit i dok ne puhne vjetar i pomoć se spusti."[268]

٢٦٥٥. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ أَخْبَرَنَا أَبُو عِمْرَانَ الْجَوْنِيُّ عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْمُزَنِيِّ عَنْ مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ أَنَّ النُّعْمَانَ يَعْنِي ابْنَ مُقَرِّنٍ قَالَ: شَهِدْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَمْ يُقَاتِلْ مِنْ أَوَّلِ النَّهَارِ أَخَّرَ الْقِتَالَ حَتَّى تَزُولَ الشَّمْسُ وَتَهُبَّ الرِّيَاحُ وَيَنْزِلَ النَّصْرُ.

,,i jO naredbi da se šuti pri susretu (sa neprijateljem)

Ait: v. tsz

الصَّمْتِ عِنْدَ اللِّقَاءِ

2656. i,nhiorP· vrt .e· tudjnbjkijia" pnbvki č· soijamnodiinsn.abkr· nduinNai· ćab· son'joseujjap·jj· Pboi vkič· soijamn" sodiir'euiiapbal· j"·topenwiolnsomien· 'n.abavil· ie· Eaiaeoavimias· ejg'adala· 'kEasdajk'jaeaK· "Vjerovjesnikovi, s.a.v.s., ashabi su prezirali dizanje tona[269] u toku sukoba sa neprijateljem."

٢٦٥٦. حَدَّثَنَا مُسْلِمُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ حَدَّثَنَا هِشَامٌ ح. وحَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مَهْدِيٍّ حَدَّثَنَا هِشَامٌ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنِ الْحَسَنِ عَنْ قَيْسِ بْنِ عُبَادٍ قَالَ: كَانَ أَصْحَابُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَكْرَهُونَ الصَّوْتَ عِنْدَ الْقِتَالِ.

2657. i,nhiorP· vrt·e· "oseujjap·j"·

adij aoigioeis af ao tepvšoeis adij

حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ حَدَّثَنِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ عَنْ هَمَّامٍ حَدَّثَنِي مَطَرٌ عَنْ ... عَنْ أَبِي ... عَنْ أَبِيهِ عَنْ ... وَسَلَّمَ بِمِثْلِ ...

Bilježe ga El-Buhari u ..., Et-Tirmizi u ..., En-Nesai u ...

[269] Osim zikra/spominjanja Allaha, dž.š.

ppguO idenju pješke prilikom susreta sa neprijateljem

.nuH الرَّجُلِ .D6Š5

حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ حَدَّثَنَا aOD

عَنْ إِسْحَقَ : فكلوا

الْبَرَاءِ قَالَ: لَمَّا لَقِيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

الْمُشْرِكِينَ وَسَلَّمَ حُنَيْنٍ فَانْكَشَفُوا r

نَزَلَ عَنْ بَغْلَتِهِ فَتَرَ

2658. i,nhi,rP vrt .ePd bal jš ežu 'osjovkič soija mnsdiinaoknuviolnsm.n ieidtanjaiv ie ežu idšakava soejgBoia kaaaiv"Pošto se Vjerovjesnik, s.a.v.s., na Hunejnu sukobio sa neprijateljem i pošto su se dali u bijeg, on je sjahao sa svoje mazge i nastavio ići pješke."[270]

,, udO oholosti u ratu

حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى nKtH č"tBorv

حَدَّثَنَا بْن

قَالَ حَدَّثَنَا يَحْيَى مُحَمَّدِ بْنِ فكلوا

عَنْ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ فكلوا

[redacted] اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ

الَّتِي

[redacted]

فَإِمَّا الْخُيَلَاءُ الَّتِي

يُحِبُّ نَفْسَهُ عِنْدَ

وَعِنْدَ الصَّدَقَةِ فكلوا

2659. i,nhi,r-i ,'vrt tudjnbj" ijiašnb ntuda'kidbanj ndiialaNolsoT lsnpsorijamnsodinjailv utolnsomienašsaaA il ie tušabboea jš i'iašnba6imasie ijl lsajnt a jk rinkaAil ie ls ajntajš rinkaAa sorjjašim asoiimsodhkudšjdA kaaaiK"Postoje dvije vrste ljubomore: ljubomora koju Uzvišeni Allah voli i ljubomora koju Allah mrzi. Ljubomora koju Uzvišeni Allah voli je ona koja proizilazi iz sumnjivih stvari.[271] Ljubomora koju Uzvišeni Allah mrzi je ona koja ne

---

Bilježe ga El-Buhari i Muslim u dairirnaO i En-Nesai u deuoue.O

ljcvš Kao što je ljubomora koja se javlja kod jednog od bračnih drugova prema onome drugom. Ova ljubomora proizilazi iz toga kada čovjek vidi svog bračnog druga ili nekog iz svoje porodice na nečemu što je pokuđeno ili zabranjeno pa bude ljubomoran zbog toga, kako stoji u sahih-hadisu: **"Nema nikog ko je ljubomorniji od Allaha. Zbog toga je zabranjen zinaluk."** Ovu ljubomoru Allah voli, jer će podstaknuti oprez među bračnim drugovima.

proizilazi iz nepovjerenja.[272] I oholosti ima dvije vrste: oholost koju Uzvišeni Allah voli i oholost koju Uzvišeni Allah mrzi. Oholost koju Uzvišeni Allah voli je oholost koja se javi kod čovjeka prilikom sukoba sa neprijateljem i prilikom dijeljenja milostinje.[273] Oholost koju Uzvišeni Allah mrzi je oholost koja se javi kod čovjeka prilikom činjenja nasilja – a Musa kaže – i prilikom samohvalisanja."[274]

يُعْجِبُهُ فَاخْتِيَالُهُ فِي ... مُوسَى

115. O čovjeku koji je pao u ropstvo

وَابُ بَابٌ

2660. i,nhiorP· vrt .e· tuda·jl· idbanjz· khčsohjamodi.hjtap.b· jk;ašezutol.som.. he·ijl· '.pajavhl·herbta· jš·l· .at.soodr,om kat.avdamoalnRoluiuptov "Vjerovjesnik, s.a.v.s., je poslao desetericu u izvidnicu na čelu sa Asimom b. Sabitom. Pleme Huzejl posla protiv njih blizu stotinu strijelaca. Pošto ih Asim ugleda, skloniše se na brdo Karded. Kada stigoše do njih, (ovi iz plemena Huzejl) rekoše: 'Iziđite i podignite ruke, a mi vam garantiramo da nijednog nećemo pogubiti.' Asim reče: 'Ja neću izići, jer ne vjerujem u jamstvo nevjernika.' Tada ih napadoše strijelama i ubiše Asima i još šestericu, a trojica im se predadoše povjerovavši u datu riječ, i to: Hubejb, Zejd b.

حَدَّثَنَا ... بْنُ ... حد
إِبْرَاهِيمَ يَعْنِي ابْنَ سَعْدٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ شِهَابٍ
... جَارِيَةَ الثَّقَفِيُّ حَلِيفُ
... هُرَيْرَةَ ... صَلَّى
... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... بَعَثَ ...
... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَشَرَةً عَيْنًا وَأَمَّرَ
... عَاصِمَ بْنَ ...
بِقَرِيبٍ مِنْ مِائَةِ رَجُلٍ ... فَلَمَّا
أَحَسَّ بِهِمْ عَاصِمٌ لَجَئُوا إِلَى قَرْدَدٍ
لَهُمُ انْزِلُوا فَأَعْطُوا بِأَيْدِيكُمْ وَ
الْعَهْدُ وَالْمِيثَاقُ أَنْ لَا نَقْتُلَ مِنْكُمْ
... عَاصِمٌ أَمَّا أَنَا فَلَا أَنْزِلُ فِي
ذِمَّةِ كَافِرٍ ... بِالنَّبْلِ فَقَتَلُوا ...

---

[272] To je ljubomora koja se javi kod djece kada im neki od roditelja izjavi da se želi sa nekim vjenčati.

[273] To je oholost koja se javi kod čovjeka prema neprijatelju prilikom sukoba sa njim i koja se javi kod osobe prilikom dijeljenja imovine, te zbog toga podijeli više.

[274] Bilježi ga En-Nesai u deuouečO

ed-Desine i još jedan čovjek. Kada su ih uhvatili, odvezali su tetive svojih lukova i povezali ih njima. Tada je onaj treći čovjek rekao: 'Ovo je početak prevare. Tako mi Allaha, ja ne idem s vama! Ja u ovima imam uzor (misleći na ubijene).' Oni ga počeše vući i udarati, ali on odbi da pođe sa njima te ga pogubiše. Hubejb je ostao zarobljenik dok nisu odlučili pogubiti ga. Tada je zatražio britvu da ukloni dlake sa stidnog mjesta.[275] Kada su ga izveli da ga ubiju, on im reče: 'Pustite me da klanjam dva rekata.' On klanja dva rekata i reče: 'Tako mi Allaha, da ne biste pomislili da me je strah, još bih klanjao.'"[276]

فِي سَبْعَةِ نَفَرٍ وَنَزَلَ إِلَيْهِمْ ثَلَاثَةُ نَفَرٍ عَلَى الْعَهْدِ وَالْمِيثَاقِ مِنْهُمْ خُبَيْبٌ وَزَيْدُ بْنُ الدَّثِنَةِ وَرَجُلٌ آخَرُ فَلَمَّا اسْتَمْكَنُوا مِنْهُمْ أَطْلَقُوا أَوْتَارَ قِسِيِّهِمْ فَرَبَطُوهُمْ بِهَا فَقَالَ: الرَّجُلُ الثَّالِثُ هَذَا أَوَّلُ الْغَدْرِ وَاللَّهِ لَا أَصْحَبُكُمْ إِنَّ لِي بِهَؤُلَاءِ لَأُسْوَةً فَجَرُّوهُ فَأَبَى أَنْ يَصْحَبَهُمْ فَقَتَلُوهُ فَلَبِثَ خُبَيْبٌ أَسِيرًا حَتَّى أَجْمَعُوا قَتْلَهُ فَاسْتَعَارَ مُوسَى يَسْتَحِدُّ بِهَا فَلَمَّا خَرَجُوا بِهِ لِيَقْتُلُوهُ قَالَ لَهُمْ خُبَيْبٌ دَعُونِي أَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ قَالَ وَاللَّهِ لَوْلَا أَنْ تَحْسَبُوا مَا بِي جَزَعًا لَزِدْتُ.

2661. b,ItbOke- zkv Jr- bsl-k,MAoMbe-osa,nbeionorsjpI JejalV- iEelnbe,šnod-jabK saAol- od-rSusjAEnbam-o,abl-kjE a-s.-rRj-,jMbala-sPrinda-sš-NraEb-eaeiu,e iaMnbaAl-besnoia,eSlni- Ielj-sjAEe- nrRj- IjE ebEeo,-jvelni - ioooj- beiiojeljo- Aadni.-

٢٦٦١. حَدَّثَنَا ابْنُ عَوْفٍ حَدَّثَنَا أَبُو الْيَمَانِ أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ عَنْ الزُّهْرِيِّ أَخْبَرَنِي عَمْرُو بْنُ أَبِي سُفْيَانَ بْنِ أَسِيدِ بْنِ جَارِيَةَ الثَّقَفِيُّ وَهُوَ حَلِيفٌ لِبَنِي زُهْرَةَ وَكَانَ مِنْ أَصْحَابِ أَبِي هُرَيْرَةَ فَذَكَرَ الْحَدِيثَ.

,m:2 U El-Buharijevom predanju stoji: "Od jedne Harisove kćerke je zatražio britvu da ukloni dlake sa stidnih mjesta i ona mu je pozajmila. I dok je ona bila zauzeta nečim drugim, njeno djete se izmigoljilo i prišlo mu. Primijetila je da sjedi u njegovom krilu, a da on drži britvu u ruci. 'Toliko sam se tada uplašila' – kaže ona – 'da je i Hubejb vidio moj strah, i rekao: 'Bojiš li se da bih ga ubio? Ne bih ja to uradio.' 'Tako mi Allaha,' – veli ona – 'nikada nisam vidjela zarobljenika boljeg od Hubejba. Tako mi Allaha, jednog dana sam ga zatekla kako jede grožđe koje mu bijaše u ruci, u situaciji kada je bio u željezo okovan, a u Mekki nije bilo plodova.' Običavala je reći: 'To je bila opskrba kojom je Allah počastio Hubejba.'"

1NJn Bilježe ga El-Buhari u daitieO i En-Nesai u deuoueuO

p punO zasjedama

١١٦. بَاب فِي الْكُمَنَاءِ

2662. i,nhiorP· vrt· .e· rjeuSjap·jj· tupabboe· olmvu-osjhiiMsoj amodrni· iušo smumolnsoinazu· idpakavil· ie· ejVBomaAllahov Poslanik, s.a.v.s., je za zapovjednika strijelaca na Dan bitke na Uhudu, kojih je bilo pedeset, imenovao Abdullaha b. Džubejra. Rekao im je: 'Ne napuštajte svoja mjesta i da vidite (da smo svi izginuli) i da nas ptice kljuju, sve dok ne pošaljemo po vas. I da vidite da smo ih pobijedili i da bježe, ne napuštajte vaša mjesta dok ne pošaljem po vas.' Allah ih je porazio. Tako mi Allaha, vidio sam (njihove žene) kako bježe na brdo. Neko od onih koji su bili sa Abdullahom b. Džubejrom uzviknu: 'Plijen! Plijen! Vaši drugovi su pobijedili, šta čekate?' Čuvši to, Abdullah b. Džubejr reče: 'Zar ste zaboravili šta vam je rekao Allahov Poslanik, s.a.v.s?' Uzviknuše: 'Tako nam Allaha, pridružit ćemo se ljudima i uzeti naš dio plijena.' Otišli su, okrenuli lica (od neprijatelja) i doživjeli poraz."[277]

٢٦٦٢. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا زُهَيْرٌ حَدَّثَنَا أَبُو إِسْحَقَ قَالَ سَمِعْتُ الْبَرَاءَ يُحَدِّثُ قَالَ: جَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الرُّمَاةِ يَوْمَ أُحُدٍ وَكَانُوا خَمْسِينَ رَجُلًا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ جُبَيْرٍ وَقَالَ إِنْ رَأَيْتُمُونَا تَخْطَفُنَا الطَّيْرُ فَلَا تَبْرَحُوا مِنْ مَكَانِكُمْ هَذَا حَتَّى أُرْسِلَ لَكُمْ وَإِنْ رَأَيْتُمُونَا هَزَمْنَا الْقَوْمَ وَأَوْطَأْنَاهُمْ فَلَا تَبْرَحُوا حَتَّى أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ قَالَ فَهَزَمَهُمْ اللَّهُ قَالَ فَأَنَا وَاللَّهِ رَأَيْتُ النِّسَاءَ يُسْنِدْنَ عَلَى الْجَبَلِ فَقَالَ: أَصْحَابُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جُبَيْرٍ الْغَنِيمَةَ أَيْ قَوْمِ الْغَنِيمَةَ ظَهَرَ أَصْحَابُكُمْ فَمَا تَنْتَظِرُونَ فَقَالَ: عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جُبَيْرٍ أَنَسِيتُمْ مَا قَالَ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا وَاللَّهِ لَنَأْتِيَنَّ النَّاسَ فَلَنُصِيبَنَّ مِنْ الْغَنِيمَةِ فَأَتَوْهُمْ فَصُرِفَتْ وُجُوهُهُمْ وَأَقْبَلُوا مُنْهَزِمِينَ.

,, amO (bojnim) redovima

١١٧. بَاب فِي الصُّفُوفِ

2663. i,nhiorP· vrt.e· rpboe· jš·,nlalz·

[illegible]

[redacted]

[illegible]

3 pR حَدَّثَنَا ... بْنُ سِنَانٍ الْقُرَشِيُّ أَحْمَدُ ... بْنُ سُلَيْمَانَ بْنِ الْغَسِيلِ عَنْ حَمْزَةَ بْنِ أَبِي أُسَيْدٍ عَنْ أَبِيهِ ... صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: حِينَ اصْطَفَفْنَا

---

[277] Bilježe kvlEl-Buhari u dairieOi En-Nesai u deuoueuO

lojde beioteebesaoE Kada vam priđu, tj. kada vam se približe na domet, gađajte ih, ali štedite strijele."[278]

يَوْمَ بَدْرٍ: إِذَا أَكْثَبُوكُمْ ! اذا ! ! ! وَاسْتَبْقُوا نَبْلَكُمْ.

,,a jčO vađenju mačeva prilikom sukoba

السُّيُوفِ عِنْدَ

2664. i,nhiorP· vrt· .e· tu pa..oe· j.· idazkič· soijamnodinidpakjo·v·oe.-p· št il· lnsœjgtojinsštutolnsomientajnka· jš·sab[1]o· jo·ežu·2dosea·odV,nensilz· ie· dmičaičaz·a·il· ie· lsočimič· esoeazea·so· asotimodhkzdkk.dkla· lal· Boetatokai?· "Kada vam priđu na domet, gađajte ih strijelama, i ne vadite mačeve dok vam se potpuno ne približe."

٢٦٦٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ ... حَدَّثَنَا ... بِالْمَلْطِيِّ عَنْ ... مَالِكِ بْنِ حَمْزَةَ بْنِ أُسَيْدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَبِي ... النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... إِذَا أَكْثَبُوكُمْ ... فَارْمُوهُمْ بِالنَّبْلِ وَلَا ! السُّيُوفَ حَتَّى يَغْشَوْكُمْ.

,, ,sčO dvoboju

١١٩. 9.lč. الْمُبَارَزَةِ

2665. i,nhiorP· vrt .e· satul· j(· rž[7] eujjapzkič· soija mnodinPd. al· jj· rbt z· utolnsomienidtanjail· ie· ežu·idpakazl· ie· satndbajotu eattnjazea·sorjnsakaaai5· "Naprijed je (na Bedru) istupio Utbe Ibn Rebia, a za njim njegov sin i brat, i uzviknuo: 'Ko će nam izići na dvoboj?' Tada istupiše mladići od ensarija. 'Ko ste vi?' – upita on. Odgovoriše mu, a on reče: 'Ne želimo vas, hoćemo sinove naših amidža.' Tada Vjerovjesnik, s.a.v.s., kaza: 'Istupi, Hamza! Istupi, Alija! Istupi i ti, Ubejde, sine Harisov!' Hamza je izišao na dvoboj Utbeu, ja sam izišao Šejbeu (i pogubili ih) dok su Ubejde i El-Velid izmijenili dva udarca i ranili jedan drugoga. Okrenusmo

٢٦٦٥. حَدَّثَنَا هَارُونُ ... حَدَّثَنَا عُثْمَانُ ... عُمَرَ أَخْبَرَنَا إِسْرَائِيلُ ... بْنِ مُضَرِّبٍ ... عُتْبَةُ رَبِيعَةَ وَتَبِعَهُ ... فَانْتَدَبَ ... لَهُ شَبَابٌ ... مَنْ أَنْتُمْ ... فَأَخْبَرُوهُ ... لَا حَاجَةَ لَنَا ... إِنَّمَا أَرَدْنَا بَنِي عَمِّنَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ ... قُمْ يَا حَمْزَةُ قُمْ يَا عَلِيُّ ... عُبَيْدَةُ بْنَ الْحَارِثِ فَأَقْبَلَ حَمْزَةُ إِلَى عُتْبَةَ وَأَقْبَلْتُ إِلَى شَيْبَةَ وَاخْتُلِفَ بَيْنَ عُبَيْدَةَ وَالْوَلِيدِ ...

---

[278] Bilježi kvEl-Buhari u daitie.O

se El-Velidu i dotukosmo ga, a ponesosmo Ubejdea."

,i tdčč zabrani masakriranja

2666. i,noior-i ,' vrt tupabboe j" idaninsaejš :ssujv lsnpsoija:n sodhii A.os.v uiolno:. nie UAčnioaivie 'njakavil ie ijiapnbava il ie sAlossa jš vA:osioavi:as ie rjka.oava il ie rjeujjapavea sorjjapi: ni djalnkd"a"dV iokaiK"Vjernici najuljudnije postupaju prema onima koje ubijaju."

2667. i,noiorP vrt ': tApabboe je ojgUudollakvič soija: nodintuaa j" sn.abvuiolnso:.ie :žu Eaiaeoavil ie :jrusadalav il ie :jrsossae.a jš ibialav "Imranu je pobjegao rob, pa se zavjetovao Allahu da će mu, ako ga stigne, odsjeći ruku. Poslao me je da o tome pitam (nekog ashaba). Otišao sam kod Semurea b. Džunduba i upitao ga, a on je rekao: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., nas je podsticao na milostinju, a zabranjivao nam masakriranje.' Otišao sam Imranu b. Husajnu i upitao ga o tome, pa je rekao: 'Allahov Poslanik, s.a.v.s., nas je podsticao na milostinju, a zabranjivao nam masakriranje.'"

,i,rč .č ubijanju žena

2668. i,noior-i ,' vrt .oanejJ sajne j" to:poj nEAiosjoj9 ,onev lsnp sija j :nsodinijg- osduiolnso:..ie vatnavil ie rjeAjjapa pjl Pb oia v"U jednoj od

صَاحِبَهُمْ ... عَلَى الْوَلِيدِ فَقَتَلْنَاهُ وَاحْتَمَلْنَا عُبَيْدَةَ.

١٢٠. بَاب فِي النَّهْيِ عَنْ الْمُثْلَةِ

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى ... بْنُ ... قَالَا حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ أَخْبَرَنَا مُغِيرَةُ عَنْ شِبَاكٍ عَنْ إِبْرَاهِيمَ عَنْ هُنَيِّ ... عَلْقَمَةَ عَنْ ... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَعَفُّ النَّاسِ ...

٢٦٦٧. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ هِشَامٍ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ قَتَادَةَ عَنْ الْحَسَنِ عَنْ الْهَيَّاجِ بْنِ عِمْرَانَ أَنَّ عِمْرَانَ أَبَقَ لَهُ غُلَامٌ فَجَعَلَ لِلَّهِ عَلَيْهِ لَئِنْ قَدَرَ عَلَيْهِ لَيَقْطَعَنَّ يَدَهُ فَأَرْسَلَنِي لِأَسْأَلَ لَهُ فَأَتَيْتُ سَمُرَةَ بْنَ جُنْدُبٍ فَسَأَلْتُهُ فَقَالَ: كَانَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَحُثُّنَا عَلَى الصَّدَقَةِ وَيَنْهَانَا عَنْ الْمُثْلَةِ فَأَتَيْتُ عِمْرَانَ بْنَ حُصَيْنٍ فَسَأَلْتُهُ فَقَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَحُثُّنَا عَلَى الصَّدَقَةِ وَيَنْهَانَا عَنْ الْمُثْلَةِ.

١٢١. بَاب فِي قَتْلِ النِّسَاءِ

٢٦٦٨. حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ خَالِدِ بْنِ مَوْهَبٍ وَقُتَيْبَةُ يَعْنِي ابْنَ سَعِيدٍ قَالَا حَدَّثَنَا اللَّيْثُ عَنْ نَافِعٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ امْرَأَةً وُجِدَتْ فِي بَعْضِ مَغَازِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

bitaka koje je vodio Allahov Poslanik, s.a.v.s., neka žena je nađena ubijena, pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio ubijanje žena i djece."[279]

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَقْتُولَةً فَأَنْكَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَتْلَ النِّسَاءِ وَالصِّبْيَانِ.

2669. i,nhi or P· vrt.: :jugraognoi j 5asagndkiž soijamnodinibt· j-·ogVtu5okka jš· ,as-nsj· hojapvuto"nsm.ir· dmičav easo"sodmesoehojap·jkhojnkaaaiv"Bili smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., u jednom vojnom pohodu. Vidjevši ljude kako su se okupili oko nečega, Poslanik posla jednog čovjeka i reče: 'Idi vidi oko čega su se okupili.' On ode, a zatim se vrati i reče: 'Oko ubijene žene. Ova se, sigurno, nije borila.' Na čelu vojske bijaše Halid b. Velid. Poslanik posla čovjeka, rekavši mu: 'Idi i reci Halidu: 'Ne ubijaj ženu, ni onoga ko nema oružja (unajmljenog).'"[280]

٢٦٦٩. حَدَّثَنَا أَبُو الْوَلِيدِ الطَّيَالِسِيُّ حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ الْمُرَقَّعِ بْنِ صَيْفِيِّ بْنِ رَبَاحٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ جَدِّهِ رَبَاحِ بْنِ رَبِيعٍ قَالَ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةٍ فَرَأَى النَّاسَ مُجْتَمِعِينَ عَلَى شَيْءٍ فَبَعَثَ رَجُلًا فَقَالَ: انْظُرْ عَلَامَ اجْتَمَعَ هَؤُلَاءِ فَجَاءَ فَقَالَ: عَلَى امْرَأَةٍ قَتِيلٍ فَقَالَ: مَا كَانَتْ هَذِهِ لِتُقَاتِلَ قَالَ وَعَلَى الْمُقَدِّمَةِ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ فَبَعَثَ رَجُلًا فَقَالَ: قُلْ لِخَالِدٍ لَا يَقْتُلَنَّ امْرَأَةً وَلَا عَسِيفًا.

2670. i,nhiorP· vrt .: ,onejl·to"dutv kič· soijamnodni su.osbv·umo"nsomien· sae.ae.av· i"· ie· Eaiaeoaimasie· sada"av a·i"· ie· ,ob·utoajk1.u "eujavea·sorggaš pimni dga"nkkak.dkkaiv"Ubijajte (u borbi) odrasle (ratnike) idolopoklonika, a ostavljajte njihovo potomstvo."[281]

٢٦٧٠. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا هُشَيْمٌ حَدَّثَنَا حَجَّاجٌ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنِ الْحَسَنِ عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اقْتُلُوا شُيُوخَ الْمُشْرِكِينَ وَاسْتَبْقُوا شَرْخَهُمْ.

2671. i,nhiorP· vrt· .: rjeuggapjl· tupabboe· o"gvutosgkiž· soija mnsdini·

٢٦٧١. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ النُّفَيْلِيُّ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سَلَمَةَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ

---

[279] Sljedbenicima islama je u ratu zabranjeno ubijati monahe u samostanima, žene, djecu i starce. Prilikom slanja vojske na Šam, Ebu Bekr je zapovjedniku Jezidu b. Ebu Sufjanu naredio da ne ubijaju monahe, žene, djecu i starce. Ovo važi za one žene, djecu i starce koji aktivno ne učestvuju u borbi. Ukoliko, pak, neko od njih bude s oružjem učestvovao u borbi, dozvoljeno ga je ubiti.

[280] Bilježe ga En-Nesai i Ibn Madže u deuouma uO

rioš Bilježi ga i Et-Tirmizi u z. anreeuO

kara..ei lć peoe.evzbednjžnai kaF ra..eia lć huasavad ai ka ra..eia lć aua,ebalć eič,alej bavataj ai -1ea lć ein,alejbav ia je mnžsaaiaoaE Ubijena je samo jedna žena iz plemena Benu Kurejza. Dok se Allahov Poslanik, s.a.v.s., mačem borio protiv njenog naroda, ona je kod mene sjedjela, pričala i grohotom se, a i u sebi, smijala. Tad je neki glas zovnu po imenu. 'Ja sam.' – reče ona. Aiša je upita: 'Šta je sa tobom?' Ona reče: 'Zbog nečega što sam uradila.'[282] Izvede je i odrubi joj glavu. Ne mogu zaboraviti to čudo. Iako je znala da će biti pogubljena, grohotom se, a i u sebi, smijala."

إِسْحَقَ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ لَمْ يُقْتَلْ مِنْ نِسَائِهِمْ تَعْنِي بَنِي قُرَيْظَةَ إِلَّا امْرَأَةٌ إِنَّهَا لَعِنْدِي تُحَدِّثُ تَضْحَكُ ظَهْرًا وَبَطْنًا وَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْتُلُ رِجَالَهُمْ بِالسُّيُوفِ إِذْ هَتَفَ هَاتِفٌ بِاسْمِهَا أَيْنَ فُلَانَةُ قَالَتْ أَنَا قُلْتُ وَمَا شَأْنُكِ قَالَتْ حَدَثٌ أَحْدَثْتُهُ قَالَتْ فَانْطَلَقَ عُنُقُهَا فَمَا أَنْسَى عَجَبًا مِنْهَا أَنَّهَا تَضْحَكُ ظَهْرًا وَبَطْنًا وَقَدْ عَلِمَتْ أَنَّهَا تُقْتَلُ.

2672. i,nhiorP vrt .e rp.oe j"r.2 j"odV,otpkhčsohjamodinhutsalvuto" lnsomhe eaViuptnsahl he'joseujjapa j"rjeujjapavhl heijl rjjadavda je Sa'b b. Džesame[283] pitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s., o mušričkim ženama i djeci koja, u noćnom napadu, budu ubijana ili povrijeđena. On reče: "Oni su od njih."[284] r.t j"lnl atsočhmhtnhOni su od njihovih očeva." eaViuptkaso Potom je Allahov

٢٦٧٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَمْرِو بْنِ السَّرْحِ حَدَّثَنَا سُفْيَانُ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ يَعْنِي ابْنَ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ الصَّعْبِ ابْنِ جَثَّامَةَ أَنَّهُ سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الدَّارِ مِنَ الْمُشْرِكِينَ يُبَيَّتُونَ فَيُصَابُ مِنْ ذَرَارِيِّهِمْ وَنِسَائِهِمْ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: هُمْ مِنْهُمْ وَكَانَ عَمْرٌو يَعْنِي ابْنَ دِينَارٍ يَقُولُ هُمْ مِنْ آبَائِهِمْ قَالَ الزُّهْرِيُّ

وارْنَ El-Hatabi kaže: "To što je ona govorila je vrijeđanje i psovanje Poslanika. I u ovome je dokaz da će se ubiti onaj ko to čini (ne prima se pokajanje). Prenosi se od Malika: "Nema pokajanja za osobu koja opsuje Poslanika, s.a.v.s."

'O:n Sa'b b. Džesame je ashab. Živio je do početka hilafeta Osmana b. Affana.

ŀj3fš Ovaj hadis se odnosi na situacije u kojima neprijatelj svoju djecu i žene koristi kao živi štit. U takvim situacijama dozvoljeno je ubijati i žene i djecu, kako bi se spriječio napad neprijatelja.

Poslanik, s.a.v.s., zabranio ubijanje žena i djece."[285]

ثُمَّ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَقْرَآ عَنْ J ' dijleP!

,i isčO zabrani kažnjavanja neprijatelja spaljivanjem

١٢٢. بَاب فِي كَرَاهِيَةِ حَرْقِ الْعَدُوِّ بِالنَّارِ

2673. i,nhiorP· vrt· .e· ,one'"toldAm kič· soi'amnsodinAč nmr'eAmmapbal· ojrsnaabnmolnoomphAcginlaea6il· ie· tApabboea· '(· sabao· ojredjobnsaa6· solоočimii ač6kič· sorj japimni dalnk6· do"hd"6bdimai· aa·aauimooelnkaelo· mido· oonlnčo6·mokall"Kisto krenuh, on reče: 'Ako nađete toga i toga, spalite ga.' Nastavih put, a on me zovnu. Povratih se, a on reče: 'Ako nađete toga i toga, pogubite ga. Nemojte ga spaljivati, jer vatrom može kazniti samo Gospodar vatre.'"

٢٦٧٣. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ حَدَّثَنَا مُغِيرَةُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْحِزَامِيُّ عَنْ أَبِي الزِّنَادِ : إِ مُحَمَّدُ بْنُ حَمْزَةَ الْأَسْلَمِيُّ عَلَيْهِ ! ! عَلَى سَرِيَّةٍ إِ فَخَرَجْتُ فِيهَا إِنْ وَجَدْتُمْ فُلَانًا فَأَحْرِقُوهُ { فَوَلَّيْتُ فَرَجَعْتُ إِلَيْهِ إِ وَإِنْ وَجَدْتُمْ فُلَانًا فَاقْتُلُوهُ وَلَا . فَإِنَّهُ ' يُعَذِّبُ رَبُّ

2674. i,nhior-i· ,' vrt· .oane'š sajne· nEAios'odsnbasondumNaijg-osd'-·,aš6· umolnooimpBAkosnlah6ie· ,Ajoobala"· .odamad6il· ie· ežA·sAmoomo"Allahov Poslanik, s.a.v.s., šaljući nas (jednom prilikom) s vojskom reče: 'Ako toga i toga nađete...U Ibiiib· ooduibolAi· dbndla djnNulmoipielib·paendAš"[286]

رَوَاهُ حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ وَقُتَيْبَةُ أَنَّ اللَّيْثَ بْنَ سَعْدٍ حَدَّثَهُمْ عَنْ بُكَيْرٍ عَنْ سُلَيْمَانَ ! ! ! " ! أَبِي بَعَثَنَا رَسُولُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْثٍ : إِنْ وَجَدْتُمْ فُلَانًا وَفُلَانًا فَذَكَرَ مَعْنَاهُ.

2675. i,nhiorP· vrt .e· ežA;ajnptab p'A''(·tAda6kič· soi'amnodinežAidpak· ojrsoaamnolnsoin·ežA·idpaka.g'os" 'alnsa6l· ie· i'l;aš· ea(r· emAčidnbežA· ,ajnpa6Aumolnsojnejrsadala·'l· ,ašea6·

٢٦٧٥. حَدَّثَنَا أَبُو صَالِحٍ مَحْبُوبُ بْنُ مُوسَى أَخْبَرَنَا أَبُو إِسْحَقَ الْفَزَارِيُّ عَنْ أَبِي إِسْحَقَ الشَّيْبَانِيِّ عَنْ ابْنِ سَعْدٍ قَالَ غَيْرُ أَبِي صَالِحٍ عَنْ الْحَسَنِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ:

[285] Ovaj hadis su u PkNiesegevdvtssoezObilježili svi autori.

[286] Bilježe ga Et-Tirmizi u Mžant eeOEn-Nesai u deuoue.O

كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فِي سَفَرٍ فَانْطَلَقَ لِحَاجَتِهِ فَرَأَيْنَا حُمَرَةً
مَعَهَا فَرْخَانِ فَأَخَذْنَا فَرْخَيْهَا فَجَاءَتِ
الْحُمَرَةُ فَجَعَلَتْ تَفْرِشُ فَجَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: مَنْ فَجَعَ هَذِهِ
بِوَلَدِهَا رُدُّوا وَلَدَهَا إِلَيْهَا وَرَأَى قَرْيَةَ نَمْلٍ
قَدْ حَرَّقْنَاهَا فَقَالَ: مَنْ حَرَّقَ هَذِهِ قُلْنَا
نَحْنُ قَالَ إِنَّهُ لَا يَنْبَغِي أَنْ يُعَذِّبَ بِالنَّارِ
إِلَّا رَبُّ النَّارِ

djejot ogassaiaor "Bijasmo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., na jednom putovanju, pa je otišao da obavi nuždu. Ugledasmo crvenoglavu pticu sa dva ptića. Uzesmo ptiće, a ptica raširenih krila poče obilaziti oko nas. Kada je došao, Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Ko je ovu pticu ražalostio zbog njenih ptića? Vratite joj njene ptiće!' Potom ugleda mravinjak koji smo zapalili. 'Ko je zapalio ovaj mravinjak?' – upita. 'Mi smo ga zapalili.' – odgovorismo, a on kaza: 'Niko nema pravo kažnjavati vatrom, osim Gospodar vatre.'"

يَكْرِي)ا !! !!!!
النِّصْفِ أَوِ السَّهْمِ

ji inO čovjeku koji iznajmi svoju životinju za pola udjela ili udio

٢٦٧٦. حَدَّثَنَا إِسْحَقُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ
الدِّمَشْقِيُّ أَبُو النَّضْرِ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ
شُعَيْبٍ أَخْبَرَنِي أَبُو زُرْعَةَ يَحْيَى بْنُ أَبِي
عَمْرٍو السَّيْبَانِيُّ عَنْ عَمْرِو بْنِ عَبْدِ
اللَّهِ أَنَّهُ حَدَّثَهُ عَنْ وَاثِلَةَ بْنِ الْأَسْقَعِ
قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ فَخَرَجْتُ إِلَى أَهْلِي
فَأَقْبَلْتُ وَقَدْ خَرَجَ أَوَّلُ صَحَابَةِ رَسُولِ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَطَفِقْتُ فِي
الْمَدِينَةِ أُنَادِي أَلَا مَنْ يَحْمِلُ رَجُلًا لَهُ
سَهْمُهُ فَنَادَى شَيْخٌ مِنَ الْأَنْصَارِ قَالَ
لَنَا سَهْمُهُ عَلَى أَنْ نَحْمِلَهُ عَقَبَةً وَطَعَامُهُ
مَعَنَا قُلْتُ نَعَمْ قَالَ فَسِرْ عَلَى بَرَكَةِ اللَّهِ
تَعَالَى قَالَ فَخَرَجْتُ مَعَ خَيْرِ صَاحِبٍ
حَتَّى أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْنَا فَأَصَابَنِي قَلَائِصُ
فَسُقْتُهُنَّ حَتَّى أَتَيْتُهُ فَخَرَجَ فَقَعَدَ عَلَى
حَقِيبَةٍ مِنْ حَقَائِبِ إِبِلِهِ ثُمَّ قَالَ سُقْهُنَّ

2676. i,nhiorP vrt.e idpakj Vjapnb oeglnbo.knežu vaenzkič so ija mndini Uupa..oe jk'uasjzumlnom.nie ežu oAitaapsaaj" ežu rbma ,osjalpsa6mas ie rbmaj. rjeujjapava il ie aadnjojk oSgedkaa"Prilikom Pohoda na Tebuk, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je pozivao. Ja bijah kod svoje porodice i kada sam došao, prvi ashabi su već bili izišli. Pođoh Medinom i uzvikivah: 'Ko sa sobom uzme jednog čovjeka, imat će udio!' Čuvši to, neki ensarijski šejh upita: 'Imat ćemo udio i ukoliko na svojoj jahalici povedemo još jednog čovjeka i njegovu hranu?' 'Da.' – rekoh. 'Putuj uz bereket Uzvišenog Allaha.' – kaza on. Pošao sam sa najboljim drugom. Allah nas je opskrbio plijenom. Ja sam dobio mlade deve i povedoh ih sa sobom, sve dok ne dođoh do njega. On

iziđe i sjede na zadnji dio sedla svoje deve, te kaza: 'Vodi ih naprijed, ove mlade deve su ti počast; one su tvoj udio u plijenu.' Rekoh: 'Uzmi te deve, bratiću moj, mi smo mislili na drugi tvoj udio.'"[287]

مُدْبِرَاتٍ ٩٦ سُقْهُنَّ
مَا أَمَامَكَ فَلَانْفَصَلْ ٩٦
فَغَنِيمَتُكَ شَرَطْتُ لَكَ
غَيْرَ فَلَانْفَصَكَ يَا ابْنَ أَخِي لِغَيْرِ سَهْمِكَ

,i .rčO vezanom zarobljeniku

لِلْأَسِيرِ

2677. lnč2l.th lte Os ekmar. lmoal uadiu noir apuomau Oaooae r. noaooov zbojfinopsifi ekj ao ooea r0 1finaeavij ie s2k Okbonboaza notaaajip či maajudv m.4 m.bodai "Naš Uzvišeni Gospodar je zadivljen ljudima koji su lancima dovedeni u Džennet."[288]

حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَاعِيلَ حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ زِيَادٍ ... رَسُولُ ... وَعَلَيْهِ ... عَجِبَ رَبُّنَا عَزَّ وَجَلَّ مِنْ قَوْمٍ يُقَادُونَ ... بِالسَّلَاسِلِ

2678. lnč2l.th lte Os trekaaaj r. tob r. srka1OaeAaeAs2k eagoobzdiu noirapuromaui etkrapalumzvbo juropsuie ekjao ooea r0 lmjadavij ie Oadkrar0 4 a2oavij ie e kmafioarljtr ekaaja a ipan ie 5Akjekra r0 eodumai "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je poslao Abdullaha b. Galiba el-Lejsija na čelu jednog odreda. Među njima sam i ja bio. Naredio im je da napadnu pleme Benul-Mulevveh u Kedidu. Izišli smo i, kad smo stigli u Kedid, sretosmo El-Harisa b. el-Bersa el-Lejsija te ga zarobismo. On reče: 'Pošao sam da primim islam. Pošao sam Allahovom

٢٦٧٨. حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرِو بْنِ الْحَجَّاجِ أَبُو مَعْمَرٍ حَدَّثَنَا عَبْدُ الْوَارِثِ حَدَّثَنَا مُحَمَّدٌ ... بْنِ عُتْبَةَ عَنْ مُسْلِمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ جُنْدُبِ بْنِ مَكِيثٍ قَالَ بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى ... وَسَلَّمَ عَبْدَ ... بْنَ غَالِبٍ ... فِي سَرِيَّةٍ وَكُنْتُ فِيهِمْ وَأَمَرَهُمْ أَنْ ... بَنِي ... إِذَا كُنَّا بِالْكَدِيدِ لَقِينَا

[287] Tj. mislili smo da će onaj koji na svojoj jahalici povede jednog borca imati udio u nagradi, a ne udio u ratnom plijenu.

[288] Ovo se odnosi na ljude koje je muslimanska vojska zarobila kao nevjernike i u lancima ih dovela kao svoje roblje, a onda su primili islam i zaslužili Džennet. Da nisu bili zarobljeni, možda ne bi ni primili islam niti bi vidjeli Džennet.

Poslaniku, s.a.v.s.' Rekosmo mu: 'Ukoliko primiš islam, neće ti puno nauditi to što smo te vezali dan i noć. Međutim, ukoliko budeš izišao radi nečega drugog, ispitat ćemo te, a onda ćemo te čvrsto vezati.', te ga svezasmo."

2679. i,nhio r! i ,' vrt idaj" sabm bae oj'tndtmEuiosjozkisosoija: nsodin egg-osd ,ažezutolnso:.ie,onea jl ežu ,oneaza soNuiežu sutostoa easokaaai? "Allahov Poslanik, s.a.v.s., je prema Nedždu poslao grupu konjanika, pa su oni doveli čovjeka iz plemena Benu Hanife, po imenu Sumame b. Usal, starješinu Jemame, i vezali ga za jedan od džamijskih stubova. Potom je izišao Allahov Poslanik, s.a.v.s., i rekao: 'Sumama, šta misliš da ću uraditi s tobom?' 'Mislim da ćeš uraditi dobro, Muhammede. Ako me pogubiš, pogubit ćeš uglednog čovjeka za koga slijedi krvarina. Ako se smiluješ, smilovat ćeš se zahvalnom čovjeku. A ako hoćeš imetak, traži, dobit ćeš što budeš tražio.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga ostavi. Sutradan ga upita: 'Sumama, šta misliš da ću uraditi s tobom?' On ponovi iste riječi od juče i Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga ostavi. Narednog dana je kazao isto, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Pustite Sumamu!' Sumama je otišao do vrta nedaleko od džamije, okupao se, a onda ušao u džamiju i rekao: 'Svjedočim da je samo Allah Bog i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik." "Jintaisočnsogaend"B,:

اللَّيْثِيِّ فَأَخَذْنَاهُ
جِئْتُ أُرِيدُ r i j
فَقُلْنَا إِنْ [redacted]
رِبَاطٌ وَلَيْلَةٍ
نَسْتَوْثِقُ مِنْكَ فَشَدَدْنَاهُ
٢٦٧٩. حَدَّثَنَا عِيسَى بْنُ
وَقُتَيْبَةُ قَالَ قُتَيْبَةُ حَدَّثَنَا اللَّيْثُ بْنُ
سَعْدٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي سَعِيدٍ أَنَّهُ سَمِعَ
أَبَا هُرَيْرَةَ يَقُولُ بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْلًا قِبَلَ نَجْدٍ فَجَاءَتْ
بِرَجُلٍ حَنِيفَةَ ثُمَامَةُ بْنُ
أُثَالٍ سَيِّدُ أَهْلِ الْيَمَامَةِ
سَوَارِي الْمَسْجِدِ
وَسَلَّمَ
عِنْدَكَ يَا ثُمَامَةُ عِنْدِي يَا مُحَمَّدُ خَيْرٌ
تُنْعِمْ تُنْعِمْ J r
كُنْتَ فَسَلْ تُعْطَ
مِنْهُ مَا شِئْتَ فَتَرَكَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى الْغَدِ
مَا عِنْدَكَ يَا
فَذَكَرَ .a zi Kar. 5a.
oeP, lj m'a Bp .S.
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مِنَ الْمَسْجِدِ فَاغْتَسَلَ فِيهِ f
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ
إِلَّا وَأَشْهَدُ أَنَّ

Bilježe ga El-Buhari i Muslim u saititnaO i En-Nesai u seuoueuO

Isa je kazao: "El-Lejs je kazao: d"čovjeka koji ima zaštitu.'"

2680. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Amr er-Razi, kog je obavijestio Seleme b. el-Fadl, prenijevši od Ibn Ishaka, on od Abdullaha b. Ebu Bekra, ovaj od Jahjaa b. Abdullaha b. Abdurrahmana b. Sa'da b. Zurarea: **"Dovedeni su zarobljenici (Bedra). Sevda bint Zem'a je bila u porodici Afre, u šatoru njenih sinova Avfa i Muavviza. To je bilo prije nego im[290] je propisan hidžab. Sevda je rekla: 'Tako mi Allaha, bila sam kod njih. Kada sam došla, rekoše: 'Ovu su zarobljenici. Sad su dovedeni.' Vratila sam se u svoj šator i u njemu zatekoh Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i u uglu Ebu Jezida Suhejla b. Amra, kome su ruke užetom odzada svezane."** Potom je spomenuo cijeli hadis.

Ebu Davud kaže: "Njih dvojica[291] su ubili Ebu Džehla b. Hišama. Prišli su mu iako ga nisu poznavali. Ubili su ga u Bici na Bedru."

عيسى أخبرنا الليث

حدثنا محمد بن ...
حدثنا سلمة يعني ابن الفضل
عن ...
بن أبي بكر عن يحيى بن عبد الله
... زرارة
قدم بهم وسودة بنت
... عفراء في مناخهم على
عوف ومعوذ ... قبل
أن يضرب عليهن ...
سودة والله إني لعندهم إذ أتيت فقيل
... أسارى ... فرجعت إلى
... عليه و
فيه ... أبو يزيد سهيل بن
ناحية الحجرة مجموعة يداه إلى عنقه
بحبل ... ذكر الحديث.

... داود ... هما قتلا أبا جهل ... هشام
وكانا انتدبا له ولم يعرفاه وقتلا يوم بدر

Mč-. O udaranju zarobljenika kako bi se od njega iznudilo priznanje

... في الأسير ينال منه ويضرب ويقرر

2681. ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Sabita, a on od Enesa: **"Allahov Poslanik, s.a.v.s., je pozvao ashabe te su se uputili na Bedr. Na pojilištu zatekoše kurejšijske**

٢٦٨١. حدثنا موسى بن إسماعيل
حدثنا ... عن ثابت عن أنس

[290] Tj. prije nego je Vjerovjesnikovim, s.a.v.s., suprugama propisan hidžab.

[291] Tj. Avf i Muavviz, Afrini sinovi. Međutim, u nekim poznatim predanjima, koja se vezuju za Afru, stoji da su se njeni sinovi koji su na Bedru ubili Ebu Džehla zvali Muaz i Muavviz.

رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَدَبَ أَصْحَابَهُ فَانْطَلَقُوا إِلَى بَدْرٍ فَإِذَا هُمْ بِرَوَايَا قُرَيْشٍ فِيهَا عَبْدٌ أَسْوَدُ لِبَنِي الْحَجَّاجِ فَأَخَذَهُ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَجَعَلُوا يَسْأَلُونَهُ أَيْنَ أَبُو سُفْيَانَ فَيَقُولُ وَاللَّهِ مَالِي بِشَيْءٍ مِنْ أَمْرِهِ عِلْمٌ وَلَكِنْ هَذِهِ قُرَيْشٌ قَدْ جَاءَتْ فِيهِمْ أَبُو جَهْلٍ وَعُتْبَةُ وَشَيْبَةُ ابْنَا رَبِيعَةَ وَأُمَيَّةُ بْنُ خَلَفٍ فَإِذَا قَالَ لَهُمْ ذَلِكَ ضَرَبُوهُ فَيَقُولُ دَعُونِي دَعُونِي أُخْبِرْكُمْ فَإِذَا تَرَكُوهُ قَالَ وَاللَّهِ مَالِي بِأَبِي سُفْيَانَ مِنْ عِلْمٍ وَلَكِنْ هَذِهِ قُرَيْشٌ قَدْ أَقْبَلَتْ فِيهِمْ أَبُو جَهْلٍ وَعُتْبَةُ وَشَيْبَةُ ابْنَا رَبِيعَةَ وَأُمَيَّةُ بْنُ خَلَفٍ قَدْ أَقْبَلُوا وَالنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي وَهُوَ يَسْمَعُ ذَلِكَ فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّكُمْ لَتَضْرِبُونَهُ إِذَا صَدَقَكُمْ وَتَدَعُونَهُ إِذَا كَذَبَكُمْ هَذِهِ قُرَيْشٌ قَدْ أَقْبَلَتْ لِتَمْنَعَ أَبَا سُفْيَانَ قَالَ أَنَسٌ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: هَذَا مَصْرَعُ فُلَانٍ غَدًا وَوَضَعَ يَدَهُ عَلَى الْأَرْضِ وَهَذَا مَصْرَعُ فُلَانٍ غَدًا وَوَضَعَ يَدَهُ عَلَى الْأَرْضِ وَهَذَا مَصْرَعُ فُلَانٍ غَدًا وَوَضَعَ يَدَهُ عَلَى الْأَرْضِ فَقَالَ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَا جَاوَزَ أَحَدٌ مِنْهُمْ عَنْ مَوْضِعِ يَدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَرَ بِهِمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأُخِذَ بِأَرْجُلِهِمْ فَسُحِبُوا فَأُلْقُوا فِي قَلِيبِ بَدْرٍ

deve i sa njima crnog roba plemena Benu Hadžadž. Ashabi ga uhvatiše i upitaše: ‘Gdje je Ebu Sufjan?’ On reče: ‘Tako mi Boga, ja o njemu ništa ne znam. Znam da su ovi Kurejševići otišli njemu u susret. Među njima su Ebu Džehl, Utbe, Šejbe, dvojica Rebiinih sinova i Umejje b. Halef.’ Kada im to reče, počeše ga udarati. ‘Pustite me! Ne tucite me!’ – reče on – ‘Obavijestit ću vas.’ Kada ga pustiše, on kaza: ‘Tako mi Boga, ja o njemu ništa ne znam. Znam da su ovi Kurejševići došli njemu u susret. Među njima su Ebu Džehl, Utbe, Šejbe, dvojica Rebiinih sinova i Umejje b. Halef.’ Vjerovjesnik, s.a.v.s., je u tom trenutku klanjao i to slušao. Pošto završi namaz, reče: ‘Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada vam kaže istinu, vi ga tučete, a kada vas slaže, vi ga ostavite. Ti Kurejševići su došli da bi zaštitili Ebu Sufjana.’ Enes kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s. (tom prilikom) rekao: ‘Ono je mjesto na kome će sutra poginuti taj.’, pa je spustio ruku na zemlju. ‘Ovo je mjesto na kome će sutra poginuti taj.’, pa je spustio ruku na zemlju. ‘Ovo je mjesto na kome će sutra poginuti taj.’, pa je spustio ruku na zemlju. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, svako od njih je poginuo na onom mjestu na koje je spuštena ruka Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je naredio, pa su za noge privučeni i bačeni u jamu iskopanoj na Bedru (i u njoj zatrpani).”

ohuldO sužnju koji bude primoravan na islam

2682. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Omer b. Ali el-Makdemi, kog je obavijestio Eš'as b. Abdullah es-Sidžistani. A ispričao nam je i Ibn Beššar, prenijevši od Ibn Ebu Adija – ovo je njegov tekst. A ispričao nam je i El-Hasan b. Ali, kog je obavijestio Vehb b. Džerir, prenijevši od Šu'bea, on od Ebu Bišra, on od Seida b. Džubejra, da je Ibn Abbas kazao: **"Jednoj ženi su umirala djeca, pa se zavjetovala, ako joj bar jedno dijete ostane živo, da ga će učiniti jevrejem. Kada je (jevrejsko pleme) Benu Nedir prognano, među jevrejima bijahu i sinovi nekih ensarija koji nisu primili islam. Ensarije rekoše: 'Nećemo pustiti našu djecu da idu sa njima (aludirajući time da će ih silom natjerati u islam)!', pa je Uzvišeni Allah objavio:** ***U vjeru nije dozvoljeno silom nagoniti – Pravi put se jasno razlikuje od zablude!*** **(El-Bekare, 256)**"[292]

Ebu Davud kaže: "El-Miklatu je žena kojoj umiru djeca."

,bSur O pogubljenju zarobljenika a da mu se ponudi islam

2683. ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ahmed b. el-Mufeddal, prenijevši od Esbata b. Nasra, on od Es-Sudija, koji smatra da je Mus'ab b. Sa'd prenio od Sa'da: **"Kada je oslobođena**

١٢٦. بَاب فِي الْأَسِيرِ يُكْرَهُ عَلَى الْإِسْلَامِ

٢٦٨٢. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُمَرَ بْنِ عَلِيٍّ الْمُقَدَّمِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا أَشْعَثُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ [illegible] ح. وحَدَّثَنَا ابْنُ بَشَّارٍ قَالَ حَدَّثَنَا [illegible] لَفْظُهُ ح. وحَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَ حَدَّثَنَا وَ[illegible] بْنُ جَرِيرٍ عَنْ شُعْبَةَ عَنْ أَبِي بِشْرٍ عَنْ سَعِيدِ بْنِ جُبَيْرٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: كَانَتْ [illegible] تَكُونُ مِقْلَاتًا فَتَجْعَلُ عَلَى نَفْسِهَا إِنْ عَاشَ لَهَا وَلَدٌ أَنْ تُهَوِّدَهُ فَلَمَّا أُجْلِيَتْ بَنُو النَّضِيرِ كَانَ فِيهِمْ [illegible] !!' J "!'!'t !!!! !!!!' عَزَّ [illegible] قَدْ تَبَيَّنَ [illegible] فَوَا رَا [illegible]

قَالَ أَبُو دَاوُد: [illegible] الَّتِي يَعِيشُ لَهَا وَلَدٌ.

١٢٧. بَاب قَتْلِ الْأَسِيرِ وَلَا يُعْرَضُ عَلَيْهِ الْإِسْلَامُ

[illegible] شَيْبَةَ قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ الْمُفَضَّلِ قَالَ حَدَّثَنَا أَسْبَاطُ بْنُ نَصْرٍ قَالَ زَعَمَ السُّدِّيُّ عَنْ مُصْعَبِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ [illegible]: لَمَّا كَانَ يَوْمُ فَتْحِ [illegible] أَمَّنَ رَ[illegible] صَلَّى

---

b6b' Ovaj hadis je zabilježio i Muslim u daitieaO

Mekka, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je zajamčio bezbjednost svima, osim četverici muškarca[293] i dvjema ženama. Među njima je spomenuo i Ibn Ebu Serha. Ibn Ebu Serh se skrivao kod Osmana b. Affana. Kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pozvao ljude da mu daju prisegu, Osman ga je doveo Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: 'Allahov Vjerovjesniče, prihvati prisegu od Abdullaha.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., podiže glavu i tri puta pogleda. Nakon svakog gledanja je odbio da se sa njim rukuje. Rukova se nakon što ga je treći put pogledao. Nakon toga se okrenu ashabima i reče: 'Zar nema među vama pametnog čovjeka koji je trebao otići i ubiti ovoga čovjeka čiju prisegu nisam želio prihvatiti?' Rekoše: 'Allahov Poslaniče, mi ne znamo ono što u sebi kriješ, ali što nam nisi očima pokazao?' 'Vjerovjesnik ne treba imati oko koje u sebi skriva jedno, a pred ljudima pokazuje drugo.' – kaza Poslanik."[294]

Ebu Davud kaže: "Abdullah je bio Osmanov brat po mlijeku, a El-Velid b. Ukbe je bio Osmanov brat po majci. Na njemu je Osman primijenio šerijatsku kaznu kada je pio alkohol."

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ النَّاسَ ...
... وَسَمَّاهُمْ ... سَرْحٍ فَذَكَرَ
... أَمَّا ابْنُ أَبِي سَرْحٍ فَإِنَّهُ
اخْتَبَأَ عِنْدَ عُثْمَانَ ... عَفَّانَ فَلَمَّا دَعَا
... عَلَيْهِ وَ ...
الْبَيْعَةِ جَاءَ بِهِ حَتَّى أَوْقَفَهُ ...
... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ...
اللَّهِ فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَنَظَرَ إِلَيْهِ
ثَلَاثًا ... يَأْبَى فَبَايَعَهُ بَعْدَ ثَلَاثٍ ثُمَّ
أَقْبَلَ ... أَصْحَابِهِ ... أَمَا كَانَ فِيكُمْ
... رَشِيدٌ يَقُومُ ...
كَفَفْتُ يَدِي عَنْ بَيْعَتِهِ فَيَقْتُلُهُ
مَا نَدْرِي ... رَسُولَ اللَّهِ مَا فِي نَفْسِكَ أَلَا
يَنْبَغِي [redacted]
... لَهُ خَائِنَةُ الْأَعْيُنِ
... أَخَا عُثْمَانَ
... الرَّضَاعَةِ وَكَانَ ... بْنُ عُقْبَةَ أَخَا
... وَضَرَبَهُ عُثْمَانُ الْحَدَّ إِذْ شَرِبَ

[293] Ta četverica muškaraca kojima Allahov Poslanik, s.a.v.s., ne samo da nije jamčio bezbjednost nego je rekao: **"Pogubite ih, makar ih našli pored Kabe!"** bili su: Ikrime b. Ebu Džehl, Abdullah b. Hatal, Mekis b. Sebabe i Abdullah b. Sa'd b. Ebus-Serh. Ikrime b. Džehl je na Dan oslobođenja Mekke primio islam i kao šehid pao u Šamu, u vrijeme Ebu Bekrovog hilafeta. Ostala trojica su ubijena. Što se tiče žena, to su dvije Mekisove pjevačice, od kojih je jedna primila islam, a druga pogubljena.

[294] Bilježi ga En-Nesai u deuoueEO

2684. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Ala, kog je obavijestio Zejd b. Hubab, prenijevši od Amra b. Osmana b. Abdurrahmana b. Seida b. Jerbu'a el-Mahzumija, kom je ispričao njegov djed, prenijevši od njegovog oca, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., na Dan oslobođenja Mekke rekao: **"Četverici ne garantiram sigurnost ni izvan Harema, a ni u njemu."** – a onda je spomenuo njihova imena – **"Također ne garantiram sigurnost ni dvjema Mekisovim pjevačicama."** Jedna od njih dvije je (poslije) ubijena, a druga je puštena pa je primila islam.

Ebu Davud kaže: "Ja nisam shvatio njegov sened od Ibnul-Alaa kao što sam želio."

aif حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْعَلَاءِ
حَدَّثَنَا زَيْدُ بْنُ الْحُبَابِ
بْنُ عُثْمَانَ بْنِ ... الرَّحْمَنِ بْنِ سَعِيدِ
بْنِ يَرْبُوعٍ الْمَخْزُومِيُّ : حَدَّثَنِي جَدِّي
عَنْ ... رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
[illegible]
... حَرَمٍ فَسَمَّاهُمْ : وَقَيْنَتَيْنِ
كَانَتَا لِمِقْيَسٍ فَقُتِلَتْ إِحْدَاهُمَا وَأُفْلِتَتْ
الْأُخْرَى فَأَسْلَمَتْ
! j ' . مِنْ r !! "!" !!'
. l

2685. ISPRIČAO NAM JE El-Ka'nebi, prenijevši od Malika, on od Ibn Šihaba, a on od Enesa b. Malika: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je ušao (u Mekku) na Dan njenog oslobođenja, sa kacigom na glavi, kada je skide, dođe mu neki čovjek i kaza da se Ibn Hatal okačio o prekrivač Ka'be, a on reče: 'Ubijte ga.'"**[295]

Ebu Davud kaže: "Ibn Hatal se zvao Abdullah. Ubio ga je Ebu Berze el-Eslemi."

حَدَّثَنَا الْقَعْنَبِيُّ عَنْ مَالِكٍ عَنْ
... عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ
اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَخَلَ مَكَّةَ
... عَلَى رَأْسِهِ ... فَلَمَّا نَزَعَهُ
جَاءَهُ رَ... : ابْنُ خَطَلٍ J
... قَتَلَهُ

[295] Kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ušao u Mekku, naredio je da niko ko se skloni u krug Harema ne smije biti ubijen, osim Abdullaha b. Hatala i Abdullaha b. Sa'da. Za njih dvojicu je rekao da ih ubiju, makar se okačili i o prekrivač Kabe. Razlog zbog koga je naredio da se ubije Abdullah b. Hatal je taj što ga je Vjerovjesnik, s.a.v.s., nakon što je primio islam, poslao sa još jednim ensarijom da prikuplja zekat. Kada je otišao, ubio je slugu koji je bio musliman, vratio se u nevjerstvo i nabavio dvije pjevačice koje su pogrdno pjevale o Allahovom Poslaniku, s.a.v.s. Ovaj su hadis zepkUiesege.u.r ssoe@abilježili svi autori.

pi ejdO pogubljenju vezanog zarobljenika

2686. ISPRIČAO NAM JE Ali b. el-Husejn er-Rekkijj, kog je obavijestio Abdullah b. Džafer er-Rekkijj, prenijevši od Ubejdullaha b. Amra, on od Zejda b. Ebu Unejsea, on od Amra b. Murrea, a on od Ibrahima: "Ed-Dahhak b. Kajs je htio Mesruka postaviti za namjesnika. Umare b. Ukbe mu reče: 'Zar ćeš Osmanovog ubicu postaviti za namjesnika?' Mesruk mu reče: 'Ispričao nam je Abdullah b. Mes'ud, a on je pouzdan: 'Kada je Vjerovjesnik, s.a.v.s., htio pogubiti tvoga oca,[296] tvoj otac je rekao: 'Ko će se brinuti o mojoj malodobnoj djeci?' Vjerovjesnik, s.a.v.s., reče: 'Brini se o sebi, jer tebe očekuje Vatra.' 'Ovim sam ti želio kazati' – rekao je Mesruk – 'ono što bi ti i Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao.'"[297]

١٢٨. بَاب فِي قَتْلِ الْأَسِيرِ صَبْرًا

٢٦٨٦. حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ الرَّقِّيُّ قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ الرَّقِّيُّ قَالَ أَخْبَرَنِي عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو عَنْ زَيْدِ بْنِ أَبِي أُنَيْسَةَ عَنْ عَمْرِو بْنِ مُرَّةَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ قَالَ: أَرَادَ الضَّحَّاكُ بْنُ قَيْسٍ أَنْ يَسْتَعْمِلَ مَسْرُوقًا فَقَالَ لَهُ عُمَارَةُ بْنُ عُقْبَةَ أَتَسْتَعْمِلُ رَجُلًا مِنْ بَقَايَا قَتَلَةِ عُثْمَانَ فَقَالَ لَهُ مَسْرُوقٌ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْعُودٍ وَكَانَ فِي أَنْفُسِنَا مَوْثُوقَ الْحَدِيثِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا أَرَادَ قَتْلَ أَبِيكَ قَالَ مَنْ لِلصِّبْيَةِ قَالَ النَّارُ فَقَدْ رَضِيتُ لَكَ مَا رَضِيَ لَكَ رَسُولُ حبر و عَلَيْهِ وَسَ هُ

,g vsO pogubljenju zarobljenika strijelom

2687. ISPRIČAO NAM JE Seid b. Mensur, kog je obavijestio Abdullah b. Vehb, prenijevši od Amra b. el-Harisa, on od Bukejra b. el-Ešedždža, da je Ibn Ti'li kazao: "Bili smo u vojnom pohodu sa Abdurrahmanom b. Halidom b. Velidom. Dovedena su mu vezana četiri snažna neprijateljska vojnika,

١٢٩. بَاب فِي قَتْلِ الْأَسِيرِ بِالنَّبْلِ

٢٦٨٧. حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهْبٍ قَالَ أَخْبَرَنِي عَمْرُو بْنُ الْحَارِثِ عَنْ بُكَيْرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْأَشَجِّ عَنِ ابْنِ تِعْلَى قَالَ: غَزَوْنَا مَعَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ فَأُتِيَ بِأَرْبَعَةِ أَعْلَاجٍ مِنَ الْعَدُوِّ فَأَمَرَ بِهِمْ فَقُتِلُوا صَبْرًا

---

[296] Ukbe b. Ebu Muajta. Ubijen je vezan.

[297] Tj. brini o sebi, a mene ostavi na miru.

pa je naredio da ih pogube i pogubili su ih strijelama.”

Ebu Davud kaže: “Drugi su nam ispričali, osim Seida, da je Ibn Vehb rekao: ‘**Pogubili su ih strijeljanjem, vezane.’ To je doprlo do Ebu Ejuba el-Ensarija, pa je kazao: ‘Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada je zabranio da se neko ubija vezan. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada bi se radilo o kokoški, ne bih je ubio vezanu.’ Za to je čuo Abdurrahman b. Halid b. Velid i oslobodio četiri roba.”**

,i trčO darovanju slobode zarobljeniku, bez otkupa

čA..17 ISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Sabita, a on od Enesa: “**Osamdeset (naoružanih) Mekkelija se spustilo sa brda Et-Ten’im u vrijeme sabahskog namaza prema Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i njegovim ashabima, želeći da ih pobiju.**[298] **Bijahu zarobljeni, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., ih oslobodi. Tim povodom Allah Uzvišeni objavi:** ***On je zadržao ruke njihove od vas i vaše od njih usred Mekke, i to nakon što vam je pružio mogućnost da ih pobijete – a Allah dobro vidi ono što vi radite.*** **(El-Feth, .Adae**

..vćgeISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Jahja b. Faris, kog je obavijestio Abdurrezzak, prenijevši od Ma’mera, on od Ez-Zuhrija,

قَالَ أَبُو دَاوُد: قَالَ لَنَا غَيْرُ سَعِيدٍ عَنِ ابْنِ وَهْبٍ فِي هَذَا الْحَدِيثِ قَالَ بِالنَّبْلِ صَبْرًا فَبَلَغَ ذَلِكَ أَبَا أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيَّ فَقَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَنْهَى عَنْ قَتْلِ الصَّبْرِ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ كَانَتْ دَجَاجَةٌ مَا صَبَرْتُهَا فَبَلَغَ ذَلِكَ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ فَأَعْتَقَ أَرْبَعَ رِقَابٍ.

١٣٠. بَاب فِي الْمَنِّ عَلَى الْأَسِيرِ بِغَيْرِ فِدَاءٍ

٢٦٨٨. حَدَّثَنَا مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ قَالَ حَدَّثَنَا حَمَّادٌ قَالَ أَخْبَرَنَا ثَابِتٌ عَنْ أَنَسٍ أَنَّ ثَمَانِينَ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ مَكَّةَ هَبَطُوا عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابِهِ مِنْ جِبَالِ التَّنْعِيمِ عِنْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ لِيَقْتُلُوهُمْ فَأَخَذَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سِلْمًا فَأَعْتَقَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ﴿ وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ ﴾ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ.

٢٦٨٩. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى بْنِ فَارِسٍ قَالَ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّزَّاقِ قَالَ أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جُبَيْرِ بْنِ

-.šf.f Ahmed b. Hanbelovom predanju stoji da se osamdeset naoružanih ljudi iz Mekke na Hudejbiji spustilo niz brdo Et-Ten’im, dok je Allahov Poslanik, s.a.v.s., sa ashabima bio na sabahskom namazu, s ciljem da ga ubiju.

ovaj od Muhammeda b. Džubejra b. Mut'ima, a on od svoga oca: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je zarobljenicima Bedra rekao: 'Da je Mut'im b. Adijj živ i da kod mene intervenira za ove, da ih pustim, radi njega bih ih pustio bez otkupa.'"**[299]

مُطْعِمٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِأُسَارَى بَدْرٍ لَوْ كَانَ مُطْعِمُ ... ثُمَّ كَلَّمَنِي فِي ... لَأَطْلَقْتُهُمْ

O otkupu zarobljenika imetkom

... فِي فِدَاءِ الْأَسِيرِ بِالْمَالِ

2690. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Muhammed b. Hanbel, kog je obavijestio Ebu Nuh, prenijevši od Ikrimea b. Ammara, on od Simaka el-Hanefija, ovom je prenio Ibn Abbas, da je Omer b. el-Hattab rekao: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je nakon Bitke na Bedru zarobljenicima pružio mogućnost da se otkupe. Uzvišeni Allah je objavio:** ***Nijednom vjerovjesniku nije dopušteno da drži sužnje dok ne izvojuje pobjedu na Zemlji; vi želite prolazna dobra ovoga svijeta, a Allah želi Onaj svijet. Allah je silan i mudar. Da nije ranije Allahove odredbe, snašla bi vas patnja velika zbog onoga što ste uzeli.*** **(El-Enfal, 67-68) – dakle, otkupa. Potom im je Allah dozvolio plijen."**[300]

٢٦٩٠. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ ... عِكْرِمَةُ ... قَالَ: لَمَّا كَانَ يَوْمُ بَدْرٍ فَأَخَذَ يَعْنِي ... عَلَيْهِ ... ﴿ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُثْخِنَ فِي الْأَرْضِ إِلَى قَوْلِهِ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ ﴾ ... ثُمَّ ...

Ebu Davud kaže: "Čuo sam kada je Ahmed b. Hanbel upitan za ime Ebu Nuha, pa je upitao: 'A šta hoćeš sa njegovim imenom? Ime mu je Šeni.'" Ebu Davud kaže: "Ime mu je Kurad, a ispravno je Abdurrahman b. Gazvan."

يُسْأَلُ ... إِيشْ تَصْنَعُ ... اسْمُهُ ... قُرَادٌ وَالصَّحِيحُ ... غَزْوَانَ.

2691. ISPRIČAO NAM JE Abdurrahman b. el-Mubarek el-Ajši, kog je obavijestio Sufjan b. Habib, prenijevši od Šu'beta, on

٢٦٩١. حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ الْمُبَارَكِ ... حَدَّثَنَا سُفْيَانُ بْنُ حَبِيبٍ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ عَنْ أَبِي الْعَنْبَسِ عَنْ

[299] Bilježi ga El-Buhari u dairie. Mut'im ibn Adijj je pomagao Poslaniku, s.a.v.s., prilikom povratka iz Taifa i u ostalim situacijama.

[300] Bilježi ga i Muslim u dair ievO

od Ebul-Anbesa, ovaj od Ebuš-Ša'saa, a on od Ibn Abbasa: **"Vjerovjesnik, s.a.v.s., je na Bedru odredio da svaki zarobljenik, na ime otkupnine, plati četiri stotine (dirhema)."**[301]

..ć.ie ISPRIČAO NAM JE Abdullah b. Muhammed en-Nufejli, kog je obavijestio Muhammed b. Seleme, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Jahjaa b. Abbada, on od njegovog oca Ibn Abdullaha b. ez-Zubejra, da je Aiša kazala: **"Pošto Kurejšije poslaše imovinu za otkup zarobljenika (Bedra), Zejneba[302] posla imovinu da otkupi svoga muža Ebul-Asa. U toj imovini bijaše i ogrlica koju joj je Hatidža darovala kada se udala za Ebul-Asa. Pošto ju je[303] ugledao, Allahov Poslanik, s.a.v.s., se silno ražalosti, pa reče: 'Šta mislite da Zejnebi oslobodite njenog muža i da joj vratite ono što je poslala za njegov otkup?' 'Uredu.' – rekoše ashabi. Tada Allahov Poslanik od Ebul-Asa iznudi obećanje da će dozvoliti Zejnebi da se njemu vrati. Allahov Poslanik, s.a.v.s., posla Zejda b. Harisa i još jednog ensariju i reče: 'Budite u dolini Je'džidž, pa kada Zejneba naiđe, dovedite je ovamo."'**

..ć,ie ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Ebu Merjem, kog je obavijestio njegov amidža Seid b. el-Hakem, prenijevši od El-Lejsa b. Sa'da, on od Ukajla, a on od Ibn Šihaba, ovaj

أَبِي الشَّعْثَاءِ ... أَنَّ النَّبِيَّ
[redacted] جَعَلَ فِدَاءَ أَهْلِ
... يوم بدر ... مِائَةٍ.

حَدَّثَنَا عَبْدُ ... مُحَمَّدٍ
حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سَلَمَةَ
... عَنْ يَحْيَى بْنِ ...
عَنْ أَبِيهِ ... الزُّبَيْرِ
... لَمَّا بَعَثَ ... مَكَّةَ
فِي فِدَاءِ ... زينب فِي فِدَاءِ
أَبِي الْعَاصِ بِمَالٍ وَبَعَثَتْ فِيهِ ... لَهَا
كَانَتْ ... خَدِيجَةَ
...
... شَدِيدَةً ...
...
عَلَيْهَا الَّذِي ...
[redacted]
... [redacted] ... وَبَعَثَ
... عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زَيْدَ بْنَ
...
بِبَطْنِ يَأْجَجَ ... زينب
فَتَصْحَبَاهَا حَتَّى تَأْتِيَا ...

...
... عَمِّي ... سَعِيدُ بْنُ ...
أَخْبَرَنَا اللَّيْثُ : ... سَعْدٍ عَنْ عُقَيْلٍ ...

---

[301] Bilježi ga En-Nesai u deuoueuO

[302] Vjerovjesnikova, a.s., kćerka od Hatidže.

[303] Vjerovjesnik, s.a.v.s., ugledavši Hatidžinu ogrlicu, silno se ražalosti.

od Urvea b. ez-Zubejra da su ga obavijestili Mervan i El-Misver b. Mahreme: “Kada je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., došla delegacija muslimana iz plemena Hevazin i zatražila da im vrati imovinu (koju su poslali za otkup zarobljenika), Allahov Poslanik, s.a.v.s., im je rekao: ‘Kod mene je ono što vidite, a meni je najdraži govor koji je najiskreniji, pa odaberite: imovinu ili roblje.’ Rekli su: ‘Odabrat ćemo naše roblje.’ Tada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ustao, zahvalio Allahu i (prisutnima) rekao: ‘Došla su vam braća kajući se (primivši islam), te sam odlučio da im vratim njihovo roblje. Ko hoće to uraditi drage volje, neka uradi, a ko hoće, neka ostane pri svom djelu. Njegov dio ćemo mu dati iz prvog plijena koji nam Allah podari. Ljudi povikaše: ‘Mi to dragovoljno činimo, Allahov Poslaniče!’ Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: ‘Ne znamo ko je od vas to odobrio, a ko nije. Vratite se, pa neka nam tu vašu odluku dostave vaši uglednici.’ Tada su se vratili i razgovarali sa svojim uglednicima, a onda došli i obavijestili Vjerovjesnika, s.a.v.s., da su to drage volje učinili.”[304]

ابْنِ شِهَابٍ …
أَنَّ مَرْوَانَ وَالْمِسْوَرَ بْنَ مَخْرَمَةَ أَخْبَرَاهُ
… صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ…
حِينَ جَاءَهُ وَفْدُ هَوَازِنَ مُسْلِمِينَ
فَسَأَلُوهُ أَنْ يَرُدَّ …
… صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَعِي …
فَاخْتَارُوا إِمَّا السَّبْيَ … الْمَالَ
نَخْتَارُ سَبْيَنَا فَقَامَ رَسُولُ …
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ … ثُمَّ
… إِخْوَانَكُمْ هَؤُلَاءِ جَاءُوا تَائِبِينَ
وَإِنِّي قَدْ رَأَيْتُ أَنْ أَرُدَّ إِلَيْهِمْ سَبْيَهُمْ …
أَحَبَّ مِنْكُمْ … فَلْيَفْعَلْ
…
… يُفِيءُ اللّٰهُ
عَلَيْنَا … قَدْ طَيَّبْنَا …
… صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ … نَدْرِي
… مِمَّنْ … فَارْجِعُوا
حَتَّى يَرْفَعَ إِلَيْنَا … أَمْرَكُمْ فَرَجَعَ
النَّاسُ وَكَلَّمَهُمْ عُرَفَاؤُهُمْ …

..ćAšeISPRIČAO NAM JE Musa b. Ismail, kog je obavijestio Hammad, prenijevši od Muhammeda b. Ishaka, on od Amra b. Šuajba, on od svoga oca, on od njegovog djeda, prethodnu priču, rekavši: “Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: ‘Vratite im njihove žene i djecu. Ko je htio ovaj plijen zadržati za sebe, neka im to vrati, a mi ćemo mu u

٢٦٩٤ … مُوسَى بْنُ إِسْمَعِيلَ
حَمَّادٌ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْحَقَ عَنْ
عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ فِي
هَذِهِ الْقِصَّةِ قَالَ: …
اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: رُدُّوا عَلَيْهِمْ نِسَاءَهُمْ
وَأَبْنَاءَهُمْ فَمَنْ مَسَكَ بِشَيْءٍ مِنْ هَذَا

[304] Bilježe kolPejNze.ogtdelhairieOi En-Nesai zeleuouečO

zamjenu dati šest deva od prvog plijena koji nam Allah podari.' Vjerovjesnik, s.a.v.s., se potom primače devi, uze je za grbu i reče: 'O ljudi, ja od ovoga plijena nemam ništa, čak ni ovoliko – i podiže dva prsta – osim petinu, a i tu petinu potrošim na vas. Zato, vratite i konac i iglu.' 'Tada ustade neki čovjek koji u šaci držaše predivo od dlake i reče: Uzeo sam ovo da iskrpim podmetač pod sedlom.' Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: 'Ono što bude pripalo meni i Abdulmuttalibovim potomcima bit će tvoje.' Čovjek tada kaza: 'Ako je tako, onda nemam potrebe za ovim.', i baci ga."[305]

الْفَيْءِ فَإِنَّ لَهُ بِهِ عَلَيْنَا سِتَّ فَرَائِضَ مِنْ أَوَّلِ شَيْءٍ يُفِيئُهُ اللَّهُ عَلَيْنَا ثُمَّ دَنَا يَعْنِي النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ بَعِيرٍ فَأَخَذَ وَبَرَةً مِنْ سَنَامِهِ ثُمَّ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ لَيْسَ لِي مِنْ هَذَا الْفَيْءِ شَيْءٌ وَلَا هَذَا وَرَفَعَ أُصْبُعَيْهِ إِلَّا الْخُمُسَ وَالْخُمُسُ مَرْدُودٌ عَلَيْكُمْ فَأَدُّوا الْخِيَاطَ وَالْمِخْيَطَ فَقَامَ رَجُلٌ فِي يَدِهِ كُبَّةٌ مِنْ شَعْرٍ فَقَالَ: أَخَذْتُ هَذِهِ لِأُصْلِحَ بِهَا بَرْذَعَةً لِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَمَّا مَا كَانَ لِي وَلِبَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ فَهُوَ لَكَ فَقَالَ: أَمَّا إِذْ بَلَغَتْ مَا أَرَى فَلَا أَرَبَ لِي فِيهَا وَنَبَذَهَا.

,h isč.č boravku vođe, nakon pobjede, na poprištu bitke

١٣٢. بَاب فِي الْإِمَامِ يُقِيمُ عِنْدَ الظُّهُورِ عَلَى الْعَدُوِّ بِعَرْصَتِهِمْ

čA.k17ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. el-Musenna, kog je obavijestio Muaz b. Muaz. A ispričao nam je i Harun b. Abdullah, kog je obavijestio Revh, prenijevši od Seida, on od Katadea, ovaj od Enesa, da je Ebu Talha kazao: **"Kada bi Allahov Poslanik, s.a.v.s., pobijedio jedan narod, na poprištu bitke bi ostao tri dana."** Ibnul-Musenna je kazao: **"Kada bi pobijedio jedan narod, volio je na poprištu bitke ostati tri dana."[306]**

Ebu Davud kaže: "Jahja b. Seid je ovaj hadis smatrao slabim, jer ne spada u hadise koje je Seid ranije prenio od Katadea, a on je počeo zaboravljati (seniliti) bO gOdine (po Hidžri).

٢٦٩٥. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْمُثَنَّى قَالَ حَدَّثَنَا مُعَاذُ بْنُ مُعَاذٍ ح. وحَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ حَدَّثَنَا رَوْحٌ قَالَا حَدَّثَنَا سَعِيدٌ عَنْ قَتَادَةَ عَنْ أَنَسٍ عَنْ أَبِي طَلْحَةَ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا غَلَبَ عَلَى قَوْمٍ أَقَامَ بِالْعَرْصَةِ ثَلَاثًا قَالَ ابْنُ الْمُثَنَّى إِذَا غَلَبَ قَوْمًا أَحَبَّ أَنْ يُقِيمَ بِعَرْصَتِهِمْ ثَلَاثًا

قَالَ أَبُو دَاوُد: كَانَ يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ يَطْعَنُ فِي هَذَا الْحَدِيثِ لِأَنَّهُ لَيْسَ مِنْ قَدِيمِ حَدِيثِ سَعِيدٍ لِأَنَّهُ تَغَيَّرَ سَنَةَ خَمْسٍ وَأَرْبَعِينَ وَلَمْ

---

[305] Bilježi ga En-Nesai u deuBue.O

[306] Zabilježili su ga u pkui esegevevrssBeOsvaiutori osim, Ibn Madžea.

Ovaj hadis je od njega preuzet pred kraj njegovog života. Vele da je Vekia od njega preuzimao hadise onda kada je počeo zaboravljati.

,ooir O razdvajanju zarobljenika

čA.Ai7ISPRIČAO NAM JE Osman b. Ebu Šejbe, kog je obavijestio Ishak b. Mensur, prenijevši od Abdusselama b. Harba, on od Jezida b. Abdurrahmana, ovaj od El-Hakema, on od Mejmuna b. Ebu Šebiba, **da je Alija razdvojio robinju od njenog djeteta, pa mu je to Vjerovjesnik, s.a.v.s., zabranio i poništio (takvu) kupoprodaju.**[307]

Ebu Davud kaže: "Mejmun nije zatekao Aliju. Ubijen je u El-Džemadžimu, a Bitka u El-Džemadžimu se dogodila 83. godine (po Hidžri). Bitka u El-Hirri bila je 63. godine (po Hidžri), a Ibnuz-Zubejr je ubijen 73. godine (po Hidžri)."

,o iurO dopuštenju da se punoljetna djeca mogu razdvojiti

čA.0i7ISPRIČAO NAM JE Harun b. Abdullah, kog je obavijestio Hašim b. el-Kasim, prenijevši od Ikrimea, a on od Ijasa b. Selemea, da je njegov otac rekao: **"Izišli smo sa Ebu Bekrom, koga nam je za zapovijednika imenovao Allahov Poslanik, s.a.v.s., u bitku protiv plemena Fezare. Napali smo ih sa svih strana. Ugledah jednu skupinu sa kojima bijahu djeca i žene. Odapeo sam**

يُخْرِجْ هَذَا الْحَدِيثَ إِلَّا بِآخِرَةٍ. قَالَ أَبُو دَاوُد: يُقَالُ إِنَّ وَكِيعًا حَمَلَ عَنْهُ فِي تَغَيُّرِهِ.

بَابٌ فِي ا... بَيْنَ السَّبْيِ

٢٦٩٦. حَدَّثَنَا عُثْمَانُ بن أَبِي شَيْبَةَ ... حَدَّثَنَا إِسْحَقُ بن مَنْصُورٍ ... الرَّحْمَنِ عَنِ الْحَكَمِ عَنْ مَيْمُونِ بْنِ أَبِي شَبِيبٍ عَنْ عَلِيٍّ أَنَّهُ فَرَّقَ بين جَارِيَةٍ ... فَنَهَاهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ ...

... أَبُو دَاوُد: وَمَيْمُونٌ ... بِالْجَمَاجِمِ وَالْجَمَاجِمُ سَنَةُ ثَلَاثٍ وَ... ينَ ... أَبُو دَاوُد وَالْحَرَّةُ سَنَةُ ثَلَاثٍ وَسِتِّينَ وَقُتِلَ ابْنُ الزُّبَيْرِ سَنَةَ ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ.

... جَّحُوا فِي ... يُفَرِّقُ بَيْنَهُمْ

٢٦٩٧. حَدَّثَنَا ... بْنُ عَبْدِ ... حَدَّثَنَا هَاشِمُ بْنُ الْقَاسِمِ ... عِكْرِمَةُ ... حَدَّثَنِي إِيَاسُ بْنُ سَلَمَةَ ... قَالَ: خَرَجْنَا ... بَكْرٍ وَأَمَّرَهُ ... رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَغَزَوْنَا فَزَارَةَ فَشَنَنَّا ... ثُمَّ نَظَرْتُ ... وَالنِّسَاءُ فَرَمَيْتُ بِسَهْمٍ

---

307 Zabilježio je Et-Tirmizi u z. ant ejSa senedom od Ebu Ejjuba, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: **"Ko razdvoji majku od djeteta, Allah će na Sudnjem danu razdvojiti njega od njegovih voljenih."**

el-Anzija, on od Abdullaha b. ez-Zubejra, a on od Aiše: **“Vjerovjesnik, s.a.v.s., se kupao radi četvero: radi džunupluka, petkom, nakon puštanja krvi kupicom i nakon kupanja umrlog.”**

بْنِ حَبِيبٍ الْعَنَزِيِّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ عَنْ عَائِشَةَ أَنَّهَا حَدَّثَتْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَغْتَسِلُ مِنْ أَرْبَعٍ مِنَ الْجَنَابَةِ وَيَوْمَ الْجُمُعَةِ وَمِنَ الْحِجَامَةِ وَغُسْلِ الْمَيِّتِ.

3162. ISPRIČAO NAM JE Ahmed b. Salih, kog je obavijestio Ibn Fudejk, prenijevši od Ibn Ebu Zi’ba, on od El-Kasima b. Abbasa, on od Amra b. Umejra, a on od Ebu Hurejrea, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **“Ko bude kupao umrlog, neka se okupa, a ko ga bude nosio, neka uzme abdest.”**[694]

٣١٦٢. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ صَالِحٍ حَدَّثَنَا ابْنُ أَبِي فُدَيْكٍ حَدَّثَنِي ابْنُ أَبِي ذِئْبٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ عَبَّاسٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ عُمَيْرٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ غَسَّلَ الْمَيِّتَ فَلْيَغْتَسِلْ وَمَنْ حَمَلَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ.

3163. ISPRIČAO NAM JE Hamid b. Jahja, prenijevši od Sufjana, on od Suhejla b. Ebu Saliha, on od svoga oca, on od Ishaka, Zaideovog štićenika, ovaj od Ebu Hurejrea, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s., kazao – slično prethodnom hadisu.

٣١٦٣. حَدَّثَنَا حَامِدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ سُفْيَانَ عَنْ سُهَيْلِ بْنِ أَبِي صَالِحٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ إِسْحَقَ مَوْلَى زَائِدَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَعْنَاهُ.

Ebu Davud kaže: “Ovo je derogirano. Čuo sam Ahmeda b. Hanbela, kada je, upitan o kupanju osobe koja je kupala umrlog, rekao: ‘Dovoljno joj je da uzme abdest.’ Ebu Salih je u sened ovoga hadisa između sebe i Ebu Hurejrea ubacio Ishaka, Zaideovog štićenika. Mus’abov

قَالَ أَبُو دَاوُد: هَذَا مَنْسُوخٌ وسَمِعْت أَحْمَدَ بْنَ حَنْبَلٍ وَسُئِلَ عَنِ الْغُسْلِ مِنْ غُسْلِ الْمَيِّتِ فَقَالَ: يُجْزِيهِ الْوُضُوءُ. قَالَ أَبُو دَاوُد: أَدْخَلَ أَبُو صَالِحٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَبِي هُرَيْرَةَ فِي هَذَا الْحَدِيثِ يَعْنِي إِسْحَقَ مَوْلَى زَائِدَةَ قَالَ

[694] Da li se osoba koja je kupala umrlog treba okupati ili ne, sporno je među islamskim učenjacima. Neki ashabi smatraju da je dužna okupati se. Neki misle da je dužna samo uzeti abdest. Neki, poput Malika b. Enesa i Eš-Šafija, smatraju da je mustehab okupati se, a da nije obavezno. U prilog ovakvoj tvrdnji neki navode i hadis koji bilježi El-Bejheki od Ibn Abbasa, a u kome stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kazao: **“Niste dužni okupati se nakon što ogasulite vašeg umrlog, jer oni umiru čisti. Dovoljno vam je samo da operete ruke.”**

hadis je slab. U njemu ima svojstava hadisa po kome se ne postupa."

وَحَدِيثُ مُصْعَبٍ ضَعِيفٌ فِيهِ خِصَالٌ لَيْسَ الْعَمَلُ عَلَيْهِ.

40. O ljubljenju umrlog

٤٠. بَاب فِي تَقْبِيلِ الْمَيِّتِ

3164. ISPRIČAO NAM JE Muhammed b. Kesir, kog je obavijestio Sufjan, prenijevši od Asima b. Ubejdullaha, a on od El-Kasima, da je Aiša kazala: **"Vidjela sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kada ljubi mrtvog Osmana b. Maz'una.**[695] **Čak sam vidjela i suze kako mu teku."**[696]

٣١٦٤. حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ عَنْ الْقَاسِمِ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُقَبِّلُ عُثْمَانَ بْنَ مَظْعُونٍ وَهُوَ مَيِّتٌ حَتَّى رَأَيْتُ الدُّمُوعَ تَسِيلُ.

---

[695] Osman b. Maz'un je Vjerovjesnikov, s.a.v.s., brat po mlijeku. Učinio je dvije hidžre: prvu u Abesiniju, a drugu u Medinu. On je prvi muhadžir koji je umro, dvije i po godine po Hidžri. Ukopan je u Bekijji.

[696] Ovaj hadis je dokaz da je dozvoljeno zaplakati za umrlim i da ga je dozvoljeno poljubiti.

SADRŽAJ

POGLAVLJA O POSTU

POGLAVLJA O DŽIHADU

POGLAVLJA O KURBANIMA

POGLAVLJA O LOVU

POGLAVLJA O TESTAMENTIMA

POGLAVLJA O ŠERIJATSKOM NASLJEDNOM PRAVU

POGLAVLJA O ZEMLJARINI, POREZU I UPRAVI

POGLAVLJA O DŽENAZI